

8.4.2024

POHJOIS-LAPIN MAAKUNTAKAAVA 2040

Inari – Sodankylä – Utsjoki

Aluekuvaukset

LAPIN LIITTO

ROVANIEMI 2024

Merkintä:	LK 8451	Kunta: UTSJOKI, INARI, SODANKYLÄ
Päiväys:	26.7.2018	
Alueen nimi:	JÄÄMEREN KÄYTÄVÄ	
Sijainti ja kuvaus:	Jäämeren käytävä suuntautuu Rovaniemeltä Sodankylän kautta Ivaloon, josta edelleen Pohjois-Norjaan ja Luoteis-Venäjälle. Käytävä yhdistää Itämeren alueen Jäämeren syväsatamiin, öljy- ja kaasuhankkeisiin sekä Pohjoisen merireitin länsipäähän. Käytävän strateginen sijainti on tärkeässä asemassa arktisen alueen luonnonrikkauksien hyödyntämisessä. Käytävän kehittäminen kansainvälisenä liikenne- ja energiahuoltokäytävänä on tärkeää Suomen ja pohjoisen Euroopan kilpailukyvyllä. Jäämeren käytävän liikenteellisenä selkärankana on Euroopan TEN-T-verkkoon kuuluva valtatie 4. Käytävän vaikutusalueelle syntyy liikennettä ja matkailua palvelevia yrityksiä.	
Varausperuste:	Ylimaakunnallinen kehittämisvyöhyke.	
Kehittämisperiaate:	Suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota liikenteen sujuvuuteen ja turvallisuuteen, liikenteen ja matkailun palveluihin, liikenneympäristön laatuun sekä luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristöarvoihin.	

Merkintä:	mv 8401	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	26.7.2018	
Alueen nimi:	MATKAILUALUE: LUOSTO–SODANKYLÄ	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sisältää matkailupalvelujen alueen/kohteet Luosto (RM 1419) ja Perhe-Luosto (RM 1424), taajamatoimintojen alueen Sodankylän päätaajama (A34) sekä keskustatoimintojen kohteen Sodankylän keskusta (c 104), keskuskylän Luosto (at 461), virkistysalueen/kohteen Kommattivaaran virkistysalue (V 848) ja keskuskylän Torvinen (at 460). Alue liittyy Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan alueen puolella Itä-Lappi–Ranua–Rovaniemi-matkailualueeseen. Alueen läpi kulkee Valtatie 4, Jäämeren käytävä, moottorikelkkareitti ja joukkoliikenteen kehittämiskäytävä. Alueella on lentopaikka Vuojärven varalaskupaikka (II 1995) ja lentotoiminnan kannalta tärkeä vyöhyke Vuojärven varalaskupaikan suojavyöhyke (sv1 1992). Alueella on rakennussuojelukohteet Sodankylän linja-autoasema (SRV 3164), Sodankylän kirkonkylän rakennussuojelukohteet (SR 3062), Sodankylän kirkot (SR1 3069) ja Metsä-Luosto (SRV 3070) sekä luonnonsuojelualueet Pyhä-Luoston kansallispuisto (SL 4324) ja Luoston tunturijaksoon liittyvä suo (SL 4323). Alueelle on osoitettu erityisalueet/kohteet Sodankylän lentokentän ajotestirata (E 1814), Kurkiaskan voimalaitos (E 2330) ja lentoliikenteen alue Sodankylän lentokenttä (LL 1626). Pieni osa alueesta kuuluu Rovajärven ampuma- ja harjoitusalueen melualueelle (me1). Alueella on maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta Pyhä-Luoston ulkoilun alue (MU 6001) sekä kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue tai kohde Torvisen kylä (ma 5951). Alueella on poronhoidon kannalta erityisen tärkeät kohteet/aidat/erotusaidat Paloselän poroaita (ph 7397), Kontiopalon poroaita (ph 7366) ja Kommattivaaran poroaita (ph 7361). Alueella on Syväjärven, Orajärven ja Sattasniemen paliskuntien rajat sekä erityistä poronhoitoa varten tarkoitettua aluetta.	
Varausperuste:	Maakunnallisesti merkittävä matkailualue.	
Kehittämisperiaate:	Kehitetään kokonaisuuden matkailullista vetovoimaisuutta. Matkailukeskusten ja reitin varrella toimivien matkailupalveluyritysten yhteistyötä parannetaan.	

Merkintä:	mv 8402	Kunta: INARI, SODANKYLÄ
Päiväys:	26.7.2018	
Alueen nimi:	MATKAILUALUE: VUOTSO-SAARISELKÄ–IVALO	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijoittuu osittain metsätalous- ja poronhoitovaltaiselle alueelle (M-1 4561), osittain metsätalous-, matkailu- ja poronhoitovaltaiselle alueelle, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta Saariselän ulkoilun alue (MU-2 6041) ja Tankavaaran ulkoilun alue (MU-2 6043), osittain matkailupalveluiden alueelle Saariselkä (RM 1423). Alue sisältää keskustatoimintojen kohteet Ivalon keskusta (c 103) ja Saariselän keskusta (c 105), taajamatoimintojen alueen Ivalon päätaajama (A 33), keskuskylän Saariselkä (at 452), saamelaiskulttuurin ja -hallinnon keskuskylän Vuotso (ats 453), työpaikka-alueen Ivalon työpaikka-alue (TP 611), lentoliikenteen alueen Ivalon lentoasema (LL 1625), matkailupalvelujen kohteen Tankavaaran matkailukeskusalue (RM 1425). Alueen läpi menee Valtatie 4, Jäämeren käytävä, moottorikelkkareitti ja joukkoliikenteen kehittämiskäytävä. Alueella sijaitsee erityisalueet/-kohteet Konilanton ajotestirata (E 1808), Lentokentän ajotestirata (E 1809), Mellanaavan ajotestirata (E 1810) ja Arctic Center -testauskeskus (E 1849), puolustus- ja rajavartiolaitoksen alue Ivalon rajavirtioalueen johtopaikka (EP 2898), maa-ainesten ottokohteet Palkisvaara (EO 2683), Laanilan kallioalue (EO 2702), Oravanpesävaara (EO 2705) ja Rajakankaan sora- ja kallioalue (EO 2708), liikennealueen/kohteen Palkisojan terminaali (L 1650), jätteenkäsittelykohteen Ivalon jäteasema (EJ 2358) ja ajoneuvotestauksen kehittämiskäytävä Ivalon ajoneuvotestauksen kehittämiskäytävä (el-1 1682). Alue sijoittuu osittain ajoneuvotestauksen kehittämisyöhykkeelle Ivalon kylmättestauksen kehittämisyöhyke (el 1681). Alueella sijaitsee rakennussuojelukohteet Ivalon rakennussuojelukohteet (SR 3060), Kaunispään huipun kahvilarakennus (SR 3061) ja Rumakurun autiotuvat (SR 3079), merkittävät II maailmansodan aikaiset sotahistoria-alueet/kohteet Taivasselkä (maS 4847) ja Schutzstellung (maS 4849), kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeät alueet/kohteet Schutzstellung ja Huuhkajanpäänpaistaman silta (maV 4606) ja Magneettimäen tie (maV 8153) sekä osittain luonnonsuojelun alue Sota-aavan soidensuojelun alue (SL 4309). Alue sijoittuu Lapin, Ivalon ja Hammastunturin paliskuntien alueelle.	
Varausperuste:	Maakunnallisesti merkittävä matkailualue.	
Kehittämisperiaate:	Aluetta kehitetään matkailukeskuksen sekä kuntakeskuksen palvelujen ja reitistöjen yhteistoiminnallisena kokonaisuutena.	

Merkintä:	mv 8403	Kunta: INARI
Päiväys:	26.7.2018	
Alueen nimi:	MATKAILUALUE: MENESJÄRVI–LEMMENJOKI	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sisältää Menesjärven ja Lemmenjoen alueet. Lemmenjokilaaksossa ja kulta-alueella on retkeilyä helpottavat merkityt reitit, autio- ja vuokratuvat sekä tulentekopaikat. Alue sijaitsee osittain luonnonsuojelun alueella Lemmenjoen kansallispuisto (SL 4017) ja osittain metsätalous- ja poronhoitovaltaiselle alueella (M-1 4561). Alueelle sijoittuu matkailupalvelujen kohde Hotelli Korpikartano (RM 1437), matkailukohde Lemmenjoki (rm 1444)	

sekä keskuskylä Menesjärvi–Lemmenjoki (at 450). Itäosan läpi menee myös moottorikelkkailureitti ja seututie. Alueella sijaitsee kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeit alueet/kohteet: Repokairan ja Lemmenjoen alueen saamelaisasutus ja kullankaivajayhdyskunta: Lemmenjoen kullankaivajayhdyskunta. (maV 5934) ja Repokairan ja Lemmenjoen alueen saamelaisasutus ja kullankaivajayhdyskunta: Kaapin Jouni (Sa-maV 6107) sekä muinaismuistokohde Seärihjoki–Härkäjoki (SM 3715). Ekologinen yhteystarve on osoitettu alueen eteläosassa. Alue sijaitsee Muotkatunturin ja Sallivaaran paliskuntien alueella.

Varausperuste:

Maakunnallisesti merkittävä matkailualue.

Kehittämisperiaate:

Aluetta kehitetään saamelaiskulttuuriin, kansallispuistoon, Lemmenjokeen ja kultaperinteeseen tukeutuvana luontomatkaileukohteena.

Merkintä:

mv 8404

Kunta: INARI

Päiväys:

26.7.2018

Alueen nimi:

MATKAILUALUE: INARIJÄRVI

Sijainti ja kuvaus:

Alue sijoittuu osittain luonnonsuojelualueille (SL 4304) ja (SL 4305), osittain metsätalous- ja poronhoitovaltaiselle alueelle (M-1 4561) sekä osittain metsätalous-, matkailu- ja poronhoitovaltaiselle alueelle, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta (MU-2 6042). Alueella sijaitsee keskuskylä (at 451) ja saamelaiskulttuurin ja -hallinnon keskuskylä (ats 449). Alueelle sijaitsee poronhoidon kannalta erittäin tärkeit alueet/kohteet/aidat (ph 7425), (ph 7402) ja (ph 7320), venesatamat (LS 1716), (LS 1713), (LS 1715) ja (LS 1714), maa-ainesten ottokohteet (EO 2717), (EO 2684) Kiviojan sora-alue (EO 2716) ja Matjärvi (EO 2715), energiahuollon kohteen (EN 2324) ja matkailupalvelujen alueet/kohteet (RM 1436), (RM 1443 ja (RM 1435). Alueella sijaitsee lisäksi saamelaiskulttuurin rakennussuojelukohde (Sa-SR1 3030), rakennussuojelukohde (SR 3071), saamelaiskulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeit alueet/kohteet (Sa-maV 5930), (Sa-maV 5959) ja (Sa-maV 5932), kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeit alueet/kohteet (ma 6103) ja (ma 6104), saamelaiskulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeit alueet/kohteet Ukonjärven ja Myössäjärven maisemat (Sa-maV 5965) ja Inarijärven ja Juutuanjoen maisemat (Sa-maV 5937), muinaismuistokohteet (SM 3631), (SM 3529), (SM 3526), (SM 3528), (SM 3527), (SM 3530) ja (SM 3601), merkittävä II maailmansodan aikainen sotahistoria-alue tai -kohde (maS 4844) ja kulttuurihistoriallisesti tai maisemallisesti merkittävä tie tai reitti (ur/k 9306). Alueella sijaitsee myös virkistysalueet/-kohteet (V 847) ja (V 849) ja rantojensuojeluohjelman mukainen alue. Alue on osittain päällekkäinen maaseudun kehittämisen kohdealueen, jolla korostuu saamelaiskulttuuri (mk-1 8030) kanssa. Alueella sijaitsee ajoneuvotestauksen kehittämiskäytäviä (el-1 1682) ja se sivuaa kylmätestauksen kehittämisyöhykettä (el 1681). Alueelle sijoittuu moottorikelkkailureittejä. Alueella on Valtatie 4, Jäämeren käytävä ja joukkoliikenteen kehittämiskäytävä. Alueelle on osoitettu ekologinen yhteystarve. Alue sijaitsee Muotkatunturin, Hammastunturin, Muddusjärven, Paatsjoen ja Ivalon paliskuntien alueella.

Varausperuste:

Maakunnallisesti merkittävä matkailualue.

Kehittämisperiaate:

Alueella säilytetään ja kehitetään monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä. Aluetta kehitetään retkeilyyn, veneilyyn, virkistyskalastukseen sekä saamelaiseen ja paikalliseen kulttuuriin tukeutuvana luontomatkaileualueena. Aluetta kehitetään myös kotitarve- ja elinkeinokalastuksen näkökulmista osana paikallisten ihmisten elinkeino- ja kulttuuriympäristöä. Matkailualueita kehitettäessä tulee turvata saamelaisten mahdollisuudet oman kielen ja kulttuurin harjoittamiseen yhteen sopivalla tavalla. Inarijärven valuma-alueella elää yksi Suomen monimuotoisimmista taimenkantakokonaisuuksista, joten alue on tärkeä myös monimuotoisuuden ylläpidon kannalta.

Merkintä:

mv 8405

Kunta: UTSJOKI

Päiväys:

26.7.2018

Alueen nimi:

MATKAILUALUE: YLÄKÖNGÄS–NUORGAM

Sijainti ja kuvaus:

Alue sisältää Tenonvarren Yläköngäältä Nuorgamiin sekä Utsjokivartta Kenesjärven eteläpähän saakka. Teno sivujokineen on Euroopan parhaita Atlantin lohien kalastusalueita. Alueella on seudullinen Yläköngään matkailukohde (rm 1440), Utsjoen kirkonkylän matkailupalveluiden keskusalue (RM 1439), Utsjoen keskustaajama (A 109), Utsjoen saamelaiskulttuurin- ja hallinnon alue (ats 470) sekä Utsjoen kirkonkylän keskusta (c 109). Muinaisjäänköskohteet Tenojokivarren nuorempi saamelaisasutus Guošnjärga (SM 3628) ja Kultalan ympäristö (SM 3629), rakennussuojelukohteet Utsjoen poliisiasema (SR 3027), Utsjoen kirkkomaisema (Sa-SR1 3028) ja Välimaan asumakenttä (Sa-SRV 3029). Alueen itäosassa on keskuskylä Nuorgam (at 469), Nuorgamin rajakaupan keskittymä (p 107), Nuorgamin lomakeskus (RM 1438) sekä Alaköngään seudullinen matkailukohde (rm 1441). Alueelle sijoittuvat kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä kohteet Alaköngään koskenkiertotie (Sa-maV 5926) ja Strömstadin rauhan rajakivi (maV 5918). Alueella on maakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristön kohteita: Utsjoen kulttuuriympäristökohteet: Nimismiehen virkatalo Onnela, Postimiesten yöpymistupa, Utsjoen vanhat koulut, Sairasmaja ja Saamensilta (ma 5922), Lohisaari (Sa-ma 5923), Vetsikon kylä (Sa-ma 5924) sekä saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä alue tai kohde Alaköngään koskimaisema (Sa-maV 5962). Osa alueesta kuuluu myös saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Utsjokilaakson maisemat (Sa-maV 5921). Alueelle sijoittuu myös valtakunnallisesti arvokas perinnebiotooppi Utsjoen pappila ja kirkkotuvat.

Varausperuste:

Maakunnallisesti merkittävä matkailualue.

Kehittämisperiaate:

Aluetta kehitetään Tenon kalastukseen ja maisemaan sekä saamelaiskulttuuriin tukeutuvana matkailun alueena.

Merkintä:

mv 8406

Kunta: UTSJOKI

Päiväys:

26.7.2018

Alueen nimi:

MATKAILUALUE: KARIGASNIEMI

Sijainti ja kuvaus:

Alue sisältää Tenonvarren Palkasjoelta sekä Karigasniemen kylän pohjoispuolelle ja Kaamasen tien varren Kevon ulkoilureiteille saakka. Alueella sijaitsee keskuskylä Karigasniemi (at 468), palvelujen alue rajakauppakylän

Karigasniemi (p 106), matkailukohteen Karigasniemi (rm 1442), ampumarata Mustakosken ampumarata (EA 2873) ja erityisalueen/-kohteen Karigasniemen rajanylityspaikka (E 1847). Alueella on osa Piessuon-Luomusjoen soidensuojelualuetta (SL 4294), muinaismuistokohde Suttésája Sulaoja (SM 3597). Alue kuuluu osittain Inarin ja Utsjoen luontaistalousvaltaiseen alueeseen (Ms-1 6609). Alueella sijaitsee tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue.

Varausperuste: Maakunnallisesti merkittävä matkailualue.

Kehittämisperiaate: Aluetta kehitetään Tenon kalastukseen, metsästyksen ja maisemaan sekä saamelaiskulttuuriin tukeutuvana pieni-muotoisen matkailun alueena.

Merkintä:	mv 8408	Kunta: INARI
Päiväys:	26.7.2018	
Alueen nimi:	MATKAILUALUE: SEVETTIJÄRVI-NÄÄTÄMÖ	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Inarin kunnan koillisosassa sisältäen saamelaiskulttuurin ja -hallinnon keskuskylän Sevettijärvi (ats 447) ja palvelujen alue rajakauppakylän Näätämö (p 108). Sevettijärvi on keskeinen moottorikelkkaurien risteyspaikka. Alue on Sevettijärvi-Polmakin ja Inarinpolun lähtö/päätepiste. Alueella kiertää suosittu kiertoreitti Saamen polku. Melontareitti Inarijärvi-Nitsijärvi-Sevettijärvi-Suolisjärvi kulkee alueen halki. Sevettijärvellä toimii vesilentosatama. Näätämöjoki saa alkunsa Iijärvestä ja laskee Norjan Jäämereen. Suomen puoleinen Näätämöjoki on erämainen ja vaihtelevavirtainen 10-40 metriä leveä joki, missä kalastettavaa löytyy vähintään kymmenen kilometrin matkalta. Alueella on Näätämön ja Vätsärin paliskuntien raja. Sevettijärven poroteurastamo (pht 7482) sijaitsee lähellä Sevettijärven kylää. Alueella sijaitsee muinaismuistokohde Näätämöjoki – Pirijärvi/Pirijäu`rr(SM 3525), C Kolttasaamelaisten asutuspaikat (Sa-maV 5932), arvokas vesistö Näätämöjoen vesistö (av 6583), maa-ainesten ottokohde Kuolpunan sora-alue (EO 2720), erityisalue/-kohde Näätämön rajanylityspaikka (E 1844) ja poronhoidon kannalta erityisen tärkeä alue/kohde/aita/esteita Näätämön paliskunnan laidunkierto-/esteaidat (ph 7416). Alueella sijaitsee osittain saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä alue tai kohde Näätämön kolttasaamelaismaisemat (Sa-maV 5946). Alue sijaitsee osittain päällekkäin maaseudun kehittämisen kohdealueen, jolla korostuu saamelaiskulttuuri (mk-1 8024) kanssa. Alueella on kantatie, Jäämeren käytävä (LK 8451) ja ulkoilureitti, moottorikelkkareitti ja joukkoliikenteen kehittämiskäytävä. Alueelle on osoitettu ekologinen yhteystarve.	
Varausperuste:	Maakunnallisesti merkittävä matkailualue.	
Kehittämisperiaate:	Kehitetään aluetta luonto- ja kulttuurimatkailun kohteena. Huolehditaan opastuksella ja reittijärjestelyillä pääsy reiteiltä palvelukohteisiin. Matkailun kehittämisen painottuu kyliin ja Sevettijärventien ympäristöön. Aluetta kehitettäessä tulee turvata saamelaisten mahdollisuudet oman kielen ja kulttuurin harjoittamiseen.	

Merkintä:	mk 8025	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	26.7.2018	
Alueen nimi:	MAASEUDUN KEHITTÄMISVYÖHYKE: PETKULA-KERSILÖ-MOSKUVAARA-SATTANEN	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Sodankylän päätaajaman pohjoispuolella ja sisältää kolme kylää; Kersilö, Moskuvaara, Petkula ja Sattanen, joka on maakuntakaavassa osoitettu merkinnällä keskuskylä (at 456). Kylien läheisyydessä toimii Kevitsan kaivos. Alue sijoittuu osittain metsätalous- ja poronhoitovaltaiselle alueelle (M-1 4561) ja osittain luonnonsuojelualueelle Viiankiaavan soidensuojelualue (SL 4313). Alueella sijaitsee energiahuollon kohteet Vajukoski (EN 2327) ja Matarakoski (EN 2328). Alueella sijaitsee poronhoidon kannalta erityisen tärkeä kohde/aita/esteita Kersilön poroaita (ph 7356). Alueella kulkee Oraniemen ja Sattansiemen paliskuntien raja. Alueella on Valtatie 4, Jäämeren käytävä (LK 8451) ja moottorikelkkareitti ja joukkoliikenteen kehittämiskäytävä. Alueen halki on osoitettu ekologinen yhteystarve. Alueella sijaitsee tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue.	
Varausperuste:	Seudullisesti merkittävä maaseutualue.	
Kehittämisperiaate:	Alueella säilytetään ja kehitetään monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä ottaen huomioon kaivostoiminnan tuomat mahdollisuudet. Loma-asutuksen edellytysten kehittämisellä pyritään tukemaan maaseudun pysymistä asuttuna.	

Merkintä:	mk 8026	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	26.7.2018	
Alueen nimi:	MAASEUDUN KEHITTÄMISVYÖHYKE: KELUJÄRVI-PUOLAKKAVAARA-SIURUNMAA	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Sodankylän taajamasta itään käsittäen keskuskylän Kelujärvi (at 455), Puolakkavaaran ja Siurunmaan alueet. Alue sijoittuu metsätalous- ja poronhoitovaltaiselle alueelle (M-1 4561). Alueella sijaitsee kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta val-takunnallisesti tärkeä alue tai kohde Puolakkavaaran asutuskylä (maV 5948). Alueelle on osoitettu moottorikelkkailureitti ja merkittävästi parannettava tie.	
Varausperuste:	Seudullisesti merkittävä maaseutualue.	
Kehittämisperiaate:	Alueella säilytetään ja kehitetään monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä. Loma-asutuksen edellytysten kehittämisellä pyritään tukemaan maaseudun pysymistä asuttuna sekä asutustilojen säilyminen.	

Merkintä:	mk 8027	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	26.7.2018	
Alueen nimi:	MAASEUDUN KEHITTÄMISVYÖHYKE: UNARI-SYVÄJÄRVI-VAALAJÄRVI	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Sodankylän taajamasta lounaaseen ja sisältää keskuskylät Syväjärvi (at 458) ja Vaalajärvi (at 457). Alue sijoittuu (M 4519). Alueella sijaitsee kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeät alueet/kohteet Jeesiön kylä (ma 5945) sekä Sodankylän järvikylät: Uimaniemi, Seipäjärvi ja Sassali (ma 5954) sekä kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä alue/kohde Kieringin kylä (maV 5953). Alueella sijaitsee muinaismuistokohteet pirunsaari (SM 3536) ja Kemiläissaari (SM 3534). Alueella sijaitsee luonnonsuojelualueet Unarin luonnonsuojelualue (SL 4335) ja Soasjärvi (SL 4317). Alueella sijaitsee poronhoidon kannalta erityisen tärkeät kohteet/aidat/esteaidat Huotarivaara (ph 7388), Utsamo (ph 7381), Raaterova (ph 7400) ja Osuuskunta Kotaparon poroteurastamo (pht 7488), matkailupalvelujen alue/kohde Kieringin lomakylä (RM	

1434) sekä osa tuulivoimaloiden alueesta Joukhaiselkä (tv 2320). Alueella sijaitsee useita tärkeitä tai vedenhankintaan soveltuvia pohjavesialueita. Alueella sijaitsee Sattasniemen ja Syväjärven paliskuntien raja. Alueella kulkee Sodankylästä Kittilään kantatie 80 (Kolari–Sodankylä), jolle on osoitettu tieluokan nosto valtatieksi. Lisäksi alueella kulkee seututie 952 (Meltaus–Vaalajärvi) ja moottorikelkkailureitti..

Varausperuste:

Seudullisesti merkittävä maaseutualue.

Kehittämisperiaate:

Alueella säilytetään ja kehitetään monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä. Loma-asutuksen edellytysten kehittämisellä pyritään tukemaan maaseudun pysymistä asuttuna.

Merkintä:**mk-1 8021****Kunta: UTSJOKI****Päiväys:****26.7.2018****Alueen nimi:****MAASEUDUN KEHITTÄMISVYÖHYKE: ROVISUVANTO–OUTAKOSKI–NUVVUS****Sijainti ja kuvaus:**

Alue sijaitsee Utsjoella Karigasniemeltä pohjoiseen Tenonjoki varressa sisältäen Rovisuvannon, Outakosken ja Nuvvuksen kylät. Alue sijaitsee luontaistalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (Ms-1 6609). Alueella sijaitsee Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeitä alueet/kohteet Tenojokilaakson saamelaisasutus Dálvadas (Sa-maV 5916) ja saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue Tenonlaakson maisemat (Sa-maV 5917). Alueelle on osoitettu ekologinen yhteystarve ja seututie 970 (Karigasniemi – Nuorgam) on osoitettu merkittävästi parannettavaksi tieksi.

Varausperuste:

Seudullisesti merkittävä maaseutualue.

Kehittämisperiaate:

Alueella säilytetään ja kehitetään monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä. Aluetta kehitetään saamelaiskulttuuria (erityisesti Tenonvarren saamelaiskulttuuria) korostavalla tavalla. Alueella pyritään saamelaiskulttuurille ja muulle paikalliselle perinteelle ominaisen rakentamistavan säilyttämiseen ja kehittämiseen.

Merkintä:**mk-1 8022****Kunta: SODANKYLÄ****Päiväys:****26.6.2019****Alueen nimi:****MAASEUDUN KEHITTÄMISVYÖHYKE: VUOTSO–PURNUMUKKA****Sijainti ja kuvaus:**

Alue ulottuu Purnumukasta Vuotson eteläpuolelle, lähes Lokan tekojärvelle saakka. Alue sijaitsee osittain metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561), osittain metsätalous-, matkailu- ja poronhoitovaltaisella alueella, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta Tankavaaran ulkoilualue (MU2 6043) ja osittain luonnonsuojelualueilla Sompion luonnon4309puisto (SL 4306) ja Nalka-aavan soidensuojelualue (SL 4307). Alueella sijaitsee saamelaiskulttuurin ja -hallinnon keskuskylä Vuotso (ats 453). Alue sijoittuu osittain päällekkäin matkailun vetovoima-alueen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueen matkailualue: Saariselkä-Ivalo (mv 8402) kanssa. Alueella sijaitsee merkittävät II maailmansodan aikaiset sotahistoria-alueet tai kohteet Taivasselkä (maS 4847) ja Schutzstellung (maS 4849), Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä alue/kohde Sodankylän saamelaisasutus: Purnumukka (Sa-maV 5942) ja kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä alue/kohde jatkosodan tapahtuma- ja muistopaikat: Schutzstellung ja Huuhkajanpäänpaistaman silta (maV 4606) ja matkailupalvelujen alue/kohde Tankavaara (RM 1425). Alueelle on osoitettu joukkoliikenteen kehittämiskäytävä, moottorikelkkailureitti ja valtatie 4. Alue kuuluu Jäämeren käytävään. Alueelle on osoitettu tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue.

Varausperuste:

Seudullisesti merkittävä maaseutualue.

Kehittämisperiaate:

Alueella säilytetään ja kehitetään monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä. Aluetta kehitetään saamelaiskulttuuria korostavalla tavalla. Alueella pyritään saamelaiskulttuurille ja muulle paikalliselle perinteelle ominaisen rakentamistavan säilyttämiseen ja kehittämiseen.

Merkintä:**mk-1 8023****Kunta: INARI****Päiväys:****26.7.2018****Alueen nimi:****MAASEUDUN KEHITTÄMISVYÖHYKE: PARTAKKO–VÄYLÄ****Sijainti ja kuvaus:**

Alue sijaitsee Inarin kunnassa Näätämöön johtavan tien varrella sisältäen Partakon ja Väylän kylät. Alue sijaitsee osittain metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561), osittain metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja Nitsijärven suojelumetsä (MY-1 3963). Alueella sijaitsee Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä alue tai kohde Inarinsaamelaisten vuotuismuuton talvi- ja kesäpaikat: Nitsijärven Pekkala (kesäpaikka) ja Turvejärven Pekkala (talvipaikka) (Sa-maV 5959). Alueelle on osoitettu Jäämeren käytävä (LK 8451) ja moottorikelkkailureitti. Alueella on geologisia muodostumia ja sinne on osoitettu ekologinen yhteystarve sekä arvokas vesistö Inarijärven vesistö (av 6581). Alueen halki kulkee Sevettijärventie (kantatie 971). Alue kuuluu Muddusjärven paliskunnan alueelle.

Varausperuste:

Seudullisesti merkittävä maaseutualue.

Kehittämisperiaate:

Alueella säilytetään ja kehitetään monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä. Aluetta kehitetään saamelaiskulttuuria (erityisesti inarinsaamelaista kulttuuria) ja kieltä korostavalla tavalla. Alueella pyritään saamelaiskulttuurille ja muulle paikalliselle perinteelle ominaisen rakentamistavan säilyttämiseen ja kehittämiseen.

Merkintä:**mk-1 8024****Kunta: INARI****Päiväys:****26.7.2018****Alueen nimi:****MAASEUDUN KEHITTÄMISVYÖHYKE: SEVETTIJÄRVI–NÄÄTÄMÖ****Sijainti ja kuvaus:**

Alue sijaitsee Inarin kunnassa sisältäen Suojanperän, Suprun, Sevettijärven, Kirakkajärven ja Näätämön kylät. Alueella on noin 350 asukasta, jotka koostuvat lähinnä kolttasaamelaisista. Alue sijaitsee pääosin luontaistalous ja poronhoitovaltaisella alueella (Ms-1 6609) ja pieneltä osin metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561). Alue sijaitsee osittain päällekkäin matkailun vetovoima-alueen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueen matkailualue: Inarijärvi (mv 8404) kanssa. Alueella sijaitsee saamelaiskulttuurin ja -hallinnon keskuskylä Sevettijärvi (ats 447) ja palvelujen alue, rajakauppakylä Näätämö (p 108), erityisalue/-kohde Näätämön

rajanylityspaikka (E 1844) ja maa-ainesten ottokohde Kuolpunan sora-alue (EO 2720). Alueella sijaitsee Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä alue tai kohde kolttasaamelaisten asutuspaikat: Sevettijärvi (Sa-maV 5932), Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä alue tai kohde Näätämön kolttasaamelaismaisemat (Sa-maV 5946), poronhoidon kannalta erityisen tärkeä kohde/aita/esteita Sysmaan erotusaita (ph 7419), poroteurastamo Sevettijärven poroteurastamo (pht 7482), luonnonsuojelualue Kuusitievan luonnonsuojelualue (SL 4342) ja arvokas vesistö Näätämöjoen vesistö (av 6583). Alueella sijaitsee tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue. Alueella kulkee moottorikelkkailureitti ja Sevettijärventie (kantatie 971). Alueella on Muddusjärven, Näätämön ja Vätsärin paliskuntien alueita. Alue sijaitsee kolttaluonnon alueella.

Varausperuste: Seudullisesti merkittävä maaseutualue.
Kehittämisperiaate: Alueella säilytetään ja kehitetään monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä. Aluetta kehitetään saamelaiskulttuuria (erityisesti kolttasaamelaista kulttuuria) korostavalla tavalla. Alueella pyritään saamelaiskulttuurille ja muulle paikalliselle perinteelle ominaisen rakentamistavan säilyttämiseen ja kehittämiseen. Otetaan huomioon matkailun vetovoima-alue ja Norjan kehitys.

Merkintä: **mk-1 8028** **Kunta: UTSJOKI**
Päiväys: **26.7.2018**
Alueen nimi: **MAASEUDUN KEHITTÄMISVYÖHYKE: KAAMASMUKKA**
Sijainti ja kuvaus: Alue sijaitsee Utsjoen kunnan alueella Karigasniemeltä itään sisältäen Kaamasmukan kylän. Alue sijaitsee luontaistalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (Ms-1 6609). Alueen halki menee kantatie 92, joka on osoitettu merkittävästi parannettavaksi tieyhdeksi Kaamanen-Karigasniemi välillä. Alueen halki kulkee moottorikelkkailureitti. Alueella sijaitsee poronhoidon kannalta erityisen tärkeä kohde/aita/esteita Paistunturin paliskunnan laidunkierto-/esteaidat (ph 7401). Alueella on arvokkaita harjualueita tai geologisia muodostumia.

Varausperuste: Seudullisesti merkittävä maaseutualue.
Kehittämisperiaate: Alueella säilytetään ja kehitetään monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä. Aluetta kehitetään saamelaiskulttuuria (erityisesti pohjoissaamelaista kulttuuria) korostavalla tavalla. Alueella pyritään saamelaiskulttuurille ja muulle paikalliselle perinteelle ominaisen rakentamistavan säilyttämiseen ja kehittämiseen.

Merkintä: **mk-1 8029** **Kunta: INARI**
Päiväys: **26.7.2018**
Alueen nimi: **7340**
Sijainti ja kuvaus: Alue sijaitsee Inarin kunnan alueella Inarin taajamasta länteen sisältäen Angelin ja Tirron kylät ja tienvarren erittäin harvan asutuksen. Alueen länsiosassa on maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö Angelin kylä (ma 5933), Angelin poroteurastamo (pht 7484) ja Muotkatunturin paliskunnan Skadjavaaran poroaita (ph 7310). Alueella on Muotkatunturin paliskunnan laidunkierto-/esteaitaa (ph 7402). Alueen itäosassa on poroaita Laavuoja (ph 7311) sekä osa alueesta kuuluu Vaskojoen suojelualueeseen (SL 3024). Alueella on geologisia muodostumia.

Varausperuste: Seudullisesti merkittävä maaseutualue.
Kehittämisperiaate: Alueella säilytetään ja kehitetään monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä. Aluetta kehitetään saamelaiskulttuuria korostavalla tavalla. Alueella pyritään saamelaiskulttuurille ja muulle paikalliselle perinteelle ominaisen rakentamistavan säilyttämiseen ja kehittämiseen.

Merkintä: **mk-1 8030** **Kunta: INARI**
Päiväys: **26.7.2018**
Alueen nimi: **MAASEUDUN KEHITTÄMISVYÖHYKE: NELLIM**
Sijainti ja kuvaus: Alue sijaitsee Inarin kunnassa päätaajamasta itään sisältäen keskuskylä Nellimin (at 451) lähialueet. Alueella on matkailupalvelukohde Nellim Wilderness hotelli (RM 1435). Alueella on Nellimin venesatama (LS 1714) sekä Ivalon paliskunnan Mutalammen poroaita (ph 7320). Alueella on valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä: kolttasaamelaisten asutuspaikat: Nellimin kylä, Sevettijärvi, Nikola kolttatila ja Kevätrinne (Sa-maV 5932) sekä inarinsaamelaisten vuotuismuuton talvi- ja kesäpaikat (Sa-maV 5959). Alueen läpi kulkee kantatie.

Varausperuste: Seudullisesti merkittävä maaseutualue.
Kehittämisperiaate: Alueella säilytetään ja kehitetään monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä. Aluetta kehitetään saamelaiskulttuuria (erityisesti inarin- ja kolttasaamelaista kulttuuria) korostavalla tavalla. Alueella pyritään saamelaiskulttuurille ja muulle paikalliselle perinteelle ominaisen rakentamistavan säilyttämiseen ja kehittämiseen. Otetaan huomioon matkailun vetovoima-alue.

Merkintä: **A 33** **Kunta: INARI**
Päiväys: **26.7.2018**
Alueen nimi: **IVALON PÄÄTAAJAMA**
Sijainti ja kuvaus: Alue on Inarin kunnan päätaajama. Alueella oli vuoden 2015 lopussa 3062 asukasta. Inarin päätaajaman alue kuuluu matkailun kehittämisvyöhykkeeseen Saariselkä-Ivalo (mv 8402) sekä Jäämeren käytävän kehittämisvyöhykkeeseen (LK 8451). Alueella sijaitsee Ivalon keskusta (c 103) ja rakennussuojelukohde Ivalon rakennussuojelukohde: Entinen emäntäkoulu, entinen SYP:in pankkitalo, Pyhä Nikolauksen kirkko ja Ivalon kirkko (SR 3060). Taajaman vieressä ovat toiminnassa olevat Mellanaavan ajotestirata (E 1810) ja lentokentän ajotestirata (E 1809) Ivalon lentokentän (LL 1625) vieressä sekä Ivalon rajavartioalueen johtopaikka (EP 2898). Päätaajaman vieressä on Ivalon työpaikka-alue (TP 611). Alue rajoittuu suurilta osin Sodankylän metsätalous- ja poronhoitovaltaiseen alueeseen (M-1 4561) ja kuuluu Ivalon ja Hammastunturin paliskuntiin. Päätaajamassa kulkee Valtatie 4 ja moottorikelkkareitti. Alueen läpi on osoitettu ekologinen yhteystarve. Inarin päätaajamassa on tärkeitä tai vedenhankintaa soveltuvia pohjavesialueita.

Varausperuste: Kunnan keskustaajama.

Kehittämisperiaate:	Lisärakentaminen sijoitetaan mahdollisuuksien mukaan nykyiselle asemakaava-alueelle tai sen välittömään läheisyyteen. Taajaman mahdollisesti laajentuessa Törmäsen suuntaan otetaan huomioon lentokentän ja valtatie liikennemelu sekä valtatie liikenteen sujuvuus ja turvallisuus. Kehitetään Ivalon ja Saariselän välisiä liikenne- ja reitti yhteyksiä.	
Merkintä:	A 34	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	26.7.2018	
Alueen nimi:	SODANKYLÄN PÄÄTAAJAMA	
Sijainti ja kuvaus:	Alue on kunnan päätaajama, Sodankylän keskusta (c 104). Alueen läpi menee Valtatie 4 ja osittain moottorikelkkailureitti. Alueelle on osoitettu myös Valtatie 5 uusi linjaus. Alueella on rakennussuojelukohde Sodankylän kirkonkylän rakennussuojelukohde (SR 3062), Sodankylän kirkot (SR 3069) ja Lapin keskuspaikkojen linja-autoasemat; Sodankylän linja-autoasema (SRV 3164). Alue kuuluu Oraniemen, Sattasniemen ja Syväjärven paliskuntiin. Alueen vieressä on Sodankylän työpaikka-alue (TP 610), Kelukosken toiminnassa oleva voimalaitos (EN 2329) ja Sodankylän varuskunta (EP 2899). Sodankylän päätaajaman alue rajautuu osittain metsätalousvaltaiseen alueeseen (M). Alue kuuluu matkailun kehittämisvyöhykkeeseen Luosto-Sodankylä matkailualue (mv 8401) ja Jäämeren kehittämisvyöhykkeeseen (LK 8451). Pohjoisosa alueesta kuuluu erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettu alueelle.	
Varausperuste:	Kunnan keskustaajama	
Kehittämisperiaate:	Lisärakentaminen sijoitetaan mahdollisuuksien mukaan nykyiselle asemakaava-alueelle tai sen välittömään yhteyteen. Mahdollisia laajennuksia ei suunnata valtateiden varsille.	
Merkintä:	A 109	Kunta: UTSJOKI
Päiväys:	26.7.2018	
Alueen nimi:	UTSJOKI	
Sijainti ja kuvaus:	Alue on kunnan päätaajama. Asutus on sijoittunut pääosin Utsjoen kirkonkylän asemakaava-alueelle, mutta myös Tenon varteen sekä valtatie 4 varrelle. Utsjoen kirkonkylässä on peruskoulun ala-aste ja ylä-aste sekä lukio. Alueella sijaitsee rakennussuojelukohde Utsjoen entinen poliisiasema (SR 3027). Alueella sijaitsee maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristökohde Utsjoen kulttuuriympäristökohteet nimismiehen virkatalo Onnela, Postimiesten yöpymistupa, Utsjoen vanhat koulut, sairausmaja ja Saamensilta (ma 5922). Päätaajama sijaitsee Utsjoen kirkonkylän matkalupalvelualueella (RM 1439) ja on osa Yläköngäs-Nuorgamin maakunnallisesti merkittävää matkailualueutta (mv 8405) sekä saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeää aluetta Utsjokilaakson maisemat (ma 5921). Ekologinen yhteystarve on osoitettu kulkevan alueen läpi. Taajamassa on Kaldoavain ja Paistunturin paliskuntien raja.	
Varausperuste:	Kunnan keskustaajama.	
Kehittämisperiaate:	Lisärakentaminen sijoitetaan mahdollisuuksien mukaan nykyiselle asemakaava-alueelle tai sen välittömään läheisyyteen olemassa olevaa rakennetta täydentäen ja eheyttäen. Taajaman mahdollisesti laajentuessa Utsjoen itäpuolelle tulisi keskustaan olla suora siltayhteys vähintään kevytliikenteelle.	
Merkintä:	at 448	Kunta: INARI
Päiväys:	26.7.2018	
Alueen nimi:	KAAMANEN	
Sijainti ja kuvaus:	Kaamanen sijaitsee päätaajamasta (Ivalo) pohjoiseen, tietä pitkin noin 70 km. Kylä on kautta aikojen ollut risteyskohta. Alkuun sieltä lähti polut ja tikkatiet länteen, itään ja pohjoiseen. Sotien jälkeen polut muuttuivat maanteiksi. Asutus on pääosin sijoittunut laajalle alueelle valtatie 4:n varteen. Keskuskylän vaikutuspiiriin kuuluvat Kaamasen ja Partakon osa-alueet. Kaamasen kylässä toimii vähittäiskauppa ja Kaamasen Kievari (matkailuyritys ja baari). Kaamasen alue kuuluu Muddusjärven paliskuntaan.	
Varausperuste:	Liikenteen solmukohta.	
Kehittämisperiaate:	Loma-asutuksen edellytysten kehittämisellä pyritään tukemaan maaseudun pysymistä asuttuna. Alueella säilytetään ja kehitetään monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä ottaen huomioon sijainti Jäämeren käytävän varrella, sen eri haarojen risteyskohdassa. Varaudutaan matkailun ja liikenteen palvelujen kysynnän kasvuun. Aluetta kehitetään saamelaiskulttuuria (erityisesti inarinsaamelaista kulttuuria) korostavalla tavalla.	
Merkintä:	at 450	Kunta: INARI
Päiväys:	26.7.2018	
Alueen nimi:	MENESJÄRVI – LEMMENJOKI	
Sijainti ja kuvaus:	Menesjärvi on noin viidenkymmenen asukkaan kylä, 35 kilometrin päässä Inarin kirkonkylästä Kittilän suuntaan. Menesjärvi on ollut luonnostaan kulkuväylänä kuljettaessa Kittilän ja Inarin väliä. Kittilän-Utsjoen postitie taas kulki Menesjärven, Paatarin ja Muddusjärven kautta. Kittilän ratsutietä on paranneltu pikkuhiljaa niin, että 1940-luvun lopulla Inarista pääsi jo autolla Menesjärvelle, tosin vaivoin. Nykyisin kylässä puhutaan lähinnä suomea ja pohjoissaamea – inarinsaameakin vähän Lemmenjoki sijaitsee 46 kilometriä Inarista länteen päin. Lemmenjoen kylän matkailupalvelut tukeutuvat Lemmenjoen kansallispuistoon. Menesjärven alue on osa maakunnallisesti merkittävää Menesjärvi-Lemmenjoki matkailualueutta (mv 8403). Maakuntakaavassa alueella kulkeva Köngäs-Pokka-Inari -seututie on osoitettu parannettavaksi kantatieksi. Menesjärvi on Sallivaaran ja Hammastunturin paliskuntien rajalla. Menesjärven seudullinen matkailukohde Hotelli Korpikartano (RM 1437) on alueen pohjoisosassa.	
Varausperuste:	Kunnanosan keskus.	
Kehittämisperiaate:	Loma-asutuksen edellytysten kehittämisellä pyritään tukemaan maaseudun pysymistä asuttuna. Alueella säilytetään ja kehitetään monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä ottaen huomioon sijainti matkailun vetovoima-alueella. Aluetta kehitetään saamelaiskulttuuria (erityisesti inarin- ja pohjoissaamelaista kulttuuria) korostavalla tavalla.	

Merkintä:	at 451	Kunta: INARI
Päiväys:	26.7.2018	
Alueen nimi:	NELLIM	
Sijainti ja kuvaus:	Nellimin kylä sijaitsee päätaajamasta vajaa 40 km koilliseen. Asutus on sijoittunut pienelle kyläalueelle. Nellimin kylässä on hotelliravintola ja ortodoksinen kirkko. Virtaniemellä on rajavartioasema. Alueen viereen on osoitettu Nellimin venesatama (LS 1714) ja kylän kaakkoisosassa oin Ivalon paliskunnan erotusaita (ph 7320). Nellim kuuluu Ivalon paliskuntaan. Alueen koillisosassa on matkailupalvelukohde Nellimin Wilderness hotelli (RM 1435). Nellim kuuluu seudullisesti merkittävään Nellimin maaseudun kehittämisvyöhykkeeseen (mk-1 8030). Alueelle sijoittuu kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä alue tai kohde kolttasaamelaisten asutuspaikat: Nellimin kylä (Sa-maV 5932).	
Varausperuste:	Kunnanosan keskus.	
Kehittämisperiaate:	Loma-asutuksen edellytysten kehittämisellä pyritään tukemaan maaseudun pysymistä asuttuna. Alueella säilytetään ja kehitetään monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä. Kehitetään matkailua ja varaudutaan mahdollisen Paatsjoen tien tuomaan lisäkysyntään. Kolttakulttuurin erityispiirteitä korostetaan. Saamelaisten kotiseutualueella turvataan saamelaisten mahdollisuudet harjoittaa omaa kieltään ja kulttuuriaan.	
Merkintä:	at 452	Kunta: INARI
Päiväys:	26.7.2018	
Alueen nimi:	SAARISELKÄ	
Sijainti ja kuvaus:	Alue on Ivalosta noin 30 km etelään. Asutus on sijoittunut matkailukeskuksen keskustan (c 105) eteläpuolelle. Saariselän matkailun työpaikkakeskittymä on Saariselän matkailukeskuksen aluetta (RM 1423). Saariselän länsipuolella kulkee valtatie 4. Saariselän alueen halki on osoitettu ekologinen yhteystarve. Saariselän alue kuuluu Jäämeren käytävän kehittämisvyöhykkeeseen (LK 8451).	
Varausperuste:	Matkailun työpaikkakeskittymä.	
Kehittämisperiaate:	Varaudutaan siihen, että alueelle sijoittuu matkailukeskuksen henkilökuntaa ja myös sellaisia asukkaita, joiden työ ei liity matkailuun, mutta jotka voivat työskennellä Saariselällä ja käyttää matkailukeskuksen hyvää ympäristöä ja palvelutasoa.	
Merkintä:	at 454	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	27.7.2018	
Alueen nimi:	LOKKA	
Sijainti ja kuvaus:	Lokka on noin 100 asukkaan kylä tekojärven ja erämaiden hallitsemalla alueella Keski-Lapissa Sodankylän kunnassa. Alue sijaitsee päätaajamasta koilliseen, tietä pitkin noin 80 km. Suurin osa lokkalaisista saa edelleen toimeentulonsa luontaiselinkeinoista. Lisäksi matkailu on saanut oman jalansijansa alueella. Lokassa sijaitsee Lokan venesatama (LS 1717) ja tuotannossa oleva Lokan voimalaitos (EN 2331). Alueella on moottorikelkkailureitti. Saamelaisten kotiseutualueen raja menee Lokassa. Lokka sijaitsee Lapin ja Kemin-Sompion paliskuntien rajalla.	
Varausperuste:	Kunnanosan keskus.	
Kehittämisperiaate:	Loma-asutuksen edellytysten kehittämisellä pyritään tukemaan maaseudun pysymistä asuttuna. Alueella säilytetään ja kehitetään monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä. Kehitetään Lokan altaan virkistyskäyttö.	
Merkintä:	at 455	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	27.7.2018	
Alueen nimi:	KELUJÄRVI	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee päätaajamasta 20 km itään. Asutus on sijoittunut Tanhuaan menevän tien varteen sekä Puolakkavaarassa kiertävän lenkkien varteen. Alue kuuluu seudullisesti merkittävään Kelujärvi-Puolakkavaara-Siurunmaa maaseudun kehittämisvyöhykkeeseen (mk 8026). Alueen pohjoispuolelle on osoitettu Liittoselän uusi maa-aineisten ottoalue (EO 2684) sekä valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö: Puolakkavaaran asutuskylä (maV 5948).	
Varausperuste:	Kunnanosan keskus.	
Kehittämisperiaate:	Loma-asutuksen edellytysten kehittämisellä pyritään tukemaan maaseudun pysymistä asuttuna. Alueella säilytetään ja kehitetään monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä.	
Merkintä:	at 456	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	27.7.2018	
Alueen nimi:	SATTANEN	
Sijainti ja kuvaus:	Sattanen sijaitsee päätaajamasta noin 10 km pohjoiseen. Asutus on sijoittunut pääosin kylä-alueelle, mutta myös laajalle alueelle valtatie 4:n ja Rajalaan menevän tien varteen. Sattasen alue kuuluu seudullisesti merkittävään maaseudun kehittämisvyöhykkeeseen: Petkula-Kersilö-Moskuvaara-Sattanen (mk 8025) sekä Jäämeren käytävän kehittämisvyöhykkeeseen (LK 8451). Maakuntakaavassa Sattasen kylän länsipuolella kulkee olemassa oleva voimalinja. Sattanen kuuluu Sattasniemen paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Palvelukylä valtatie varrella lähellä kuntakeskusta.	
Kehittämisperiaate:	Loma-asutuksen edellytysten kehittämisellä pyritään tukemaan maaseudun pysymistä asuttuna. Alueella säilytetään ja kehitetään monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä. Kehitetään myös asutokylänä, kuntakeskuksen ”lähiönä”.	
Merkintä:	at 457	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	27.7.2018	
Alueen nimi:	VAALAJÄRVI	
Sijainti ja kuvaus:	Vaalajärven kylä sijaitsee päätaajamasta (Sodankylän kirkonkylä) 15 km länteen. Asutus on sijoittunut pääosin Vaalajärven kylään sekä Meltaukseen ja Jeesiön menevien teiden varteen. Vaalajärvellä on peruskoulun ala-aste. Vaalajärvi kuuluu seudullisesti merkittävään Unari-Syväjärvi-Vaalajärvi maaseudun kehittämisvyöhykkeeseen (mk	

8027).Vaalajärven kohdalla Sodankylän ja Kittilän välinen tieosuus on osoitettu maakuntakaavassa tieluokan muutoksella, jolloin kantatie 80:stä tulee valtatie 5. Alue kuuluu Syväjärven paliskuntaan.

Varausperuste: Palvelukylä maaseudun kehittämisen kohdealueella.

Kehittämisperiaate: Loma-asutuksen edellytysten kehittämisellä pyritään tukemaan maaseudun pysymistä asuttuna. Alueella säilytetään ja kehitetään monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä. Toimitaan osana järvikylien muodostamaa maaseudun kehittämisen kokonaisuutta.

Merkintä: at 458 **Kunta: SODANKYLÄ**

Päiväys: 27.7.2018

Alueen nimi: SYVÄJÄRVI

Sijainti ja kuvaus: Alue sijaitsee päätaajamasta (Sodankylän kirkonkylä) 30 km lounaaseen, tietä pitkin noin 40 km. Asutus on sijoittunut Meltaukseen menevästä tiestä lähtevän kylätien varteen melko tiiviiksi asutukseksi. Jo 1600-luvun alusta alkaen Syväjärvi on ympäristöineen voitu merkitä asutuksi. Keskuskylän vaikutuspiiriin kuuluvat seuraavat osa-alueet; Riipi, Hinganmaa, Syväjärvi, Kierinki, Sassali, Uimaniemi, Unari, Kukasjärvi. Syväjärvellä toimii peruskoulun ala-aste. Syväjärven alue kuuluu seudullisesti merkittävään Unari-Syväjärvi.Vaalajärvi-maaseudun kehittämisvyöhykkeeseen (mk 8027). Alue kuuluu Syväjärven paliskuntaan.

Varausperuste: Palvelukylä maaseudun kehittämisen kohdealueella.

Kehittämisperiaate: Loma-asutuksen edellytysten kehittämisellä pyritään tukemaan maaseudun pysymistä asuttuna. Alueella säilytetään ja kehitetään monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä. Toimitaan osana järvikylien muodostamaa maaseudun kehittämisen kokonaisuutta.

Merkintä: at 459 **Kunta: SODANKYLÄ**

Päiväys: 27.7.2018

Alueen nimi: ORAJÄRVI

Sijainti ja kuvaus: Alue sijaitsee päätaajamasta (Sodankylän kirkonkylä) 15 km kaakkoon Kemijärvelle kulkevan valtatie 5 varressa. Asutus on sijoittunut pääosin Orajärven ympärille. Alue kuuluu Orajärven paliskuntaan.

Varausperuste: Palvelukylä lähellä kuntakeskusta ja valtatietä.

Kehittämisperiaate: Loma-asutuksen edellytysten kehittämisellä pyritään tukemaan maaseudun pysymistä asuttuna. Alueella säilytetään ja kehitetään monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä.

Merkintä: at 460 **Kunta: SODANKYLÄ**

Päiväys: 27.7.2018

Alueen nimi: TORVINEN

Sijainti ja kuvaus: Alue sijaitsee päätaajamasta (Sodankylän kirkonkylä) vajaa 25 km etelään. Asutus on sijoittunut pääosin valtatie 4 varressa olevalle kyläalueelle. Torvisen kylä on n. 300 vuotta vanha ja se on saanut todennäköisesti nimensä ensimmäisen uudisasukkaan Tuomas Torvisen mukaan. Torvinen on kautta aikojen ollut yritteliäs kylä. Matkailu on ollut kylän toimenkuvassa mukana kauan. Mökkimajoitusta ja perheille suunnattuja aktiviteetteja on myös nykyään. Keskuskylän vaikutuspiiriin kuuluvat seuraavat osa-alueet; Lismanaapa, Aska, Torvinen, Seipäjärvä, Vuojärvi ja Raudanjoki. Torvisessa toimii peruskoulun ala-aste. Torvisen kylä on maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö (ma 5951). Alue kuuluu Jäämeren käytävän kehittämisvyöhykkeeseen (LK 8451). Torvisen kylä kuuluu matkailun kehittämisvyöhyke Luosto-Sodankylä matkailualue (mv 8401).

Varausperuste: Palvelukylä Jäämeren käytävän varrella ja matkailun vetovoima-alueella.

Kehittämisperiaate: Loma-asutuksen edellytysten kehittämisellä pyritään tukemaan maaseudun pysymistä asuttuna. Alueella säilytetään ja kehitetään monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä. Kehitetään yhteistoimintaa Luoston matkailukeskuksen kanssa.

Merkintä: at 461 **Kunta: SODANKYLÄ**

Päiväys: 27.7.2018

Alueen nimi: LUOSTO

Sijainti ja kuvaus: Alue sijaitsee päätaajamasta (Sodankylän kirkonkylä) 35 km etelään. Alue sijaitsee matkailupalvelujen alueella Luosto (RM 1419). Alueella sijaitsee rakennussuojelukohde Metsä-Luosto (SRV 3070) sekä kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä alue/kohde Luoston matkailukeskus (maV 5910). Alue kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Luosto-Sodankylä (mv 8401). Alue kuuluu Pyhä-Kallion paliskunnan alueeseen.

Varausperuste: Matkailun työpaikkakeskittymä.

Kehittämisperiaate: Alueelle sijoittuu matkailukeskuksen henkilökuntaa ja myös sellaisia asukkaita, joiden työ ei liity matkailuun, mutta jotka voivat työskennellä Luostolla ja käyttää hyväkseen matkailukeskuksen hyvää ympäristöä ja palvelutasoa.

Merkintä: at 468 **Kunta: UTSJOKI**

Päiväys: 20.9.2018

Alueen nimi: KARIGASNIEMI

Sijainti ja kuvaus: Karigasniemi sijaitsee päätaajamasta (Utsjoen kirkonkylä) lounaaseen, tietä pitkin 100 km. Asutus on sijoittunut pääosin Karigasniemen kylä-alueelle Tenon varressa. Karigasniemessä on peruskoulun ala-aste ja ylä-aste. Karigasniemen kylässä on kolme vähittäismyymälää. Alue kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Karigasniemen matkailualue (mv 8406). Karigasniemi on osoitettu myös merkinnällä palvelujen alue, rajakauppakylä Karigasniemi (p 106) ja matkailupalvelujen alue/kohde Karigasniemi (RM 1442). Alueella sijaitsee myös erityisalue/-kohde Karigasniemen rajanylityspaikka (E 1847). Seututie Utsjoki-Karigasniemi (st 970) on osoitettu maakuntakaavassa merkittävästi parannettavaksi tieksi. Alue kuuluu Paistunturin paliskuntaan.

Varausperuste: Palvelukylä ja rajakauppakeskittymä.

Kehittämisperiaate: Loma-asutuksen edellytysten kehittämisellä pyritään tukemaan maaseudun pysymistä asuttuna. Keskusta-aluetta kehitetään monipuolisena keskustatoimintojen alueena. Lisärakentaminen suunnataan täydennysrakentaa keskustan eheyttämiseen ja tiivistämiseen sekä ympäristön laadun parantamiseen. Alueelle voidaan sijoittaa

rajakauppaa palvelevia vähittäiskaupan suuryksiköitä. Uudis- ja lisärakentamista suunniteltaessa otetaan huomioon keskustan taajamakuulliset arvot ja sovitetaan rakentaminen olemassa olevaan rakennuskantaan ja ympäristöön.

Merkintä:	at 469	Kunta: UTSJOKI
Päiväys:	21.9.2018	
Alueen nimi:	NUORGAM	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Utsjoen kirkonkylästä tietä pitkin vajaa 50 km koilliseen. Suomen ja koko Euroopan Unionin pohjoisin kylä sijaitsee tunturien välisessä laaksossa Euroopan kuuluisimman lohiojen Tenon varrella, joka on myös samalla valtakunnanraja. Puhekieliä ovat saame, suomi ja norja. Elinkeinoelämä perustuu rajakauppaan, matkailuun sekä poro- ja luontaistalouteen. Kylässä toimii toistakymmentä yritystä. Asutus on sijoittunut pääosin Nuorgamin kylä-alueelle, mutta myös Tenon varteen. Nuorgamin kylässä on kaksi vähittäiskauppaa. Maakuntakaavassa alueelle on osoitettu matkailupalvelujen alue/kohde Nuorgamin lomakeskus (RM 1438), palvelujen alue, rajakauppakylä Nuorgam (p 107) ja erityisalue/-kohde Nuorgamin rajanylityspaikka (E 1845). Alue kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen matkailualue: Yläköngäs-Nuorgam (mv 8405). Seututielle Utsjoki–Nuorgam (st 970) on osoitettu tieluokan nosto kantatieksi. Nuorgamin alueelle on osoitettu ekologinen yhteystarve. Alue kuuluu Kaldoaivin paliskuntaan.	
Varausperuste:	Palvelukylä ja rajakauppakeskittymä	
Kehittämisperiaate:	Keskusta-alueetta kehitetään monipuolisena keskustatoimintojen alueena. Lisärakentaminen suunnataan täydennysrakentaen keskustan eheyttämiseen ja tiivistämiseen sekä ympäristön laadun parantamiseen. Alueelle voidaan sijoittaa rajakauppaa palvelevia vähittäiskaupan suuryksiköitä. Uudis- ja lisärakentamista suunniteltaessa otetaan huomioon keskustan taajamakuulliset arvot ja sovitetaan rakentaminen olemassa olevaan rakennuskantaan ja ympäristöön. Loma-asutuksen edellytysten kehittämisellä pyritään tukemaan maaseudun pysymistä asuttuna.	

Merkintä:	ats 447	Kunta: INARI
Päiväys:	26.7.2018	
Alueen nimi:	SEVETTIJÄRVI	
Sijainti ja kuvaus:	Sevettijärvi sijaitsee noin 110 kilometrin päässä Inarista, lähellä Norjan rajaa. Suurin osa asukkaista on kolttasaamelaisia. Kolttien lisäksi kylässä asuu etelästä muuttaneita suomalaisia, joko avioliiton kautta Sevettijärvelle jääneitä, tai muuten vain pohjoisen rauhaan ihastuneita. Myös joitain muiden saamelaisyryhmien edustajia asuu kylällä, vaikka he ovat selvästi vähemmistönä. Sevettijärven kylässä on peruskoulun ala-aste ja yläaste, ortodoksinen kirkko ja seurakuntatalo, Metsähallituksen virkatalo, Kolttien perinnetalo, joka toimii Metsähallituksen luontotupana ja Kolttien kyläkokouksen toimisto. Lisäksi kylässä on baari, jonka yhteydessä toimii asiamiesposti ja pieni sekatarvaliike sekä poronlihajalostamo, poroteurastamo ja neljä matkailuyritystä. Suurimmat työnantajat Sevetin kylällä ovat Inarin kunta ja Metsähallitus. Iso osa sevettijärisistä saa elantonsa poronhoidosta ja täydentää sitä muilla luontaiselinkeinoilla. Lisäansioita saa myös käsitöiden myynnistä. Alue kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Matkailualue Sevettijärvi-Näätämö (mv 8408) ja maaseudun kehittämisen kohdealueeseen, jolla korostuu saamelaiskulttuuri Sevettijärvi – Näätämö (mk-1 8024). Sevettijärvi on osoitettu lisäksi merkinnällä Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä alue (Sa-maV 5932) ja se on osa Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeää aluetta Näätämön kolttasaamelaismaisemat (Sa-maV 5946). Alue on osa Jäämeren käytävän kehittämisvyöhykettä (LK 8451). Kylä toimii myös moottorikelkkilureittien risteyspaikkana. Alueelle on osoitettu maa-ainesten ottokohde Kärnävaara (EO 2735). Sevettijärvi on Näätämön ja Vätsärin paliskuntien rajalla.	
Varausperuste:	Kolttasaamelaisten keskuskylä.	
Kehittämisperiaate:	Loma-asutuksen edellytysten kehittämisellä pyritään tukemaan maaseudun pysymistä asuttuna. Alueella säilytetään ja kehitetään monipuolisesti saamelaiskulttuuriin tukeutuvien maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä ottaen erityisesti huomioon kylän asema kolttasaamelaisten hallinto- ja kulttuurikeskuksena sekä sijainti matkailun vetovoima-alueella, maaseudun kehittämisvyöhykkeellä ja Jäämeren käytävän varrella.	

Merkintä:	ats 449	Kunta: INARI
Päiväys:	26.7.2018	
Alueen nimi:	INARI	
Sijainti ja kuvaus:	Inarin taajama sijaitsee kunnan päätaajamasta (Ivalo) pohjoiseen, tietä pitkin noin 40 km. Asutus on sijoittunut pienelle taajama-alueelle. Keskuskylän vaikutuspiiriin kuuluvat Inarin taajaman ympäristön lisäksi Riutula-Kettukoski-Tirro-osa-alueet. Alueella sijaitsee venesatama Inarin venesatama (LS 1716), rakennussuojelukohde Inarin kirkonkylän rakennussuojelukohteet (SR 3071), muinaismuistokohde Inarin Vuopaja (SM 3631) ja matkailupalvelujen alue/kohde Inarin kirkonkylän matkailupalvelukohteet (RM 1436). Alueella sijaitsee Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä alue tai kohde Inarijärven ja Juutuanjoen maisemat (Sa-maV 5937). Alue kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen matkailualue: Inarijärvi (mv 8404) ja Jäämeren käytävän kehittämisvyöhykkeeseen (LK 8451). Inarin taajama on Muddusjärven ja Hammastunturin paliskuntien rajalla.	
Varausperuste:	Saamelaiskulttuurin ja -hallinnon keskuskylä	
Kehittämisperiaate:	Loma-asutuksen edellytysten kehittämisellä pyritään tukemaan maaseudun pysymistä asuttuna. Alueella säilytetään ja kehitetään monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä ottaen erityisesti huomioon taajaman asema saamelaisten hallinto- ja kulttuurikeskuksena sekä sijainti matkailun vetovoima-alueella ja Jäämeren käytävän varrella.	

Merkintä:	ats 453	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	27.7.2018	
Alueen nimi:	VUOTSO	
Sijainti ja kuvaus:	Vuotso sijaitsee saamenmaan etelärajalla, Sodankylän kunnan pohjoispäässä 90 km Sodankylän kirkonkylästä nelostietä Ivaloon päin. Vuotsoissa on peruskoulun ala-aste, ylä-aste ja vähittäiskauppa. Vuotson alue kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistykseen kehittämisen kohdealueeseen matkailualue: Saariselkä-Ivalo (mv 8402), maaseudun kehittämisen kohdealueeseen, jolla korostuu saamelaiskulttuuri maaseudun kehittämisvyöhyke: Vuotso - Purnumukka (mk-1 8022) ja Jäämeren käytävän kehittämisvyöhykkeeseen (LK 8451). Valtatie 4 ja moottorikelkkailureitti kulkevat alueella. Vuotson kylän läheisyydessä alueen kaakkoisosassa on tärkeä tai veden hankintaan soveltuva pohjavesialue.	
Varausperuste:	Kunnanosan keskus.	
Kehittämisperiaate:	Loma-asutuksen edellytysten kehittämisellä pyritään tukemaan maaseudun pysymistä asuttuna. Alueella säilytetään ja kehitetään monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä. Matkailua kehitetään Lokan altaan, Tankavaaran ja Purnumukan kokonaisuudessa. Saamelaiskulttuuria korostetaan.	

Merkintä:	ats 470	Kunta: UTSJOKI
Päiväys:	24.10.2018	
Alueen nimi:	UTSJOKI	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sisältää Utsjoen kirkonkylän keskustan terveyseskuksesta Saamen sillalle valtatie molemmin puolin. Alueella sijaitsee rakennussuojelukohde Utsjoen entinen poliisiasema (SR 3027). Alueelle sijoittuu kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä kohde Utsjoen kulttuuriympäristökohteet: nimismiehen virkatalo Onnela, Postimiesten yöpymistupa, Utsjoen vanhat koulut, sairausmaja ja Saamensilta (ma 5922). Alueelle on osoitettu matkailupalvelujen alue/kohde Utsjoen kirkonkylän matkailupalvelualue (RM 1439), taajamatoimintojen alue Utsjoen kirkonkylän keskusta (A 109), keskustatoimintojen kohde Utsjoen kirkonkylän keskusta (c 109) ja erityisalue/-kohde Utsjoen rajanylityspaikka (E 1846). Alue kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistykseen kehittämisen kohdealueeseen matkailualue: Yläköngäs-Nuorgam (mv 8405) ja Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Utsjokilaakson maisemat (Sa-maV 5921). Ekologinen yhteystarve on osoitettu kulkevan alueen läpi. Taajamassa on Kaldoaivin ja Paistunturin paliskuntien raja.	
Varausperuste:	Saamelaiskulttuurin ja -hallinnon keskuksella	
Kehittämisperiaate:	Loma-asutuksen edellytysten kehittämisellä pyritään tukemaan maaseudun pysymistä asuttuna. Alueella säilytetään ja kehitetään monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä ottaen erityisesti huomioon taajaman asema saamelaisten hallinto- ja kulttuurikeskuksena sekä sijainti matkailun vetovoima-alueella ja Jäämeren käytävän varrella.	

Merkintä:	av 6581	Kunta: INARI
Päiväys:	11.9.2019	
Alueen nimi:	INARIJÄRVEN VESISTÖ	
Sijainti ja kuvaus:	Arvokas vesistö -merkintä Lapin maakuntakaavassa perustuu kaavassa osoitettujen vesistöjen lohi- ja taimenkantojen suojelubiologiseen ainutlaatuisuuteen sekä Suomen että maailmalaajuisessa perspektiivissä. Inarijärvi siihen laskevine jokineen, sivujoet mukaan luettuna 33 geneettisesti erilaistunutta taimenpopulaatiota kuvattu tähän mennessä, merkittävimmät järvelle syönnösvaelluksen tekevät järvitaimenkannat Suomessa. Taimenen vuosittaista jokipoikastiheystietoa vuodesta 2004 lähtien. Villien ja istutettujen taimenen tunnistaminen merkintöjen avulla 2000-luvulla Kalastus- ja saalistilastot vuodesta 1981 Inarijärven vesistöistä merkinnällä on osoitettu seuraavat joet: Ivalojoen, Lemmenjoki, Vaskojoki, Kirakkajoki, Repojoen, taimenjoen, Appisjoki, Sotajoki, Tolojoki, Nangujoki, Nellimjoki, Kaamasjoki, Siuttajoki ja Niipijoki.	
Varausperuste:	Valtakunnallisesti uhanalaisen eliölajiston, luonnon monimuotoisuuden ylläpidon ja kalastuksen kannalta erityisen arvokas virtavesistö.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan vesistön erityiset luonnon- ja kalastusarvot.	

Merkintä:	av 6582	Kunta: INARI
Päiväys:	11.9.2019	
Alueen nimi:	TUULOMAJOEN VESISTÖ	
Sijainti ja kuvaus:	Arvokas vesistö -merkintä Lapin maakuntakaavassa perustuu kaavassa osoitettujen vesistöjen lohi- ja taimenkantojen suojelubiologiseen ainutlaatuisuuteen sekä Suomen että maailmalaajuisessa perspektiivissä. Pohjois-Atlantin lohikannat ovat taantuneet jo pitkään sekä Euroopassa että Pohjois-Amerikassa. Tuulomajoen vesistön (Lutto-, Suomu-, Nuorttijoet) Suomen puoleiset osat, sivujokineen Geneettisesti erilaistuneita alkuperäisiä taimenpopulaatiota, eräitä viimeisiä pitkävaeltajia, suureksi kasvavia ja istutuksilla sekoittamattomia taimenkantoja maassamme. Vuosittaisia taimenen poikastiheystietoja 2000-luvun alusta lähtien, kutevien taimenten määrälaskentoja vuodesta 2005 lähtien. Tuulomajoen vesistöistä on merkinnällä osoitettu seuraavat joet: Kolmosjoki, Lutto, Suomujoki, Kulasjoki, Muorravaarakanjoki	
Varausperuste:	Valtakunnallisesti uhanalaisen eliölajiston, luonnon monimuotoisuuden ylläpidon ja kalastuksen kannalta erityisen arvokas virtavesistö.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan vesistön erityiset luonnon- ja kalastusarvot.	

Merkintä:	av 6583	Kunta: INARI
Päiväys:	11.9.2019	
Alueen nimi:	NÄÄTÄMÖJOEN VESISTÖ	
Sijainti ja kuvaus:	Arvokas vesistö -merkintä Lapin maakuntakaavassa perustuu kaavassa osoitettujen vesistöjen lohi- ja taimenkantojen suojelubiologiseen ainutlaatuisuuteen sekä Suomen että maailmalaajuisessa perspektiivissä. Pohjois-Atlantin lohikannat ovat taantuneet jo pitkään sekä Euroopassa että Pohjois-Amerikassa. Näätämöjoki lohien levinneisyysalueella. Vuosittaisia lohien poikastiheystietoja 1990 – , nousevien lohien laskentaa Neidenin	

kalaportaalla useina vuosina, systemaattinen lohi- ja taimensaalitietojen sekä saalisnäytteiden keräys 1970-luvulta lähtien. Näätämöjoen lohikantojen geneettinen rakenne selvittelyn alla, tietoja Näätämön lohien esiintymisestä rannikkosaaliissa. Sosio-ekonomista tietoa kalansaaliiden ja kalastuksen merkityksestä paikallisväestölle. Näätämöjoen vesistöistä on merkinnällä osoitettu seuraavat joet: Gisttapeljoki, Harrijoki, jokireitti Akalauttajoesta Keskimmäinenjärveen, Kallojoki, Kuosnajoki, Näätämöjoki, Nikolasjoki, Nuortijoki, Uutuanjoki, Silisjoki ja Vaijoki.

Varausperuste: Valtakunnallisesti uhanalaisen eliölajiston, luonnon monimuotoisuuden ylläpidon ja kalastuksen kannalta erityisen arvokas virtavesistö.

Kehittämisperiaate: Turvataan vesistön erityiset luonnon- ja kalastusarvot.

Merkintä: av 6584 **Kunta:** UTSJOKI

Päiväys: 3.10.2019

Alueen nimi: TENOJOEN VESISTÖ

Sijainti ja kuvaus: Arvokas vesistö -merkintä Lapin maakuntakaavassa perustuu kaavassa osoitettujen vesistöjen lohi- ja taimenkantojen suojelubiologiseen ainutlaatuisuuteen sekä Suomen että maailmalaajuisessa perspektiivissä. Pohjois-Atlantin lohikannat ovat taantuneet jo pitkään sekä Euroopassa että Pohjois-Amerikassa. Tenojoen vesistön joista merkinnällä on osoitettu seuraavat joet: Tenojoen pääuoma, Lovttajohka, Cálddašjohka, Skihpajohka, Luossajohka, Moresveäijohka, Buolbmátjohka, Vaisjohka, Veahcajohka, Linkinjohka, Tarsejohka, Cuoggá, Geavvu, Ohcejohka, Goaskinjohka, Birkejohka, Goahppelasjohka, Áhkojohka, Anarjohka, Skiehččam, Gáregasjohka, Guoldnájohka ja Vuopmeveadji.

Varausperuste: Valtakunnallisesti uhanalaisen eliölajiston, luonnon monimuotoisuuden ylläpidon ja kalastuksen kannalta erityisen arvokas virtavesistö.

Kehittämisperiaate: Turvataan vesistön erityiset luonnon- ja kalastusarvot.

Merkintä: c 103 **Kunta:** INARI

Päiväys: 26.7.2018

Alueen nimi: IVALON KESKUSTA

Sijainti ja kuvaus: Alue sisältää Ivalon taajaman ydinkeskustan Ivalo-hotelleilta sillalle päätien molemmin puolin. Inarin päätaajaman alue kuuluu maakunnallisesti merkittävään Saariselkä-Ivalo-matkailualueeseen (mv 8402) sekä Jäämeren käytävän kehittämisvyöhykkeeseen (LK 8451). Alueella on rakennussuojelukohde Ivalon rakennussuojelukohteet: Entinen emäntäkoulu, entinen SYP:in pankkitalo, Pyhä Nikolauksen kirkko ja Ivalon kirkko (SR 3060). Taajama on Ivalon ja Hammastunturin paliskuntien rajalla. Päätaajamassa kulkee Valtatie 4 ja moottorikelkkareitti. Alueen läpi on osoitettu ekologinen yhteystarve.

Varausperuste: Keskustaajama, jolle pääosa kuntakeskuksen palveluista sijoittuu.

Kehittämisperiaate: Keskusta-aluetta kehitetään monipuolisena keskustatoimintojen alueena. Lisärakentaminen suunnataan täydennysrakentaen keskustan eheyttämiseen ja tiivistämiseen sekä ympäristön laadun parantamiseen. Alueelle voidaan sijoittaa vähittäiskaupan suuryksiköitä. Uudis- ja lisärakentamista suunniteltaessa otetaan huomioon keskustan taajamakuulliset arvot ja sovitetaan rakentaminen olemassa olevaan rakennuskantaan ja ympäristöön.

Merkintä: c 104 **Kunta:** SODANKYLÄ

Päiväys: 26.7.2018

Alueen nimi: SODANKYLÄ KESKUSTA

Sijainti ja kuvaus: Alue sisältää Sodankylän taajaman (A 34) ydinkeskustan Kittiläntien risteyksestä pohjoiselle Juontotielle, valtatie 4 ja Kitisen välinen alue sekä vt 4:n länsipuolelta yhden korttelin leveys. Sodankylän keskustan pohjoispuolelle on osoitettu Valtatie 5 uusi linjaus. Keskustan läheisyydessä on rakennussuojelukohde Sodankylän kirkonkylän rakennussuojelukohde (SR 3062), Sodankylän kirkot (SR 3069) ja Lapin keskuspaikkojen linja-autoasemat: Sodankylän linja-autoasema (SRV 3164). Alue kuuluu Sattasniemen paliskuntaan. Alue kuuluu matkailun kehittämisvyöhykkeeseen Luosto-Sodankylä matkailualue (mv 8401) ja Jäämeren kehittämisvyöhykkeeseen (LK 8451).

Varausperuste: Keskustaajama, jolle pääosa kuntakeskuksen palveluista sijoittuu.

Kehittämisperiaate: Keskusta-aluetta kehitetään monipuolisena keskustatoimintojen alueena. Lisärakentaminen suunnataan täydennysrakentaen keskustan eheyttämiseen ja tiivistämiseen sekä ympäristön laadun parantamiseen. Alueelle voidaan sijoittaa vähittäiskaupan suuryksiköitä. Uudis- ja lisärakentamista suunniteltaessa otetaan huomioon keskustan taajamakuulliset arvot ja sovitetaan rakentaminen olemassa olevaan rakennuskantaan ja ympäristöön.

Merkintä: c 105 **Kunta:** INARI

Päiväys: 26.7.2018

Alueen nimi: SAARISELÄN KESKUSTA

Sijainti ja kuvaus: Alue sisältää Saariselän taajaman ydinkeskustan Siulasta kirkolle pääväylän molemmin puolin. Alue kuuluu Saariselän matkailukeskusalueeseen (RM 1423) ja on osa maakunnallisesti merkittävää Saariselkä-Ivalo matkailualueutta (mv 8402). Alue rajautuu valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen: Kaunispään tunturimaisemat (Sa-maV 5944) Alue kuuluu Jäämeren käytävän kehittämisvyöhykkeeseen (LK 8451). Alue kuuluu Ivalon paliskuntaan.

Varausperuste: Alue, jolle sijoittuu pääosa Saariselän palveluista.

Kehittämisperiaate: Keskusta-aluetta kehitetään monipuolisena keskustatoimintojen alueena. Lisärakentaminen suunnataan täydennysrakentaen keskustan eheyttämiseen ja tiivistämiseen sekä ympäristön laadun parantamiseen. Alueelle voidaan sijoittaa vähittäiskaupan suuryksiköitä. Uudis- ja lisärakentamista suunniteltaessa otetaan huomioon keskustan taajamakuulliset arvot ja sovitetaan rakentaminen olemassa olevaan rakennuskantaan ja ympäristöön.

Merkintä:	c 109	Kunta: UTSJOKI
Päiväys:	26.7.2018	
Alueen nimi:	UTSJOEN KIRKONKYLÄN KESKUSTA	
Sijainti ja kuvaus:	Alue kuuluu Utsjoen päätaajamaan (A 109) sekä saamelaiskulttuurin- ja hallinnon keskusalueeseen Utsjoki (ats 470). Alue sisältää Utsjoen kirkonkylän keskustan terveystieteidenkeskuksesta Saamen sillalle valtatie molemmin puolin. Alueella sijaitsee rakennussuojelukohde Utsjoen entinen poliisiasema (SR 3027). Alueella sijaitsee kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä kohde Utsjoen kulttuuriympäristökohteet: nimismiehen virkatalo Onnela, Postimiesten yöpymistupa, Utsjoen vanhat koulut, sairasranta ja Saamensilta (ma 5922). Päätaajama sijaitsee Utsjoen kirkonkylän matkalupalvelualueella (RM 1439) ja on osa Yläköngäs-Nuorgamin maakunnallisesti merkittävää matkailualueita (mv 8405) sekä saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeää aluetta Utsjokilaakson maisemat (Sa-maV 5921). Ekologinen yhteystarve on osoitettu kulkevan alueen läpi. Taajamassa on Kaldoaivin ja Paistunturin paliskuntien raja.	
Varausperuste:	Keskustaajama, jolle pääosa kuntakeskuksen palveluista sijoittuu.	
Kehittämisperiaate:	Keskusta-alueita kehitetään monipuolisena keskustatoimintojen alueena. Lisärakentaminen suunnataan täydennysrakentamisen keskustan eheyttämiseen ja tiivistämiseen sekä ympäristön laadun parantamiseen. Alueelle voidaan sijoittaa vähittäiskaupan suuryksiköitä. Uudis- ja lisärakentamista suunniteltaessa otetaan huomioon keskustan taajamakuulliset arvot ja sovitetaan rakentaminen olemassa olevaan rakennuskantaan ja ympäristöön.	

Merkintä:	E 1804	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	27.7.2018	
Alueen nimi:	SODANKYLÄN AVARUUSKAMPUS	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Sodankylän taajamasta noin 7 km etelään Kitisen itärannalla. Alueella toimii Oulun yliopiston Sodankylän geofysiikan observatorio ja Ilmatieteen laitos, jotka yhdessä muodostavat Sodankylän avaruuskampuksen. Sodankylän avaruuskampus toimii kansainvälisesti merkittävänä tutkimusalueena arktisen ympäristön, ilmakehän ja revontulivyöhykkeen avaruussäätöolosuhteiden tutkimukselle. Yli neljä kilometrin pinta-alan käsittävällä alueella on projektituulivoimien havaintojen lisäksi useita kansainvälisesti merkittäviä geofysiikan ja meteorologian alan paikkoja sidottuja pitkäaikaisia mittauksia, joista vanhimmat on jatkuneet alueen perustamisvuodesta 1913. Pitkäaikaishavaintojen laadun perusedellytykset ovat jatkuva ja havaintoympäristön säilyminen häiriöttömänä. Alueelle sijoittuvat myös Ilmatieteen laitoksen Arktisen avaruuskampuksen satelliittitoiminnot, Ilmatieteen laitoksen säännöllinen luotauspallotoiminta ja kampanjaluontoiset ilmakehän lauselmittaukset sekä Sodankylän geofysiikan observatorion ionosfääritutkat. Molemmilla tutkimuslaitoksilla on Tähtelän lisäksi useita säännöllisiä havaintopaikkoja Sodankylän lähistöllä ja muualla Lapissa. Ilmatieteen laitoksen toiminta linkittyy myös Sodankylän lentokentän (LL 1626) yhteyteen, jonka alueella sijaitsee Ilmatieteen laitoksen älyliikenteen testirata. Alue sisältyy matkailun kehittämisvyöhykkeeseen Luosto-Sodankylä matkailualue (mv 8401) ja Jäämeren käytävän kehittämisvyöhykkeeseen (LK 8451). Tutkimuskeskus sijaitsee Oraniemen paliskunnan alueella. Alueen vieressä kulkee valtatie 4.	
Varausperuste:	Valtakunnallisesti ja kansainvälisesti merkittävä tutkimuskeskus.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan tutkimuskeskuksen toimintaympäristö ja toiminnan laajenemisedellytykset.	

Merkintä:	E 1806	Kunta: UTSJOKI
Päiväys:	3.8.2018	
Alueen nimi:	KEVON TUTKIMUSASEMA	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Utsjoen kirkonkylältä 15 km etelään. Turun yliopiston Lapin tutkimuslaitos Kevo sijaitsee Utsjoella, Kevojärven rannalla (69°45'N, 27°01'E). Kevolla tutkitaan subarktisen alueen luontoa sekä ihmisen ja luonnon vuorovaikutusta. Sen pääasiallinen tutkimusalue on Inarin Lappi, mutta jotkin tutkimushankkeet ulottuvat myös muualle Lappiin, Pohjois-Norjaan, Pohjois-Ruotsiin ja Venäjälle (Kuola). Kevolla tehty ekologinen, ympäristötieteellinen ja maantieteellinen tutkimus edustaa alansa kansainvälistä kärkeä, ja on menestynyt hyvin mm. Suomen Akatemian järjestämissä arvioinneissa. Kevo on merkittävä Turun yliopiston vahvuusalueeksi valitun kokeellisen ympäristötutkimuksen suorituspaikka. Syy-seuraussuhteita selvittävät kokeelliset ympäristötutkimukset ja Kevolla tehtävät monipuoliset ja pitkäkestoiset ympäristöseurannat hyödyttävät toisiaan ainutlaatuisella tavalla. Ympäristötutkimus hyötyy myös Kevon pitkästä perustutkimusperinteestä ekologiassa ja geotieteissä sekä näillä aloilla harjoitettavasta kansainvälisesti korkeatasoisesta kokeellisesta tutkimuksesta. Alueen rakennetun ympäristön näyttävin osa sijaitsee Kevojärven työntyvällä Kevonniemellä, jossa vaaleaksi rapatut muutamat tutkimusaseman rakennukset muodostavat tasapainoisen kokonaisuuden yhdessä järven viettävän niemen kanssa. Kevon tutkimuskeskus sijaitsee saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeällä alueella Utsjokilaakson maisemat (Sa-maV 5921). Alueella on osoitettu joukkoliikenteen kehittämiseen liittyvä yhteystarve.	
Varausperuste:	Toiminnassa oleva tutkimuskeskus.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan tutkimuskeskuksen toimintaedellytykset.	

Merkintä:	E 1808	Kunta: INARI
Päiväys:	27.7.2018	
Alueen nimi:	KONILANTON AJOTESTIRATA	
Sijainti ja kuvaus:	Konilanto sijaitsee Ivalon taajaman (A 33) länsipuolella. Alueella testataan lähinnä renkaiden kulumista. Alue sijaitsee maakunnallisesti merkittävällä Saariselkä-Ivalo matkailualueella (mv 8402) ja kuuluu Jäämeren käytävän kehittämisvyöhykkeeseen (LK 8451). Alueen läheisyydessä sijaitsee myös Ivalon lentoasema (LL 1625) ja lentokentän ajotestirata (E 1809). Alue kuuluu Hammastunturin paliskuntaan.	
Varausperuste:	Toiminnassa oleva testirata.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan testiradan toimintaedellytykset. Otetaan huomioon sijainti matkailun vetovoima-alueella.	

Merkintä:	E 1809	Kunta: INARI
Päiväys:	27.7.2018	
Alueen nimi:	LENTOKENTÄN AJOTESTIRATA	
Sijainti ja kuvaus:	Ivalon lentoaseman välittömässä läheisyydessä sijaitsee Test Worldin toinen testikeskus. Testialueella on lukuisia testiratoja sekä näitä tukevia halli- ja toimistorakennuksia. Yritys harjoittaa alueella ajoneuvo-, komponentti- ja rengastestausta sekä järjestää näitä tukevia tapahtumia, kuten tuotelanseerauksia ja talviajoharjoittelua. Toiminta on ympärivuotista painottuen talvikauteen. Aluetta kehitetään testaustarkoituksiin. Testikeskus sijaitsee maakunnallisesti merkittävällä Saariselkä-Ivalo matkailualueella (mv 8402) ja kuuluu Jäämeren käytävän kehittämisvyöhykkeeseen (LK 8451). Testikeskus sijaitsee osittain vedenhankinnan kannalta tärkeällä alueella. Testikeskus sijaitsee Ivalon paliskunnan alueella.	
Varausperuste:	Toiminnassa oleva testirata.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan testiradan toimintaedellytykset. Otetaan huomioon sijainti matkailun vetovoima-alueella.	
Merkintä:	E 1810	Kunta: INARI
Päiväys:	27.7.2018	
Alueen nimi:	MELLANAAVAN AJOTESTIRATA	
Sijainti ja kuvaus:	Test Worldin päätoimipaikka Mellaradat sijaitsee 6 km Ivalon keskustasta itään Mellanaavan alueella Nellimintien varrella. Testialueella on kymmeniä testiratoja sekä näitä tukevia halli- ja toimistorakennuksia erikoisuutena ympärivuotisen talvitestauksen mahdollistavat Indoor-sisätestaushallit. Yritys harjoittaa alueella ajoneuvo-, komponentti- ja rengastestausta sekä järjestää näitä tukevia tapahtumia, kuten tuotelanseerauksia ja talviajoharjoittelua. Toiminta on ympärivuotista. Aluetta kehitetään voimakkaasti testaustarkoituksiin. Maakuntakaavassa alueen läpi on osoitettu kantatie 91 ja seututie 969.	
Varausperuste:	Toiminnassa oleva testirata.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan testirata-alueen toimintaedellytykset. Otetaan huomioon sijainti matkailun vetovoima-alueella ja Jäämeren käytävän varrella. Kehitetään yhteistyötä matkailulinkeineen kanssa. Huolehditaan viereiselle asutukselle mahdollisesti aiheutuvien ympäristöhaittojen lieventämisestä esim. rakentein.	
Merkintä:	E 1811	Kunta: INARI
Päiväys:	27.7.2018	
Alueen nimi:	TAMMIJÄRVEN AJOTESTIRATA	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Ivalon taajamasta n. 20 km kaakkoon. Aluetta käytetään lähinnä rengastestaukseen. Alue sijaitsee Ivalon paliskunnan alueella.	
Varausperuste:	Toiminnassa oleva testirata.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan testiradan toimintaedellytykset.	
Merkintä:	E 1814	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	27.7.2018	
Alueen nimi:	SODANKYLÄN LENTOKENTÄN AJOTESTIRATA	
Sijainti ja kuvaus:	Sodankylän lentokentän (LL 1626) yhteydessä oleva ajotestirata. Lentokentän alueella sijaitsee myös Ilmatieteen laitoksen älyliikenteen testirata. Alue sijaitsee noin kolmen kilometrin päässä Sodankylän keskustasta. Lentokenttä ei ole enää lentoliikenteen käytössä. Ajotestirata kuuluu matkailun kehittämisvyöhykkeeseen Luosto-Sodankylä matkailualue (mv 8401) ja Jäämeren kehittämissäätävään (LK 8451). Ajotestiradan läheisyyteen on osoitettu ekologinen yhteystarve.	
Varausperuste:	Toiminnassa oleva testirata.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan testiradan toimintaedellytykset.	
Merkintä:	E 1842	Kunta: INARI
Päiväys:	27.7.2018	
Alueen nimi:	PASASJÄRVEN AJOTESTIRATA	
Sijainti ja kuvaus:	Alue kuuluu Hammastunturin paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Toiminnassa oleva testirata.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan testiradan toimintaedellytykset.	
Merkintä:	E 1844	Kunta: INARI
Päiväys:	25.6.2019	
Alueen nimi:	NÄÄTÄMÖN RAJANYLITYSPAIKKA	
Sijainti ja kuvaus:	Olemassa oleva rajanylityspaikka Näätämössä. Rajanylityspaikalla tarkoitetaan Suomen lainsäädännössä paikkaa, jonka kautta voi ylittää Schengen-alueen ulkorajan. Rajanylityspaikat määrätään valtioneuvoston asetuksessa.	
Varausperuste:	Kansainvälisesti merkittävä rajanylityspaikka.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan ja kehitetään kansainvälisen rajanylityspaikan toimintaedellytyksiä.	
Merkintä:	E 1845	Kunta: UTSJOKI
Päiväys:	25.6.2019	
Alueen nimi:	NUORGAMIN RAJANYLITYSPAIKKA	
Sijainti ja kuvaus:	Olemassa oleva rajanylityspaikka Nuorgamissa. Rajanylityspaikalla tarkoitetaan Suomen lainsäädännössä paikkaa, jonka kautta voi ylittää Schengen-alueen ulkorajan. Rajanylityspaikat määrätään valtioneuvoston asetuksessa.	
Varausperuste:	Kansainvälisesti merkittävä rajanylityspaikka.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan ja kehitetään kansainvälisen rajanylityspaikan toimintaedellytyksiä.	
Merkintä:	E 1846	Kunta: UTSJOKI
Päiväys:	25.6.2019	
Alueen nimi:	UTSJOEN RAJANYLITYSPAIKKA	
Sijainti ja kuvaus:	Olemassa oleva rajanylityspaikka Nuorgamissa. Rajanylityspaikalla tarkoitetaan Suomen lainsäädännössä paikkaa, jonka kautta voi ylittää Schengen-alueen ulkorajan. Rajanylityspaikat määrätään valtioneuvoston asetuksessa. Suomi ja Norja suunnittelevat yhdistävänsä Utsjoen ja Polmakin tullitoimipaikkojen toiminnot.	

Ajatuksena on, että lähitulevaisuudessa kaikki tullitoiminta Utsjoen ja Polmakin tullitoimintojen osalta keskitettäisiin Utsjoelle. Uuden tullirakennuksen sijoituspaikka tulisi olemaan Utsjoelta Norjaan johtavan 4-tien (E75) sekä Nuorgamiin johtavan kantatien 970 risteyskohdassa.

Varausperuste:

Kansainvälisesti merkittävä rajanylityspaikka.

Kehittämisperiaate:

Turvataan ja kehitetään kansainvälisen rajanylityspaikan toimintaedellytyksiä.

Merkintä:

E 1847

Kunta: UTSJOKI

Päiväys:

25.6.2019

Alueen nimi:

KARIGASNIEMEN RAJANYLITYSPAIKKA

Sijainti ja kuvaus:

Olemassa oleva rajanylityspaikka Nuorgamissa. Rajanylityspaikalla tarkoitetaan Suomen lainsäädännössä paikkaa, jonka kautta voi ylittää Schengen-alueen ulkorajan. Rajanylityspaikat määrätään valtioneuvoston asetuksessa. Karigasniemen tullitoimipaikan osalta on perustettu yhdessä Norjan kanssa suunnitteluhanke uuden rakennuksen johdosta.

Varausperuste:

Kansainvälisesti merkittävä rajanylityspaikka.

Kehittämisperiaate:

Turvataan ja kehitetään kansainvälisen rajanylityspaikan toimintaedellytyksiä.

Merkintä:

E 1848

Kunta: SODANKYLÄ

Päiväys:

25.6.2019

Alueen nimi:

PITTIÖVAARAN MITTAUSASEMA

Sijainti ja kuvaus:

Oulun yliopiston merkittävä mittausasema sijaitsee Puolustusvoimien Kyläjärven harjoitusalueen (EAH 2894) pohjoisreunalla Karhunkankaan pohjavesialueiden ja kantatien 80 läheisyydessä. Asema toimii myös Maanmittauslaitoksen merkittävänä geodeettisena havaintoasemana osana kansallisen ja maailmanlaajuisen koordinaattijärjestelmien määritysverkkoa. Asema on myös oleellinen osa pohjoismaista maankohoaman monitorointia ja kansainvälisen painovoimajärjestelmän havaintopiste. Asema on merkittävä useille toimijoille, mutta erityisesti kansainvälisen geodeettisen havaintoverkon osana. Mittausasema on omalla kiinteistöllä ja otettu käyttöön 1970-luvun alussa. Alue sijaitsee Syväjärven paliskunnan alueella.

Varausperuste:

Toiminnassa oleva mittausasema.

Kehittämisperiaate:

Turvataan mittausaseman toimintaedellytykset.

Merkintä:

E 1849

Kunta: INARI

Päiväys:

28.6.2019

Alueen nimi:

ARCTIC CENTER -TESTAUSKESKUS

Sijainti ja kuvaus:

Goodyearin rengastestauskeskus

Varausperuste:

Toiminnassa oleva testauskeskus.

Kehittämisperiaate:

Turvataan testauskeskuksen toimintaedellytykset.

Merkintä:

EA 2869

Kunta: SODANKYLÄ

Päiväys:

18.10.2018

Alueen nimi:

RUONIVAARAN AMPUMARATA

Sijainti ja kuvaus:

Ruonivaaran ampumarata on Jääkäriprikaatin radan ohella tärkein Sodankylän ampumaradoista. Rata sijaitsee Sodankylä-Kemijärvi -maantien varressa noin 18 km etäisyydellä kunnan keskustasta. Radalla on merkitystä etenkin ampumakoikeiden ja kilpailujen järjestämispaikkana. Rata sijaitsee 3.luokan pohjavesialueen reunavyöhykkeellä. Alue kuuluu Jäämeren käytävän kehittämisvyöhykkeeseen (LK 8451) sekä mineraalipotentialiseen vyöhykkeeseen. Alue kuuluu Oraniemen paliskunnan alueeseen.

Varausperuste:

Seudullinen ampumarata.

Kehittämisperiaate:

Turvataan ampumaradan toimintaedellytykset.

Merkintä:

EA 2870

Kunta: SODANKYLÄ

Päiväys:

18.10.2018

Alueen nimi:

TÄHTIAMPUJAT RY:N AMPUMARATA

Sijainti ja kuvaus:

Tähtiampujien ampumarata tarjoaa mahdollisuudet harrastaa haulikkoammuntaa lähellä Sodankylän taajamaa. Alueella on kaksi skeet-rataa ja trap-rata. Toiminnalla on seudullista merkitystä, sillä radalla järjestetään myös piiritason kilpailuja. Alueella ammutaan vuodessa haulikolla noin 25 000 laukausta. Muita aseita radalla ei käytetä. Rata ei sijaitse pohjavesialueella eikä lähistöllä ole asutusta. Alue kuuluu Jäämeren käytävän kehittämisvyöhykkeeseen (LK 8451). Ampumaradan vieressä on Sodankylän jäteasema (EJ 2357). Alue kuuluu Oraniemen paliskunnan alueeseen.

Varausperuste:

Seudullinen ampumarata.

Kehittämisperiaate:

Turvataan ampumaradan toimintaedellytykset.

Merkintä:

EA 2871

Kunta: SODANKYLÄ

Päiväys:

18.10.2018

Alueen nimi:

KOMMATTIVAARAN AMPUMAHIIHTOSTADION

Sijainti ja kuvaus:

Sodankylän Kommattivaarassa on hiihto- ja ampumahihtostadion sekä latuverkostoa 30 kilometriä. Lisäksi alueella on muun muassa koulutus- ja kurssitiloja sekä laskettelukeskus. Alue sijaitsee vajaat viisi kilometriä Sodankylän keskustasta Kelujärven suuntaan. Radalla järjestetään monenlaisia kilpailuja, joista osa on kansallisesti ja kansainvälisestikin merkittäviä. Kommattivaarassa on järjestetty muun muassa sotilaiden SM- ja MM-kilpailuja. Ampumahihtostadion on hyvällä paikalla, sillä lähialueella ei ole asutusta. Rata-alue on helposti saavutettavissa. Alue sijaitsee Kommattivaaran virkistys- ja retkeilyalueella (V 848). Alue kuuluu Jäämeren käytävän kehittämisvyöhykkeeseen (LK 8451). Alue kuuluu Oraniemen paliskunnan alueeseen.

Varausperuste:

Seudullinen ampumarata.

Kehittämisperiaate:

Turvataan ampumaradan toimintaedellytykset.

Merkintä:	EA 2872	Kunta: INARI
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	LAULUVAARAN AMPUMARATA	
Sijainti ja kuvaus:	Juutuan Erä- ja Kalamiehet ry:n Lauluvaaran ampumarata sijaitsee noin kolmen kilometrin päässä Inarin taajamasta. Lähistöllä ei ole asutusta eikä rata sijaitse pohjavesialueella. Rata-alueella on mahdollista ampua hirvi- ja luodikkoradalla. Haulikkolajeista Lauluvaarassa on radat trapin, skeetin ja metsästyshaulikon ammuntaan. Radalla järjestetään paikallis- ja piiritason kilpailuja ja ampumakokeita. Alue kuuluu Jäämeren käytävän kehittämisvyöhykkeeseen (LK 8451) ja matkailun kehittämisvyöhykkeeseen Inarinjärven matkailualue (mv 8404).	
Varausperuste:	Seudullinen ampumarata.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan ampumaradan toimintaedellytykset.	
Merkintä:	EA 2873	Kunta: UTSJOKI
Päiväys:	7.9.2018	
Alueen nimi:	MUSTAKOSKEN AMPUMARATA	
Sijainti ja kuvaus:	Mustakosken ampumarata sijaitsee Karigasniemen eteläpuolella. Alueen pinta-ala on noin 1,5 hehtaaria. Lähistöllä ei ole asutusta eikä rata sijaitse pohjavesialueella. Ampumaradan pääkäyttötarkoitus on ampumakokeet ja aseiden kohdistaminen. Ampumarata kuuluu matkailun kehittämisvyöhykkeeseen Karigasniemen matkailualue (mv 8406).	
Varausperuste:	Paikallinen ampumarata.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan ampumaradan toimintaedellytykset.	
Merkintä:	EA 2874	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	23.10.2019	
Alueen nimi:	SODANKYLÄN AMPUMARATA	
Sijainti ja kuvaus:	Sodankylän ampumaradalla on yhdeksän ampumarataa: neljä 150 metrin kiväärirataa, joista kullakin 20 ampumapaikkaa, 300 metrin kiväärirata (20 paikkaa), kaksi 25 metrin pistoolirataa (20 paikkaa), 50 metrin pienoiskiväärirata (20 paikkaa, käytössä lentotekniikka), 100 metrin liikemaalirata (4 paikkaa) jahaulikkorata (5 paikkaa, Janter-maalilaitteisto). Alue sijaitsee Syväjärven paliskunnan alueella.	
Varausperuste:	Paikallinen ampumarata.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan ampumaradan toimintaedellytykset.	
Merkintä:	EAH 2891	Kunta: INARI
Päiväys:	7.5.2020	
Alueen nimi:	KERTTUVAARAN AMPUMA- JA HARJOITUSALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Lapin rajavartioston Kerttuvaaran ampuma- ja harjoitusalue sijaitsee Ivalon taajaman kaakkoispuolella.	
Varausperuste:	Rajavartoilaitoksen harjoitusalue	
Kehittämisperiaate:	Turvataan harjoitusalueen toimintaedellytykset.	
Merkintä:	EAH 2894	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	5.10.2018	
Alueen nimi:	KYLÄJÄRVEN AMPUMA- JA HARJOITUSALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Puolustusvoimien Kyläjärven harjoitus- ja ampuma-alue sijaitsee Sodankylän taajaman lounaisosassa. Tällä hetkellä ampuma- ja harjoitusalue on noin 110 km ² . Aluetta on laajennettu noin 30 neliökilometrillä, minkä ansiosta siellä voidaan ampua nykyisin myös ilmatorjunta-aseilla. Alueen itäosa kuuluu Jäämeren käytävän kehittämisvyöhykkeeseen (LK 8451) ja matkailun kehittämisvyöhykkeeseen Luosto-Sodankylä matkailualue (mv 8401). Alueella on myös Sodankylän lentokenttä (LL 1626), moottorikelkkailureitti ja joukkoliikenteen kehittämiskäytävä/yhteystarve. Alueen pohjoisosa on Karhukankaan suojavyöhyke (sv 1977) ja alueella on tärkeä tai veden hankintaan soveltuva pohjavesialue. Kyläjärven harjoitusalueella on Syväjärven paliskunnan poroaidat Pittiö (ph 7384), Paksuselkä (ph 7385) ja Huotarinkuusikon kesäita (ph 7386). Harjoitusalueen länsiosassa on Joukhaiselän tuulipuisto (tv 2320). Harjoitusalueen pohjoisreunalla sijaitsee Oulun yliopiston Pittiövaaran mittausasema (E 1848). Alue sijaitsee Syväjärven paliskunnan alueella.	
Varausperuste:	Puolustusvoimien harjoitusalue.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan harjoitusalueen toimintaedellytykset.	
Merkintä:	EAH 2900	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	3.8.2018	
Alueen nimi:	ROVAJÄRVEN AMPUMA- JA HARJOITUSALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Puolustusvoimien pääharjoitusalue. Alue sijaitsee Kemijärven kaupungin, Pelkosenniemen ja Sodankylän kunnan sekä Rovaniemen alueella. Alueella sijaitsevan järven mukaan nimetty 1 200 neliökilometrin ampuma-alue on Länsi-Euroopan suurin. Tykistön valtakunnallisia ampumaleirejä alueella on ollut vuodesta 1949, ja vuonna 1986 siitä tuli koko puolustusvoimien pääampuma-alue. Kaakkoisosa alueesta kuuluu Jäämeren käytävän kehittämisvyöhykkeeseen (LK 8451). Alueella on Pyhä-Kallion paliskunnan poroaita (ph 7398). Ampuma-alueen koillisosassa on luonnonsuojelualue Loviaavan ojitusrahoitusalue (SL 4284). Suurin osa alueesta kuuluu Vuojärven varalaskupaikan suojavyöhykkeelle (sv1 1992). Alueen läheisyydessä on Rovajärven ampuma- ja harjoitusalueen melualue (me1).	
Varausperuste:	Puolustusvoimien harjoitusalue.	
Kehittämisperiaate:	Aluetta kehitetään puolustusvoimien pääharjoitus- ja ampuma-alueena.	
Merkintä:	EJ 2357	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	3.8.2018	
Alueen nimi:	SODANKYLÄN JÄTEASEMA	
Sijainti ja kuvaus:	Sodankylän kaatopaikka sijaitsee n. 10 km kirkonkylän keskustasta itään valtatie 5:n varrella. Sodankylän jäteaseman vieressä on seudullisesti emrittävä Tähtiampujat ry:n ampumarata (EA 2870). Jäteaseman läheisyydessä kulkee valtatie 4. Alue kuuluu Jäämeren kehittämiskäytävään (LK 8451).	

Varausperuste:	Nykyinen hyötyjäteasema.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan hyötyjäteaseman toiminta.	
Merkintä:	EJ 2358	Kunta: IVALO
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	IVALON JÄTEASEMA	
Sijainti ja kuvaus:	Ivalon jäteasema sijaitsee Ivalon taajamassa (A 33) Törmässä Ivalon työpaikka-alueen (TP 2358) eteläpuolella. Jäteaseman länsipuolella kulkee valtatie 4. Jäteasema kuuluu matkailun kehittämisvyöhykkeeseen Saariselkä-Ivalo matkailualue (mv 8402) ja Jäämeren kehittämisvyöhykkeeseen (LK 8451).	
Varausperuste:	Nykyinen hyötyjäteasema	
Kehittämisperiaate:	Turvataan hyötyjäteaseman toiminta.	
Merkintä:	EK 1904	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	27.7.2018	
Alueen nimi:	KEVITSA	
Sijainti ja kuvaus:	Kevitsan kerrosintruusio on osa ns. Kevitsa-Satovaarakompleksia, josta juuri Kevitsa on parhaiten tutkittu. Pinta-alaltaan intruusio on noin 16 km ² ja koostuu peridotiiteista ja erilaisista gabroluokan kivistä. Taloudellisesti merkittävin malmiaihe on Cu-Ni-PGE-Au-esiintymä, jossa on vaihtelevasti mineralisoitunutta kiveä noin 260 miljoonaa tonnia. Tästä taloudellisesti hyödyntämiskelpoista malmia on useita kymmeniä miljoonia tonneja. Kevitsan kaivos on kupari- ja nikkelikaivos, joka aloitti toimintansa kesäkuussa 2012. Kaivoksen omisti tuolloin kanadalainen First Quantum Minerals Ltd. Päätös kaivoksen avaamisesta tehtiin marraskuussa 2009 ja rakennustyöt kaivosalueella alkoivat kesäkuussa 2010. Keväällä 2014 kaivos työllisti 340 henkilöä. Kaivos toimii avolouhoksena ainakin alkuvaiheissa. Kaivostoiminnan alettua Joulukuussa 2012 kaivoksessa arvioitiin olevan noin 160 miljoonaa tonnia louhintakelpoista malmia. Suunnitellulla 5 miljoonan tonnin vuosituotannolla malmivarat riittäisivät yli 30 vuotta. Malmintuotantoa on suunniteltu laajennettavaksi 7,5–10 miljoonaa tonniin vuodessa. Helsingin yliopiston Ruralia-instituutin vuonna 2014 valmistuneen selvityksen mukaan Kevitsan kaivos työllistää Suomen kaivoksista eniten ja tuottaa eniten rahaa alueelleen. Vuoteen 2013 mennessä kaivoksen työllisyysvaikutus oli vuosittain 745 henkilötyövuotta ja vaikutus alueelliseen bruttokansantuotteeseen 97 miljoonaa euroa. Maaliskuussa 2016 ilmoitettiin kaivoksen myynnistä ruotsalaiselle Boliden-kaivosyhtiölle noin 650 miljoonalla eurolla. Kevitsan kaivos sijaitsee Koitelaisen suojelualueen (SL 4310) välittömässä läheisyydessä. Alueella on poronhoidon kannalta tärkeitä paikkoja/aitoja: Oraniemen paliskunnan laidunkierto/esteaita (ph 7407) ja Oraniemen paliskunnan Hanhilehdon poroaita (ph 7353). Kaivosalueen läpi on osoitettu moottorikelkkailureitti. Kaivosalueella on Kevitsan ja Orica Finland Oy:n suojavyöhyke (sev 1980). Alue kuuluu Jäämeren käytävän kehittämisvyöhykkeeseen (LK 8451) ja kaivostoiminnan kehittämisvyöhykkeeseen.	
Varausperuste:	Toiminnassa oleva kaivosalue.	
Kehittämisperiaate:	Turvata kaivoksen toiminta- ja laajentumisedellytykset.	
Merkintä:	EK 1905	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	27.7.2018	
Alueen nimi:	PAHTAARA	
Sijainti ja kuvaus:	Pahtavaaran kaivos on aikaisemmin Rupert Finland Oy on kanadalaisen Rupert Resources Ltd. Yhtiön täysin omistama suomalainen tytäryhtiö, joka operoi Pahtavaaran kaivoksella. Rupert Resources Ltd. on Toronton pörssiin listattu osakeyhtiö (TSX-V: RUP). Rupert Resources Ltd./Rupert Finland Oy hankkivat kaivos- ja malminetsintäoikeudet Pahtavaaran alueeseen Lapland Goldminers Oy:n konkurssipesältä lokakuussa 2016. Pahtavaaran alueella Sodankylässä on harjoitettu kaivostoimintaa vuodesta 1996 alkaen. Kultamalmia Pahtavaarassa louhittiin vuosina 1996-2004 avolouhintana ja vuoden 2004 lopulla on siirretty maanalaiseen louhintaan. Lisäksi alueella on rikastettu myös Kutuvuoman satelliittiesiintymän malmia keväällä 2000. Pahtavaaran kaivoksen ja siihen liittyvien malminetsintäalueiden pinta-ala on noin 300 km ² . Johtuen aiempien toimijoiden heikosta taloudellisesta tilanteesta ja samanaikaisesta tuotannosta kaivoksella, ei tätä aluetta ole aiemmin tutkittu riittävän systemaattisesti. Rupert Finland Oy on tehnyt alueella systemaattista malminetsintätöitä, johon on sijoitettu jo noin 14 miljoonaa euroa. Kaivoksen ja lähiympäristön alueelle on mm. kairattu yli 50 kilometriä uutta tutkimuskairausta. Yhtiö on myös tehnyt päivitetyn malmiarvion Pahtavaaran kaivoksen tämänhetkistä, jäljellä olevista malmivaroista. Cut-off pitoisuudella 1,5 g/t Au, Pahtavaarassa on jäljellä noin 4 640 000 tonnia malmia, jonka keskipitoisuus on noin 3.2 g/t ja joka sisältää yhteensä noin 474 000 unssia (14,700 kg) kultaa (NI 43-101 mukainen arvio). Nyt esitetty EK-rajaus varmistaa riittävät alueet erittäin pitkälle tulevaisuuteen rikastustoiminnalle Pahtavaarassa, myös siinä tapauksessa, että alueelta tai sen läheisyydestä löytyy erityyppisiä, esim. sulfidipitoisia malmeja, joiden rikastehiekoille ja mahdollisille sivukiville joudutaan rakentamaan uudet, ajanmukaiset säilytys-, varastointi- ja pohjaratkaisut. Alueella sijaitsee kulttuuriympäristön Alueen läheisyydessä sijaitsee kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä kohde Kannusselän/Kusiojan poroaita (ma 6105) sekä maakunnallisesti merkittävä II maailmansodan aikainen sotahistoriakohde: Kannusselän vankileirin jäännös (maS 4848). Alueella sijaitsee Sattasniemen paliskunnan laidunkierto-/esteaita (ph 7408).	
Varausperuste:	Ennen toiminnassa ollut kaivos, jonka uudelleen avaaminen on suunnitteilla.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan mahdollisen kaivoksen toiminta- ja laajentumisedellytykset.	
Merkintä:	ek-1 1923	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	11.9.2019	
Alueen nimi:	PAHTAARA	
Sijainti ja kuvaus:	Nyt esitetty ek-1-rajaus varmistaa riittävät alueet erittäin pitkälle tulevaisuuteen rikastustoiminnalle Pahtavaarassa, myös siinä tapauksessa, että alueelta tai sen läheisyydestä löytyy erityyppisiä, esim. sulfidipitoisia malmeja, joiden rikastehiekoille ja mahdollisille sivukiville joudutaan rakentamaan uudet, ajanmukaiset säilytys-, varastointi- ja pohjaratkaisut. Alueen läheisyydessä sijaitsee kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä kohde Kannusselän/Kusiojan poroaita (ma 6105) sekä maakunnallisesti merkittävä II	

Varausperuste:	maailmansodan aikainen sotahistoriakohde: Kannuselän vankileirin jäännös (maS 4848). Alueella sijaitsee Sattasniemen paliskunnan laidunkierto-/esteaita (ph 7408).	
Kehittämisperiaate:	Kaivoslain piiriin kuuluvien kaivoskivennäisten hyödyntämiseen mahdollisesti soveltuvia alueita, joilla on arvioitu tai inventoitu sellaisia malmi- ja mineraaliesiintymiä, että kaivostoiminnan suunnittelu on todennäköistä ja olemassa olevien kaivosalueiden potentiaalisia laajentumisalueita.	
Merkintä:	ek-1 1924	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	11.9.2019	
Alueen nimi:	KEVITSA	
Sijainti ja kuvaus:	Kevitsan kerrosintruusio on osa ns. Kevitsa-Satovaarakompleksia, josta juuri Kevitsa on parhaiten tutkittu. Kevitsan kaivos sijaitsee Koitelaisen suojelualueen (SL 4310) välittömässä läheisyydessä. Alueella on poronhoidon kannalta tärkeitä paikkoja/aitoja: Oraniemen paliskunnan laidunkierto/esteaita (ph 7407) ja Oraniemen paliskunnan Hanhilehdon poroaita (ph 7353) . Kaivosalueen läpi on osoitettu moottorikelkkailureitti. Kaivosalueella on Kevitsan ja Orica Finland Oy:n suojavyöhyke (sev 1980). Alue kuuluu Jäämeren käytävän kehittämissvyöhykkeeseen (LK 8451) ja mineraalipotentialiseen vyöhykkeeseen.	
Varausperuste:	Kaivoslain piiriin kuuluvien kaivoskivennäisten hyödyntämiseen mahdollisesti soveltuvia alueita, joilla on arvioitu tai inventoitu sellaisia malmi- ja mineraaliesiintymiä, että kaivostoiminnan suunnittelu on todennäköistä ja olemassa olevien kaivosalueiden potentiaalisia laajentumisalueita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan kaivoksen toiminta- ja laajentumisedellytykset.	
Merkintä:	el 1681	Kunta: INARI
Päiväys:	28.6.2019	
Alueen nimi:	IVALON KYLMÄTESTAUKSEN KEHITTÄMISSVYÖHYKE	
Sijainti ja kuvaus:	Vyöhykkeelle voi sijoittaa arktisen kylmätestauksen kehittämiseen ja tutkimukseen liittyviä alueita.	
Varausperuste:	Vyöhykkeet, joille voi sijoittaa arktisen kylmätestauksen kehittämiseen ja tutkimukseen liittyviä alueita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan kylmätestauksen toimintaedellytykset.	
Merkintä:	el-1 1682	Kunta: INARI
Päiväys:	28.6.2019	
Alueen nimi:	IVALON AJONEUVOTESTAUKSEN KEHITTÄMISKÄYTÄVÄ	
Sijainti ja kuvaus:	Arktiseen ajoneuvotestauksen kehittämiseen ja tutkimukseen liittyviä tieosuuksia. Merkinnällä on osoitettu tieosuudet: Akujärvi–Raja-Jooseppi, Ivalo–Nellim ja Ivalo–Saariselkä.	
Varausperuste:	Tieosuudet, joilla harjoitetaan ajoneuvotestauksen kehittämistä ja tutkimusta.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan ajoneuvotestauksen toimintaedellytykset.	
Merkintä:	el-1 1683	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	25.10.2019	
Alueen nimi:	SODANKYLÄN AJONEUVOTESTAUKSEN KEHITTÄMISKÄYTÄVÄ	
Sijainti ja kuvaus:	Arktiseen ajoneuvotestauksen kehittämiseen ja tutkimukseen liittyviä tieosuuksia. Merkinnällä on osoitettu tieosuus Petkulasta Torviseen.	
Varausperuste:	Tieosuudet, joilla harjoitetaan ajoneuvotestauksen kehittämistä ja tutkimusta.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan ajoneuvotestauksen toimintaedellytykset.	
Merkintä:	EN 2324	Kunta: INARI
Päiväys:	27.7.2018	
Alueen nimi:	KIRAKKAKÖNGÄS	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Ivalon taajamasta pohjoiseen Ukonjärven kohdalla. Voimalaitos on rakennettu vuonna 1990. Putouskorkeus on 14 m ja teho 1 MW. Vuosienergia on 4,5 GWh. Alue kuuluu Jäämeren käytävän kehittämissvyöhykkeeseen (LK 8451) sekä matkailun kehittämissvyöhykkeeseen Inarinjärven matkailualue (mv 8404). Alue on osa valtakunnallisesti arvokasta Ukonjärven ja Myössäjärven kulttuurimaisemaa (Sa-maV 5965). Luonnonsuojelualue Inarinjärven suojelualue (SL 3025) sijaitsee alueen vieressä. Kirakkakönkään voimalaitoksen sähköntuotantoa ollaan lakkauttamassa. Inarin kunnan tavoitteena on palauttaa vaelluskalojen luontainen vaellusyhteys Ukonjärvestä Rahajärveen ja sen yläpuolisiin jokiin, lähinnä Kirakka- ja Ronkajokeen sekä mahdollisesti museoida voi-malaitosrakennus.	
Varausperuste:	Tuotannossa oleva voimalaitos.	
Kehittämisperiaate:	Sähköntuotannon lakkauttamisen jälkeen palautetaan vaelluskalojen luontainen vaellusyhteys.	
Merkintä:	EN 2325	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	27.7.2018	
Alueen nimi:	PORTTIPAHTA	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Sodankylän pohjoisosissa Porttipahdan tekoaltaan eteläreunassa. Voimalaitos on rakennettu vuosina 1979-81. Putouskorkeus on 30 m ja teho 35 MW. Vuosienergia on 100 GWh/a. Alue kuuluu Jäämeren kehittämissvyöhykkeeseen (LK 8451) ja mineraalipotentialiselle vyöhykkeelle. Alueen vieressä on Sattasniemen paliskunnan Kunnasen poroaita (ph 7371) sekä saamelaiden kotiseutualueen raja ja moottorikelkkailureitti. Joukkoliikenteen yhteistarve sekä valtatie on osoitettu alueen länsipuolelle.	
Varausperuste:	Tuotannossa oleva voimalaitos.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan voimalaitoksen toimintaedellytykset.	
Merkintä:	EN 2326	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	27.7.2018	
Alueen nimi:	KURITTUKOSKI	
Sijainti ja kuvaus:	Voimalaitos on rakennettu vuosina 1985-87. Putouskorkeus on 11 m ja teho 15 MW. Vuosienergia on 42 GWh/a. Voimalaitokseen liittyy kiinteästi myös voimalaitoksen yläpuolella oleva jokiallas (voimalaitosallas). Alue kuuluu Jäämeren kehittämissvyöhykkeeseen (LK 8451) sekä mineraalipotentialiseen vyöhykkeeseen. Alueen vieressä on	

	Sattasniemen paliskunnan Kunnasen poroaita (ph 7371). Joukkoliikenteen yhteystarve sekä valtatie on osoitettu alueen viereen.	
Varausperuste:	Tuotannossa oleva voimalaitos.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan voimalaitoksen toimintaedellytykset.	
Merkintä:	EN 2327	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	27.7.2018	
Alueen nimi:	VAJUKOSKI	
Sijainti ja kuvaus:	Voimalaitos on rakennettu vuosina 1982-84. Putouskorkeus on 16 m ja teho 21 MW. Vuosienergia on 69 GWh/a. Voimalaitokseen liittyy kiinteästi myös voimalaitoksen yläpuolella oleva jokiallas (voimalaitosallas). Alue sijaitsee Oraniemen ja Sattasniemen paliskuntien rajalla. Kevitsan kaivos (EK 1904) on alueen länsipuolella. Alue kuuluu Jäämeren käytävän kehittämisvyöhykkeeseen (LK 8451) sekä Petkula-Kersilö-Moskuvaara-Sattasen seudullisesti merkittävään maaseudun kehittämisvyöhykkeeseen (mk 8025). Alue kuuluu Oraniemen paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Tuotannossa oleva voimalaitos.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan voimalaitoksen toimintaedellytykset.	
Merkintä:	EN 2328	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	27.7.2018	
Alueen nimi:	MATARAKOSKI	
Sijainti ja kuvaus:	Voimalaitos on rakennettu vuosina 1993-95. Putouskorkeus on 7 m ja teho 11 MW. Vuosienergia on 31 GWh/a. Voimalaitokseen liittyy kiinteästi myös voimalaitoksen yläpuolella oleva jokiallas (voimalaitosallas). Alue sijaitsee Oraniemen ja Sattasniemen paliskuntien rajalla. Kevitsan kaivos (EK 1904) on alueen länsipuolella. Alue kuuluu Jäämeren käytävän kehittämisvyöhykkeeseen (LK 8451) sekä Petkula-Kersilö-Moskuvaara-Sattasen seudullisesti merkittävään maaseudun kehittämisvyöhykkeeseen (mk 8025). Alue kuuluu Oraniemen paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Tuotannossa oleva voimalaitos.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan voimalaitoksen toimintaedellytykset.	
Merkintä:	EN 2329	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	27.7.2018	
Alueen nimi:	KELUKOSKI	
Sijainti ja kuvaus:	Voimalaitos on rakennettu vuosina 1999-01. Putouskorkeus on 7 m ja teho 9,8 MW. Vuosienergia on 38 GWh/a. Alue sijaitsee Sodankylän taajaman pohjoispuolella (A 34) sekä Sodankylän työpaikka-alueen (TP 610) vieressä. Alueen vieressä kulkee valtatie 4 ja moottorikelkkailureitti. Alue sijaitsee Oraniemen ja Sattasniemen paliskuntien rajalla. Alue kuuluu Jäämeren käytävän kehittämisvyöhykkeeseen (LK 8451).	
Varausperuste:	Tuotannossa oleva voimalaitos.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan voimalaitoksen toimintaedellytykset.	
Merkintä:	EN 2330	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	27.7.2018	
Alueen nimi:	KURKIASKA	
Sijainti ja kuvaus:	Voimalaitos on rakennettu vuosina 1990-92. Putouskorkeus on 12,5 m ja teho 27 MW. Vuosienergia on 83 GWh/a. Voimalaitokseen liittyy kiinteästi myös voimalaitoksen yläpuolella oleva jokiallas (voimalaitosallas). Alue kuuluu matkailun kehittämisvyöhykkeeseen Luosto-Sodankylän matkailualue (mv 8401) sekä Jäämeren käytävän kehittämisvyöhykkeeseen (LK 8451). Alueella on länsipuolella Oraniemen ja Pyhä-Kallion paliskuntien raja.	
Varausperuste:	Tuotannossa oleva voimalaitos.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan voimalaitoksen toimintaedellytykset.	
Merkintä:	EN 2331	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	3.8.2018	
Alueen nimi:	LOKKA	
Sijainti ja kuvaus:	Voimalaitos on rakennettu vuonna 1967. Putouskorkeus on 13 m ja teho 0,15 MW. Vuosienergia on <1 GWh/a. Alue on saamelaiden kotiseutualueen rajalla. Voimalaitos on Lokan kuntaosan keskuksessa (at 454) ja Lokassa sijaitsee myös Lokan venesatama (LS 1717). Alueelle on osoitettu uusi ohjeellinen yhdystie sekä alueella kulkee moottorikelkkailureitti.	
Varausperuste:	Tuotannossa oleva voimalaitos.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan voimalaitoksen toimintaedellytykset.	
Merkintä:	EO 2683	Kunta: INARI
Päiväys:	7.9.2018	
Alueen nimi:	PALKISVAARA	
Sijainti ja kuvaus:	Palkisvaaran sora- ja kallioalue sijaitsee Inarin kunnassa noin 15 kilometriä Ivalon taajamasta etelään ja Saariselältä pohjoiseen Rovaniementie varrella. Alueella ei sijaitse pohjavesialueita. Alue kuuluu matkailun kehittämisvyöhykkeeseen Saariselkä-Ivalo matkailualue (mv 8402) ja Jäämeren käytävän kehittämisvyöhykkeeseen (LK 8451). Alue kuuluu Ivalon paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Uusi maa-ainesten ottoalue	
Kehittämisperiaate:	Suunnittelussa otetaan huomioon alueen luonto- ja maisema-arvot. Haitallisia vaikutuksia pyritään lieventämään.	
Merkintä:	EO 2684	Kunta: INARI
Päiväys:	7.9.2018	
Alueen nimi:	LIITTOSELÄN SORA- JA KALLIOALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee noin 6 kilometrin päästä Inarin taajamasta länteen Riutulaan päin. Alue kuuluu Jäämeren käytävän kehittämisvyöhykkeeseen (LK 8451) sekä matkailun kehittämisvyöhykkeeseen Inarijärven matkailualue (mv 8404). Alue kuuluu Muddusjärven paliskuntaan.	
Varausperuste:	Uusi maa-ainesten ottoalue	
Kehittämisperiaate:	Suunnittelussa otetaan huomioon alueen luonto- ja maisema-arvot. Haitallisia vaikutuksia pyritään lieventämään.	

Merkintä:	EO 2686	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	30.10.2018	
Alueen nimi:	ROVAVAARAN KALLIOALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Rovavaara sijaitsee noin 15 km Torvisesta länteen. Alue kuuluu Syväjärven paliskuntaan.	
Varausperuste:	Maa-ainesten ottoalue	
Kehittämisperiaate:	Suunnittelussa otetaan huomioon alueen luonto- ja maisema-arvot. Haitallisia vaikutuksia pyritään lieventämään.	
Merkintä:	EO 2688	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	30.10.2018	
Alueen nimi:	ASKAN HIEKKA-ALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee lähellä Kaunisvaaraa, noin 5 km kaakkoon Askan kylästä. Alue kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Luosto – Sodankylä (mv 8401). Alue kuuluu Oraniemen paliskuntaan.	
Varausperuste:	Maa-ainesten ottoalue	
Kehittämisperiaate:	Suunnittelussa otetaan huomioon alueen luonto- ja maisema-arvot. Haitallisia vaikutuksia pyritään lieventämään.	
Merkintä:	EO 2690	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	30.10.2018	
Alueen nimi:	PAKSUSELÄN KALLIOALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Juntinaavalla noin 5 km Sodankylän kirkonkylästä etelään. Alue kuuluu Jäämeren käytävän kehittämissvyöhykkeeseen (LK 8451). Alue kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Luosto – Sodankylä (mv 8401). Alue sijaitsee lentoliikenteen alue Sodankylän lentokenttä (LL 1626) pohjoispäässä. Alue kuuluu Syväjärven paliskuntaan.	
Varausperuste:	Maa-ainesten ottoalue	
Kehittämisperiaate:	Suunnittelussa otetaan huomioon alueen luonto- ja maisema-arvot. Haitallisia vaikutuksia pyritään lieventämään.	
Merkintä:	EO 2692	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	30.10.2018	
Alueen nimi:	KYLÄJÄRVEN ETELÄPUOLI	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Kyläjärven eteläpuolella, noin 5 km Sodankylän kirkonkylästä lounaaseen. Alue sijaitsee Kyläjärven ampuma- ja harjoitusalueella (EAH 2894) ja Kyläjärven ampuma- ja harjoitusalueen melualueella LAeq 55 (me1). Alue kuuluu Syväjärven paliskuntaan.	
Varausperuste:	Maa-ainesten ottoalue	
Kehittämisperiaate:	Suunnittelussa otetaan huomioon alueen luonto- ja maisema-arvot. Haitallisia vaikutuksia pyritään lieventämään.	
Merkintä:	EO 2693	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	30.10.2018	
Alueen nimi:	LIKKUVANKANGAS	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Pittiöjärven pohjoispuolella ja Utsamonvaaran itäpuolella noin 10 km Sodankylän kirkonkylästä luoteeseen. Alue kuuluu Sattasniemen paliskuntaan.	
Varausperuste:	Maa-ainesten ottoalue	
Kehittämisperiaate:	Suunnittelussa otetaan huomioon alueen luonto- ja maisema-arvot. Haitallisia vaikutuksia pyritään lieventämään.	
Merkintä:	EO 2694	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	30.10.2018	
Alueen nimi:	HANHIMELLANKANGAS	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Rajalan kylän itäpäässä, Sattasvaaran länsipuolella ja Pahtavaaran kaivosalueen (EK 1905) länsipuolella. Alue kuuluu Sattasniemen paliskuntaan.	
Varausperuste:	Maa-ainesten ottoalue	
Kehittämisperiaate:	Suunnittelussa otetaan huomioon alueen luonto- ja maisema-arvot. Haitallisia vaikutuksia pyritään lieventämään.	
Merkintä:	EO 2699	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	30.10.2018	
Alueen nimi:	PEURAPALO	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Peurasuvannossa valtatie 4 itäpuolella. Alue kuuluu Jäämeren käytävän kehittämissvyöhykkeeseen (LK 8451). Alue kuuluu Oraniemen paliskuntaan.	
Varausperuste:	Maa-ainesten ottoalue	
Kehittämisperiaate:	Suunnittelussa otetaan huomioon alueen luonto- ja maisema-arvot. Haitallisia vaikutuksia pyritään lieventämään.	
Merkintä:	EO 2700	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	30.10.2018	
Alueen nimi:	PALOKIIMASELÄN KALLIOALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee noin 5 km itään Vuotson kylästä. Alue kuuluu Jäämeren käytävän kehittämissvyöhykkeeseen (LK 8451) ja sijaitsee luonnonsuojelualueen Nalka-aavan soidensuojelualue (SL 4307) länsipuolella. Alue kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Matkailualue: Saariselkä-Ivalo (mv 8402). Alue kuuluu Lapin paliskuntaan.	
Varausperuste:	Maa-ainesten ottoalue	
Kehittämisperiaate:	Suunnittelussa otetaan huomioon alueen luonto- ja maisema-arvot. Haitallisia vaikutuksia pyritään lieventämään.	
Merkintä:	EO 2703	Kunta: INARI
Päiväys:	30.10.2018	
Alueen nimi:	KULASJOEN MOREENIALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee noin 10 km Kaunispaältä itään. Hiekka-alue sijaitsee Ivalon paliskunnan laidunkierto-/esteaidan (ph 7405) vieressä ja alueen vierestä kulkee moottorikelkkailureitti. Alue sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1). Alue kuuluu Ivalon paliskuntaan.	
Varausperuste:	Maa-ainesten ottoalue	

Kehittämisperiaate:	Suunnittelussa otetaan huomioon alueen luonto- ja maisema-arvot. Haitallisia vaikutuksia pyritään lieventämään.	
Merkintä:	EO 2705	Kunta: INARI
Päiväys:	30.10.2018	
Alueen nimi:	ORAVANPESÄVAARA	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Törmäsen kylästä kaakkoon, valtatie 4 itäpuolella. Alue kuuluu Jäämeren käytävän kehittämisvyöhykkeeseen (LK 8451). Alue kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistykseen kehittämisen kohdealueeseen Matkailualue: Saariselkä-Ivalo (mv 8402). Alue kuuluu Ivalon paliskuntaan.	
Varausperuste:	Maa-ainesten ottoalue	
Kehittämisperiaate:	Suunnittelussa otetaan huomioon alueen luonto- ja maisema-arvot. Haitallisia vaikutuksia pyritään lieventämään.	
Merkintä:	EO 2708	Kunta: INARI
Päiväys:	30.10.2018	
Alueen nimi:	RAJAKANKAAN SORA- JA KALLIOALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Ivalon kylässä puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen alueen Ivalon rajavertioalueen johtopaikka (EP 2898) vieressä, suojavyöhykkeen Kerttuvaaran suojavyöhyke (sv 1978) rajalla. Alue kuuluu Jäämeren käytävän kehittämisvyöhykkeeseen (LK 8451). Alue kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistykseen kehittämisen kohdealueeseen Matkailualue: Saariselkä-Ivalo (mv 8402). Alue kuuluu Ivalon paliskuntaan.	
Varausperuste:	Maa-ainesten ottoalue	
Kehittämisperiaate:	Suunnittelussa otetaan huomioon alueen luonto- ja maisema-arvot. Haitallisia vaikutuksia pyritään lieventämään.	
Merkintä:	EO 2709	Kunta: INARI
Päiväys:	30.10.2018	
Alueen nimi:	PIKKUVAARAN SORA-ALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Ivalon itäpuolella ja Akujärven kylän lounaispuolella. Alue kuuluu Ivalon paliskuntaan.	
Varausperuste:	Maa-ainesten ottoalue	
Kehittämisperiaate:	Suunnittelussa otetaan huomioon alueen luonto- ja maisema-arvot. Haitallisia vaikutuksia pyritään lieventämään.	
Merkintä:	EO 2710	Kunta: INARI
Päiväys:	30.10.2018	
Alueen nimi:	HUKKAVAARAN SORA-ALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Raja-Joosepin tien varressa, noin 10 km Akujärveltä Raja-Jooseppiin päin. Alue kuuluu Ivalon paliskuntaan.	
Varausperuste:	Maa-ainesten ottoalue	
Kehittämisperiaate:	Suunnittelussa otetaan huomioon alueen luonto- ja maisema-arvot. Haitallisia vaikutuksia pyritään lieventämään.	
Merkintä:	EO 2713	Kunta: INARI
Päiväys:	30.10.2018	
Alueen nimi:	MIELIKKÖVAARAN KALLIOALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Veskoniemelle menevän yhdistien varressa. Alue kuuluu Ivalon paliskuntaan.	
Varausperuste:	Maa-ainesten ottoalue	
Kehittämisperiaate:	Suunnittelussa otetaan huomioon alueen luonto- ja maisema-arvot. Haitallisia vaikutuksia pyritään lieventämään.	
Merkintä:	EO 2714	Kunta: INARI
Päiväys:	30.10.2018	
Alueen nimi:	MARTINJÄRVEN HIEKKA-ALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Nellimintien eteläpuolella sijaitsevan Martinjärven pohjoisosassa. Alueen vieressä sijaitsee Martinjärven erotusaidan (ph 7321) vieressä. Alue kuuluu Ivalon paliskuntaan.	
Varausperuste:	Maa-ainesten ottoalue	
Kehittämisperiaate:	Suunnittelussa otetaan huomioon alueen luonto- ja maisema-arvot. Haitallisia vaikutuksia pyritään lieventämään.	
Merkintä:	EO 2715	Kunta: INARI
Päiväys:	30.10.2018	
Alueen nimi:	MATJÄRVI	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Nellimin ja Virtaniemen välisen tien eteläpuolella. Alue kuuluu Ivalon paliskuntaan.	
Varausperuste:	Maa-ainesten ottoalue	
Kehittämisperiaate:	Suunnittelussa otetaan huomioon alueen luonto- ja maisema-arvot. Haitallisia vaikutuksia pyritään lieventämään.	
Merkintä:	EO 2721	Kunta: UTSJOKI
Päiväys:	30.10.2018	
Alueen nimi:	OSMAN SORA-ALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Utsjoki–Karigasniemi-tien varressa noin 10 km Utsjoelta Karigasniemelle päin. Seututie 970 on osoitettu nostettavaksi tieluokaltaan kantatieksi. Alue kuuluu Paistunturin paliskuntaan.	
Varausperuste:	Maa-ainesten ottoalue.	
Kehittämisperiaate:	Suunnittelussa otetaan huomioon alueen luonto- ja maisema-arvot. Haitallisia vaikutuksia pyritään lieventämään.	
Merkintä:	EO 2722	Kunta: UTSJOKI
Päiväys:	9.2.2023	
Alueen nimi:	KARIGASJOKI	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Alue sijaitsee	
Varausperuste:	POSKI-hankkeessa selvitetty kalliokiviainesten ottoon soveltuva alue.	
Kehittämisperiaate:	Suunnittelussa otetaan huomioon alueen luonto- ja maisema-arvot. Haitallisia vaikutuksia pyritään lieventämään.	
Merkintä:	EO 2723	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	22.10.2019	
Alueen nimi:	VAISKOKURU	

Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Torvisen kylästä noin 5 km koilliseen. Alue sijaitsee maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M 4519) ja kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistykseen kehittämisen kohdealueeseen matkailualue: Luosto-Sodankylä (mv 8401). Alue sijaitsee Pyhä-Kallion paliskunnan alueella.	
Varausperuste:	POSKI-hankkeessa selvitetty kalliokiviainesten ottoon soveltuva alue.	
Kehittämisperiaate:	Suunnittelussa otetaan huomioon alueen luonto- ja maisema-arvot. Haitallisia vaikutuksia pyritään lieventämään.	
Merkintä:	EO 2724	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	22.10.2019	
Alueen nimi:	KOSKENPÄÄNALANEN	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee valtatie E4 itäpuolella Välisuvannossa, noin 10 km Sodankylän taajamasta etelään. Alue sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561) ja sijoittuu Jäämeren käytävälle. Alue sijaitsee Oraniemen paliskunnan alueella.	
Varausperuste:	POSKI-hankkeessa selvitetty kalliokiviainesten ottoon soveltuva alue.	
Kehittämisperiaate:	Suunnittelussa otetaan huomioon alueen luonto- ja maisema-arvot. Haitallisia vaikutuksia pyritään lieventämään.	
Merkintä:	EO 2725	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	22.10.2019	
Alueen nimi:	PAANNEOJA	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen alueella Sodankylän varuskunta (EP 2899). Alueen länsipuolella kulkee moottorikelkkailureitti. Alue sijaitsee Syväjärven paliskunnan alueella.	
Varausperuste:	POSKI-hankkeessa selvitetty kalliokiviainesten ottoon soveltuva alue.	
Kehittämisperiaate:	Suunnittelussa otetaan huomioon alueen luonto- ja maisema-arvot. Haitallisia vaikutuksia pyritään lieventämään.	
Merkintä:	EO 2726	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	22.10.2019	
Alueen nimi:	VENEVAARA	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Venevaarassa noin 5 km Kersilön kylästä koilliseen. Alue sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561), luonnonsuojeluealueen Viaankiaavan soidensuojelualue (SL 4313) pohjoispuolella. Alue kuuluu maaseudun kehittämisen kohdealueeseen maaseudun kehittämissuunnitelma: Petkula – Kersilö – Moskuvaara - Sattanen (mk 8025) ja mineraalipotentialiseen vyöhykkeeseen. Alue sijaitsee Oraniemen paliskunnan alueella.	
Varausperuste:	POSKI-hankkeessa selvitetty kalliokiviainesten ottoon soveltuva alue.	
Kehittämisperiaate:	Suunnittelussa otetaan huomioon alueen luonto- ja maisema-arvot. Haitallisia vaikutuksia pyritään lieventämään.	
Merkintä:	EO 2727	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	22.10.2019	
Alueen nimi:	PALOLAKI	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee noin 30 km Sodankylän taajamasta pohjoiseen, Ilmakkijärven länsipuolella. Alue sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561) ja mineraalipotentialiseen vyöhykkeeseen. Alue sijaitsee Sattasniemen paliskunnan alueella.	
Varausperuste:	POSKI-hankkeessa selvitetty kalliokiviainesten ottoon soveltuva alue.	
Kehittämisperiaate:	Suunnittelussa otetaan huomioon alueen luonto- ja maisema-arvot. Haitallisia vaikutuksia pyritään lieventämään.	
Merkintä:	EO 2728	Kunta: INARI
Päiväys:	22.10.2019	
Alueen nimi:	RAMSANPALON HIEKKA-ALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Härkäselässä noin 10 km Saariselältä lounaaseen. Alue sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561). Alue sijaitsee Ivalon paliskunnan alueella.	
Varausperuste:	Maa-ainesten ottoalue.	
Kehittämisperiaate:	Suunnittelussa otetaan huomioon alueen luonto- ja maisema-arvot. Haitallisia vaikutuksia pyritään lieventämään.	
Merkintä:	EO 2729	Kunta: INARI
Päiväys:	22.10.2019	
Alueen nimi:	REPOJOEN MOREENIALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Cohkkavarrissa Köngäs – Inari seututien (st 955) varressa, sen länsipuolella, noin 40 km Menesjärveltä Kittilään päin. Alue sijaitsee luonnonsuojelualueella Lemmenjoen kansallispuisto (SL 4017). Alue sijaitsee Sallivaaran paliskunnan alueella.	
Varausperuste:	Maa-ainesten ottoalue.	
Kehittämisperiaate:	Suunnittelussa otetaan huomioon alueen luonto- ja maisema-arvot. Haitallisia vaikutuksia pyritään lieventämään.	
Merkintä:	EO 2731	Kunta: INARI
Päiväys:	22.10.2019	
Alueen nimi:	AITAJÄRVET NE	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Karigasniemi–Näätämö-kantatien (kt 92) varressa, Partakosta noin 10 km pohjoiseen. Alue sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561) ja sijoittuu Jäämeren käytävälle ja maaseudun kehittämisen kohdealueeseen, jolla korostuu saamelaiskulttuuri maaseudun kehittämissuunnitelma: Partakko – Väylä (mk-1 8023). Alue sijaitsee Muddusjärven paliskunnan alueella.	
Varausperuste:	POSKI-hankkeessa selvitetty kalliokiviainesten ottoon soveltuva alue.	
Kehittämisperiaate:	Suunnittelussa otetaan huomioon alueen luonto- ja maisema-arvot. Haitallisia vaikutuksia pyritään lieventämään.	
Merkintä:	EO 2732	Kunta: INARI
Päiväys:	22.10.2019	
Alueen nimi:	RAUTAPERÄJÄRVI	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Karigasniemi–Näätämö-kantatien (kt 92) varressa, Sevettijärven kylän eteläpuolella. Alue kuuluu maaseudun kehittämisen kohdealueeseen, jolla korostuu saamelaiskulttuuri Sevettijärvi – Näätämö (mk-1 8024) ja Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään	

	alueeseen Näättämön kolttasaamelaismaisemat (Sa-maV 5946). Alue on osa Jäämeren käytävän kehittämisvyöhykettä (LK 8451). Alue kuuluu Näättämön paliskunnan alueeseen.
Varausperuste:	POSKI-hankeessa selvitetty kalliokiviainesten ottoon soveltuva alue.
Kehittämisperiaate:	Suunnittelussa otetaan huomioon alueen luonto- ja maisema-arvot. Haitallisia vaikutuksia pyritään lieventämään.
Merkintä:	EO 2733 Kunta: INARI
Päiväys:	22.10.2019
Alueen nimi:	SAARIJÄRVI
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Karigasniemi–Näättämö-kantatien (kt 92) varressa, noin puolessa välissä Sevettijärven ja Näättämön kylä. Alue kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistykseen kehittämisen kohdealueeseen Matkailualue Sevettijärvi–Näättämö (mv 8408), maaseudun kehittämisen kohdealueeseen, jolla korostuu saamelaiskulttuuri Sevettijärvi – Näättämö (mk-1 8024) ja Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Näättämön kolttasaamelaismaisemat (Sa-maV 5946). Alue on osa Jäämeren käytävän kehittämisvyöhykettä (LK 8451). Alue kuuluu Vätsärin paliskunnan alueeseen.
Varausperuste:	POSKI-hankeessa selvitetty kalliokiviainesten ottoon soveltuva alue.
Kehittämisperiaate:	Suunnittelussa otetaan huomioon alueen luonto- ja maisema-arvot. Haitallisia vaikutuksia pyritään lieventämään.
Merkintä:	EO 2734 Kunta: INARI
Päiväys:	22.10.2019
Alueen nimi:	LAUTTASELÄN KALLIOALUE
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Karigasniemi–Näättämö-kantatien (kt 92) varressa, noin 5 km Näättämöstä Sevettijärven suuntaan. Alue kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistykseen kehittämisen kohdealueeseen Matkailualue Sevettijärvi–Näättämö (mv 8408) ja maaseudun kehittämisen kohdealueeseen, jolla korostuu saamelaiskulttuuri Sevettijärvi – Näättämö (mk-1 8024). Alue on osa Jäämeren käytävän kehittämisvyöhykettä (LK 8451). Alue kuuluu Vätsärin paliskunnan alueeseen.
Varausperuste:	Maa-ainesten ottoalue.
Kehittämisperiaate:	Suunnittelussa otetaan huomioon alueen luonto- ja maisema-arvot. Haitallisia vaikutuksia pyritään lieventämään.
Merkintä:	EO 2735 Kunta: INARI
Päiväys:	22.10.2019
Alueen nimi:	KÄRNÄVAARA
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Sevettijärven kylän eteläpuolella. Alue on osa Jäämeren käytävän kehittämisvyöhykettä (LK 8451). Alueen läheisyydessä kulkee moottorikelkkailureitti. Alue kuuluu Vätsärin paliskunnan alueeseen.
Varausperuste:	Maa-ainesten ottoalue.
Kehittämisperiaate:	Suunnittelussa otetaan huomioon alueen luonto- ja maisema-arvot. Haitallisia vaikutuksia pyritään lieventämään.
Merkintä:	EO 2736 Kunta: UTSJOKI
Päiväys:	22.10.2019
Alueen nimi:	PETSIKKO
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Petsikossa valtatie E4 länsipuolella. Alue sijaitsee luontaistalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (Ms-1 6609). Alue kuuluu Kaldoaivin paliskunnan alueeseen.
Varausperuste:	POSKI-hankeessa selvitetty kalliokiviainesten ottoon soveltuva alue.
Kehittämisperiaate:	Suunnittelussa otetaan huomioon alueen luonto- ja maisema-arvot. Haitallisia vaikutuksia pyritään lieventämään.
Merkintä:	EP 2893 Kunta: INARI
Päiväys:	29.5.2019
Alueen nimi:	KOTSAMON RÄJÄYTYSPIIKKA
Sijainti ja kuvaus:	Puolustusvoimien räjäytyspaikka, joka sijaitsee Akujärveltä noin 10 km kaakkoon, Nangujärven länsipuolella.
Varausperuste:	Puolustusvoimien räjäytyspaikka.
Kehittämisperiaate:	Turvataan räjäytyspaikan toimintaedellytykset.
Merkintä:	EP 2897 Kunta: SODANKULÄ
Päiväys:	5.10.2018
Alueen nimi:	VAJUKOSKEN VESISTÖHARJOITUSALUE
Sijainti ja kuvaus:	Vajukosken vesistöharjoitusalue sijaitsee Valtaie 4:n vieressä noin 30 kilometriä Sodnkylän pohjoispuolella. Alue kuuluu Jäämeren kehittämisvyöhykkeeseen (LK 8451) sekä mineraalipotentialiseen vyöhykkeeseen. Alue sijaitsee Sattasniemen paliskunnan alueella ja alueen vieressä on Pomokairan-Tenniöaavan soidensuojelualue (SL 4186).
Varausperuste:	Puolustusvoimien harjoitusalue.
Kehittämisperiaate:	Turvataan harjoitusalueen toimintaedellytykset.
Merkintä:	EP 2898 Kunta: INARI
Päiväys:	30.7.2018
Alueen nimi:	IVALON RAJAVARTIOALUEEN JOHTOPIIKKA
Sijainti ja kuvaus:	Alueella sijaitsee Ivalon rajavartioalueen johtopaikka, Rajajääkärikomppania (1.7.2007 alkaen Rajajääkäriosasto), ampuma- ja harjoitusalue sekä palvelussuhdeasuntoja. Rajajääkärikomppania kouluttaa henkilöstöä rajajoukkojen reserviin kriisajan tarpeita varten. Alueella on tärkeä tai veden hankintaa soveltuva pohjavesialue. Alue sijaitsee Ivalon taajaman (A 33) vieressä. Suurinosa alueesta kuuluu (sv 1978). Alueen länsiosaa kuuluu Jäämeren käytävän kehittämisvyöhykkeeseen (LK 8451) sekä matkailun kehittämisvyöhykkeeseen Saariselkä-Ivalo matkailualue (mv 8402). Voimajohdon ohjeellinen linjaus menee aluee länsiosasta pieneltä matkalta alueen halki.
Varausperuste:	Puolustusvoimien alue.
Kehittämisperiaate:	Turvataan rajavartioalueen johtopaikan toimintaedellytykset.
Merkintä:	EP 2899 Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	30.7.2018
Alueen nimi:	SODANKYLÄN VARUSKUNTA
Sijainti ja kuvaus:	Alueella sijaitsee Sodankylän varuskunta lähiharjoitusalueineen.

Varausperuste:	Puolustusvoimien alue.		
Kehittämisperiaate:	Turvataan alueen toiminta puolustusvoimien alueena.		
Merkintä:	EP-2 2890	Kunta:	INARI
Päiväys:	8.6.2020		
Alueen nimi:	RAJAJOOSEPIN RAJA-ASEMA		
Sijainti ja kuvaus:	Raja-Joosepin rajanylityspaikasta on perustettu kehittämishanke ENI-rahoituksen turvin. Rakennushankkeen suunnittelu on aloitettu vuonna 2018 ja rakentaminen aloitetaan vuonna 2020. Uusi raja-asema tulee sijoittumaan Venäjän ja Suomen rajalta noin kilometrin verran sisämaahan. Alue sijaitsee Ivalon taajamasta noin 50 km itään. Raja-Joosepin kansainvälisen rajanylityspaikan kautta tapahtui noin 41 700 rajanylitystä vuonna 2004. Alueelle kulkee kantatie 91 Ivalosta sekä moottorikelkkailureitti. Rajanylityspaikan vieressä on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö: Raja-Joosepin asuinkenttä (SRV 3076) sekä Lapin paliskunnan Raja-Joosepin erotusaita (ph 7325) ja laidunkierto-/esteaita (ph 7406).		
Varausperuste:	Kansainvälisesti merkittävä rajanylityspaikka.		
Kehittämisperiaate:	Turvataan ja kehitetään kansainvälisen rajanylityspaikan toimintaedellytyksiä.		
Merkintä:	er1	Kunta:	INARI, SODANKYLÄ, UTSJOKI
Päiväys:	8.6.2020		
Alueen nimi:	RAJAVYÖHYKE		
Sijainti ja kuvaus:	Rajajärjestyksen valvomiseksi ja rajaturvallisuuden ylläpitämiseksi Suomen Venäjän vastaisella rajalla on rajavyöhyke. Rajavyöhykkeen leveys on maalla enintään kolme ja merellä enintään neljä kilometriä. Rajavyöhyke on tarkemmin määritelty Valtioneuvoston asetuksessa rajavyöhykkeestä ja rajavyöhykkeen takarajasta. Valtionrajaan liittyvä rajavyöhyke.		
Varausperuste:	Valtionrajaan liittyvä rajavyöhyke.		
Kehittämisperiaate:			
Merkintä:	L 1649	Kunta:	SODANKYLÄ
Päiväys:	26.8.2019		
Alueen nimi:	KOSKIMAAN TERMINAALI		
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Askan kylän pohjoispuolella valtatie E4 varressa. Alue kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Luosto-Sodankylä (mv 8401) ja Jäämeren käytävään. Alue kuuluu Pyhä-Kallion paliskunnan alueeseen.		
Varausperuste:	Suunnitteilla oleva seudullisesti tärkeä terminaali.		
Kehittämisperiaate:	Turvataan mahdollisen terminaalin toimintaedellytykset.		
Merkintä:	L 1650	Kunta:	INARI
Päiväys:	26.8.2019		
Alueen nimi:	PALKISOJAN TERMINAALI		
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Saariselän ja Ivalon puolella välissä valtatie E4 varressa. Alue kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Saariselkä-Ivalo (mv 8402), Jäämeren käytävään ja kylmättestauksen kehittämisvyöhykkeeseen. Alue kuuluu Ivalon paliskunnan alueeseen.		
Varausperuste:	Suunnitteilla oleva seudullisesti tärkeä terminaali.		
Kehittämisperiaate:	Turvataan mahdollisen terminaalin toimintaedellytykset.	Kehittämisperiaate:	Turvataan mahdollisen terminaalin toimintaedellytykset.
Merkintä:	L 1651	Kunta:	SODANKYLÄ
Päiväys:	3.3.2023		
Alueen nimi:	RAKKUKUMMUN TERMINAALIALUE		
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee noin 5 km Kaakkoon Sodankylän keskustasta. Alue kuuluu Oraniemen paliskunnan alueeseen.		
Varausperuste:	Suunnitteilla oleva seudullisesti tärkeä terminaali.		
Kehittämisperiaate:	Turvataan mahdollisen terminaalin toimintaedellytykset.		
Merkintä:	LL 1625	Kunta:	INARI
Päiväys:	27.7.2018		
Alueen nimi:	IVALON LENTOASEMA		
Sijainti ja kuvaus:	Ivalon lentoasema on Suomen pohjoisin ja Lapin vanhin matkailulentoasema. Lapinhelmi-terminaalin kautta kulkee yli 100 000 matkustajaa vuosittain. Kentältä löytyy kaupallisia palveluita, kuten ravintola, lahjatavaroiden ja matkamuistojen myynti / Kansainvälinen lentoasemakoodi: IVL / ICAO koodi: EFIV / Sijainti: 11 km Ivalosta etelään. Lentokentällä toimii myös tulli. Lentoasemalla on yksi 2 499 metriä pitkä kiitotie. Aiemmin lentoasemalla oli myös toinen kiitotie, 1 720 metriä pitkä. Tämä kiitotie kuitenkin lakkautettiin pysyvästi 31. heinäkuuta 2008. Uusi terminaalirakennus otettiin käyttöön 13. toukokuuta 2015.		
Varausperuste:	Maakunnallisesti merkittävä lentokenttä.		
Kehittämisperiaate:	Kehitetään lentoasemaa ja sen ympäristöä kasvavan ja kansainvälistyvän liikenteen tarpeita vastaavasti. Ympäristön maankäytössä otetaan huomioon kasvavan liikenteen aiheuttamat rajoitukset.		
Merkintä:	LL 1626	Kunta:	SODANKYLÄ
Päiväys:	27.7.2018		
Alueen nimi:	SODANKYLÄN LENTOKENTTÄ		
Sijainti ja kuvaus:	Sodankylän lentokenttä on ollut käytössä jo 1940-luvun alusta lähtien, jolloin se toimi Petsamon-reitin välilaskupaikkana, kunnes sotatoimet lopettivat liikennöinnin ko. reitillä. Vuodesta 1966 lähtien kenttä on ollut Sodankylän ilmailuharrastajien käytössä. Myöhemmin vuonna 1975 valmistui 1100 m:n pituinen sorapintainen kiitotie, joka varustettiin kiitotievaloin. Kestopäällystetty kiitotie ja asemarakennus valmistuivat 1989, jonka jälkeen käynnistyi kevytreittiliikennekokeilu välillä Oulu-Rovaniemi-Sodankylä-Ivalo. Airbotnia lopetti liikennöinnin Sodankylään kannattavuussyistä 1996. Lentoasema on toistaiseksi suljettu. Ajoittain on esitetty suunnitelmia nykyisen kiitotien jatkamisesta tai kokonaan uuden rakentamisesta suoran tilauslentoliikenteen mahdollistamiseksi. Ainakaan toistaiseksi suunnitelmat eivät ole toteutuneet, ja lentoasema muutettiin		

valvomattomaksi lentopaikaksi 1. heinäkuuta 2010. Pohjois-Suomen alueella operoiva Lapin pelastushelikopteri Aslakin tukikohta sijaitsee Sodankylän lentokentän alueella. Tukikohdan yhteydessä toimii myös "lentävien lääkäreiden" lääkäriasema Aslak, joka tarjoaa monipuolisia lääkäripalveluita väestölle. Lääkäriasema tuottaa lääkintäpalvelut pelastushelikopterille ja hälytystehtävien luonteesta riippuen ensihoitoon perehtynyt lääkäri osallistuu hälytystehtäville. Aslakin toiminnasta vastaa Lapin Pelastushelikopterin Tuki ry. Kentän kestöpäällystetyn kiitotien pituus on 1500 m ja leveys 30 m. Kiitotien ja asematason päällyste on uusittu vuonna 1996. Etäisyys Sodankylän keskustasta on 3 km. Lentokentän alueella sijaitsee myös Ilmatieteen laitoksen älyliikenteen testirata.

Varausperuste: Nykyinen kenttä laajennusmahdollisuuksineen sekä vaihtoehtoinen paikka.

Kehittämisperiaate: Turvataan lentokentän toimintaedellytykset.

Merkintä: II 1995

Kunta: SODANKYLÄ

Päiväys: 18.10.2018

Alueen nimi: VUOJÄRVEN VARALASKUPAIKKA

Sijainti ja kuvaus: Vuojärven varalaskupaikka sijaitsee valtatiellä E4 noin 60 km Rovaniemen kaupungista pohjoiskoilliseen, Vuojärven kylän eteläpuolella. Alue kuuluu Jäämeren kehittämiskäytävään ja matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistykseen kehittämisen kohdealueeseen Luosto-Sodankylä (mv 8401). Alue sijaitsee Pyhä-Kallion ja Syväjärven paliskuntien rajalla.

Varausperuste: Toiminnassa olevan varalaskupaikka.

Kehittämisperiaate: Turvataan varalaskupaikan toimintaedellytykset.

Merkintä: LS 1713

Kunta: INARI

Päiväys: 3.8.2018

Alueen nimi: VESKONIEMEN VENESATAMA

Sijainti ja kuvaus: Veskonien venesatama sijaitsee Inarin taajaman pohjoispuolella. Venesataman vieressä on Inarjärven suojelualue (SL 3025) sekä rantojensuojeluohjelman mukainen alue. Venesatama kuuluu matkailun kehittämisvyöhykkeeseen Inarjärven matkailualue (mv 8404). Alue on osa Veskonien seudullista matkailukohdetta (RM 1443) sekä Veskonien seudullisesti merkittävää virkistysaluetta (V 849). Alue kuuluu Ivalon paliskuntaan.

Varausperuste: Seudullisesti merkittävä venesatama.

Kehittämisperiaate: Turvataan venesataman toimintaedellytykset.

Merkintä: LS 1714

Kunta: INARI

Päiväys: 3.8.2018

Alueen nimi: NELLIMIN VENESATAMA

Sijainti ja kuvaus: Nellimin venesatama sijaitsee Nellimin kylän luoteisosassa. Alue kuuluu Nellimin alueen maaseudun kehittämisvyöhykkeeseen (mk-1 8030) sekä matkailun kehittämisvyöhykkeeseen Inarjärven matkailualue (mv 8404). Alueen vieressä on matkailupalvelukohde Nellimin Wilderness hotelli (RM 1435), Nellimin kunnanosan keskus (at 451) sekä kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä alue tai kohde Kolttasaamelaisten asutuspaikat: Nellimin kylä, Sevettijärvi, Nikola kolttatila ja Kevätirinne (Sa-maV 5932). Alue kuuluu Ivalon paliskuntaan.

Varausperuste: Seudullisesti merkittävä venesatama.

Kehittämisperiaate: Turvataan venesataman toimintaedellytykset.

Merkintä: LS 1715

Kunta: INARI

Päiväys: 3.8.2018

Alueen nimi: NANGUNIEMEN VENESATAMA

Sijainti ja kuvaus: Nanguniemen venesatama kuuluu matkailun kehittämisvyöhykkeeseen Inarjärven matkailualue (mv 8404). Alueen vieressä on Inarjärven suojelualue (SL 3025) sekä rantojensuojeluohjelman mukainen alue. Alue kuuluu Ivalon paliskuntaan.

Varausperuste: Seudullisesti merkittävä venesatama.

Kehittämisperiaate: Turvataan venesataman toimintaedellytykset.

Merkintä: LS 1716

Kunta: INARI

Päiväys: 3.8.2018

Alueen nimi: INARIN VENESATAMA

Sijainti ja kuvaus: Inarin venesatama sijaitsee Inarin saamelaiskulttuurin ja -hallinnon keskuskylässä (ats 449) sekä Inarin kirkonkylän matkailupalvelukohteiden (RM 1436) alueella. Alue kuuluu matkailun kehittämisvyöhykkeeseen Inarjärven matkailualue (mv 8404) sekä Jäämeren käytävään (LK 8451). Venesatama kuuluu valtakunnallisesti tärkeään kulttuurimaisemaan Inarjärven ja Juutuanjoen kulttuurimaisema (Sa-maV 5937) ja venesataman vieressä on kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue tai kohde Inarin kirkonkylän kulttuuriympäristökohteet (ma 6104). Alueen läheisyydessä on muinaismuistokohde: Inarin Vuopaja (SM 3631) ja rakennussuojelukohde Inarin kirkonkylän rakennussuojelukohde (SR 3071). Venesataman läheisyydessä kulkee olemassa oleva valtatie 4. Alue sijaitsee Muddusjärven ja Hammastuntureiden paliskuntien rajalla.

Varausperuste: Seudullisesti merkittävä venesatama.

Kehittämisperiaate: Turvataan venesataman toimintaedellytykset.

Merkintä: LS 1717

Kunta: SODANKYLÄ

Päiväys: 12.8.2018

Alueen nimi: LOKAN VENESATAMA

Sijainti ja kuvaus: Lokan venesatama sijaitsee Lokan kylässä (at 454) Lokan tekojärven rannalla. Venesataman vieressä on tuotannossa oleva Lokan voimalaitos (EN 2331) sekä tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue. Venesatama kuuluu Lapin paliskunnan alueeseen. Venesataman läheisyydessä on moottorikelkkailureitti.

Varausperuste: Maakunnallisesti merkittävä satama.

Kehittämisperiaate:	Turvataan sataman toimintaedellytykset.	
Merkintä:	LS 1718	Kunta: INARI
Päiväys:	12.8.2018	
Alueen nimi:	SILTAHARJUN VENESATAMA	
Sijainti ja kuvaus:	Siltaharjun kalasatama sijaitsee Porttipahdan altaan ylittävän sillan pohjoispuolella nelostien (E75) tuntumassa. Venesatama kuuluu Jäämeren käytävään (LK 8451). Venesataman vieressä on Valtatie 4 ja moottorikelkkailureitti. Venesataman läheisyyteen on osoitettu joukkoliikenteen yhteystarve. Venesatama kuuluu Lapin paliskunnan alueelle.	
Varausperuste:	Maakunnallisesti merkittävä satama.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan sataman toimintaedellytykset	
Merkintä:	M 4519	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	17.1.2019	
Alueen nimi:	MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Sodankylän kunnan alueista ne, joita ei ole varattu muihin maankäyttöluokkiin.	
Varausperuste:	Pääasiassa maa- ja metsätaloukseen soveltuva alue.	
Kehittämisperiaate:	Käytetään pääasiassa maa- ja metsätalouteen.	
Merkintä:	M-1 4561	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	3.8.2018	
Alueen nimi:	SODANKYLÄN JA INARIN METSÄTALOUS- JA PORONHOITOVALTAINEN ALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Sodankylän ja Inarin suojelualueiden ulkopuoliset metsät.	
Varausperuste:	Nykyinen maankäyttö.	
Kehittämisperiaate:	Metsätalous ja poronhoito ovat rinnakkaisia pääkäyttötarkoituksia. Saamelaiden kotiseutualueella turvataan saamelaiden mahdollisuudet harjoittaa omaa kieltään ja kulttuuriaan.	
Merkintä:	ma 5922	Kunta: UTSJOKI
Päiväys:	1.8.2018	
Alueen nimi:	UTSJOEN KULTTUURIYMPÄRISTÖKOHEET: POSTIMIESTEN YÖPYMISTUPA, UTSJOEN VANHAT KOULUT, SAIRASMAJA, SAAMENSILTA	
Sijainti ja kuvaus:	Kirkonkylään rakennettiin 1920-luvulla postimiesten yöpymismaja, joka on ilmeeltään klassistinen. Pohjoispuolen koulurakennus ulkokuoneineen valmistui syksyllä 1929. Siinä oli alun perin kahden luokahuoneen lisäksi opettajan kolmen huoneen asunto. Koulurakennuksen hirret kaadettiin Inarijoen varresta Biergivaarasta, josta ne uitettiin Inari- ja Tenojokea pitkin Utsjoelle. Perustuksiin tarvittava kiviaines saatiin lähitoltta vaarasta. Eteläinen rakennus, joka valmistui vuonna 1932, tehtiin alun perin kauempaa tulleiden oppilaiden asuntolaksi. Rakennukseen tehtiin makuusalit sekä tytöille että pojille, sairashuone, asuntolan hoitajan huone, sekä iso keittiö. Koulurakennuksiin kuului aikanaan myös 4 muuta rakennusta; sauna, ulkokuonerakennus ja työmaaparaki ”riemuliiteri” sekä 1957 rakennettu asuntolarakennus. Näistä on jäljellä enää koulurakennukset ja asuntolarakennus. Myöhemmin 1970-luvulla vanhojen koulurakennusten eteläpuolelle rakennettiin uusi koulurakennus Utsjokisuun koulu, jonne koulutoiminta siirtyi. Sen jälkeen vanhoja koulurakennuksia on käytetty vanhan tavaran varastona vuoteen 2007 asti. Vuonna 1957 rakennettu asuntola on nykyisin vuokra-asuntokäytössä. Alun perin hirsipintaisille, punamullatuille ja vuoraamattomille rakennuksille on tehty korjaus- ja muutostöitä useaan otteeseen. valkoiset laudoitukset rakennukset saivat vuonna 1938. Samaan aikaan uuden asuntolarakennuksen valmistumisen kanssa vuosina 1956–1957 tehtiin ensimmäisiä varsinaisia muutostöitä vanhoihin rakennuksiin. Rakennukset on peruskorjattu 1980-luvun alussa ja muutostöitä on tehty myös 1990- ja 2000-luvuilla. Aluksi koulu toimi supistettuna yksiopettajaisena alkeiskouluna, jossa oli alakansakoulu ja yläkansakoulu. Syksyllä 1937 koulu päätettiin muuttaa täydelliseksi kansakouluksi. Vanhassa asuntolarakennuksessa toimii tällä hetkellä Tiede- ja taidetalo Ailigas. Sairasmaja on klassistinen hirsirakennus vuodelta 1929. Utsjoen teräksinen vinoköysisilta Suomen ja Norjan välillä Tenojoen yli on valmistunut vuonna 1993. Kokonaispituudeltaan 305 metrin mittaisen sillan pisin jänneväli on 120 metriä ja se on sijoitettu Tenojoen vesiuoman yli menevälle kohdalle niin, ettei keskelle uoma ole tarvinnut rakentaa sillan kannatinpilareita. Sillan perussommittelu perustuu kahden kaksoispystypilarin kautta vedettyihin teräksisiin vinoköysiin, jotka kannattavat teräksistä sillankantta koko 120 metrin matkalla. Tuloksena on suuresta koostaan huolimasta kevytrakenteisen näköinen, helposti tunnistettava silta, joka yhdessä vaikuttavien Tenonlaakson maisemien kanssa muodostaa komean kokonaisuuden Suomen ja Norjan rajalla.	
Varausperuste:	Maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan alueen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen sovitetaan sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön.	
Merkintä:	ma 5945	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	2.8.2018	
Alueen nimi:	JEESIÖN KYLÄ	
Sijainti ja kuvaus:	Kapean Jeesiöjoen molemmin puolin sijaitseva Jeesiön kylä poikkeaa tavanomaisesta nauhamaisesta joenvarsilästä rakenteeltaan pikemminkin vaarakylän muotoja mukailevana kylänä. Kylä sijaitsee Kuoninkivaaran eteläisimmän kohouman rinteillä jättäen joen ja rakennusten väliin avoimet rinnepellot. Kohdassa, missä Sodankylästä Kittilään vievä maantie ylittää Jeesiöjoen, sijaitsee kylän hiljentynyt keskus autioine kauppoinen ja pienine rukoushuoneineen. Kylässä on säilynyt muutamia vanhoja peräpohjalaisia pihapiirejä. Pihapiirit sijaitsevat Jeesiön koululle menevän tien varrella.	
Varausperuste:	Maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö. Lapin kulttuuriympäristöohjelma 1997.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan alueen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen sovitetaan sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön. Pellot ja niityt pyritään pitämään avoinna.	

Merkintä:	ma 5950	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	2.8.2018	
Alueen nimi:	LISMANAAPA	
Sijainti ja kuvaus:	Lismanaavan asutuskylä on tyypillinen esimerkki sodanjälkeisestä asuttamistoiminnasta. Se sijaitsee Rovaniemi–Sodankylä-valtatiestä erkanevan lenkkien varressa. Maatalous on keskittynyt, mutta pelloista osa on viljelykäytössä, osa turvetuotannossa.	
Varausperuste:	Maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö. Lapin kulttuuriympäristöohjelma 1997.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan alueen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen sovitetaan sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön. Pelot ja niityt pyritään pitämään avoimina.	

Merkintä:	ma 5951	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	2.8.2018	
Alueen nimi:	TORVISEN KYLÄ	
Sijainti ja kuvaus:	Torvisen kylän rakennuskanta kiertyy loivan pitkänomaisen harjanteen ympärille reunustaen sitä kaikilta ilmansuunnilta. Kylän rakennuskanta on pääosin sodanjälkeistä, mutta myös uudempaa rakennuskantaa on. Kylän lähes puuton kumpu kohoo ikään kuin saarena ympäröivästä suoperäisestä, tasaisesta maastosta, johon on raivattu säteittäisesti kummun ympärille viljelypalstoja. Rakennukset sijoittuvat kummun alarinteille ja Rovaniemi–Sodankylä tie sivuaa kylän sen länsipuolelta. Kylän koulu, urheilukenttä ja seurantalo sijaitsevat luodekaakoispäässä kylää. Kummun laella on Lasse Taloselän suunnittelema Raivaajapatsas.	
Varausperuste:	Maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö. Lapin kulttuuriympäristöohjelma 1997.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan alueen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen sovitetaan sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön. Pelot ja niityt pyritään pitämään avoimina.	

Merkintä:	ma 5954	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	26.5.2004	
Alueen nimi:	SODANKYLÄN JÄRVIKYLÄT: UIMANIEMI, SEIPÄJÄRVI, SASSALI	
Sijainti ja kuvaus:	Kohteeseen kuuluvat Uimaniemen, Seipäjärven ja Sassalin kylät. Sodankylän suurimman luonnonjärven Unarin pohjoisrannalla, laakeakumpuisen niemen alarinteillä sijaitseva Uimaniemen kylä on muodoltaan nauhamainen, alkuperäisen rakenteensa hyvin säilyttänyt pieni asutuskeskittymä. Kylästä avautuu laajat näkymät Porosaaren hallitsemalle järviselänteelle, jonka etelärannalla hämmöttää taajempaan asuttu Unarin kylä. Uimaniemen rakennuskanta on vuosien kuluessa uudistunut, vanhoja pihapiirejä ei ole säilynyt kylän muutamaa hirsirakennusta lukuun ottamatta. Kylän kulttuuriympäristöarvot liittyvätkin luonnonmaisemiltaan kauniissa ympäristössä alkuperäisen rakenteensa ja mittakaavansa säilyttäneeseen kylämiljööseen. Seipäjärven kyläkeskus sijaitsee samannimisen järven itärannalla. Kylässä on säilynyt vanhaa rakennuskantaa mm. Aholan, Järvenpään, Peltolan, Niemelän, Junttilan, Pihlajaharjun ja Pekkalan tiloilla. Viimeksi mainittu on ollut taiteilija Toivo Pekkalan kotitalo. Sen päärakennus on vuodelta 1876. Kylärakenne on säilynyt eheänä pitkänomaisen Seipäjärven itärannoilla ja uudempi rakennuskanta on sijoitettu maisemarakenne ja vanha rakennuskanta hyvin huomioiden. Tuloksena on rauhallinen, väljä ja tasapainoinen järvikylä kauniissa luonnonmaisemassa. Sassalin kylä sijaitsee noin 10 km Unarinjärveltä pohjoiseen ja 5 km Syväjärveltä etelään. Kylän asutus on sijoittunut kylätien varteen, Sassalinjärven ja tien väliselle alueelle sekä tien toiselle puolelle. Kyläkuvasa näkyy sekä maa- että porotalouden aktiivinen harjoittaminen. Peltoalueet ovat laajoja ja avoimia. Pihapiirit ovat perinteisiä ja muodostuvat asuinrakennuksesta ja talousrakennuksista. Sassali oli Sodankylän Vuoden Kylä vuonna 2017.	
Varausperuste:	Maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö, maakunnallisesti arvokas maisema-alue.	
Kehittämisperiaate:	Kylän kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokkaat piirteet säilytetään ja uudisrakentaminen sovitetaan perinteiseen ympäristöön. Pelot ja niityt pidetään avoimina.	

Merkintä:	ma 5956	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	3.8.2018	
Alueen nimi:	SALMURIN POROAITA	
Sijainti ja kuvaus:	Salmuri sijaitsee Porttipahdan voimalaitokselta noin 20 kilometriä luoteeseen, noin puolen kilometrin päässä Porttipahdan tekoaltaasta. Salmurin poroaita on rakennettu 1800-luvun loppupuolella. Aita on ns. perkkaita ja harvoja rakennustekniikalla rakennettuja yhä säilyneitä poroaitoja. Aitaa on korjattu 1940-luvulla ja 1990-luvun alussa. Aidan lähellä on neljän 1900-luvulta olevan kämpän raunioita. Salmuri on edelleen Sattasniemen paliskunnan käytössä erotusaitana. Nykyisin aidan lähellä on paliskunnan kämpä ja varastorakennuksia.	
Varausperuste:	Maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan alueen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen sovitetaan sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön.	

Merkintä:	ma 6103	Kunta: INARI
Päiväys:	13.9.2018	
Alueen nimi:	ROVAJÄRVEN ENTINEN SAVOTTAKÄMPPÄ	
Sijainti ja kuvaus:	Entinen savottakämpä sijaitsee Rovajärven rannalla, noin 8 km Inari-Angeli tieltä etelään. Kämpän vieresä sijaitsee Otsamo-tunturille lähtevän reitin paikoitusalue. Rovajärven kämpä on rakennettu vuonna 1959 ja siirretty nykyiselle paikalleen Rovajärven rannalle muutaman kilometrin päästä Vasannylkemäjärveltä. Kämpän nykyinen sauna on rakennettu v. 2002. Kämpä oli Metsähallituksen omistuksessa vuoteen 2011 saakka kunnes se myytiin yksityiselle. Alue sijaitsee metsätalous-, matkailu- ja poronhoitovaltaisella alueella, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta Juutuan–Tuulispään virkistysmetsä (MU-2 6042). Alue kuuluu Muddusjärven paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö.	

Kehittämisperiaate:	Turvataan kohteen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Kylän kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas ympäristö säilytetään ja uudisrakentaminen sovitetaan perinteiseen ympäristöön.	
Merkintä:	ma 6104	Kunta: INARI
Päiväys:	13.9.2018	
Alueen nimi:	INARIN KIRKONKYLÄN KULTTUURIYMPÄRISTÖKOHTEET: SAAMELAISMUSEO SIIDA, SAAMELAISKULTTUURIKESKUS SAJOS, SAMEKKI, INARIN KULTAHOVI JA KIRKKOMÄNNIKKÖ	
Sijainti ja kuvaus:	Kohteeseen kuuluvat Inarin kirkonkylässä sijaitsevat saamelaismuseumo Siida, saamelaiskulttuurikeskus Sajos, Samekki, Inarin Kultahovi ja kirkkomännikkö. Inarin kirkonkylä on osoitettu merkinnällä saamelaiskulttuurin ja -hallinnon keskuskylä (ats 449). Alue kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Inarinjärvi (mv 8404) ja Jäämeren käytävään.	
Varausperuste:	Maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan kohteen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Kylän kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas ympäristö säilytetään ja uudisrakentaminen sovitetaan perinteiseen ympäristöön.	
Merkintä:	ma 6105	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	5.10.2018	
Alueen nimi:	KANNUSSELÄN/KUSIOJAN POROAITA	
Sijainti ja kuvaus:	Kohde sijaitsee Kannusvaaran lounaisosassa, Kusiojan itäpuolella. Muistitiedon mukaan poroaita on rakennettu 1890-luvulla, viimeinen erotus siellä on pidetty vuonna 1937. Paikalla on jäännöksiä poroaidasta, joka on osittain tehty suurista pyöröhirsistä salvomalla, tolppia on käytetty vain osassa rakennetta. Aita on tuettu riukujen väliin salvotuilla sivupuilla, jotka ovat hieman yli 2 m pitkiä. Kirnun ja kokoamisaidan välinen portin kohta on tehty salvomalla hirret viistosti, jolloin sivutukia ei tarvita. Aita on rakennettu kivien päälle, paikoin puut ovat kokonaan maatuneet ja vain kivet ovat jäljellä osoittamassa aidan paikan. Paikoin aidan alimpana osana on juurineen kaatunut kelo. Osa aidasta on jo täysin maatonut, paikoin jäljellä on yksittäiset hirret ja paikoin aita on täysin säilynyt. Parhaiten säilyneessä osassa jäljellä on viisi suurta hirttä ja aita on noin 1,5 metriä korkea. Myös konttorin laudoista tehty liukuovi on säilynyt. Aita on itä-länsisuuntainen, kirnu konttoreineen on länsipäässä, idässä on kaksi erillistä kokoamisaitaa, johdaintojen jäänteitä ei ole näkyvissä. Aita on pääosin salvottu, mutta konttorien aidat ovat pääosin tolppariukuaitaa. Alue sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561) ja kuuluu mineraalipotentialiseen vyöhykkeeseen. Alue kuuluu Sattasniemen paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan kohteen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Kylän kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas ympäristö säilytetään ja uudisrakentaminen sovitetaan perinteiseen ympäristöön.	
Merkintä:	ma 6108	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	22.10.2023	
Alueen nimi:	KYÖMYLÄN POROKÄMPPÄ	
Sijainti ja kuvaus:	Alue kuuluu Sattasniemen paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan kohteen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Kylän kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas ympäristö säilytetään ja uudisrakentaminen sovitetaan perinteiseen ympäristöön.	
Merkintä:	maS 4843	Kunta: INARI
Päiväys:	5.10.2018	
Alueen nimi:	HAUKKAPESÄJOKI 1 JA 2: VANKILEIRIN JÄÄNNÖKSET	
Sijainti ja kuvaus:	Toisen maailmansodan aikainen saksalaisten ylläpitämä vankileiri, joka sijaitsee Joukhaisvaaran itälaidalla, Haukkapesäjoen länsirannalla, noin 2 km etelään Solojärveltä. Teoksessa "Sodan piikkilangat" kerrotaan vankileirillä olleen noin 200-300 vankia: heitä on käytetty metsätöissä Kaksemajoella, Illestijoella sekä Karipäänjärven ja Taimenjärvien suunnalla telttamajoituksessa. Paikalla on jäljellä suuren hirsirakennuksen jäännös, pienemmän kämpän jäännös, aidan katkelma, aidan jäännös, mahdollisen korsun tai kellarin jäännös, rakennuksen pohja ja kolmas hirsirakennuksen jäännös. Alueen eteläreunalla on pari metriä korkea törmä. Sen alarinteeseen on kaivettu korsu, jonka katto on romahtanut. Korsun edessä on kahden männyn välissä, noin 2,2 metrin korkeudella, 2 cm paksu rautatanko, jonka toinen pää tulee puusta läpi ja on taivutettu alaspäin. Tangossa on tarinan mukaan roikutettu rangaistavia vankeja. Alue sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561) ja kuuluu Hammastunturin paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Maakunnallisesti merkittävä II maailmansodan aikainen sotahistoriakohde tai -alue.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan alueen kohteiden kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen.	
Merkintä:	maS 4844	Kunta: INARI
Päiväys:	5.10.2018	
Alueen nimi:	RAUTAPORTTI	
Sijainti ja kuvaus:	Kokonaisuus koostuu puolustusvarustusten jäännöksistä Matjärvi puolustusvarustusjäännös: alueella on runsaasti poteroita, korsuja ja muita rakenteita, mm. Neuvostoliiton sotilaiden urheilukenttä. Nellimjärvi 1 puolustusvarustus jäännös: alueella on ainakin 9 ampumapesäkettä joen rantaan seuraavan polun pohjoispuolella. Nellimjärvi 2 puolustusvarustus jäännös: järven pohjoispuolisen polun pohjoispuolella on ainakin kolme ampumapesäkettä. Niiden pohjoispuolisen korkeimman kohdan päällä on vartiotorin jäännös ja edelleen niiden pohjoispuolella on kolme rakennuksen pohjaa. Paksuniemi saksalaisten asemapaikka jäännös: alueella on runsaasti erilaisia rakenteita, juoksuautoja, poteroita, korsuja ja kämppiä. Pikku Matjärvi puolustusvarustus jäännös: poteroita ja rakennusten ja rakennelmien jäännöksiä. Poteroiden ampumasuunta on länteen, joten todennäköisesti ne ovat neuvostoliittolaisten sotilaiden tekemiä. Pohjoisosan rakennelmat ovat löytöjen perusteella mahdollisesti saksalaisten valmistamia. Rautaportti puolustusvarustus jäännös: alueella on runsaasti pesäkkeitä, korsuja ja muutama rakennuksen pohja. Ruoholammet puolustusvarustus jäännös: Ruohojärvien eteläisimmän järven etelä- ja kaakkoisrannoilla on kolme rakennuksen pohjaa. Ryevdijävrááh puolustusvarustus	

jäänös: alueella on pesäkkeitä, korsuja, rakennuksen pohjia ja vartiotorni. Rytilahti puolustusvarustus jäänös: järven pohjoispuolisen polun molemmin puolin on kuusi pesäkettä, näistä neljä on polun eteläpuolella ja kaksi pohjoispuolella. Alue sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561) ja kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Inarijärvi (mv 8404) sekä maaseudun kehittämisen kohdealueeseen, jolla korostuu saamelaiskulttuuri Nellim (mk-1 8030). Alueen läheisyyteen on osoitettu maa-ainesten ottokohde Matjärvi (EO 2715). Alue kuuluu Ivalon paliskunnan alueeseen. Maakunnallisesti merkittävä II maailmansodan aikainen sotahistoriakohde tai -alue.

Varausperuste:**Kehittämisperiaate:**

Turvataan alueen kohteiden kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen.

Merkintä:**maS 4845****Kunta: INARI****Päiväys:****5.10.2018****Alueen nimi:****ISO KUIVAJÄRVI****Sijainti ja kuvaus:**

Paikalla on toiminut saksalaisten asemapaikka ja saha toisen maailmansodan aikana. Iso Kuivajärvi sijaitsee Rajajoosepintien itäpuolella, Laulumaan ja Isovaaran välissä. Järvestä laskee Kuivajärvenoja koilliseen, Mattojärveen. Kohde on laaja, se ulottuu Ison Kuivajärven pohjoisosasta itäkautta järven eteläosaan saakka. Alueella on rakennusten, ulkokäymälän, sillan ja korsujen jäännöksiä sekä tulipesäkkeitä. Alue sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561). Akujärvi-Raja-Jooseppi-tie on osoitettu merkinnällä Ivalon ajoneuvotestauksen kehittämiskäytävä (el-1 1682). Alue kuuluu Ivalon paliskunnan alueeseen.

Varausperuste:**Kehittämisperiaate:**

Maakunnallisesti merkittävä II maailmansodan aikainen sotahistoriakohde tai -alue.

Turvataan alueen kohteiden kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen.

Merkintä:**maS 4846****Kunta: INARI****Päiväys:****5.10.2018****Alueen nimi:****PONTIKKAMÄKI****Sijainti ja kuvaus:**

Toisen maailmansodan aikainen Saksan armeijan huolto- ja varastotukikohta, joka sijaitsee noin 3,7 km Karigasniemen suuntaan menevää tietä, Inari-Utsjoki tieltä. Alue sijaitsee Pontikkamäellä, sen luoteisreunalla, Pontikkalammen kiertävän tien molemmin puolin. Tie on saksalaisten rakentama. Pontikkamäki 1 varastoalue jäänös: Paikalla on rakennuksen pohjia, rakennelmien jäänteitä, juoksuhaudaa ja erilaisia kaivantoja. Pontikkamäki 2 varastoalue jäänös: Paikalla on pesäke, 3 teltanpohjaa, kamina, kaasupulloja, sankoruiskuja, lämmittimiä, posliiniesineiden sirpaleita yms. Alue sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561) ja kuuluu Muotkatunturin paliskunnan alueeseen.

Varausperuste:**Kehittämisperiaate:**

Maakunnallisesti merkittävä II maailmansodan aikainen sotahistoriakohde tai -alue.

Turvataan alueen kohteiden kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen.

Merkintä:**maS 4847****Kunta: SODANKYLÄ****Päiväys:****5.10.2018****Alueen nimi:****TAIVALSELKÄ****Sijainti ja kuvaus:**

Toisen maailmansodan aikaisen saksalaisten asemapaikan jäänteet. Taivonselkä 1 saksalaisten asemapaikka: saksalaisten asemapaikka, joka sijaitsee Vuotson kylän länsipuolella, Vuotson kanavasta noin kilometrin etelään. Taivonselkä 3 saksalaisten asemapaikka: paikalla on ollut saksalaisten tukikohta. Saksalaiset ovat saapuneet paikalle 1941 ja lähteneet lokakuussa 1944. Paikalla on asunut vakituisesti 400-500 sotilasta ja lisäksi noin parituhatta miestä kerrallaan huollettavina. Alueella on ollut runsaasti erilaisia rakennuksia. Kotsamolampi saksalaisten asemapaikka: sijaitsee Vuotson kylän eteläpuolella, valtatie 4 länsipuolella, pienen Kotsamolammen eteläpuolella. Osa saksalaisten Vuotson asemapaikkaa. Alue sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561) ja kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Saariselkä-Ivalo (mv 8402), maaseudun kehittämisen kohdealueeseen, jolla korostuu saamelaiskulttuuri Vuotso -Purnumukka (mk-1 8022) ja Jäämeren käytävään. Alueen läheisyydessä kulkee moottorikelkkailureitti. Alue kuuluu Lapin paliskunnan alueeseen.

Varausperuste:**Kehittämisperiaate:**

Maakunnallisesti merkittävä II maailmansodan aikainen sotahistoriakohde tai -alue.

Turvataan alueen kohteiden kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen.

Merkintä:**maS 4848****Kunta: SODANKYLÄ****Päiväys:****5.10.2018****Alueen nimi:****KANNUSSELKÄ VANKILEIRIN JÄÄNNÖS****Sijainti ja kuvaus:**

Toisen maailmansodan aikaisen vankisavotan kämppiä. Kohde sijaitsee Kannuselan kaakkoisreunalla aivan Visa-aavan laidalla. Paikalla sijaitsee hirsikämpin jäännöksiä, jotka ovat venäläisten vankien kämppien raunioita. Alue sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561) ja kuuluu mineraalipotentialiseen vyöhykkeeseen. Alue kuuluu Sattasniemen paliskunnan alueeseen.

Varausperuste:**Kehittämisperiaate:**

Maakunnallisesti merkittävä II maailmansodan aikainen sotahistoriakohde tai -alue.

Turvataan alueen kohteiden kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen.

Merkintä:**maS 4849****Kunta: SODANKYLÄ****Päiväys:****24.6.2019****Alueen nimi:****SCHUTZSTELLUNG****Sijainti ja kuvaus:**

Osa puolustusrakennelmasta on määritelty RKY-alueeksi jatkosodan tapahtuma- ja muistopaikat (maV 4606). RKY -alueen ulkopuolinen puolustusrakenne on dokumentoitu osittain. Dokumentoitu osa koostuu noin 1,3 km pitkstä panssariesteestä, joka ulottuu valtatie 4 itäpuolelta Purnuvaaran etelärinteelle ja sen länsipuolella olevista pesäkkeistä ja niiden takana olevista majoituskorsuista. Rakennelmat jatkuvat Purnuvaaran länsireunaan. Alueella on erilaisia poteroita ja pesäkkeitä noin 40 kpl sekä 10 asuinkorsua, joista osa on keskeneräisiä. Lisäksi LiDAR-kartoituksen rinnevarjostuksessa on näkyvissä vastaavia rakenteita dokumentoiduista kohteista luoteeseen sekä niistä kaakkoon. Luoteessa rakenteet ulottuvat Purnumukan kylän lounaispuolelle ja kaakossa Pikku Tankavaaran kautta Purnunokan eteläpuolelle. Kaikkiaan rakennelma on 10 km pitkä. Alue sijaitsee luonnonsuojelualueilla Urho Kekkosen kansallispuisto (SL 4268) ja Sompion luonnonpuisto (SL 4306) ja kuuluu osittain matkailun vetovoima-

alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Saariselkä–Ivalo (mv 8402), osittain maaseudun kehittämisen kohdealueeseen, jolla korostuu saamelaiskulttuuri Vuotso - Purnumukka (mk-1 8022) ja osittain Jäämeren käytävään. Alueen keskivaiheilla sijaitsee matkailupalvelujen alue/kohde Tankavaara (RM 1425). Osa alueesta on osoitettu myös merkinnällä kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä alue Jatkosodan tapahtuma- ja muistopaikat: Schutzstellung ja Huuhkajanpäänpaistaman silta (maV 4606). Alue kuuluu Lapin paliskunnan alueeseen.

Varausperuste: Maakunnallisesti merkittävä II maailmansodan aikainen sotahistoriakohde tai -alue.

Kehittämisperiaate: Turvataan alueen kohteiden kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen.

Merkintä: maV 4606

Kunta: SODANKYLÄ

Päiväys: 3.8.2018

Alueen nimi: JATKOSODAN TAPAHTUMA- JA MUISTOPAIKAT: SCHUTZSTELLUNG JA HUUHKAJANPÄÄNPAISTAMAN SILTA

Sijainti ja kuvaus: Suomen solmittua aselevon Neuvostoliiton kanssa syyskuussa 1944 poliittinen tilanne muuttui. Saksalaiset päättivät strategian muutoksesta, rintama kääntyi Lapin poikki itä-länsisuuntaiseksi. Tavoitteena oli katkaista kulkuyhteydet Jäämerelle Norjan ja Muurmanskin satamiin ja laivastotukikohtiin. Sodankylän Tankavaarassa on Petsamoon johtavan entisen Jäämerentien poikki rakennetun saksalaisten "Schutzwall"-linjan entistettyjä varustuksia ja korsuja. Linnoitustöiden yhteydessä muutaman kilometrin päähän Jäämerentiestä rakennettu Huuhkajanpäänpaistaman kurun yli kulkeva kenttäsilta on yksi harvoista suuremmista siltakokonaisuuksista, joka on jäänyt sodan loppuvaiheessa räjäyttämättä. Huuhkajanpäänpaistaman ja Jäämerentien välisellä suolla on matalampi arkkusilta. (www.rky.fi) Huuhkajanpäänpaistaman silta sijaitsee luonnonsuojelualueella Urho Kekkosen kansallispuisto (SL 4268). Schutzstellung sijaitsee luonnonsuojelualueilla Urho Kekkosen kansallispuisto (SL 4268) ja Sompion luonnonpuisto (SL 4306) sekä osittain metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561). Alue kuuluu osittain matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Saariselkä–Ivalo (mv 8402), osittain maaseudun kehittämisen kohdealueeseen, jolla korostuu saamelaiskulttuuri Vuotso - Purnumukka (mk-1 8022) ja osittain Jäämeren käytävään. Alueen keskivaiheilla sijaitsee matkailupalvelujen alue/kohde Tankavaara (RM 1425). Alueet kuuluvat Lapin paliskunnan alueeseen.

Varausperuste: VNp 22.12.2009 Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009).

Kehittämisperiaate: Turvataan alueen kohteiden kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen kohteen lähiympäristössä sovitetään sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön.

Merkintä: maV 4616

Kunta: SODANKYLÄ

Päiväys: 2.8.2018

Alueen nimi: LAPIN UITTO- JA SAVOTTATUKIKOHDAT: PORTTIKOSKEN UITTOTUKIKOHTA

Sijainti ja kuvaus: Lapin metsäseuduille ja jokilaaksoille ominaista rakennuskantaa ovat savotta- ja uittotukikohdat ja muut uittoon liittyvät rakenteet. Uitto yleistyi 1890-luvulla ja jatkui Kemijoessa vuoteen 1991. Uiton ja suursavottakauden kukoistusta ja ajallista kirjoa kuvastavat kämpppäkartanot, uittopirtit, uittopadot ja -ruuhet sekä tukinsiirtolaitteet ja sortteerialueet Lapin metsäseuduilta rannikolle asti. Lapin metsien puutavaran kysyntä kasvoi voimakkaasti, kun Kemiin ja Tornioon perustettiin sahat 1800-luvun lopulla. Yksi suurimmista alueella toimivista puutavarayhtiöistä oli 1893 perustettu Kemi-yhtiö. Savottatöihin ja uittoon tarvittiin työväkeä Lappiin ympäri Suomea. Työt savotoilla tehtiin talviaikaan marraskuulta maaliskuulle. Kevättulvien käynnistyttyä tukit uitettiin puroja pitkin jokivarsiin. Uittoa varten rakennettiin vedenkulun säännöstelylaitteita. Kemijoella yhteisuitosta vastasi Kemijoen uittouhdistus ja puu uitettiin Kemiin erotteluun. Uittoreittien varrelle rakennettiin jyrkien tai kivisten koskien kohdalle uittorännejä eli uittoruuhia, jota pitkin puu voitiin ohjata könkään ohi. Könkäiden yläpuolelle rakennettiin patoja veden juoksutuksen säätelemistä varten. Uittotukikohtien sijoituspaikat valittiin niin, että niiltä oli mahdollisimman hyvä näkyvyys joelle uiton seuraamiseksi. Tärkein uittoväylä Lapissa oli Kemijoen vesistö, missä oli kaikkiaan yli 7000 km uittoväyliä. Lapin läänissä harjoitettiin uittoa yli sata vuotta. Suurimmillaan uitto oli 1950- ja 1960-lukujen taitteessa, kun metsäteollisuus tarvitsi runsaasti raaka-ainetta ja Porttipahdan ja Lokan allashakkuut lisäsivät puumääriä. Lapin viimeinen uitto tapahtui Ounas- ja Kemijoessa 1991. Uitosta siirryttiin tukkirekkoihin ja rautatiekuljetuksiin. Sodankylän Porttikosken uittotukikohta sijaitsee saman nimisen kallioreunan kosken eteläpäässä Kitisen länsirannalla. 1900-luvun alkupuolella rakennettu tukikohta muodostaa viehättävän pihapiirin vaikuttavassa luonnonmaisemassa. (www.rky.fi) Alue sijaitsee maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M 4519) ja kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Luosto-Sodankylä (mv 8401 sekä Jäämeren käytävään. Alue kuuluu Pyhä-Kallion paliskunnan alueeseen.

Varausperuste: VNp 22.12.2009 Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009).

Kehittämisperiaate: Turvataan alueen kohteiden kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen kohteen lähiympäristössä sovitetään sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön.

Merkintä: maV 5910

Kunta: SODANKYLÄ

Päiväys: 31.7.2018

Alueen nimi: LUOSTON MATKAILUKESKUS

Sijainti ja kuvaus: Luoston matkailukeskuksen vanhin, yhtenäisesti kelohongasta rakentaen toteutettu osa on varhaisimpia Lappiin 1960-luvulta alkaen suuntautuneen toiminnallisen matkailun kohteita. Luoston lomakylä on vanhimpia Metsähallituksen maille toteutettuja Lapin lomakylä. Luoston matkailukeskuksen ydinosa poikkeaa rakennuskannaltaan muista Lapin matkailukeskuksista. Sitä leimaa yhtenäinen, kelohonkainen rakennustyyli joka on toteutettu niin hotelli- kuin lomarakennuskannassakin. Kelorakentaminen perustuu maanomistajana olleen metsähallituksen asettamaan ehtoon keloopuun käytöstä alueelle rakennettavien rakennusten julkisivumateriaalina. Ehtoa on toteutettu kautta linjan jätekatoksia, varastoja ym. piharakenteita myöten. Matkailukeskuksen pohjoispuolella Ahvenlammen rannalla on metsähallituksen Metsä-Luoston vapaa-ajan rakennus, jonka ensimmäisessä rakennusvaiheessa on sovellettu kämpppäarkkitehtuuria virkistysrakentamiseen.

Metsä-Luosto on ensimmäisiä kelorakentamisen uuden vaiheen toteutuksia. Rakennukseen on tehty uusi majoitussiipi 1970-luvun puolivälissä. 1970- ja 1980-luvuilla pihapiiriä on täydennetty kelohonkaisilla rakennuksilla: suurella rantasaunalla, autotallilla ja vajalla. (www.rky.fi) Alue sijaitsee matkailupalvelujen alueella Luosto (RM 1419) ja kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistykseen kehittämisen kohdealueeseen Luosto-Sodankylä (mv 8401). Alueella sijaitsee rakennussuojelukohde Metsä-Luosto (SRV 3070). Luosto on osoitettu merkinnällä keskuskylä (at 461). Alue kuuluu Pyhä-Kallion paliskunnan alueeseen.

Varausperuste: VNp 22.12.2009 Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009). Asetus valtion omistamien rakennusten suojelusta (480/85).

Kehittämisperiaate: Turvataan rakennussuojelukohteen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen kohteen lähiympäristössä sovitetaan sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön.

Merkintä: maV 5918 **Kunta:** UTSJOKI

Päiväys: 1.8.2018

Alueen nimi: STRÖMSTADIN RAUHAN RAJAKIVET

Sijainti ja kuvaus: Kolme ns. Kuninkaankiveä Tenojoen rannassa ovat merkinä 1751 solmitusta Tanska-Norjan ja Ruotsi-Suomen välisestä Strömstadin rajasopimuksesta. Rajakivet on merkitty kuningas Adolf Fredrikin aikana, merkkikivissä on hallitsijan kruununogrammi ja vuosiluku 1766. Suomen valtakunnan rajat muotoutuivat monivaiheisen historiallisen kehityksen tuloksena. Lapissa ei ollut tarkkoja valtakunnanrajoja ennen vuotta 1751, jolloin Suomen nykyinen Norjan vastainen valtakunnanraja määritettiin Ruotsin (Ruotsi-Suomi) ja Tanskan (Tanska-Norja) välillä tehdyssä Strömstadin sopimuksessa. Sopimukseen sisältyi lisäpöytäkirja saamelaisien oikeuksista (lappkodicill). Sopimusta uusittiin 1773 ja 1808. Raja halkaisi saamelaisten maan kahtia vedenjakajaa ja Tenoa pitkin, mutta lisäpöytäkirjan säännöstyössä Ruotsi ja Tanska takasivat saamelaisille oikeuden ylittää rajat porotokkineen ja kalastustarkoituksessa. Tenon lohenkalastus jäi yhteiseksi Norjan ja Suomen saamelaisille. Oikeus jatkui 1852 rajasulkuun asti. Aika ennen 1850-lukua olikin Utsjoella paimentolaisporonhoidon ja lohenkalastuksen kukoistusaikaa. Strömstadin rajasopimuksen mukainen raja on vaikuttanut 1852 rajasulun jälkeen merkittävästi poronhoidon edellytyksiin Utsjoen alueella. (www.rky.fi) Alue sijaitsee luontaistalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (Ms-1 6609) ja kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistykseen kehittämisen kohdealueeseen Yläköngäs–Nuorgam (mv 8405). Alue kuuluu Kaldoaivin paliskunnan alueeseen.

Varausperuste: VNp 22.12.2009 Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009).

Kehittämisperiaate: Turvataan alueen kohteiden kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen.

Merkintä: maV 5919 **Kunta:** UTSJOKI

Päiväys: 1.8.2018

Alueen nimi: UTSJOEN POSTIPOLKU JA POSTITUVAT

Sijainti ja kuvaus: Utsjoen Kenesvaaralla kulkeva polku on osa tunnettua kulkureittiä Inarista Utsjoelle. Polku on toiminut virallisena postinkuljetusreitinä 1800-luvun lopulta 1950-luvulle. Postipolku on kulkureittien historiallista rakennetta kuvastava esimerkki. Noin kuusi kilometriä pitkä polku alkaa Kenestuvalta, seuraa joen linjaa ja päättyy Kenesjärven pohjoispäässä, missä se yhtyy maantiehen. Reitin varrella on säilynyt valtion rakennuttamia, postimiesten yöpymispaikaksi tarkoitettuja postitupa. Kenestupa Utsjoen postipolun varrella on yksi reitin tuvista. Pihapiirissä on kahden tuvan postitupa sekä hevostalli, jotka molemmat on kunnostettu matkailijoiden majoitustiloiksi. (www.rky.fi) Utsjoen postipolku kulkee luontaistalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (Ms-1 6609) ja kuuluu Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Utsjokilaakson maisemat (Sa-ma 5921). Alue kuuluu Kaldoaivin paliskunnan alueeseen.

Varausperuste: VNp 22.12.2009 Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009).

Kehittämisperiaate: Turvataan alueen kohteiden kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen kohteen lähiympäristössä sovitetaan sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön.

Merkintä: maV 5920 **Kunta:** INARI

Päiväys: 1.8.2018

Alueen nimi: IVALOJOEN KULTA-ALUE

Sijainti ja kuvaus: Lapin kultakausi alkoi Ivalojoen Ritakosken alapuolelta Nulkkamukasta, josta Senaatin lähettämä J.C. Lihrin retkikunta 1868 löysi ensi kerran runsaammin kultaa. Laaja kaivuu alkoi heti seuraavana vuonna. Sotajoen ja Palsinojan varsille ja edelleen Laanilaan syntyi suuri joukko valtauksia. Jo 1870-luvulla joella oli satalukuinen joukko onneaan koettamassa ja jokivarressa kymmenittäin hirs- ja turvemökkejä. Kullankaivajien, kullanetsijöiden, virkamiesten ja irtoväen määrä joella oli enimmillään 500-600 henkeä, yhteisö oli Lapin oloissa huomattavan suuri. Valtio rakennutti 1870 tukikohdan, Kruunun Stationin, kullankaivuun valvontaa ja hallinnointia varten. Aseman aktiivisinta aikaa olivat vuodet 1870-1900 ja siellä majaili parhaimmillaan 38 miestä. Kultala kunnostettiin 1880-luvulla talviasuttavaan kuntoon. Professori Selim Lemströmin johtama polaarinen retkikunta tutki Kultalassa revontulia 1882–1884. Seuraavalla vuosisadalla Stationi vähitellen rappeutui, kunnes sen kunnostamiseen tartuttiin 1960-luvun lopussa. Kultalan Stationin seutua kaivettiin aktiivisesti 1910-luvulle asti. Muitakin alueita otettiin käyttöön: 1880-luvulla valtauksia haettiin erityisesti Sotajoelle ja Palsinojalle, Laanila kukoisti 1900-luvun vaihteessa ja 1910-1930-luvuilla yhtiömuotoiset yrittäjät tulivat uudestaan Ivalonjoelle. Tällöin otettiin käyttöön höyrykoneita, pumppuja ja porakoneita, jotka muuttivat ympäristöä aiempaa suuremmin. Viimeinen suuri ryntäys oli 1930-luvulla Ritakosken ympäristöön (Luttojoen Kulta Oy). Kullanhuhdonta jatkuu yhä pienessä mitassa. Kultahistoriaa elvyttävä Lapin Kultala -säätio päätettiin perustaa 1968 Kultalassa järjestetyn kullanetsimisen 100-vuotisjuhlien yhteydessä. Sotajoen penkka sen ja Ivalojoen yhtymäkohdassa on ollut Lapin tuottoisimpia kultapaikkoja. Sen ympäristöä leimaavat raivauskivikot, kuivina olevat kilometriset vesiojat, kaivosten ja patojen sekä kämppien jäänteet. Täällä on kaivettu erityisen voimakkaasti 1880-luvulta 1930-luvulle, joen töyräidenkin päältä aina 40-50 metrin korkeuteen asti. Paikka on padottu useasti. Varhaista koneellista kullankaivuuta edustava Pahaoja on 1920-luvun tukikohtakokonaisuus. Tukikohdan erikoisuutena ovat vanhat koneet ja laitteet sekä

paikalle johtava kivin tuettu tienreuna. Moberginoja on Sotajoen pieni sivupuro, jonka ensimmäiset valtaukset ovat nekin kullankaivuun varhaisvaiheesta. Nykyinen alue on alun perin Prospektor Ab:n 1900-luvun alun tutkimustukikohta ja myöhemmin paikalla on ollut monia kaivajia ja yhtiöitä. Nykyisin lähistöllä on Ivalojoen ainoa kaivospiiri. Paikalla on kaksi kämppää ja savusauna. Ritakosken kämppäkartano lähiympäristöineen on jääne 1910–1930 -lukujen suuresta, useiden yhtiöiden omistamasta kullanetsintätukikohdasta. Monine rakennuksineen se muodostaa ainutlaatuisen kokonaisuuden Ympäristössä on kymmeniä kaivoskuiluja ja muita kaivuun luomia rakenteita sekä 1910-luvulla perustetun sahan paikka ja sen ruostuva höyrykone. Ritakoskelta alavirtaan, Louhiojan suussa oleva Nulkkamukka on Ivalojoen kullankaivuun alkupiste. Louhiojan varrella on Lihrielle omistettu, 1987 paljastettu muistomerkki ja lähellä autiotupana Ivalonjoki Oy:n vanha kämppä. (www.rky.fi). Alue sijaitsee Hammastunturin erämaa-alueella (Se 6515) ja pieneltä osin metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561). Alueelle sijoittuu rakennussuojelukohde Ivalojoen kultakämpät (SRV 3075) ja arvokas vesistö Inarijärven vesistö (av 6581). Kulttuurihistoriallisesti tai maisemallisesti merkittävä tie tai reitti Rovasentie (ur/k 9301) päättyy alueelle. Alueella kulkee poronhoidon kannalta erityisen tärkeä aita Hammastunturin paliskunnan laidunkierto-/esteaidat (ph 7403). Alue kuuluu Hammastunturin ja Ivalon paliskuntien alueisiin.

Varausperuste: VNp 22.12.2009 Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009). Asetus valtion omistamien rakennusten suojelusta (480/85).

Kehittämisperiaate: Turvataan alueen kohteiden kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen kohteen lähiympäristössä sovitetaan sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön..

Merkintä:	maV 5934	Kunta: INARI
Päiväys:	2.8.2018	
Alueen nimi:	REPOKAIRAN JA LEMMENJOEN ALUEEN SAAMELAISASUTUS JA KULLANKAIVAJAYHDYSKUNTA: LEMMENJOEN KULLANKAIVAJAYHDYSKUNTA	
Sijainti ja kuvaus:	<p>Lemmenjoen kulta löydettiin vuonna 1945 ja löytö aiheutti nopeasti laajan kultakuumeen: kullankaivajia Lemmenjoen alueella oli vuosina 1947–1951 yli kaksisataa. Kultakuumeen hiivuttua alueelle jäi kuitenkin runsaasti kullankaivuujakoista kertovia rakennuksia ja rakennelmia, joista osa on edelleenkin käytössä. Kullankaivajien ja matkailijoiden kuljetus ja opastaminen tarjosivat työtä myös alueen saamelaisväestölle. Lemmenjoen kullankaivajayhdyskunta maisemallisesti vaikuttavassa avoimessa tunturimaastossa on yksi Lapin kultahistorian myöhäisempää, toisen maailmansodan jälkeistä vaihetta kuvastava kohde. Lemmenjoen kulta-alue sijaitsee Lemmenjoen kansallispuiston alueella lähinnä Lemmenjoen luoteispuolella. Kullankaivajien yhdyskunta pienine asumuksineen sijaitsee täysin avoimessa tunturimaisemassa. Kultamailta pohjoiseen avautuu laaja ja yhtenäinen tunturimaa. Hyvät kultapaikat ovat purojen latvoilla ja veden vähyys on haitannut kullanhuhdontaa. Kullan huuhdonnan hiivuttua alueelle on jäänyt muutama kymmenen kullanhuhdonnasta kertovaa rakennusta ja rakennelmaa, kämppiä ja kammeja, tukikohtien raunioita ja kiinteärunkoisia telta-asumuksia. Lajissaan mainittavia ovat mm. Pellisen porukan tukikohta, Jomppasen turvekammi, Isolan ja Liukkosen pihapiirit sekä Hopun ja Pihlajamäen tukikohdat. Lemmenjoen kulta löydettiin vuonna 1945 ja löytö aiheutti nopeasti laajan kultakuumeen: kullankaivajia Lemmenjoen alueella oli vuosina 1947–1951 yli kaksisataa. Kultakuumeen hiivuttua alueelle jäi kuitenkin runsaasti kullankaivuujakoista kertovia rakennuksia ja rakennelmia, joista osa on edelleenkin käytössä. Kullankaivajien ja matkailijoiden kuljetus ja opastaminen tarjosivat työtä myös alueen saamelaisväestölle. (www.rkyt.fi) Alue sijaitsee luonnonsuojelualueella Lemmenjoen kansallispuisto (SL 4017). Alueella sijaitsee poronhoidon kannalta erityisen tärkeä kohde/aita Marasto (ph 7341). Alueella kulkee poronhoidon kannalta erityisen tärkeä aita Sallivaaran paliskunnan laidunkierto-/esteaidat (ph 7409) ja alueen läpi on osoitettu ekologinen yhteystarve. Alue kuuluu Sallivaaran paliskunnan alueeseen.</p>	
Varausperuste:	VNp 22.12.2009 Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009).	
Kehittämisperiaate:	Turvataan alueen kohteiden kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen kohteen lähiympäristössä sovitetaan sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön.	

Merkintä:	maV 5936	Kunta: INARI, SODANKYLÄ
Päiväys:	5.8.2018	
Alueen nimi:	RUIJANPOLKU	
Sijainti ja kuvaus:	<p>Ruijanpolku on Lapin merkittävimpiä historiallisia kulkureittejä. Se on johtanut Perämereltä Jäämerelle, Norjan puoleiseen Lappiin - Ruijaan. Inarissa Kiilopään ja Sodankylässä Sompiojärven välillä Nattastunturien kautta kulkeva, noin 30 kilometriä pitkä osuus Ruijanpolkua on merkitty entiselle paikalleen. Polku kulkee nykyisessä Urho Kekkonen kansallispuistossa. Ruijanpolkuna tunnetut kulkureitit välittivät liikennettä etelän rintamailta kalarikkaan ja jäättömän Jäämeren rannalla olevaan Ruijaan viimeistään uuden ajan alkupuolella. Kaukoreitin lisäksi Ruijanpolku palveli Inarin ja Utsjoen asukkaiden matkoja etelään. Varsinaisia maanteitä edeltänyt Ruijanpolku mainitaan ensimmäisen kerran 1598 Saariselkää koskeissa kirjallisissa lähteissä. Liikenteen lisäksi polku palveli Suomesta Ruijaan 1600-luvulla alkanutta muuttoliikettä. Seuraavina vuosisatoina useita satoja ihmisiä pakeni sinne sotaa ja nälkää. Ruijanpolun alkupiste oli Sodankylän Rioston kylässä, minne saakka etelästä oli mahdollista päästä venekyydillä. Riostosta pohjoiseen oli kaksi reittiä, itäinen ja läntinen Ruijanpolku, jotka yhtyivät Inarissa. Läntinen reitti, joka oli käytössä kesäisin, seurasi Rioston kylästä Riesto- ja Muteniajokia Sompiojärvelle, josta reitti kulki Seinätunturin ja Terävä-Nattasen välistä Kopsusjärven länsipuolitse Kopsuselän harjanteita pitkin Inarin Laanilaan. Sieltä polku jatkui nykyisen Saariselän loma-alueen halki Kaunispään ja Urupään läntisiä alarinteitä pitkin Paljakaisen autiotuvalle ja edelleen Alajärven kautta Törmäseen, Kyröön ja Inarijärven rantoja Inariin. Rioston kylästä alkava itäinen linjaus, joka oli käytössä etupäässä talvisin, kulki suurten aapasoiden halki Luirojärvelle, jossa oli jo 1700-luvulla autiotupa. Luirojärveltä Inariin reitti kulki tunturien välissä linjalla Maantiekuru-Pajujärvi-Luppokuru-Kermikkajärvi-Akujärvi. Inarijärveltä Ruijan polut jatkuivat joko Pielpajärven pappilan, Utsjoen ja Tenojoen kautta Jäämerelle tai Tshuolisjärven ja Näättämön kautta Barentsinmerelle. (www.rky.fi) Ruijanpolun Sodankylän puoleiselle alueelle on osoitettu myös muinaismuistokohde Ruijanpolku (SM 3717).</p>	

Varausperuste: VNp 22.12.2009 Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009).
Kehittämisperiaate: Turvataan alueen kohteiden kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen kohteen lähiympäristössä sovitaan sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön.

Merkintä: **maV 5948** **Kunta: SODANKYLÄ**
Päiväys: **2.8.2018**
Alueen nimi: **PUOLAKKAVAARAN ASUTUSKYLÄ**
Sijainti ja kuvaus: Puolakkavaara on myöhäisiä 1960-luvulla perustettuja asutuskylä, jonka rakenne viivasuoran tien varressa sekä tyyppitaloihin perustuva rakennuskanta ovat hyvin säilyneitä. Sodankylään rakennettiin useita asutusalueita toisen maailmansodan jälkeen. Kylät rakennettiin maanteistä erkanevien lenkkiteiden varteen. Puolakkavaaran asutuskylää alettiin rakentaa 1962. Kylään oli perustettu 38 saman kokoista tilaa ja perheet saivat talonsa valmiiksi kahdessa vuodessa. Rakennustarpeet saatiin tilojen omista metsistä. Elanto saatiin tiloille raivatuilta pelloilta, karjan ja porojen pidosta sekä metsätöistä. Asukasluvun ollessa suurimmillaan kylässä oli yli kaksisataa lasta. Puolakkavaaran kylä sijaitsee Paarnitsa-aavan turvetuotantoalueen pohjoispuolella. Metsä ja viljelyaukeat rakennuksineen vuorottelevat pitkän suoran varrella tien molemmilla puolilla. Rakennuskanta koostuu tyyppitaloista ja poikkeuksellisen kookkaista talusrakennuksista. (www.rky.fi) Alue sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561) ja kuuluu maaseudun kehittämisen kohdealueeseen Kelujärvi-Puolakkavaara-Siurunmaa (mk 8026). Alueen itäreunassa sijaitsee tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue. Alue kuuluu Oraniemen paliskunnan alueeseen.

Varausperuste: VNp 22.12.2009 Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009).
Kehittämisperiaate: Turvataan alueen kohteiden kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen kohteen lähiympäristössä sovitaan sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön. Pellot ja niityt pyritään pitämään avoimina.

Merkintä: **maV 5953** **Kunta: SODANKYLÄ**
Päiväys: **2.8.2018**
Alueen nimi: **KIERINGIN KYLÄ**
Sijainti ja kuvaus: Kierinki on Keski-Lapin vanha erätalouskylä. Kieringin kylän talot ja pellot sijaitsevat kumpareella, jonka lakialueet ovat olleet pitkään viljelyksessä. Alueen ryppäsmäinen asutus viittaa vanhaan saamelaisasutukseen ja tyyppilliseen kolttakenttäkylään. Alueen halki virtaa Riipijoki, kylää ympäröi vaarat ja laajat aapasuot. Kieringin kylä poikkeaa tavanomaisista Lapin kylistä rakennustyylyltään. Tilojen päärakennukset ovat kookkaita ja kauniisti koristeltuja. Rakennukset ovat vuorattuja ja useimmiten vaaleiksi maalattuja. Jonkin verran on myös jälleenrakennuskauden pihapiirejä ja yksittäisiä rakennuksia. Kierinki on elävä maaseutu- ja erätalouskylä, joka toimii myös alueellisenä keskuksena. Kylällä on kauppa ja kahvila. Aktiivinen maataloustoiminta näkyy kylämaisemassa. Erätalous on ollut pitkään tärkeä lisäelinkeino. Maalintuja ja hanhia on pyydetty talokohtaisesti ansareiteiltä, jotka ovat ulottuneet noin 10 km päähän kylästä. Nykyisin metsästetään etenkin hirveä. Riipijoen niittymaat ovat olleet niittokäytössä ainakin 1800-luvun alkupuolelta lähtien. Karja on kuljetettu laitumelle lähimetsiin vaaran laitoja ja soiden lehmisiltoja pitkin. Porotalous on tärkeä elinkeino kylässä ja ylämaankarjan määrä lisääntyy vuosi vuodelta. Leimaa antava luonnonmaiseman piirre on laajalle levittäytyvät puuttomat rakkakentät kylän itäpuolisilla rinteillä. Miskisjärveltä tiedetään vanha väliaikainen hautapaikka, Rovon hautaluola. Alue sijaitsee maa- ja metsätalousohjeellaisella alueella (M 4519) ja kuuluu maaseudun kehittämisen kohdealueeseen Unari-Syväjärvi-Vaalajärvi (mk 8027). Alueella sijaitsee matkailupalvelujen alue/kohde Kieringin lomakylä (RM 1434). Alueen halkaisee moottorikelkkailureitti ja alueen vieressä sijaitsee luonnonsuojelualue Soasjärvi (SL 4317). Alueen kaakkoisreunassa sijaitsee tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue. Alue kuuluu Syväjärven paliskunnan alueeseen. (https://www.ymparisto.fi/fi-fi/luonto/maisemat/arvokkaat_maisemaalueet)

Varausperuste: Valtakunnallisesti arvokas maisemakokonaisuus VAMA 2021 (VNp. 18.11.2021).
Kehittämisperiaate: Turvataan alueen kohteiden kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen kohteen lähiympäristössä sovitaan sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön. Pellot ja niityt pyritään pitämään avoimina.

Merkintä: **maV 8153** **Kunta: INARI**
Päiväys: **5.8.2018**
Alueen nimi: **JÄÄMERENTIEN TIEHISTORIALLISET KOHTEET: MAGNEETTIMÄEN TIE**
Sijainti ja kuvaus: Jäämerentie on kokonaisuudessaan 1931 valmistunut maantie, joka yhdisti Rovaniemen ja Liinahamarin sataman Petsamossa. Tien alkuperäinen linjaus on säilynyt Inarissa Magneettimäen museotienä. Magneettimäen museotie on 5 km pituinen jyrkkä mäkiosuus entistä Jäämerentietä muutama kilometri Saariselästä pohjoiseen. 1930- ja 1940-luvulla kuorma-autoille tuotti vaikeuksia päästä mäkeä ylös ja tieosuus sai nimensä uskomuksesta, että mäessä oli magneettista vetoa, joka vei voimat kuorma-autojen moottoreista. Jäämerentie polveutuu vanhasta Ruijan polusta, josta on ensimmäiset kirjalliset maininnat Saariselän kohdalta vuodelta 1598. Ivaloon valmistui tie Vuotson kautta 1913 ja Petsamoon 1930-luvulla, jolloin Rovaniemen-Petsamon tie sai nimen Jäämerentie. Jäämerentie tuli osaksi valtatie 4:ää 1938. Toinen maailmansota keskeytti tienrakennustyöt 1939. Saariselän Urupään pohjoisrinne sai Magneettimäki -nimityksen Petsamon liikenteen aikana 1941-1942. Jäämerentie Rovaniemeltä Petsamon Liinahamariin oli sota-ajan liikennöidyimpiä maanteitä ja strategisesti tärkeimpiä tieyhteyksiä: Liinahamari oli 1940-1941 ainoa ympärivuotisessa käytössä oleva valtamerisatama Pohjois-Euroopassa. Uuden tien valmistuttua 1970-luvun lopulla Magneettimäen tieosuus jäi syrjään yleisestä tiestä. (www.rky.fi) Alue sijaitsee metsätalous-, matkailu- ja poronhoitovaltaisella alueella, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta Saariselän ulkoilualue (MU-2 6041) ja kuuluu Jäämeren käytävään sekä matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistymisen kehittämisen kohdealueeseen Saariselkä-Ivalo (mv 8402). Alueen läheisyydessä kulkee moottorikelkkailureitti. Alue kuuluu Ivalon paliskunnan alueeseen.

Varausperuste: VNp 22.12.2009 Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009).

Kehittämisperiaate:	Turvataan alueen kohteiden kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen kohteen lähiympäristössä sovitaan sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön.	
Merkintä:	Ms 6609	Kunta: UTSJOKI
Päiväys:	3.8.2018	
Alueen nimi:	INARIN JA UTSJOEN LUONTAISTALOUSVALTAINEN ALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Inarin ja Utsjoen suojelualueiden ulkopuoliset alueet.	
Varausperuste:	Luonnonolot ja nykyinen käyttö.	
Kehittämisperiaate:	Luontaistalous on pääkäyttötarkoitus.	
Merkintä:	MU 6001	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	3.8.2018	
Alueen nimi:	PYHÄ-LUOSTO ULKOILUALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Alue on Pyhä-Luosto matkailukeskuksen ympärillä muodostaen alueen lähiulkoiluvyöhykkeen. Alueella sijaitsee osa Pyhä-Luoston ulkoilureiteistä ja moottorikelkkailureittejä. Alueen itäosan läpi kulkee yhdystie. Alue jatkuu Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan puolella. Alueet rajautuvat metsätalous- ja poronhoitovaltaiseen alueeseen (M-1 4561), matkailupalvelujen alueeseen Luosto (RM 1419), maa- ja metsätalousalueeseen (M 4519) ja luonnonsuojelualueeseen (SL 4323). Alueet kuuluvat matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyskehittelemisen kohdealueeseen Luosto-Sodankylä (mv 8401). Alueet kuuluvat Pyhä-Kallion paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Matkailukeskuksen ohjatun ulkoilun alue.	
Kehittämisperiaate:	Kehitetään alueen ulkoilu- ja virkistyskäyttöä.	
Merkintä:	MU-2 6041	Kunta: INARI
Päiväys:	17.1.2019	
Alueen nimi:	SAARISELÄN ULKOILUALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Metsätalous-, matkailu- ja poronhoitovaltainen alue, jolla erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta. Alue sijaitsee Saariselän matkailukeskuksen länsipuolella valtatie ja Tolosjoen välissä. Alueelle sijaitsee ohjelmajärjestelyjen tarvitsemia alueita. Alue rajautuu osin metsätalous- ja poronhoitovaltaiseen alueeseen (M-1 4561), osin Hammastunturin erämaa-alueeseen (Se 6515), osin luonnonsuojelualueeseen Urho Kekkonen kansallispuisto (SL 4268) ja osin matkailupalvelujen alueeseen Saariselkä (RM 1423). Alue kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyskehittelemisen kohdealueeseen Saariselkä-Ivalo (mv 8402) ja osin Jäämeren käytävään. Alueella kulkee valtatie E4, voimajohto ja moottorikelkkailureittejä. Alueella sijaitsee maa-ainesten ottokohde Laanilan kallioalue (EO 2702), kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä kohde Jäämerentien tiehistorialliset kohteet: Magneettimäen tie (maV 8153) ja tärkeitä tai vedenhankintaan soveltuvia pohjavesialueita. Alue kuuluu osittain saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Kaunisjärven tunturimaisemat (Sa-maV 5944). Alue kuuluu Ivalon paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Matkailukeskuksen ohjatun ulkoilun alue.	
Kehittämisperiaate:	Kehitetään alueen ulkoilu- ja virkistyskäyttöä.	
Merkintä:	MU-2 6042	Kunta: INARI
Päiväys:	3.8.2018	
Alueen nimi:	JUUTUAN-TUULISPÄÄN VIRKISTYSMETSA	
Sijainti ja kuvaus:	Alue käsittää perinteiset tärkeät Otsamon, Juutuan, Tuulispään ja Myössäjärven ulkoilualueet, jotka palvelevat Inarin kirkonkylän matkailua. Alue rajautuu osin metsätalous- ja poronhoitovaltaiseen alueeseen (M-1 4561), osin luonnonsuojelualueisiin Kettujoen soidensuojelualue (SL 4304) ja Inarijärvi (SL 3025). Alue kuuluu osittain matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyskehittelemisen kohdealueeseen Inarijärvi (mv 8404). Alueella sijaitsee maa-ainesten ottokohde Kiviojan sora-alue (EO 2716), ampumarata Lauuvaaran ampumarata (EA 2872), muinaismuistokohde Nukkumajoki (SM 3529), kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue/kohde Rovajärven entinen savottakämpä (ma 6103), poronhoidon kannalta erityisen tärkeät kohde/aidat Tupavaara (ph 7312) ja Rovajärvi poroaita (ph 7425). Alue kuuluu osittain Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeisiin alueisiin Ukonjärven ja Myössäjärven maisemat (Sa-maV 5965) ja Inarijärven ja Juutuanjoen maisemat (Sa-maV 5937). Alueen halkaisee valtatie E4 ja voimajohto. Alueella kulkee moottorikelkkailureittejä ja poronhoidon kannalta erityisen tärkeä aita Hammastunturin paliskunnan laidunkierto-/estaidat (ph 7403). Alue kuuluu Hammastunturin paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Matkailukeskuksen ohjatun ulkoilun alue ja seudullisesti merkittävä ulkoilualue.	
Kehittämisperiaate:	Kehitetään alueen ulkoilu- ja virkistyskäyttöä.	
Merkintä:	MU-2 6043	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	25.6.2019	
Alueen nimi:	TANKA VaARAN ULKOILUALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Metsätalous-, matkailu- ja poronhoitovaltainen alue, jolla erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta. Alue sijaitsee Tankavaarassa molemmin puolin valtatie E4. Alue rajautuu metsätalous- ja poronhoitovaltaiseen alueeseen (M-1 4561) ja luonnonsuojelualueeseen Sompion luonnonpuisto (SL 4306). Alue kuuluu Jäämeren käytävään, matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyskehittelemisen kohdealueeseen Saariselkä-Ivalo (mv 8402) ja osin maaseudun kehittämisen kohdealueeseen, jolla korostuu saamelaiskulttuuri Vuotso - Purnumukka (mk-1 8022). Alueen reunalla sijaitsee matkailupalvelujen alue/kohde Tankavaara (RM 1425) sekä kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä kohde/alue Jatkosodan tapahtuma- ja muistopaikat: Schutzstellung ja Huuhkajanpäänpaistaman silta (maV 4606). Alueen halkaisee valtatie E4 ja moottorikelkkailureitti. Alue kuuluu Lapin paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Matkailukeskuksen ohjatun ulkoilun alue.	

Kehittämisperiaate:	Kehitetään alueen ulkoilu- ja virkistyskäyttöä.	
Merkintä:	SL 4362	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	27.11.2023	
Alueen nimi:	ORAVAKUUSIKKO	
Sijainti ja kuvaus:	Oravakuusikko sijaitsee Sokka-Voutavaarassa Sodankylän itäosassa. Alue on Suomi 100-ohjelman (Luontolahjani 100-vuotiaalle Suomelle) mukainen alue. Oravakuusikko on valtioneuvoston asetuksella osoitettu perustettavaksi luonnonsuojelualueeksi. Alueen perustaminen luonnonsuojelualueeksi toteutetaan Pohjois-Lapin valtion maita koskevan säädösvalmistelun yhteydessä. Alue rajautuu metsätalous- ja poronhoitovaltaiseen alueeseen (M-1 4561) ja kuuluu mineraalipotentialaiseen vyöhykkeeseen. Alue kuuluu Oraniemen paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	YSA-alue	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot.	
Merkintä:	SL 4369	Kunta: INARI
Päiväys:	27.11.2023	
Alueen nimi:	MUDDUSJÄRVEN SUOJELUMETSÄ	
Sijainti ja kuvaus:	Muddusjärven suojelumetsä sijaitsee Muddusjärven ympäröimänä Inarin taajaman pohjoispuolella. Alueen perustaminen luonnonsuojelualueeksi toteutetaan Pohjois-Lapin valtion maita koskevan säädösvalmistelun yhteydessä. Alue on Metsähallituksen erillisellä päätöksellä suojeltu alue, ns. suojelumetsä vuodelta 2015. Alue rajoittuu metsätalous- ja poronhoitovaltaiseen alueeseen (M-1 4561) sekä luonnonsuojelualueeseen Terstun luonnonsuojelualue (SL 3023). Alue sivuaa Jäämeren käytävää. Alue kuuluu Muddusjärven paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	YSA-alue	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot.	
Merkintä:	SL 4363	Kunta: UTSJOKI
Päiväys:	27.11.2023	
Alueen nimi:	LUOMUSVAARA SUOJELUMETSÄ	
Sijainti ja kuvaus:	Alueen perustaminen luonnonsuojelualueeksi toteutetaan Pohjois-Lapin valtion maita koskevan säädösvalmistelun yhteydessä. Alue on Metsähallituksen erillisellä päätöksellä suojeltu alue, ns. suojelumetsä vuodelta 2000. Alue rajoittuu metsätalous- ja poronhoitovaltaiseen alueeseen (M-1 4561) ja kuuluu Jäämeren käytävään. Alue kuuluu Muddusjärven paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	YSA-alue	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot.	
Merkintä:	SL 4368	Kunta: INARI
Päiväys:	27.11.2023	
Alueen nimi:	TUURUHARJUN SUOJELUMETSÄ	
Sijainti ja kuvaus:	Alueen perustaminen luonnonsuojelualueeksi toteutetaan Pohjois-Lapin valtion maita koskevan säädösvalmistelun yhteydessä. Alue on Metsähallituksen erillisellä päätöksellä suojeltu alue, ns. suojelumetsä vuodelta 2015. Alue rajoittuu metsätalous- ja poronhoitovaltaiseen alueeseen (M-1 4561) sekä pieneltä osin luonnonsuojelualueeseen Hanhijängän-Pierkivaaranjängän soidensuojelualue (SL 4302). Alueella sijaitsee arvokas vesistö Inarijärven vesistö (av 6581). Alue kuuluu Muddusjärven paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	YSA-alue	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot.	
Merkintä:	SL 4367	Kunta: INARI
Päiväys:	27.11.2023	
Alueen nimi:	NITSIJÄRVEN SUOJELUMETSÄ	
Sijainti ja kuvaus:	Alueen perustaminen luonnonsuojelualueeksi toteutetaan Pohjois-Lapin valtion maita koskevan säädösvalmistelun yhteydessä. Alue on Metsähallituksen erillisellä päätöksellä suojeltu alue, ns. suojelumetsä vuodelta 2000. Alue rajautuu metsätalous- ja poronhoitovaltaiseen alueeseen (M-1 4561) ja Nitsijärveen. Alue kuuluu maaseudun kehittämisen kohdealueeseen, jolla korostuu saamelaiskulttuuri (mk-1 8023) ja Jäämeren käytävään. Alueen läheisyydessä kulkee moottorikelkkailureitti. Alueen vieressä sijaitsee Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä alue/kohde Inarin saamelaisten vuotuismuuton talvi- ja kesäpaikat: Nitsijärven Pekkala (Sa-maV 5959). Alue kuuluu Muddusjärven paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	YSA-alue	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot.	
Merkintä:	SL 4365	Kunta: INARI
Päiväys:	27.11.2023	
Alueen nimi:	KESSIJÄRVEN TILA	
Sijainti ja kuvaus:	Alueen perustaminen luonnonsuojelualueeksi toteutetaan Pohjois-Lapin valtion maita koskevan säädösvalmistelun yhteydessä. Alue on hankittu vapaaehtoisin kaupoin valtiolle METSO-toimintaohjelman yhteydessä vuonna 2013. Alue rajautuu metsätalous- ja poronhoitovaltaiseen alueeseen (M-1 4561) ja Vätsärin erämaa-alueeseen (Se 6521). Alue sijaitsee koltta-alueella ja kuuluu Paatsjoen paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	YSA-alue	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot.	
Merkintä:	SL 4364	Kunta: UTSJOKI
Päiväys:	27.11.2023	
Alueen nimi:	KENESJÄRVEN LUONNONSUOJELUALUE	
Sijainti ja kuvaus:		
Varausperuste:	YSA-alue	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot.	

Merkintä:	SL 4366	Kunta: INARI
Päiväys:	27.11.2023	
Alueen nimi:	AKSUJÄRVEN SOIDENSUOJELUALUE	
Sijainti ja kuvaus:		
Varausperuste:	YSA-alue	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot.	
Merkintä:	p 106	Kunta: UTSJOKI
Päiväys:	26.7.2018	
Alueen nimi:	KARIGASNIEMI	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee päätaajamasta (Utsjoen kirkonkylä) lounaseen, tietä pitkin 100 km. Asutus on sijoittunut pääosin Karigasniemen kylä-alueelle Tenon varressa. Karigasniemessä on peruskoulun ala-aste ja ylä-aste. Karigasniemen kylässä on kolme vähittäismyymälää. Alue sijaitsee luontaistalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (Ms-1 6609) ja kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistykseen kehittämisen kohdealueeseen Karigasniemi (mv 8406). Karigasniemi on kaavassa osoitettu merkinnöllä keskuskylä (at 468) ja erityisalue/-kohde Karigasniemen rajanylityspaikka (E 1847). Alueella sijaitsee matkailupalvelujen alue/kohde Karigasniemi (RM 1442).	
Varausperuste:	Rajakaupan keskittymä.	
Kehittämisperiaate:	Keskusta-aluetta kehitetään monipuolisena keskustatoimintojen alueena. Lisärakentaminen suunnataan täydennysrakentaen keskustan eheyttämiseen ja tiivistämiseen sekä ympäristön laadun parantamiseen. Alueelle voidaan sijoittaa rajakauppaa palvelevia vähittäiskaupan suuryksiköitä. Uudis- ja lisärakentamista suunniteltaessa otetaan huomioon keskustan taajamakuvaliset arvot ja sovitetaan rakentaminen olemassa olevaan rakennuskantaan ja ympäristöön.	
Merkintä:	p 107	Kunta: UTSJOKI
Päiväys:	26.7.2018	
Alueen nimi:	NUORGAM	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee päätaajamasta tietä pitkin vajaa 50 km koilliseen. Suomen ja koko Euroopan Unionin pohjoisin kylä sijaitsee tunturien välisessä laaksossa Euroopan kuuluisimman lohijoen Tenon varrella, joka on myös samalla valtakunnanraja. Puhekieliä ovat saame, suomi ja norja. Elinkeinoelämä perustuu rajakauppaan, matkailuun sekä poro- ja luontaistalouteen. Kylässä toimii toistakymmentä yritystä. Asutus on sijoittunut pääosin Nuorgamin kylä-alueelle, mutta myös Tenon varteen. Nuorgamin kylässä on kaksi vähittäiskauppaa. Alue sijaitsee luontaistalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (Ms-1 6609) ja kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistykseen kehittämisen kohdealueeseen Yläköngäs-Nuorgam (mv 8405). Nuorgam on osoitettu kaavassa merkinnällä keskuskylä (at 107) ja erityisalue/-kohde Nuorgamin rajanylityspaikka (E 1845). Alueelle on osoitettu matkailupalvelujen alue/kohde Nuorgamin lomakeskus (RM 1438). Nuorgamin alueella sijaitsee tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue.	
Varausperuste:	Rajakaupan keskittymä.	
Kehittämisperiaate:	Keskusta-aluetta kehitetään monipuolisena keskustatoimintojen alueena. Lisärakentaminen suunnataan täydennysrakentaen keskustan eheyttämiseen ja tiivistämiseen sekä ympäristön laadun parantamiseen. Alueelle voidaan sijoittaa rajakauppaa palvelevia vähittäiskaupan suuryksiköitä. Uudis- ja lisärakentamista suunniteltaessa otetaan huomioon keskustan taajamakuvaliset arvot ja sovitetaan rakentaminen olemassa olevaan rakennuskantaan ja ympäristöön. Loma-asutuksen edellytysten kehittämisellä pyritään tukemaan maaseudun pysymistä asuttuna.	
Merkintä:	p 108	Kunta: INARI
Päiväys:	26.7.2018	
Alueen nimi:	NÄÄTÄMÖ	
Sijainti ja kuvaus:	Näätämö sijaitsee 140 km päässä Inarista aivan Norjan rajan tuntumassa. Näätämössä on kaksi vähittäiskauppaa polttoainekeluineen sekä puutavaraliike. Alue kuuluu Jäämeren käytävän kehittämisvyöhykkeeseen (LK 8451), maaseudun kehittämisen kohdealueeseen, jolla korostuu saamelaiskulttuuri Sevettijärvi-Näätämö (mk-1 8024) ja matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistykseen kehittämisen kohdealueeseen Sevettijärvi-Näätämö (mv 8408). Näätämöön on osoitettu maa-ainesten ottokohde Kuolpunan sora-alue (EO 2720) ja erityisalue/-kohde Näätämön rajanylityspaikka (E 1844). Alue kuuluu Vätsärin paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Rajakaupan keskittymä.	
Kehittämisperiaate:	Keskusta-aluetta kehitetään monipuolisena keskustatoimintojen alueena. Lisärakentaminen suunnataan täydennysrakentaen keskustan eheyttämiseen ja tiivistämiseen sekä ympäristön laadun parantamiseen. Alueelle voidaan sijoittaa rajakauppaa palvelevia vähittäiskaupan suuryksiköitä. Uudis- ja lisärakentamista suunniteltaessa otetaan huomioon keskustan taajamakuvaliset arvot ja sovitetaan rakentaminen olemassa olevaan rakennuskantaan ja ympäristöön. Loma-asutuksen edellytysten kehittämisellä pyritään tukemaan maaseudun pysymistä asuttuna.	
Merkintä:	ph 5518	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	KEMIN-SOMPION LAIDUNKIERTO-/ESTE Aidat	
Sijainti ja kuvaus:	Kemin-Sompion paliskunnan laidunkierto- ja esteaidat, joista yksi kulkee Marivaaran pohjois- ja toinen eteläpuolelta Lapin paliskunnan ja Kemin-Sompion paliskuntien väliseltä rajalta itään. Yksi aidosta sijaitsee Pessijoella. Alue sijaitsee luonnonsuojelualueella Urho Kekkosen kansallispuisto (SL 4268).	
Varausperuste:	Kemin-Sompion paliskunnan laidunkierto- ja esteaidat	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	

Merkintä: ph 5581 **Kunta:** SODANKYLÄ
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: KYLÄSELKÄ
Sijainti ja kuvaus: Poroaita sijaitsee Oraniemen ja Kemin-Sompion paliskuntien rajalla ja Lokka-Tanhua yhdyntien 9673 varressa, sen länsipuolella. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561).
Varausperuste: Oraniemen paliskunnan poroaita.
Kehittämisperiaate: Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.

Merkintä: ph 7302 **Kunta:** UTSJOKI
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: NJALLAVAARA
Sijainti ja kuvaus: Njallavaaran poroerotusaita sijaitsee Njallavaarassa. Aita sijaitsee maakuntakaavan luontaistalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Inarin ja Utsjoen luontaistalousvaltainen alue (Ms-1 6609) lähellä Kaldoaivin erämaa-alueen (Se 6520) rajaa.
Varausperuste: Kaldoaivin paliskunnan poroaita.
Kehittämisperiaate: Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.

Merkintä: ph 7303 **Kunta:** UTSJOKI
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: HEVOSENHUKKUMALAMPI
Sijainti ja kuvaus: Hevosenhukkumalammen poroaita sijaitsee Pulmankijärveltä kaakkoon, noin 10 km Suomen ja Norjan valtakunnan rajasta länteen. Aita sijaitsee Kaldoaivin erämaa-alueella (Se 6520) ja kuuluu Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Pulmankijärven tunturimaisema (Sa-maV 5966). Alueen läheisyydessä kulkee moottorikelkkailureitti.
Varausperuste: Kaldoaivin paliskunnan poroaita.
Kehittämisperiaate: Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.

Merkintä: ph 7304 **Kunta:** UTSJOKI
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: SKALLUVAARA
Sijainti ja kuvaus: Skalluvaaran poroerotusaita sijaitsee noin 6 km Utsjoen kirkolta kaakkoon. Skalluvaaralle menevä tie kääntyy Patonivan kohdalla E75:ltä länteen. Poroerotuspaikka sijaitsee noin 6 km päässä E75 tieltä. Aita sijaitsee maakuntakaavan luontaistalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Inarin ja Utsjoen luontaistalousvaltainen alue (Ms-1 6609). Alue sijaitsee poronhoidon kannalta erityisen tärkeän aidan Kaldoaivin paliskunnan laidunaita (ph 7412) varressa.
Varausperuste: Kaldoaivin paliskunnan poroaita.
Kehittämisperiaate: Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.

Merkintä: ph 7305 **Kunta:** UTSJOKI
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: PUKSAJÄRVI
Sijainti ja kuvaus: Puksajärven poroaita sijaitsee noin 15 km Mieraslompolosta koilliseen. Aita sijaitsee Kaldoaivin erämaa-alueella (Se 6520).
Varausperuste: Kaldoaivin paliskunnan poroaita.
Kehittämisperiaate: Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.

Merkintä: ph 7306 **Kunta:** UTSJOKI
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: PETSIIKKO
Sijainti ja kuvaus: Kaldoaivin paliskunnan vanha Petsikon poroerotuspaikka sijaitsee Petsikossa valtatie 4 itäpuolisella puuttomalla tunturialueella. Paikalla on Petsikon vanha poroerotuspaikka, jolla sijaitsee suuri porokaarre sekä useita kämppiä. Aita sijaitsee maakuntakaavan luontaistalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Inarin ja Utsjoen luontaistalousvaltainen alue (Ms-1 6609).
Varausperuste: Kaldoaivin paliskunnan poroaita.
Kehittämisperiaate: Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.

Merkintä: ph 7307 **Kunta:** UTSJOKI
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: AILIGAS
Sijainti ja kuvaus: Ailigas on edelleen käytössä oleva ja Paistunturin paliskunnan ainoa poroerotuspaikka. Ailigaksen erotuskaarre sijaitsee Karigasniemen lähellä, noin 10 km Karigasniemeltä itään. Aita sijaitsee maakuntakaavan luontaistalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Inarin ja Utsjoen luontaistalousvaltainen alue (Ms-1 6609). Alue on osoitettu myös merkinnällä Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä alue/kohde Poroerotuspaikat ja -aidat: Ailigas (Sa-maV 5968). Alue kuuluu myös Saamelaiskulttuuri kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeisiin alueisiin Ailikastunturin luontaiselinkeinomaisemat (Sa-maV 5961).
Varausperuste: Paistunturin paliskunnan poroaita.

Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7308	Kunta: INARI
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	HEINÄJÄNKÄ	
Sijainti ja kuvaus:	Heinäjängän poroaita sijaitsee Karigasniemen ja Kaamasen välisen kantatie 92 eteläpuolella. Tie on osoitettu merkittävästi parannettavaksi. Aita sijaitsee maakuntakaavan luontaistalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Inarin ja Utsjoen luontaistalousvaltainen alue (Ms-1 6609) ja sen läheisyydessä kulkee moottorikelkkailureitti.	
Varausperuste:	Muotkatunturin paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7309	Kunta: INARI
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	PORTTIKALTIO (KESÄAITA)	
Sijainti ja kuvaus:	Porttikaltion poroerotuspaikka sijaitsee noin 35 km Angelista koilliseen Inarijoelta tulevan tien päässä, noin 14 km Inarijoesta. Porttikaltio on poroerotuspaikka jossa on useita rakennuksia. Aita sijaitsee Muotkatunturin erämaa-alueella (Se 6518). Poroerotuspaikka on osoitettu myös merkinnällä Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue/kohde Inarin poroerotuspaikat: Porttikaltio (Sa-ma 5963).	
Varausperuste:	Muotkatunturin paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7310	Kunta: INARI
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	SKADJAVAARA	
Sijainti ja kuvaus:	Skadjavaaran (Skadjávárri) erotusaita sijaitsee Angeli-Riutula maantien 9553 varrella, sen pohjoispuolella, noin 5 km Angelista Inariin päin. Poroerotuspaikalla on myös poroteurastamo. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561). Aita kuuluu maaseudun kehittämisen kohdealueeseen, jolla korostuu saamelaiskulttuuri Angeli-Tirro (mk-1 8029). Alue sijaitsee poronhoidon kannalta erityisen tärkeän aidan Muotkatunturin paliskunnan laidunkierto-/esteaidat (ph 7402) varressa.	
Varausperuste:	Muotkatunturin paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7311	Kunta: INARI
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	LAAVUOJA	
Sijainti ja kuvaus:	Laavuojan poroerotusaita sijaitsee Angeli-Riutula maantien 9553 varrella, sen pohjoispuolella, noin 10 km Riutulasta Angeliin päin. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561) Aita kuuluu maaseudun kehittämisen kohdealueeseen, jolla korostuu saamelaiskulttuuri Angeli-Tirro (mk-1 8029).	
Varausperuste:	Muotkatunturin paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7312	Kunta: INARI
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	TUPAVAARA	
Sijainti ja kuvaus:	Tupavaaran poroaita sijaitsee n. 6 km Inarin kirkonkylästä etelään. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta Juutuan–Tuulispään virkistymetsä (MU-2 6042).	
Varausperuste:	Hammastunturin paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7313	Kunta: INARI
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	PALOPÄÄ	
Sijainti ja kuvaus:	Palopään poroerotusaita sijaitsee Hammastunturin erämaa-alueella lähellä Appistunturia noin 30 km Inarin kirkonkylästä lounaaseen. Aita sijaitsee Hammastunturin erämaa-alueella (Se 6515).	
Varausperuste:	Hammastunturin paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7314	Kunta: INARI
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	JUNTINOJA	
Sijainti ja kuvaus:	Juntinojan poroerotusaita sijaitsee Inari–Köngäs seututien 955 varrella, sen itäpuolella, noin 15 km Menesjärveltä Könkääseen päin. Aita sijaitsee Hammastunturin erämaa-alueella (Se 6515). Aidan läheisyydessä kulkee moottorikelkkailureitti.	
Varausperuste:	Hammastunturin paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	

Merkintä: ph 7315 **Kunta:** INARI
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: OUTAVAARA
Sijainti ja kuvaus: Outavaaran erotusaita sijaitsee lähellä Rahajärveä, Ivalo–Inari tien länsipuolella, noin 5 km Ivalosta lounaaseen päin. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561).
Varausperuste: Hammastunturin paliskunnan poroaita.
Kehittämisperiaate: Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.

Merkintä: ph 7317 **Kunta:** INARI
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: SOTAJOKI
Sijainti ja kuvaus: Sotajoen erotusaita sijaitsee Laanila-Kutturin yhdystien 9694 varressa, sen eteläpuolella. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue (M-1 4561).
Varausperuste: Hammastunturin paliskunnan poroaita.
Kehittämisperiaate: Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.

Merkintä: ph 7318 **Kunta:** INARI
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: SUOVASELKÄ
Sijainti ja kuvaus: Suovaselän poroerotuspaikka sijaitsee Nellimistä Kessijärven suuntaan menevän tien varrella, sen itäpuolella. Nellimistä 11,5km Suovasselkäjärven ja Joukhaisjärven välillä lähellä Venäjän rajaa. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561). Alueen läheisyyteen on osoitettu yhdystien ohjeellinen/vaihtoehtoinen linjaus.
Varausperuste: Paatsjoen paliskunnan poroaita.
Kehittämisperiaate: Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.

Merkintä: ph 7319 **Kunta:** INARI
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: KOKOAMISAITA
Sijainti ja kuvaus: Aita sijaitsee Nellimin Sarminiemessä, noin 15 km Nellimistä länteen. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueen (M-1 4561) ja luonnonsuojelualueen Inarijärvi (SL 3025) rajalla. Aita sijaitsee kolttaluonnon alueella ja rantojen suojeluohjelman mukaisella alueella.
Varausperuste: Ivalon paliskunnan poroaita.
Kehittämisperiaate: Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.

Merkintä: ph 7320 **Kunta:** INARI
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: MUTALAMPI
Sijainti ja kuvaus: Mutalammen erotusaita sijaitsee Nellimin kylästä kaakkoon. poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561). Aita kuuluu maaseudun kehittämisen kohdealueeseen, jolla korostuu saamelaiskulttuuri Nellim (mk-1 8030) ja matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Matkailualue: Inarijärvi (mv 8404). Vieressä sijaitsee tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue.
Varausperuste: Ivalon paliskunnan poroaita.
Kehittämisperiaate: Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.

Merkintä: ph 7321 **Kunta:** INARI
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: MARTINJÄRVI
Sijainti ja kuvaus: Martinjärven erotusaita sijaitsee Martinjärven pohjoisosassa, noin 10 km Nellimistä lounaaseen. Vieressä sijaitsee maa-ainesten ottoalue/-kohde Martinjärven hiekka-alue (EO 2714). Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561). Alueen läheisyydessä sijaitsee arvokas harjualue tai muu geologinen muodostuma.
Varausperuste: Ivalon paliskunnan poroaita.
Kehittämisperiaate: Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.

Merkintä: ph 7322 **Kunta:** INARI
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: KOSTIA TALASVAARA (KESÄAITA)
Sijainti ja kuvaus: Kostiatalasmaan erotusaita sijaitsee Sarmitunturin erämaa-alueen pohjoispuolella, noin 15 km Nellimistä etelään. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561).
Varausperuste: Ivalon paliskunnan poroaita.
Kehittämisperiaate: Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.

Merkintä: ph 7323 **Kunta:** INARI
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: KETTUJÄRVI

Sijainti ja kuvaus:	Kettujärven erotusaita sijaitsee noin 25 km Nellimistä etelään Sarmitunturin erämaa-alueesta länteen ja Njangujärvestä itään. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561). Alue sijaitsee poronhoidon kannalta erityisen tärkeän aidan Ivalon paliskunnan laidunkierro-/esteaikat (ph 7405) varrella.	
Varausperuste:	Ivalon paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7324	Kunta: INARI
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	JUURAKKOMAA	
Sijainti ja kuvaus:	Juurakkomaan erotusaita sijaitsee Harriselältä Kutturantien tieltä 8 km pohjoiseen ja noin 10 km Saariselältä länteen Hammastunturin erämaa-alueen eteläpuolella. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue (M-1 4561).	
Varausperuste:	Ivalon paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7325	Kunta: INARI
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	RAJA-JOOSEPI	
Sijainti ja kuvaus:	Raja-Joosepin erotusaita sijaitsee Raja-Joosepin tien varrella muutaman kilometrin päässä Venäjän rajasta. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561). Akujärvi–Raja-Jooseppi tie on kaavassa osoitettu merkinnällä Ivalon kylmättestauksen kehittämiskäytävä (el-1 1682).	
Varausperuste:	Lapin paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7326	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	LUIROJÄRVI (KESÄAITA)	
Sijainti ja kuvaus:	Luirojärven kesäaita sijaitsee Luirojärveltä noin 3 km pohjoiseen. Aita sijaitsee luonnonsuojelualueella Urho Kekkosen kansallispuisto (SL 4268) ja Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeän alueen Saaritunturien poronhoitomaisemat (Sa-maV 5958) sisällä.	
Varausperuste:	Lapin paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7327	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	KIILOPÄÄ	
Sijainti ja kuvaus:	Kiilopään poroaita sijaitsee noin 5 km Kiilopäältä etelään. Aita sijaitsee luonnonsuojelualueella Urho Kekkosen kansallispuisto (SL 4268). Aidan läheisyydessä kulkee ulkoilureitti.	
Varausperuste:	Lapin paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7328	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	VUOMASELKÄ	
Sijainti ja kuvaus:	Vuomaselän erotusaita sijaitsee noin 5 km Kakslauttasesta lounaaseen, valtatie 4 länsipuolella. Vuomaselän poroerotuspaikka on Lapin paliskunnan vuodesta 1898 edelleen käytössä oleva erotusaita, jota on uusittu lukuisia kertoja.. Erotuspaikalla on ollut 1900-luvun alkupuolella useita kämppejä. Alue sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue (M-1 4561). Alue kuuluu Jäämeren käytävään (LK 8451) ja se on maakuntakaavassa osoitettu myös merkinnällä Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä alue Poroerotuspaikat ja -aidat: Vuomaselkä (Sa-maV 5968).	
Varausperuste:	Lapin paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7329	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	TANKAARA-AAPA (KESÄAITA)	
Sijainti ja kuvaus:	Tankavaara-aavan kesäaita sijaitsee Tankavaaran matkailualueen kohdalla nelostien länsipuolella. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue (M-1 4561). Alue kuuluu Jäämeren käytävään (LK 8451), matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistykseen kehittämisen kohdealueeseen Saariselkä–Ivalo (mv 8402) ja maaseudun kehittämisen kohdealueeseen, jolla korostuu saamelaiskulttuuri maaseudun kehittämisyöhyke: Vuotso - Purnumukka (mk-1 8022).	
Varausperuste:	Lapin paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	

Merkintä: ph 7330 **Kunta:** SODANKYLÄ
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: KOPSUSJOKI (KESÄAITA)
Sijainti ja kuvaus: Kopsusjoen kesäaita sijaitsee Kopsusjokivarressa noin 10 km Lokan altaalta pohjoiseen. Aita sijaitsee luonnonsuojelualueella Urho Kekkosen kansallispuisto (SL 4268).
Varausperuste: Lapin paliskunnan poroaita.
Kehittämisperiaate: Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.

Merkintä: ph 7331 **Kunta:** SODANKYLÄ
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: ROVASELKÄ (KESÄAITA)
Sijainti ja kuvaus: Rovaselän kesäaita sijaitsee Rovaselällä noin 3 km Sompiojärveltä itään ja Lokan altaalta noin 10 km pohjoiseen. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue (M-1 4561).
Varausperuste: Lapin paliskunnan poroaita.
Kehittämisperiaate: Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.

Merkintä: ph 7332 **Kunta:** SODANKYLÄ
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: VEIKONMAA (KESÄAITA)
Sijainti ja kuvaus: Veikonmaan kesäaita sijaitsee muutaman kilometrin Vuotsosta itään Männikkö-Rovaselkä tien varressa. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue (M-1 4561).
Varausperuste: Lapin paliskunnan poroaita.
Kehittämisperiaate: Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.

Merkintä: ph 7333 **Kunta:** SODANKYLÄ
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: SAKIASSELKÄ
Sijainti ja kuvaus: Sakiaselän poroerotuspaikka on Lapin palkiskunnan vanhimpia erotuspaikkoja. Sakiaselän poroerotusaita on rakennettu vuonna 1968. Se on myös yksi paliskunnan pääerotuspaikoista, jota käytetään vuosittain sekä porojen erotteluun että kesällä vasojen merkitsemiseen. Sakiaselän erotusaidalle on tehty mittava peruskorjaus vuonna 2011. Poroerotuspaikka sijaitsee Roivasen eteläpuolella valtatie 4 itäpuolella. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue (M-1 4561). Alue kuuluu Jäämeren käytävän kehittämisvyöhykkeeseen (LK 8451).
Varausperuste: Lapin paliskunnan poroaita.
Kehittämisperiaate: Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.

Merkintä: ph 7334 **Kunta:** SODANKYLÄ
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: LUPPOSELKÄ (KESÄAITA)
Sijainti ja kuvaus: Luposelän kesäaita sijaitsee Mellanselässä Tankajoen pohjoispuolella, noin 10 km Vuotsosta länteen. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue (M-1 4561).
Varausperuste: Lapin paliskunnan poroaita.
Kehittämisperiaate: Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.

Merkintä: ph 7335 **Kunta:** SODANKYLÄ
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: PETÄJÄSELÄN PALO (KESÄAITA)
Sijainti ja kuvaus: Petäjäselänpalon kesäaita sijaitsee Petäjäselän Palomaassa, noin 25 km Tankavaarasta länteen. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue (M-1 4561) ja Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeällä alueella Peurakairan luontaiselinkeinomaiset (Sa-maV 5952).
Varausperuste: Lapin paliskunnan poroaita.
Kehittämisperiaate: Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.

Merkintä: ph 7336 **Kunta:** SODANKYLÄ
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: TÄMÄKKÄSELKÄ
Sijainti ja kuvaus: Tämmäkselän poroaita sijaitsee Peurakairassa noin 35 km Tankavaarasta länteen. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue (M-1 4561) ja Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeällä alueella Peurakairan luontaiselinkeinomaiset (Sa-maV 5952).
Varausperuste: Lapin paliskunnan poroaita.
Kehittämisperiaate: Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.

Merkintä: ph 7337 **Kunta:** SODANKYLÄ
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: KORKIATIEVA (KESÄAITA)
Sijainti ja kuvaus: Korkiatievan kesäaita sijaitsee Peurakairan Häntävasanpalossa, noin 40 km Tankavaarasta länteen. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue (M-1 4561) ja Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeällä alueella Peurakairan luontaiselinkeinomaisemat (Sa-maV 5952).
Varausperuste: Lapin paliskunnan poroaita.
Kehittämisperiaate: Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.

Merkintä: ph 7338 **Kunta:** SODANKYLÄ
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: KIIMASELKÄ
Sijainti ja kuvaus: Kiimaselän poroaita sijaitsee Lapin paliskunnan ja Kemin-Sompion paliskunnan rajalla, Marivaaran länsipuolella. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue (M-1 4561). Alue sijaitsee saamelaisalueen rajalla.
Varausperuste: Lapin paliskunnan poroaita.
Kehittämisperiaate: Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.

Merkintä: ph 7339 **Kunta:** INARI
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: HIRVASSALMI
Sijainti ja kuvaus: Hirvassalmen poroerotuspaikka sijaitsee Kõngäs-Inari välisen seututien 955 länsipuolella, n. 20 km Menesjärveltä etelään. Tie on maakuntakaavassa osoitettu merkittävästi parannettavaksi ja tieluokitukseltaan seututiestä kantatieksi nostettavaksi. Aita sijaitsee luonnonsuojelualueella Lemmenjoen kansallispuisto (SL 4017). Hirvassalmen poroerotuspaikalla sijaitsee myös poroteurastamo. Hirvassalmi on Sallivaaran paliskunnan pääerotusaita. Alue sijaitsee poronhoidon kannalta erityisen tärkeän aidan Sallivaaran paliskunnan laidunkierto-/esteaidat (ph 7409).
Varausperuste: Sallivaaran paliskunnan poroaita.
Kehittämisperiaate: Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.

Merkintä: ph 7340 **Kunta:** INARI
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: VIIBUS
Sijainti ja kuvaus: Viibuksen kesämerkintäpaikka sijaitsee Inarin kunnan korkeimman tunturin Morgam-Viibuksen länsipuolella noin 10 km Kõngäs-Inari tieltä länteen päin. Alue sijaitsee luonnonsuojelualueella Lemmenjoen kansallispuisto (SL 4017). Alue sijaitsee poronhoidon kannalta erityisen tärkeän aidan Sallivaaran paliskunnan laidunkierto-/esteaidat (ph 7409) varressa.
Varausperuste: Sallivaaran paliskunnan poroaita.
Kehittämisperiaate: Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.

Merkintä: ph 7341 **Kunta:** INARI
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: MARASTO
Sijainti ja kuvaus: Maraston vasanmerkintäaita sijaitsee Lemmenjoen ja Vaskojoen välisessä maastossa Maarestatuntureiden , (eli Marastotunturit, saam. Máratatduoddarat) lähellä. Aita sijaitsee luonnonsuojelualueella Lemmenjoen kansallispuisto (SL 4017) ja kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeällä alueella Repokairan ja Lemmenjoen alueen saamelaisasutus ja kullankaivajayhdyskunta: Lemmenjoen kullankaivajayhdyskunta (maV 5934). Alue sijaitsee poronhoidon kannalta erityisen tärkeän aidan Sallivaaran paliskunnan laidunkierto-/esteaidat (ph 7409) varressa.
Varausperuste: Sallivaaran paliskunnan poroaita.
Kehittämisperiaate: Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.

Merkintä: ph 7342 **Kunta:** INARI
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: PELTOTUNTURI (KESÄAITA)
Sijainti ja kuvaus: Peltotunturin kesäaita/vasanmerkintäaita sijaitsee Peltotunturin itäpuolella lähellä Kittilän ja Inarin kuntien rajaa. Aita sijaitsee luonnonsuojelualueella Lemmenjoen kansallispuisto (SL 4017).
Varausperuste: Sallivaaran paliskunnan poroaita.
Kehittämisperiaate: Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.

Merkintä: ph 7343 **Kunta:** INARI
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: LISMA
Sijainti ja kuvaus: Lisman poroerotuspaikka on toinen Sallivaaran keskeisistä erotuspaikoista Hirvassalmen aidan ohella. Lisman poroerotuspaikka sijaitsee Lisman kylän koillispuolella. Aita sijaitsee luonnonsuojelualueella Lemmenjoen kansallispuisto (SL 4017). Lisman kylä on osoitettu merkinnällä Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai

Varausperuste:	maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä alue Repokairan ja Lemmenjoen alueen saamelaisasutus ja kullankaivajayhdyskunta: Lisman kylä (Sa-maV 6106).	
Kehittämisperiaate:	Sallivaaran paliskunnan poroaita. Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7344	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	AUKKISSELKÄ	
Sijainti ja kuvaus:	Aukkisselän poroaita sijaitsee Kemin-Sompion paliskunnan alueella Marivaaran eteläpuolella saamelaisalueen rajan itäpuolella, lähellä Sodankylän ja Savukosken kuntien rajaa. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue (M-1 4561).	
Varausperuste:	Kemin-Sompion paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7345	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	LAMPIVUOTSONHARJU	
Sijainti ja kuvaus:	Lampivuotsonharjun poroaita sijaitsee Kemin-Sompion paliskunnan alueella Vuollosvaaran itäpuolella. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue (M-1 4561).	
Varausperuste:	Kemin-Sompion paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7346	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	KOUTUVAARA	
Sijainti ja kuvaus:	Koutuvaaran poroaita sijaitsee Koutuvaarassa, noin 10 km Lokasta etelään, Tanhua-Lokka yhdystien 9673 itäpuolella. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue (M-1 4561).	
Varausperuste:	Kemin-Sompion paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7347	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	ROVAPÄÄ (KESÄ)	
Sijainti ja kuvaus:	Oraniemen paliskunnan Rovapään kesäaita sijaitsee Rovapäässä noin 10 km Lokasta länteen Aita sijaitsee luonnonsuojelualueella Koitelainen (SL 4310). Alue kuuluu mineraalipotentialiseen vyöhykkeeseen.	
Varausperuste:	Oraniemen paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7348	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	NALLUKKA	
Sijainti ja kuvaus:	Nallukan poroaita sijaitsee Peurasuvannosta noin 13 km koilliseen, Lokan tekoaltaalta noin 10 km länteen. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue (M-1 4561).	
Varausperuste:	Oraniemen paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7349	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	2.11.2018	
Alueen nimi:	ÄÄLTÖVITTIKKO (KESÄ)	
Sijainti ja kuvaus:	Äältövittikon poroaita sijaitsee Peurasuvannosta noin 13 km koilliseen Lokka-Mäntypää tien varressa. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue (M-1 4561).	
Varausperuste:	Oraniemen paliskunnan poroaita	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7350	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	RAUTAKOSKI	
Sijainti ja kuvaus:	Rautakosken poroaita sijaitsee Peurasuvannossa. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue (M-1 4561). Alue kuuluu Jäämeren käytävän kehittämisvyöhykkeeseen (LK 8451). Alue kuuluu mineraalipotentialiseen vyöhykkeeseen. Aita sijaitsee poronhoidon kannalta erityisen tärkeän aidan Oraniemen paliskunnan laidunkierro-/esteaiteita (ph 7407) varressa.	
Varausperuste:	Oraniemen paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	

Merkintä:	ph 7351	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	SADINOJA (KESÄ)	
Sijainti ja kuvaus:	Sadinojan kesäaita sijaitsee muutaman kilometrin Peurasuvannosta itään. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue (M-1 4561). Alue kuuluu mineraalipotentialaiseen vyöhykkeeseen. Alueen läheisyydessä kulkee moottorikelkkailureitti.	
Varausperuste:	Oraniemen paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7352	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	VAISKONSELKÄ	
Sijainti ja kuvaus:	Vaiskonselän poroaita sijaitsee Kevitsan kaivosalueen (EK 1904) ja metsätalous- ja poronhoitovaltaisen alueen (M-1 4561) rajalla. Alue kuuluu mineraalipotentialaiseen vyöhykkeeseen.	
Varausperuste:	Oraniemen paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7353	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	HANHILEHTO	
Sijainti ja kuvaus:	Hanhilehdon poroaita sijaitsee Petkulan kylän itäpuolella. Aita sijaitsee Kevitsan kaivosalueella (EK 1904). Alue kuuluu mineraalipotentialaiseen vyöhykkeeseen. Alueen läheisyydessä kulkee moottorikelkkailureitti.	
Varausperuste:	Oraniemen paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7354	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	KOTAKOSKI	
Sijainti ja kuvaus:	Kotakosken poroaita sijaitsee luonnonsuojelualueen Koitelainen (SL 4310) länsireunalla, noin 10 km Kevitsan kaivosalueelta itään. Alue kuuluu mineraalipotentialaiseen vyöhykkeeseen. Aita sijoittuu poronhoidon kannalta erityisen tärkeän aidan Oraniemen paliskunnan laidunkierro-/esteaiteita (ph 7407) päätteeseen.	
Varausperuste:	Oraniemen paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7355	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	TALJANLEIKKAUSSELKÄ	
Sijainti ja kuvaus:	Taljanleikkaukselän poroaita sijaitsee Lokka-Tanhua yhdystien 9673 varressa Auveevaaran itäpuolella. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue (M-1 4561).	
Varausperuste:	Oraniemen paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7356	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	KERSILÖN POROAITA	
Sijainti ja kuvaus:	Poroaita sijaitsee Kersilössä, valtatie 4 länsipuolella. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue (M-1 4561). Alue kuuluu Jäämeren käytävän kehittämissvyöhykkeeseen (LK 8451), mineraalipotentialaiseen vyöhykkeeseen ja maaseudun kehittämisen kohdealueeseen Maaseudun kehittämissvyöhyke: Petkula–Kersilö–Moskuvaara–Sattanen (mk 8025).	
Varausperuste:	Sattasniemen paliskunnan poroaita	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7357	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	KERSILÖ	
Sijainti ja kuvaus:	Kersilön poroaita sijaitsee Kersilön kylän itäpuolella. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561) ja luonnonsuojelualueen Viiankiaavan soidensuojelualue (SL 4313) länsirajalla. Alue kuuluu Jäämeren käytävän kehittämissvyöhykkeeseen (LK 8451). Alue kuuluu mineraalipotentialaiseen vyöhykkeeseen.	
Varausperuste:	Oraniemen paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7358	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	KIIMASELKÄ (KESÄ)	
Sijainti ja kuvaus:	Kiimaselän kesäaita sijaitsee Kelujärveltä noin 10 km itään. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue (M-1 4561). Alue kuuluu mineraalipotentialaiseen vyöhykkeeseen.	

Varausperuste:	Oraniemen paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7359	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	NIEMISELKÄ	
Sijainti ja kuvaus:	Niemiselän poroaita sijaitsee Kelujärven kylän itäpuolella Sodankylä–Savukoski seututie 967 eteläpuolella. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue (M-1 4561). Alue kuuluu mineraalipotentialiseen vyöhykkeeseen.	
Varausperuste:	Oraniemen paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7360	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	PALKISVAARA	
Sijainti ja kuvaus:	Palkisvaaran poroaita sijaitsee Kannusvaaran pohjoispuolella Kelujärveltä noin 5 km etelään. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue (M-1 4561). Alue kuuluu mineraalipotentialiseen vyöhykkeeseen.	
Varausperuste:	Oraniemen paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7361	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	KOMMATTIVAARA	
Sijainti ja kuvaus:	Kommattivaaran poroaita sijaitsee Sodankylä–Kelujärvi tien eteläpuolella, Kommattivaaran virkistysalueella (V 848), noin 5 km Sodankylän kirkonkylästä koilliseen. Alue kuuluu Jäämeren käytävän kehittämisvyöhykkeeseen (LK 8451) ja matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Luosto-Sodankylä (mv 8401).	
Varausperuste:	Oraniemen paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7362	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	SEUNUVAARA	
Sijainti ja kuvaus:	Aita sijaitsee noin 10 km Sodankylän kirkonkylästä kaakkoon valtatie 5 pohjoispuolella. Alue kuuluu Jäämeren käytävän kehittämisvyöhykkeeseen (LK 8451). Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue (M-1 4561).	
Varausperuste:	Oraniemen paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7363	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	LIKKUSSELKÄ	
Sijainti ja kuvaus:	Aita sijaitsee noin 5 km Sodankylästä kaakkoon Orajärvelle nelostieltä menevän tien pohjoispuolella. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue (M-1 4561).	
Varausperuste:	Oraniemen paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7364	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	ROUTUSVAARA	
Sijainti ja kuvaus:	Aita sijaitsee noin 5 km Orajärveltä kaakkoon. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue (M-1 4561).	
Varausperuste:	Oraniemen paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7365	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	KALLIOKUUSI	
Sijainti ja kuvaus:	Oraniemen paliskunnan kesäaita, joka sijaitsee noin 10 km Orajärveltä kaakkoon. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue (M-1 4561) ja luonnonsuojelualueen Ellitsa (SL 4278) pohjoisreunalla.	
Varausperuste:	Oraniemen paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	

Merkintä: ph 7366 **Kunta: SODANKYLÄ**
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: KONTIOPALO
Sijainti ja kuvaus: Aita sijaitsee noin 20 km Sodankylän kirkonkylästä etelään ja Askan kylästä noin 5 km kaakkoon. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue (M-1 4561). Alue kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistykseen kehittämisen kohdealueeseen Matkailualue: Luosto-Sodankylä (mv 8401).
Varausperuste: Oraniemen paliskunnan poroaita.
Kehittämisperiaate: Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.

Merkintä: ph 7367 **Kunta: SODANKYLÄ**
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: TULINENJÄRVI
Sijainti ja kuvaus: Aita sijaitsee noin 15 km Askasta kaakkoon. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue (M-1 4561).
Varausperuste: Oraniemen paliskunnan poroaita.
Kehittämisperiaate: Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.

Merkintä: ph 7368 **Kunta: SODANKYLÄ**
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: TERÄVÄINEN
Sijainti ja kuvaus: Aita sijaitsee noin 20 km Askan kylästä kaakkoon. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue (M-1 4561).
Varausperuste: Oraniemen paliskunnan poroaita.
Kehittämisperiaate: Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.

Merkintä: ph 7369 **Kunta: SODANKYLÄ**
Päiväys: 27.6.2019
Alueen nimi: VUOROMAROVA
Sijainti ja kuvaus: Aita sijaitsee Kitisen eteläpuolella noin 50 km Vuotsosta länteen. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue (M-1 4561). Aita sijaitsee Sattasniemen ja Lapin paliskuntien rajalla ja saamelaiden kotiseutualueen rajalla. Alueen läheisyydessä kulkee moottorikelkkailureitti.
Varausperuste: Sattasniemen paliskunnan poroaita.
Kehittämisperiaate: Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.

Merkintä: ph 7370 **Kunta: SODANKYLÄ**
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: KUORAJOKI
Sijainti ja kuvaus: Aita sijaitsee noin 35 km Peurasuvannosta luoteeseen Kuorajoen varrella. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue (M-1 4561) ja luonnonsuojelualueen Pomokairan-Tenniöaavan soidensuojelualue (SL 4186) rajalla. Aita sijaitsee poronhoidon kannalta erityisen tärkeän aidan Sattasniemen paliskunnan laidunkierto-/esteaidat (ph 7408) varressa.
Varausperuste: Sattasniemen paliskunnan poroaita.
Kehittämisperiaate: Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.

Merkintä: ph 7371 **Kunta: SODANKYLÄ**
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: KUNNANEN
Sijainti ja kuvaus: Aita sijaitsee Pomojoen varrella noin 15 km Peurasuvannosta pohjoiseen. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue (M-1 4561).
Varausperuste: Sattasniemen paliskunnan poroaita.
Kehittämisperiaate: Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.

Merkintä: ph 7372 **Kunta: SODANKYLÄ**
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: POKSASELKÄ
Sijainti ja kuvaus: Aita sijaitsee noin 25 km Peurasuvannosta länteen. Aita sijaitsee luonnonsuojelualueella Pomokairan-Tenniöaavan soidensuojelualue (SL 4186).
Varausperuste: Sattasniemen paliskunnan poroaita.
Kehittämisperiaate: Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.

Merkintä: ph 7373 **Kunta: SODANKYLÄ**
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: AITAKUMPU (KESÄAITA)
Sijainti ja kuvaus: Aita sijaitsee noin 30 km Peurasuvannosta länteen. Aita sijaitsee luonnonsuojelualueella Pomokairan-Tenniöaavan soidensuojelualue (SL 4186).
Varausperuste: Sattasniemen paliskunnan poroaita.

Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7374	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	HIRVILAUTTANEN	
Sijainti ja kuvaus:	Aita sijaitsee noin 25 km Petkulasta luoteeseen. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue (M-1 4561).	
Varausperuste:	Sattasniemen paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7375	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	NAAKIVUOMA (KESÄAITA)	
Sijainti ja kuvaus:	Aita sijaitsee noin 35 km Petkulasta länteen. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue (M-1 4561) ja kuuluu mineraalipotentialiseen vyöhykkeeseen.	
Varausperuste:	Sattasniemen paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7376	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	KAUTOSELKÄ	
Sijainti ja kuvaus:	Aita sijaitsee Kautoselässä noin 40 km Sodankylän kirkonkylästä luoteeseen. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue (M-1 4561) ja kuuluu mineraalipotentialiseen vyöhykkeeseen.	
Varausperuste:	Sattasniemen paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7377	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	SATTASVAARA	
Sijainti ja kuvaus:	Aita sijaitsee Sattasvaaran länsipuolella Rajalaan menevän tien ja siitä Pahtavaaralle menevän tien risteyksessä. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue (M-1 4561) ja kuuluu mineraalipotentialiseen vyöhykkeeseen.	
Varausperuste:	Sattasniemen paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7378	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	VANTTIO	
Sijainti ja kuvaus:	Aita sijaitsee noin 5 km Kersilöstä luoteeseen. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue (M-1 4561) ja kuuluu mineraalipotentialiseen vyöhykkeeseen.	
Varausperuste:	Sattasniemen paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7379	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	KURKIPERÄVAARA	
Sijainti ja kuvaus:	Aita sijaitsee Kittilä–Sodankylä kantatien (80) varrella, sen pohjoispuolella noin 10 km Jeesiöstä länteen. Tielle on osoitettu kantaluokan nosto kantatiestä valtatieksi. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue (M-1 4561) ja kuuluu mineraalipotentialiseen vyöhykkeeseen.	
Varausperuste:	Sattasniemen paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7380	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	KAARRESELKÄ	
Sijainti ja kuvaus:	Aita sijaitsee Jeesiöstä Kelukoskelle kulkevan yhdystien varrella noin 10 km Jeesiöstä itään päin. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue (M-1 4561).	
Varausperuste:	Sattasniemen paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	

Merkintä:	ph 7381	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	UTSAMO	
Sijainti ja kuvaus:	Aita sijaitsee noin 15 km Sodankylän kirkonkylästä länteen Kotamaan pohjoispuolella. Aita sijaitsee maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M 4519) ja kuuluu maaseudun kehittämisen kohdealueeseen Unari–Syväjärvi–Vaalajärvi (mk 8027).	
Varausperuste:	Syväjärven paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7382	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	PIKKUMAA	
Sijainti ja kuvaus:	Aita sijaitsee noin 20 km Vaalajärveltä länteen, lähellä Kittilän kunnan rajaa. Aita sijaitsee luonnonsuojelualueen Iso-Sarrio (SL 4316) ja maa- ja metsätalousvaltaisen alueen (M 4519) rajalla.	
Varausperuste:	Syväjärven paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7383	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	JÄRSIÖ	
Sijainti ja kuvaus:	Aita sijaitsee noin 15 km Syväjärveltä luoteeseen. Aita sijaitsee maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M 4519).	
Varausperuste:	Syväjärven paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7384	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	PITTIÖ	
Sijainti ja kuvaus:	Aita sijaitsee noin 10 km Sodankylän kirkonkylästä länteen, kantatietä 80 Kittilä–Sodankylä etelään noin 5 km. Aita sijaitsee ampuma- ja harjoitusalueella Kyläjärven harjoitusalue (EAH 2894) ja suojavyöhykkeellä Karhukankaan suojavyöhyke (sv 1977) ja Kyläjärven ampuma- ja harjoitusalueen melualueella (me1).	
Varausperuste:	Syväjärven paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7385	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	PAKSUSELKÄ	
Sijainti ja kuvaus:	Aita sijaitsee noin 10 km Sodankylän kirkonkylältä etelään, valtatie 4 länsipuolella. Aita sijaitsee ampuma- ja harjoitusalueella Kyläjärven harjoitusalue (EAH 2894) ja Kyläjärven ampuma- ja harjoitusalueen melualueella (me1). Alue kuuluu Jäämeren käytävään.	
Varausperuste:	Syväjärven paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7386	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	HUOTARINKUUSIKKO (KESÄAITA)	
Sijainti ja kuvaus:	Aita sijaitsee noin 15 km Sodankylän kirkonkylästä lounaaseen. Aita sijaitsee ampuma- ja harjoitusalueella Kyläjärven harjoitusalue (EAH 2894), tuulivoimaloiden alueen Joukhaisselkä (tv 2320) itäpuolella.	
Varausperuste:	Syväjärven paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7387	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	SAUKKOVAARA	
Sijainti ja kuvaus:	Aita sijaitsee Riipi–Vuojärvi tien pohjoispuolella noin 10 km Riipin kylästä kaakkoon. Aita sijaitsee maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M 4519) tuulivoimaloiden alueen Joukhaisselkä (tv 2320) eteläpuolella.	
Varausperuste:	Syväjärven paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7388	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	HUOTARIVAARA	
Sijainti ja kuvaus:	Aita sijaitsee Meltaus–Vaalajärvi seututien (952) varressa noin 10 km Syväjärveltä lounaaseen. Aita sijaitsee maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M 4519) ja kuuluu maaseudun kehittämisen kohdealueeseen Maaseudun kehittämisvyöhyke: Unari–Syväjärvi–Vaalajärvi (mk 8027).	
Varausperuste:	Syväjärven paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	

Merkintä:	ph 7389	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	KUUSSOKKA	
Sijainti ja kuvaus:	Aita sijaitsee Kukasjärven eteläpuolella, Kukasvaaran pohjoispuolella noin 10 km Unarin Luusuasta länteen. Aita sijaitsee maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M 4519).	
Varausperuste:	Syväjärven paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7390	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	ROVAJOUKHAINEN	
Sijainti ja kuvaus:	Aita sijaitsee Rova-Joukhaisen pohjoispuolella, noin 10 km Seipäjärveltä länteen ja noin 5 km Unarilta itään. Aita sijaitsee maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M 4519).	
Varausperuste:	Syväjärven paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7391	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	PEURAVAARA	
Sijainti ja kuvaus:	Aita sijaitsee Peuravaarassa noin 5 km Seipäjärveltä länteen. Aita sijaitsee maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M 4519).	
Varausperuste:	Syväjärven paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7392	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	MYLLYVAARA	
Sijainti ja kuvaus:	Aita sijaitsee Seipäjärven kylän länsipuolella. Aita sijaitsee maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M 4519) ja kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeällä alueella Sodankylän järvikylät: Seipäjärvi (ma 5954).	
Varausperuste:	Syväjärven paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7393	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	SUKSIVAARA (KESÄAITA)	
Sijainti ja kuvaus:	Aita sijaitsee Riipi-Vuojärvi yhdistien (19754) varressa, sen itäpuolella. Aita sijaitsee maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M 4519).	
Varausperuste:	Syväjärven paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7394	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	SUIKELO	
Sijainti ja kuvaus:	Aita sijaitsee Vuojärveltä noin 5 km länteen. Aita sijaitsee maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M 4519) luonnonsuojelualueen Suikeloavan soidensuojelualue (SL 4322) reunalla. Vieressä kulkee moottorikelkkailureitti.	
Varausperuste:	Syväjärven paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7395	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	PERÄLAMPI	
Sijainti ja kuvaus:	Aita sijaitsee Raudanjoelta noin 10 km luoteeseen, Iso Perälammen länsipuolella. Aita sijaitsee maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M 4519). Vieressä kulkee moottorikelkkailureitti.	
Varausperuste:	Syväjärven paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7396	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	KÖNGÄSLAMPI	
Sijainti ja kuvaus:	Aita sijaitsee Askasta Luostolle kulkevan tien varressa, noin 10 km Luostolta luoteeseen. Aita sijaitsee maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M 4519) ja kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen matkailualue: Luosto -Sodankylä (mv 8401). Vieressä sijaitsee maa-ainesten ottoalue/-kohde Askan hiekka-alue (EO 2688).	
Varausperuste:	Pyhä-Kallion paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	

Merkintä: ph 7397 **Kunta:** SODANKYLÄ
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: PALOSELKÄ
Sijainti ja kuvaus: Aita sijaitsee Torvinen–Luosto seututien (962) varrella, sen eteläpuolella. metsätalousvaltaisella alueella (M 4519) ja kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen matkailualue: Luosto -Sodankylä (mv 8401). Alueen läheisyydessä kulkee moottorikelkkailureitti.
Varausperuste: Pyhä-Kallion paliskunnan poroaita.
Kehittämisperiaate: Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.

Merkintä: ph 7398 **Kunta:** SODANKYLÄ
Päiväys: 3.3.2023
Alueen nimi: KÖNGÄSLAMMEN EROTUSAITA
Sijainti ja kuvaus: Aita sijaitsee Rovajärven ampuma- ja harjoitusalueella (EAH 2900) noin 5 km Raudanjoelta itään.
Varausperuste: Pyhä-Kallion paliskunnan poroaita.
Kehittämisperiaate: Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.

Merkintä: ph 7399 **Kunta:** SODANKYLÄ
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: VIRTTIÖ
Sijainti ja kuvaus: Aita sijaitsee Virttiövaaran pohjoispuolella noin 10 km Jeesiön kylästä länteen päin Sattasniemen ja Syväjärven paliskuntien rajalla. Aita sijaitsee maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M 4519).
Varausperuste: Syväjärven paliskunnan poroaita.
Kehittämisperiaate: Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.

Merkintä: ph 7400 **Kunta:** SODANKYLÄ
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: RAATEROVA
Sijainti ja kuvaus: Aita sijaitsee noin 5 km Syväjärveltä luoteeseen. Aita sijaitsee maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M 4519) ja tärkeällä tai vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella. Lisäksi se kuuluu maaseudun kehittämisen kohdealueeseen Maaseudun kehittämissuunnitelma: Unari–Syväjärvi– Vaalajärvi (mk 8027). Alueen läheisyydessä kulkee voimajohto.
Varausperuste: Syväjärven paliskunnan poroaita.
Kehittämisperiaate: Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.

Merkintä: ph 7401 **Kunta:** UTSJOKI
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: PAISTUNTURIN PALISKUNNAN LAIDUNKIERTO-/ESTEAITAT
Sijainti ja kuvaus: Paistunturin paliskunnan laidunkierto/esteaita lähtee noin 8 km Karigasniemeltä Kaamasen suuntaan, Karigasniemi–Kaamanen kantatieltä (kt 92) kulki pohjoiseen Ailigaksen poroerotuspaikan (ph 7307) kautta Nvågoairoaiville ja sen kokonaispituus on noin 15 km. Aita kulkee osin luonnonsuojelualueella Piessuon-Luomusjoen soidensuojelualue (SL 4294), osittain luontaistalous- ja poronhoitovaltaisella alueella Inarin ja Utsjoen luontaistalousvaltainen alue (Ms-1 6609) ja osittain Paistunturin erämaa-alueella (Se 6519). Aita kulkee läpi Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeän alueen tai kohteen poroerotuspaikat ja -aidat: Ailigas (Sa-maV 5968). Osa aidasta kulkee läpi Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeän alueen Ailikastunturin luontaiselinkeinomaisemat (Sa-maV 5961). Aidan eteläpää kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Matkailualue: Karigasniemi (mv 8406). Aidan eteläpään vierestä kulkee moottorikelkkailureitti.
Varausperuste: Paistunturin paliskunnan laidunkierto-/esteaita
Kehittämisperiaate: Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.

Merkintä: ph 7402 **Kunta:** INARI
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: MUOTKATUNTURIN PALISKUNNAN LAIDUNKIERTO-/ESTEAITAT
Sijainti ja kuvaus: Muotkatunturin paliskunnan laidunkierto-/esteaidat sijoittuvat osittain Muotkatunturin erämaa-alueelle (Se 6518) ja metsätalous- ja poronhoitovaltaiselle alueelle (M-1 4561).
Varausperuste: Muotkatunturin paliskunnan laidunkierto-/esteaita
Kehittämisperiaate: Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.

Merkintä: ph 7403 **Kunta:** INARI
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: HAMMASTUNTURIN PALISKUNNAN LAIDUNKIERTO-/ESTEAITAT
Sijainti ja kuvaus: Hammastunturin paliskunnan laidunkierto-/esteaidat sijoittuvat osittain metsätalous- ja poronhoitovaltaiselle alueelle (M-1 4561), Hammastunturin erämaa-alueelle (Se 6515) ja pohjoisessa metsätalous- ja poronhoitovaltaiselle alueelle, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta Juutuan–Tuulispään virkistysmetsä (MU-2 6042).
Varausperuste: Hammastunturin paliskunnan laidunkierto-/esteaita

Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7404	Kunta: INARI
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	PAATSJOEN PALISKUNNAN LAIDUNKIERTO-/ESTE AidAT	
Sijainti ja kuvaus:	Paatsjoen paliskunnan laidunkierto-/estea aidat sijoittuvat osittain metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561) ja osittain Vätsärin erämaa-alueelle (Se 6521). Aita/aidat sijaitsevat kolta-alueella.	
Varausperuste:	Paatsjoen paliskunnan laidunkierto-/estea ita	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7405	Kunta: INARI
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	IVALONPALISKUNNAN LAIDUNKIERTO-/ESTE AidAT	
Sijainti ja kuvaus:	Ivalon paliskunnan laidunkierto-/estea aidat sijoittuvat osittain metsätalous- ja poronhoitovaltaiselle alueelle (M-1 4561) ja osittain Tsarmitunturin erämaa-alueelle (Se 6522).	
Varausperuste:	Ivalon paliskunnan laidunkierto-/estea ita	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7406	Kunta: INARI
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	LAPIN PALISKUNNAN LAIDUNKIERTO-/ESTE AidAT	
Sijainti ja kuvaus:	Lapin paliskunnan laidunkierto-/ estea aidat sijoittuvat osittain luonnonsuojelualueelle Urho Kekkosen kansallispuisto (SL 4268), osittain luonnonsuojelualueelle Sota-aavan soidensuojelualue (SL 4309) ja osittain Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltaiselle alueelle (M-1 4561).	
Varausperuste:	Lapin paliskunnan laidunkierto-/estea ita	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7407	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	ORANIEMEN PALISKUNNAN LAIDUNKIERTO-/ESTE AITAT	
Sijainti ja kuvaus:	Oraniemen paliskunnan laidunkierto-/estea aidat sijoittuvat osittain luonnonsuojelualueelle Koitelainen (SL 4310) ja osittain Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltaiselle alueelle (M-1 4561).	
Varausperuste:	Oraniemen paliskunnan laidunkierto-/estea ita	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7408	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	SATTASNIEMEN PALISKUNNAN LAIDUNKIERTO-/ESTE AidAT	
Sijainti ja kuvaus:	Sattasniemen paliskunnan laidunkierto-/estea aidat sijoittuvat osittain luonnonsuojelualueelle Pomokairan-Tenniöaavan soidensuojelualue (SL 4186) ja osittain Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltaiselle alueelle (M-1 4561).	
Varausperuste:	Sattasniemen paliskunnan laidunkierto-/estea ita	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7409	Kunta: INARI
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	SALLIVAARAN PALISKUNNAN LAIDUNKIERTO-/ESTE AidAT	
Sijainti ja kuvaus:	Sallivaaran paliskunnan laidunkierto-/estea aidat sijoittuvat osittain luonnonsuojelualueelle Lemmenjoen kansallispuisto (SL 4017), osittain Hammastunturin erämaa-alueelle (Se 6515) ja osittain Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltaiselle alueelle (M-1 4561).	
Varausperuste:	Sallivaaran paliskunnan laidunkierto-/estea ita	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7410	Kunta: UTSJOKI
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	NJUOHKARJÄRVI	
Sijainti ja kuvaus:	Njuohkarjärven entinen poroerotuspaikka sijaitsee noin 25 km Utsjoen kirkonkylältä itään. Njuohgárggussa on aikoinaan ollut porojen kesämerkintäpaikka. Paikka sijaitsee Kaldoaivin erämaa-alueella (Se 6520) ja se on osoitettu myös merkinnällä Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä kohde Njuohkarjävren–Aittavaaran alue (Sa-ma 5967).	
Varausperuste:	Kaldoaivin paliskunnan erotusaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7411	Kunta: INARI
Päiväys:	17.1.2019	
Alueen nimi:	HAUKKAPÄÄ	
Sijainti ja kuvaus:	Poroaita sijaitsee noin 30 km Ivalon keskustasta lounaseen. Aita sijaitsee Hammastunturin erämaa-alueella (Se 6515).	

Varausperuste:	Hammastunturin paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7412	Kunta: UTSJOKI
Päiväys:	17.1.2019	
Alueen nimi:	KALDOAIVIN PALISKUNNAN LAIDUNAITA	
Sijainti ja kuvaus:	Kaldoaivin paliskunnan laidunkiero-/estaidat sijaitsevat osittain Kaldoaivin erämaa-alueella (Se 6520) ja osittain Inarin ja Utsjoen luontaistalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (Ms-1 6609) ja kuuluvat matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Matkailualue: Yläköngäs-Nuorgam (mv 8405).	
Varausperuste:	Kaldoaivin paliskunnan laidunkierto-/estaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7413	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	NUOLIKURU	
Sijainti ja kuvaus:	Poroaita sijaitsee Palkisvaaran ja Nuolivaaran eteläpuolella noin 30 km Sodankylän kirkonkylästä itään lähellä Oraniemen, Kemin-Sompion ja Sallan paliskuntien rajaa. Aita sijoittuu Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltaiselle alueelle (M-1 4561).	
Varausperuste:	Oraniemen paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7414	Kunta: INARI
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	MOITAKURU	
Sijainti ja kuvaus:	Poroaita sijaitsee noin 10 km Saariselältä koilliseen. Ivalon paliskunnan suurin sallittu eloporoluku on 6000 ja poronostajia on 96. Moitakurun erotusaitapaikka on paliskunnan pääerotusaita ja siihen liittyvät työ- ja johdinaidat reitteineen ovat paliskunnan toiminnan sydän. Moitakurussa käsitellään erotuksissa lokakuusta helmikuuhun noin 70 % paliskunnan poroista ja vasanmerkinnässä kesä-heinäkuussa 70-80 % paliskunnan poroista. Aita sijoittuu metsätalous- ja poronhoitovaltaiselle alueelle/ (M-1 4561) ja se on osoitettu myös merkinnällä Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja /tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeäksi kohteeksi Inarin poroerotuspaikat: Moitakuru (Sa-ma 5963). Alue kuuluu lisäksi Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Kaunispään tunturimaisemat (Sa-maV 5944). Alueen läheisyydessä kulkee moottorikelkkailureitti.	
Varausperuste:	Ivalon paliskunnan poroaita	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7415	Kunta: INARI
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	MUDDUSJÄRVEN PALISKUNNAN LAIDUNKIERTO- /ESTEIDAT	
Sijainti ja kuvaus:	Muddusjärven paliskunnan laidunkierto-/estaidat sijoittuvat osittain metsätalous- ja poronhoitovaltaiselle alueelle/ metsätalous-, matkailu- ja poronhoitovaltaiselle alueelle (M-1), osittain Inarin ja Utsjoen luontaistalous- ja poronhoitovaltaiselle alueelle (Ms-1 6609), osittain luonnonsuojelualueelle Tuuruharju-Iijärven harjualue (SL 3022), osittain luonnonsuojelualueelle Sammuttijängän-Vaijoenjängän soidensuojelualue (SL 4301) ja osittain luonnonsuojelualueelle Hanhijängän-Pierkivaaranjängän soidensuojelualue (SL 4302). Aita/aidat sijaitsevat kolta-alueella.	
Varausperuste:	Muddusjärven paliskunnan laidunkierto-/estaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7416	Kunta: INARI
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	NÄÄTÄMÖN PALISKUNNAN LAIDUNKIERTO-/ESTEIDAT	
Sijainti ja kuvaus:	Näätämön paliskunnan laidunkierto- ja estaidat sijoittuvat osittain Inarin ja Utsjoen luontaistalous- ja poronhoitovaltaiselle alueelle (Ms-1 6609) ja osittain Kaldoaivin erämaa-alueelle (Se 6520). Aita/aidat sijaitsevat kolta-alueella.	
Varausperuste:	Näätämön paliskunnan laidunkierto-/estaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	
Merkintä:	ph 7417	Kunta: INARI
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	VÄTSÄRIN PALISKUNNAN LAIDUNKIERTO-/ESTEIDAT	
Sijainti ja kuvaus:	Vätsärin paliskunnan laidunkierto-/estaidat sijoittuvat osittain Inarin ja Utsjoen luontaistalous- ja poronhoitovaltaiselle alueelle (Ms-1 6609) ja osittain Vätsärin erämaa-alueelle (Se 6521). Aita/aidat sijaitsevat kolta-alueella.	
Varausperuste:	Vätsärin paliskunnan laidunkierto-/estaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	

Merkintä:	ph 7418	Kunta: INARI
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	AHVENJÄRVEN EROTUSAITA	
Sijainti ja kuvaus:	Aita sijaitsee noin 5 km Sevettijärveltä itään. Aita sijaitsee Inarin ja Utsjoen luontaistalous- ja poronhoitovaltaiselle alueen (Ms-1 6609) ja luonnonsuojelualueen Sammuttjängän-Vaijoenjängän soidensuojelualue (SL 4301) rajalla ja kolttaluueella. Aita kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Matkailualue: Sevettijärvi-Näätämö (mv 8408). Erotusaita sijoittuu poronhoidon kannalta erityisen tärkeän aidan Näätämön paliskunnan laidunkierto-/esteaidat (ph 7416) varrelle. Alue kuuluu Näätämön paliskunnan alueeseen.	
Varusperuste:	Näätämön paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	

Merkintä:	ph 7419	Kunta: INARI
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	SYYSMAAN EROTUSAITA	
Sijainti ja kuvaus:	Aita sijaitsee Karigasniemi-Näätämö kantatien (kt 92) läheisyydessä reilut 10 km Sevettijärveltä Inariin päin. Kantatie 92 on osoitettu kaavassa merkittävästi parannettavaksi tieksi. Aita sijaitsee Inarin ja Utsjoen luontaistalous- ja poronhoitovaltaiselle alueella (Ms-1 6609) ja kolttaluueella. Aita kuuluu maaseudun kehittämisen kohdealueeseen, jolla korostuu saamelaiskulttuuri (mk-1 8024), Jäämeren käytävään ja Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Näätämön kolttasaamelaismaisemat (Sa-maV 5946). Alue kuuluu Näätämön paliskunnan alueeseen.	
Varusperuste:	Näätämön paliskunnan poroaita	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	

Merkintä:	ph 7420	Kunta: INARI
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	TSIUTTAJOEN EROTUSPAIKKA	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Partakosta noin 15 km luoteeseen. Erotuspaikka sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561)) ja Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeällä alueella Iijärven ja Tsiuttajoen luontaiselinkeinomaisemat (Sa-maV 5928). Erotuspaikka on lisäksi osoitettu kaavassa merkinnällä Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä kohde/alue Inarin poroerotuspaikat: Tsiuttajoki (Sa-ma 5963). Alue sijaitsee poronhoidon kannalta erityisen tärkeän aidan Muddusjärven paliskunnan laidunkierto-/esteaidat (ph 7415) varressa.	
Varusperuste:	Muddusjärven paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	

Merkintä:	ph 7421	Kunta: INARI
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	PAAVALIJÄRVEN POROAITA	
Sijainti ja kuvaus:	Poroaita sijaitsee noin 25 km Sevettijärveltä itään. Aita sijaitsee luonnonsuojelualueella Sammuttjängän-Vaijoenjängän soidensuojelualue (SL 4301) ja kolttaluueella. Alue kuuluu Muddusjärven paliskunnan alueeseen.	
Varusperuste:	Muddusjärven paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	

Merkintä:	ph 7423	Kunta: INARI
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	SEMEKURTTA POROAITA	
Sijainti ja kuvaus:	Poroaita sijaitsee Sevettijärven länsipuolella. Aita sijaitsee Inarin ja Utsjoen luontaistalous- ja poronhoitovaltaiselle alueella (Ms-1 6609) ja kolttaluueella. Alue kuuluu Vätsärin paliskunnan alueeseen. Alueella sijaitsee myös Vätsärin paliskunnan teurastamo.	
Varusperuste:	Vätsärin paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	

Merkintä:	ph 7424	Kunta: INARI
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	VÄTSÄRI POROAITA	
Sijainti ja kuvaus:	Poroaita sijaitsee noin 20 km Sevettijärveltä kaakkoon. Aita sijaitsee Vätsärin erämaa-alueella (Se 6521) ja kolttaluueella. Alue kuuluu Vätsärin paliskunnan alueeseen. Vätsärin aita on 1800-luvulla tehty puukaarre.	
Varusperuste:	Vätsärin paliskunnan poroaita.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.	

Merkintä:	ph 7425	Kunta: INARI
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	ROVAJÄRVI POROAITA	
Sijainti ja kuvaus:	Poroaita sijaitsee Rovajärvellä Angeli-Inari tieltä kääntyvän Rovajärvelle menevän tien varressa noin 10 km Inarin kirkonkylältä itään. Aita sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta Juutuan-Tuulispään virkistymetsä (MU-2 6042) ja kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Inarijärven matkailualue (mv 8404). Alue kuuluu Muddusjärven paliskunnan alueeseen.	

Varausperuste:	Muddusjärven paliskunnan poroaita.
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit
Merkintä:	ph 7426 Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	12.10.2018
Alueen nimi:	SALMURIN POROAITA
Sijainti ja kuvaus:	Salmuri sijaitsee Porttipahdan voimalaitokselta noin 20 kilometriä luoteeseen, noin puolen kilometrin päässä Porttipahdan tekoaltaasta. Salmurin poroaita on rakennettu 1800-luvun loppupuolella. Aita on ns. perka-aita ja harvoja rakennustekniikalla rakennettuja yhä säilyneitä poroaitoja. Aitaa on korjattu 1940-luvulla ja 1990-luvun alussa. Aidan lähellä on neljän 1900-luvulta olevan kämpän raunioita. Salmuri on edelleen Sattasniemen paliskunnan käytössä erotusaitana. Nykyisin aidan lähellä on paliskunnan kämpä ja varastorakennuksia. Salmurin poroaita on osoitettu maakuntakaavassa myös kulttuuriympäristön ja/tai maiseman kannalta tärkeänä kohteena (ma 5956). Poroerotuspaikka sijaitsee Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561).
Varausperuste:	Sattasniemen paliskunnan poroaita.
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit
Merkintä:	ph 7427 Kunta: INARI
Päiväys:	25.6.2019
Alueen nimi:	SALLIVAARAN EROTUSAITA
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Köngäs–Inari-seututien (955) länsipuolella, noin 30 km Menesjärveltä lounaaseen. Alue sijaitsee luonnonsuojelualueella Lemmenjoen kansallispuisto (SL 4017). Sallivaaran poroerotuspaikka on osoitettu myös merkinnällä Saamelaiskulttuuri: rakennussuojelukohde Poroerotuspaikat ja -aidat: Sallivaara (Sa-SRV 3078). Alueelle sijoittuu myös maakunnallisesti arvokas perinnebiotooppi Sallivaaran poroerotus.
Varausperuste:	Sallivaaran paliskunnan poroaita.
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit
Merkintä:	ph 7428 Kunta: INARI
Päiväys:	25.6.2019
Alueen nimi:	HAMMASTUNTURIN EROTUSAITA
Sijainti ja kuvaus:	Hammastunturin poroerotuspaikka on suuri, perinteinen porokaarre Hammastunturin pohjoispuolella, Kulpakkojen laaksossa. Tunturin juurella on useita Hammastunturin paliskunnan hirsikämppejä. Alue sijaitsee Hammastunturin erämaa-alueella (Se 6515). Poroaita on osoitettu myös merkinnällä Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue tai kohde Inarin poroerotuspaikat: Hammastunturi, Tsiuttajoki, Moitakuru, Porttikaltio (Sa-ma 5963).
Varausperuste:	Hammastunturin paliskunnan poroaita
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.
Merkintä:	ph 7429 Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	25.6.2019
Alueen nimi:	ULKUSIJANKANKAAN EROTUSAITA
Sijainti ja kuvaus:	Ulkusijankankaan erotusaita sijoittuu Sodankylän kirkonkylän taajaman pohjoispuolelle, valtatie E4 varteen. Sijoittuu työpaikka-alueelle Sodankylän työpaikka-alueelle (TP 610) ja kuuluu Jäämeren käytävään. Alueen läheisyydessä kulkee moottorikelkkailureitti. Alue kuuluu Oraniemen paliskunnan alueeseen.
Varausperuste:	Oraniemen paliskunnan poroaita.
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.
Merkintä:	ph 7430 Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	25.6.2019
Alueen nimi:	SYVÄJÄRVEN ESTEAITA
Sijainti ja kuvaus:	Syväjärven paliskunnan esteaita kulkee valtatie 4 länsipuolella Käyrämöstä Sodankylän taajamaan. Aita kulkee pääosin maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M 4519) ja kuuluu Jäämeren käytävään. Aidan läheisyydessä kulkee moottorikelkkailureittejä. Aita sivuaa kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeää aluetta Lismanaapa (ma 5950) ja kulkee läpi kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeän alueen Torvisen kylä (ma 5951).
Varausperuste:	Syväjärven paliskunnan poroaita.
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.
Merkintä:	ph 7431 Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	25.6.2019
Alueen nimi:	LAUTTISELÄN EROTUSAITA
Sijainti ja kuvaus:	Oraniemen paliskunnan poroaita.
Varausperuste:	Oraniemen paliskunnan poroaita.
Kehittämisperiaate:	Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen ja otetaan huomioon erotuspaikalle johtavat porojen kuljetusreitit.
Merkintä:	ph 7500 Kunta: INARI, SODANKYLÄ, UTSJOKI
Päiväys:	1.11.2018
Alueen nimi:	VALTAKUNTIEN VÄLINEN POROAITA
Sijainti ja kuvaus:	Suomen ja Norjan sekä Suomen ja Venäjän välisen valtakunnan rajan läheisyydessä kulkee valtakunnan rajat erottava poroaita. Valtakuntien välisten rajaporoestaitojen tarkoituksena on tukea porojen paimennusta ja estää porojen kulkeminen valtakunnan rajojen yli. Suomen ja Norjan välisestä aidasta on tehty valtiosopimus vuonna

2016. Suomen ja Norjan raja-alueella oleva poroesteaita on rakennettu vuonna 1952. Norjan vastaisella rajalla kokonaisuudessaan aitaa on noin 450 kilometriä. Valtiosopimuksessa on sovittu niistä korvauksista, mitä porojen aiheuttamista vahingoista joudutaan maksamaan. Osa aitalinjasta on Suomen hoitovastuulla ja osa Norjan hoitovastuulla. Suomella ja Norjalla on yhteinen poroaitakomissio, jossa aitaa koskevista asioista päätetään. Suomen ja Venäjän välinen valtiosopimus valtioiden välisestä aidasta on tehty 1960-luvulla. Siinä oleva aita on kokonaan Suomen puolella ja Suomen hoitovastuulla. Venäjän vastaisella rajalla aitaa on noin 750 kilometriä.

Varausperuste:

Valtakuntien välinen poroaita.

Kehittämisperiaate:

Turvataan poronhoidon rakenteiden säilyminen

Merkintä:

pht 7481

Kunta: UTSJOKI

Päiväys:

3.8.2018

Alueen nimi:

KARIGASNIEMEN POROTEURASTAMO

Sijainti ja kuvaus:

Poroteurastamo sijaitsee Karigasniemi–Näätämö-kantatien (kt 92) pohjoispuolella, Ailikkaan poroerotuspaikan yhteydessä. Karigasniemen poroteurastamon omistaa Paistunturin paliskunta. Karigasniemen poroteurastamossa teurastetaan poroja vuosittain noin 3000-4000. Ailikkaan poroerotusaidalta tulee teuraskuja poroteurastamolle. Teurastamon yhteydessä on toimiva teurasjätteen kompostointilaitos. Teurastamo sijaitsee Inarin ja Utsjoen luontaistalous- ja poronhoitovaltaiselle alueen (Ms-1 6609) ja Paistunturin erämaa-alueen rajalla (Se 6519). Alue kuuluu Saamelaiskulttuuri: kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Ailikastunturin luontaiselinkeinomaiset (Sa-maV 5961). Alue sijaitsee tärkeän tai vedenottoon soveltuvan pohjavesialueen reunalla. Ailikkaan poroerotuspaikka on kaavassa osoitettu merkinnöillä poronhoidon kannalta erityisen tärkeä kohde/aita Ailigas (ph 7307) ja Saamelaiskulttuuri: kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä kohde/alue Poroerotuspaikat ja -aidat: Ailigas (Sa-maV 5968). Alue kuuluu Paistunturin paliskunnan alueeseen.

Varausperuste:

Seudullisesti merkittävä poroteurastamo.

Kehittämisperiaate:

Turvataan poroteurastamon toimintaedellytykset.

Merkintä:

pht 7482

Kunta: INARI

Päiväys:

3.8.2018

Alueen nimi:

SEVETTIJÄRVEN POROTEURASTAMO

Sijainti ja kuvaus:

Alue sijaitsee Sevettijärven kylän eteläpuolella, kantatie Karigasniemi–Näätämö (kt 92) varrella. Sevettijärven poroteurastamon omistavat Muddusjärven-, Vätsärin- ja Näätämön paliskunnat. Sevettijärven poroteurastamossa teurastetaan poroja vuosittain noin 4000-5500. Ahvenjärven ja Semekurttan erotusaidoilta on rakennettu kujat, joita pitkin teurasporot tuodaan poroteurastamolle. Teurastamolla ei ole jätteen kompostointia. Teurastamo sijaitsee luontaistalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (Ms-1 6609) ja kuuluu Jäämeren käytävään, matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistykseen kehittämisen kohdealueeseen matkailualue: Sevettijärvi–Näätämö (mv 8408) sekä maaseudun kehittämisen kohdealueeseen, jolla korostuu saamelaiskulttuuri Sevettijärvi – Näätämö (mk-1 8024). Alue sijaitsee koltta-alueella ja kuuluu Näätämön paliskunnan alueeseen.

Varausperuste:

Seudullisesti merkittävä poroteurastamo.

Kehittämisperiaate:

Turvataan poroteurastamon toimintaedellytykset.

Merkintä:

pht 7483

Kunta: INARI

Päiväys:

3.8.2018

Alueen nimi:

TOIVONIEMEN POROTEURASTAMO

Sijainti ja kuvaus:

Alue sijaitsee Kaamasen kylän eteläpuolella porontutkimusaseman läheisyydessä. Toivonniemen poroteurastamossa teurastetaan vuosittain noin 2500–3000 poroa. Aikoinaan on teurastettu lampaita ja villisikoja, mutta ei enää moneen vuoteen. Teurastamo on rakennettu vuonna 1997. Luut, päät, koparat ja suolisto ym. jätteet sekoitetaan murskaimen avulla keskenään maanalaiseen säiliöön ja jäte kuljetetaan imuautolla Karigasniemen kompostorilaitokseen, jossa niistä tehdään multaa. Teurastamon yhteydessä on 4 kpl teurasporojen lepuutusaitausta n. 10*40m ja noin 2 ha aitaus. Teurastamon omistaa valtio eli Saamelaisalueen koulutuskeskus. Alue sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561) ja kuuluu Jäämeren käytävään (LK 8451). Alue kuuluu Muddusjärven paliskunnan alueeseen.

Varausperuste:

Seudullisesti merkittävä poroteurastamo.

Kehittämisperiaate:

Turvataan poroteurastamon toimintaedellytykset.

Merkintä:

pht 7484

Kunta: INARI

Päiväys:

3.8.2018

Alueen nimi:

ANGELIN POROTEURASTAMO

Sijainti ja kuvaus:

Alue sijaitsee Angelin kylän koillispuolella. Angelin poroteurastamon omistaa Muotkatunturin paliskunta. Angelin poroteurastamolla teurastetaan poroja vuosittain noin 5000-6000. Teurastamolla ei ole jätteen kompostointia. Teurastamo sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561) ja poronhoidon kannalta erityisen tärkeän kohteen/aidan Muotkatunturin paliskunnan laidunkierto-esteita (ph 7402) varrella sekä maaseudun kehittämisen kohdealueen, jolla korostuu saamelaiskulttuuri maaseudun kehittämisvyöhyke: Angeli-Tirro (mk-1 8029) reunalla. Alueen lähellä sijaitsee lisäksi poronhoidon kannalta erityisen tärkeä kohde/aita Skadjavaaran poroaita (ph 7310). Alue kuuluu Muotkatunturin paliskunnan alueeseen.

Varausperuste:

Seudullisesti merkittävä poroteurastamo.

Kehittämisperiaate:

Turvataan poroteurastamon toimintaedellytykset.

Merkintä:

pht 7485

Kunta: INARI

Päiväys:

3.8.2018

Alueen nimi:

HIRVASSALMENVAARAN POROTEURASTAMO

Sijainti ja kuvaus:

Alue sijaitsee seututien Köngäs - Inari (st 955) varressa Menesjärveltä noin 20 kilometriä etelään. Tielle on maakuntakaavassa osoitettu tieluokan nosto seututiestä kantatieksi, tie on osoitettu myös merkittävästi parannettavaksi. Hirvassalmenvaaran poroteurastamon omistavat Hammastunturin ja Sallivaaran paliskunnat.

Hirvassalmen poroteurastamolla teurastetaan poroja vuosittain 4500-5000. Hirvassalmen poroerotusaidalta on kuja, jota pitkin porot tuodaan poroteurastamolle. Teurastamolla ei ole teurasjätteen kompostointia. Teurastamo sijaitsee luonnonsuojelualueella Lemmenjoen kansallispuisto (SL 4017). Alueen vierestä kulkee moottorikelkkailureitti. Alue kuuluu Sallivaaran paliskunnan alueeseen.

Varausperuste: Seudullisesti merkittävä poroteurastamo.
Kehittämisperiaate: Turvataan poroteurastamon toimintaedellytykset.

Merkintä: pht 7486 **Kunta: SODANKYLÄ**

Päiväys: 3.8.2018

Alueen nimi: VUOMASELÄN POROTEURASTAMO

Sijainti ja kuvaus: Alue sijaitsee Saariselän eteläpuolella. Vuomaselän poroteurastamon omistavat Lapin ja Ivalon paliskunnat. Teurastamon on rakennettu 1995. Vuomaselän poroteurastamossa teurastetaan poroja vuosittain noin 6500-10000. Teurastamolla ei ole jätteen kompostointia. Vuomaselän poroerotusaidalta on n.3km pitkä kuja, jota pitkin teurasporot kuljetetaan teurastamolle. Teurastamo sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561) ja poronhoidon kannalta erityisen tärkeän aidan Lapin paliskunnan laidunkierro-/esteita (ph 7406) varrella. Alue kuuluu Jäämeren käytävään. Alueen läheisyydessä kulkee moottorikelkkailureitti. Alue kuuluu Lapin paliskunnan alueeseen.

Varausperuste: Seudullisesti merkittävä poroteurastamo.
Kehittämisperiaate: Turvataan poroteurastamon toimintaedellytykset.

Merkintä: pht 7487 **Kunta: SODANKYLÄ**

Päiväys: 3.8.2018

Alueen nimi: SODANKYLÄN POROTEURASTAMO

Sijainti ja kuvaus: Alue sijaitsee Sodankylän päätaajamasta reilu 10 km pohjoiseen. Sodankylän poroteurastamo on rakennettu vuonna 1990. Sen omistaa Sattasniemen, Kemini-Sompion, Oraniemen, Syväjärven ja Pyhä-Kallion paliskunnat. Teurastetaan vuosittain noin 7500-8000 poroa. Ei teurasteta muita eläimiä. Ei kompostointia. Teurastamo sijaitsee Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561) ja puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen alueella Sodankylän varuskunta (EP 2899) rajalla. Teurastamo kuuluu Jäämeren käytävään. Alue kuuluu Sattasniemen paliskunnan alueeseen.

Varausperuste: Seudullisesti merkittävä poroteurastamo.
Kehittämisperiaate: Turvataan poroteurastamon toimintaedellytykset.

Merkintä: pht 7488 **Kunta: SODANKYLÄ**

Päiväys: 3.8.2018

Alueen nimi: OSUUSKUNTA KOTAPORON POROTEURASTAMO

Sijainti ja kuvaus: Alue sijaitsee Unarin Luusuassa Meltaus-Vaalajärvi-seututien (952) varressa. Teurastamo on rakennettu vuonna 1998. Laitoksessa käsitellään vuosittain 1500 poroa. Osuuskunnassa on 14 osakasta, jotka omistavat laitoksen. Laitoksella on oma kompostointisysteemi. Teurastamo sijaitsee maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M 4519) ja kuuluu maaseudun kehittämisen kohdealueeseen Maaseudun kehittämisvyöhyke: Unari-Syväjärvi-Vaalajärvi (mk 8027). Alueen läheisyydessä kulkee moottorikelkkailureitti. Teurastamo sijaitsee Syväjärven paliskunnan alueella.

Varausperuste: Seudullisesti merkittävä poroteurastamo.
Kehittämisperiaate: Turvataan poroteurastamon toimintaedellytykset.

Merkintä: pht 7489 **Kunta: UTSJOKI**

Päiväys: 3.8.2018

Alueen nimi: SKALLUVAARAN POROTEURASTAMO

Sijainti ja kuvaus: Skalluvaaran erotusaidalle johtavan tien varrella sijaitseva poroteurastamo. Teurastamo sijaitsee Inarin ja Utsjoen luontaistalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (Ms-1 6609) ja poronhoidon kannalta erityisen tärkeän kohteen Kaldoaivin paliskunnan laidunaita (ph 7412) varressa. Kohde kuuluu Kaldoaivin paliskunnan alueeseen.

Varausperuste: Seudullisesti merkittävä poroteurastamo.
Kehittämisperiaate: Turvataan poroteurastamon toimintaedellytykset.

Merkintä: RM 1419 **Kunta: SODANKYLÄ**

Päiväys: 27.7.2018

Alueen nimi: LUOSTO

Sijainti ja kuvaus: Alue sijaitsee Sodankylän kunnan puolella jatkuen Pelkosenniemen ja Kemijärven puolelle. Alueella on kaksi toisiaan täydentävää matkailukeskusta. Alueella on rinteitä 21 (Pyhä 14, Luosto 7) ja hiihtolatuja noin 150 km (v.2014). Vuodepaikkoja alueella on noin 9100 (Pyhä 5100 ja Luosto 4000). Majoitus- ja palvelutarjonta kasvaa jatkuvasti. Rinteiden suurin korkeusero on 280 m ja pisin rinne 1800 m. Alue kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Luosto-Sodankylä matkailualue (mv 8401). Alueella sijaitsee rakennussuojelukohde Metsä-Luosto (SRV 3070), kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä alue/kohde Luoston matkailukeskus (maV 5910), keskuskylä Luosto (at 461), moottorikelkkailureitti ja tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue. Alueen halkaisee seututie Torvinen-Luosto-Vuostimo (962). Alue kuuluu Pyhä-Kallion paliskunnan alueeseen.

Varausperuste: Matkailukeskusalue.
Kehittämisperiaate: Kehitetään alueelle selvä keskusta, jonka kesäilmeestä myös huolehditaan. Varaudutaan henkilökunnan asuntojen ja palveluiden sijoittumiseen.

Merkintä: RM 1423 **Kunta: INARI, SODANKYLÄ**

Päiväys: 27.7.2018

Alueen nimi: SAARISELKÄ

Sijainti ja kuvaus: Alue sijaitsee Inarin ja Sodankylän kunnan alueella. Inarin kunnan puolella on Saariselän keskus ja Sodankylän puolella sijaitsevat Kakslauttanen ja Kiilopää. Saariselällä on useita hotelleja, 13.500 vuodepaikkaa, mittavat kylpylä- ja liikuntatilat, parikymmentä ravintolaa, runsaasti ohjelmapalveluyrityksiä, kaupalliikeitä sekä lukuisia

muita palveluja. Alueella on rinteitä 15, joista 7 on valaistuja. Pisin rinne on 1800 m ja suurin korkeusero 180 m. Alueella on myös 1800 m pitkä pulkkamäki. Suomen Latu Kiilopään ja Saariselän alueella on merkittyjä maastohiihtolatuja 190 km, joista 35 km on valaistuja. Saariselän vahvuus perustuu luontoon ja luontopalveluihin. Alueella on mittava latu- ja polkuverkosto sekä suuri Urho Kekkosen kansallispuisto vieressä. Alue kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Saariselkä-Ivalo matkailualue (mv 8402) ja Jäämeren käytävään. Alueen halkaisee valtatie E4 ja voimajohto. Alueella sijaitsee rakennusohjelukohde Kaunispään huipun kahvilarakennus (SR 3061), kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä alue/kohde Jäämerentien tiehistorialliset kohteet: Magneettimäen tie (maV 8153), keskuskylä Saariselkä (at 452), keskustatoimintojen kohde Saariselän keskusta (c 105) ja erityisalue/-kohde Arctic Center -testauskeskus (E 1849). Alueelle sijoittuu tärkeitä tai vedenhankintaan soveltuvia pohjavesialueita ja sinne on osoitettu ekologinen yhteystarve. Alueen halkaisee kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä kohde Ruijanpolku (maV 5936), alueelle päättyy ulkoilureitti ja sinne sijoittuu moottorikelkkailureitti. Alueen halkaisee Ivalon ja Lapin paliskuntien raja.

Varausperuste:

Matkailukeskusalue.

Kehittämisperiaate:

Kehitetään monipuolisena ympärivuotisena matkailukohteena, jonka kesäilmeestä myös huolehditaan. Varaudutaan henkilökunnan asuntojen ja palveluiden sijoittamiseen.

Merkintä:**RM 1424****Kunta: SODANKYLÄ****Päiväys:****27.7.2018****Alueen nimi:****PERHE-LUOSTO****Sijainti ja kuvaus:**

Perhe-Luosto on koko perheen pieni laskettelukeskus 8 kilometrin päässä Luoston keskustasta ja 22 km päässä Pyhätunturilta. Alueella on neljä rinnettä (pituus 1100m ja korkeusero 125 m). Hiihtolatu yhtyy Pyhä-Luoston verkostoon. Alue kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Luosto-Sodankylä matkailualue (mv 8401). Alueen läpi kulkee moottorikelkkailureitti ja alueen eteläpään halkaisee seututie Torvinen – Luosto – Vuostimo (st 962). Alueella sijaitsee arvokkaita harjualueita tai muita geologisia muodostumia ja alueen eteläpäässä sijaitsee tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue. Alue kuuluu Pyhä-Kallion paliskunnan alueeseen.

Varausperuste:

Seudullinen matkailukohde.

Kehittämisperiaate:

Kehitetään perhelomailun alueena mutta osana Pyhä-Luoston kokonaisuutta.

Merkintä:**RM 1425****Kunta: SODANKYLÄ****Päiväys:****27.7.2018****Alueen nimi:****TANKAARA****Sijainti ja kuvaus:**

Tankavaaran Kultakylä kansainvälisine Kultamuseoineen sekä majoitus- ja ravintolapalveluineen on yksi Lapin tunnetuimpia matkailunähtävyyksiä. Kultamuseo perustettiin vuonna 1973 ja sen omistaa yksityinen Kultamuseoyhdistys ry. Sen tehtävänä on tutkia ja tallentaa Suomen kultahistoriaa. Museon ajanmukaiset näyttely- ja työtilat sijaitsevat aidolla kulta-alueella, Tankavaaran Kultakylässä. Reilun 40 vuoden aikana Kultamuseosta on kehittynyt korkeatasoinen tutkimus- ja tiedelaitos. Se kuuluu yhtenä maamme erikoismuseoista valtionavun piiriin, mikä takaa työn jatkuvuuden ja kehityksen. Kulta vetää vuosittain lähes 35 000 vierailijaa tutustumaan Suomen ja Lapin kultahistoriasta kertovaan perusnäyttelyyn ja loistavaan mineraalikokoelmaan. Vuosittain vaihtuvat erikoisnäyttelyt antavat tutustujalle joka käynnillä uusia elämyksiä. Kultakylän vieressä on myös Koilliskairan luontokeskus. Kohde sijaitsee valtatie E4 varressa, noin 90 km Sodankylästä pohjoiseen. Kohde sijaitsee metsätalous-, matkailu- ja poronhoitovaltaisella alueella, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta Tankavaaran ulkoilualue (MU-2 6043) ja kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Saariselkä-Ivalo matkailualue (mv 8402), maaseudun kehittämisen kohdealueeseen, jolla korostuu saamelaiskulttuuri Vuotso - Purnumukka (mk-1 8022) sekä Jäämeren käytävään (LK 8451). Kohteen läheisyydessä sijaitsee kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä alue Jatkosodan tapahtuma- ja muistopaikat: Schutzstellung ja Huuhkajanpäänpaistaman silta (maV 4606). Alue kuuluu Lapin paliskunnan alueeseen.

Varausperuste:

Matkailukeskuskohte.

Kehittämisperiaate:

Kehitetään aluetta kultahistorian esittelijänä ja keskuksena sekä monipuolisena ympärivuotisena matkailukohteena.

Merkintä:**RM 1434****Kunta: SODANKYLÄ****Päiväys:****18.10.2018****Alueen nimi:****KIERINGIN LOMAKYLÄ****Sijainti ja kuvaus:**

Kierinki sijaitsee noin 70 km Sodankylän kirkonkylältä lounaaseen. Kieringin Lomakylässä on majatalo, telttakylä, karavaanialue, mummonmökkejä, kauppa ja kahvila sekä taidegalleria. Kohde sijaitsee maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M 4519) ja kuuluu maaseudun kehittämisen kohdealueeseen (mk 8027) sekä kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen (maV 5953). Kohteen läheisyydessä kulkee moottorikelkkailureitti. Alue kuuluu Syväjärven paliskunnan alueeseen.

Varausperuste:

Seudullinen matkailukohde.

Kehittämisperiaate:

Kehitetään monipuolisena ympärivuotisena luonto- ja kulttuurimatkailukohteena.

Merkintä:**RM 1435****Kunta: INARI****Päiväys:****18.10.2018****Alueen nimi:****NELLIM WILDERNESS HOTELLI****Sijainti ja kuvaus:**

Wilderness hotelli Nellim sijaitsee Nellimin kylän keskeisellä paikalla noin 42 km Ivalosta koilliseen. Hotellirakennus on entinen Nellimin koulu, joka on remontoitu matkailukäyttöön. Hotellirakennuksen lisäksi majoituskapasiteettia on kelohuoneistojen ja kelomökkien muodossa. Alue kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Inarijärven matkailualue (mv 8404) ja maaseudun kehittämisen kohdealueeseen, jolla korostuu saamelaiskulttuuri (mk-1 8030). Nellim on osoitettu merkinnällä keskuskylä (at 451).

Varausperuste:	Seudullinen matkailukohde.	
Kehittämisperiaate:	Kehitetään monipuolisena ympärivuotisena luonto- ja kulttuurimatkailukohteena.	
Merkintä:	RM 1436	Kunta: INARI
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	INARIN KIRKONKYLÄN MATKAILUPALVELUKOHEET	
Sijainti ja kuvaus:	Kohteeseen kuuluvat hotelli Kultahovi, hotelli Inari ja Wilderness hotelli Inari sekä muut Inarin kirkonkylän matkailuyritykset. Kohteet kuuluvat Jäämeren käytävään ja matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Inarijärven matkailualue (mv 8404). Inarin kirkonkylä on osoitettu merkinnällä saamelaiskulttuurin ja -hallinnon keskuskylä (ats 449). Kohteet kuuluvat joko Muddusjärven tai Hammastunturin paliskunnan alueisiin.	
Varausperuste:	Seudullinen matkailukohde.	
Kehittämisperiaate:	Kehitetään monipuolisena ympärivuotisena matkailukohteena.	
Merkintä:	RM 1437	Kunta: INARI
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	HOTELLI KORPIKARTANO, MENESJÄRVI	
Sijainti ja kuvaus:	Hotelli Korpikartano sijaitsee Menesjärven kylässä noin 30 km Inarin kirkonkylältä lounaaseen. Vuoteen 2005 asti paikka toimi Menesjärven kouluna, vuonna 2009 se aloitti hotellina. Kohde sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561) ja kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Menesjärvi-Lemmenjoki matkailualue (mv 8403). Menesjärvi on kaavassa osoitettu merkinnällä keskuskylä (at 450). Alue kuuluu Sallivaaran paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Seudullinen matkailukohde.	
Kehittämisperiaate:	Kehitetään monipuolisena ympärivuotisena matkailukohteena.	
Merkintä:	RM 1438	Kunta: UTSJOKI
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	NUORGAMIN LOMAKESKUS	
Sijainti ja kuvaus:	Nuorgamin lomakeskus sijaitsee keskeisellä paikalla Nuorgamin kylää noin 50 km Utsjoen kirkonkylältä koilliseen. Lomakeskuksella on lomatalo, huoneistoja, mökkejä ja caravan-alue. Kohde sijaitsee luontaistalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (Ms-1 6609) ja kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Yläköngäs–Nuorgam (mv 8405). Nuorgam on kaavassa osoitettu merkinnöillä keskuskylä (at 469) ja palvelujen alue, rajakauppakylä (p 107). Karigasniemi–Nuorgam seututielle (st 970) on kaavassa osoitettu tieluokan nosto seututiestä kantatieksi. Alue kuuluu Kaldoavin paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Seudullinen matkailukohde.	
Kehittämisperiaate:	Kehitetään monipuolisena ympärivuotisena luonto- ja kulttuurimatkailukohteena.	
Merkintä:	RM 1439	Kunta: UTSJOKI
Päiväys:	6.8.2018	
Alueen nimi:	UTSJOEN KIRKONKYLÄN MATKAILUPALVELUALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Kohteeseen kuuluvat Holiday Village Valle, Utsjoen matkailuhotelli ja muut Utsjoen kirkonkylän matkailuyritykset. Alue sijaitsee luontaistalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (Ms-1 6609) ja kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Yläköngäs–Nuorgam (mv 8405) sekä Saamelaiskulttuuri: kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Utsjokilaakson maisemat (Sa-maV 5921). Utsjoen kirkonkylä on kaavassa osoitettu merkinnöillä saamelaiskulttuurin ja -hallinnon keskuskylä Utsjoki (ats 470), keskustatoimintojen kohde Utsjoen keskustaajama (c 109) ja taajamatoimintojen alue Utsjoen kirkonkylän keskusta (A 109). Alue kuuluu Kaldoavin ja Paistunturin paliskuntien alueisiin.	
Varausperuste:	Matkailukeskusalue	
Kehittämisperiaate:	Kehitetään monipuolisena ympärivuotisena matkailukohteena.	
Merkintä:	rm 1440	Kunta: UTSJOKI
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	YLÄKÖNGÄS	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Utsjoen kirkonkylältä Karigasniemelle päin noin 24 km Tenon varrella. Yläköngäs on toiseksi tärkein kalastuspaikka Tenolla. Alue sijaitsee luontaistalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (Ms-1 6609) ja kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Yläköngäs–Nuorgam (mv 8405). Alue kuuluu Paistunturin paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Seudullinen matkailukohde.	
Kehittämisperiaate:	Kehitetään monipuolisena ympärivuotisena matkailukohteena.	
Merkintä:	rm 1441	Kunta: UTSJOKI
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	ALAKÖNGÄS	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Utsjoen Nuorgamin lähellä Tenon varrella. Alaköngäs on Tenon kuuluisin rannaltaheittopaikka. Alaköngäs on kuusi kilometriä pitkä koski, jossa on putousta 25m, josta viimeiset 20m se putoaa 3,5 km matkalla. Hurjimmillaan Alaköngäs on keväällä jäiden lähdön aikoihin, jolloin paikalle syntyy miltei joka kevät mahtava jääpato, joka nostaa vesimassojen avulla valtavia jäälohkareita aina Utsjoen ja Nuorgamin väliselle maantielle saakka. Alue sijaitsee luontaistalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (Ms-1 6609) ja kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Yläköngäs–Nuorgam (mv 8405) sekä Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Alaköngään koskimaisema (Sa-maV 5962). Alue kuuluu Kaldoavin paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Seudullinen matkailukohde.	
Kehittämisperiaate:	Kehitetään monipuolisena ympärivuotisena matkailukohteena.	

Merkintä: RM 1442 **Kunta:** UTSJOKI
Päiväys: 7.9.2018
Alueen nimi: KARIGASNIEMI
Sijainti ja kuvaus: Alue sijaitsee Karigasniemellä vanhan Karigasniemen alueella. Alue sijaitsee luontaistalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (Ms-1 6609) ja kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen (mv 8406). Karigasniemi on kaavassa osoitettu merkinnällä keskuskylä (at 468) ja palvelujen alue, rajakauppakylä (p 106). Alueelta lähtee kulttuurihistoriallisesti tai maisemallisesti merkittävä tie tai reitti Tirro-Karigasniemi postipolku (ur/k 9302). Alue kuuluu Paistunturin paliskunnan alueeseen.

Varausperuste: Seudullinen matkailukohde
Kehittämisperiaate: Kehitetään monipuolisena ympärivuotisena matkailukohteena

Merkintä: RM 1443 **Kunta:** INARI
Päiväys: 30.10.2018
Alueen nimi: VESKONIEMI
Sijainti ja kuvaus: Veskoniemessä sijaitsee mökkimajoitusta ja Wilderness Hotel Nangu. Alue sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisen alueen (M-1 4561) ja luonnonsuojelualueen Inarijärvi (SL 3025) rajalla. Alue kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Inarijärven matkailualue (mv 8404) ja rantojen suojeluohjelman mukaiseen alueeseen. Alue kuuluu Ivalon paliskunnan alueeseen.

Varausperuste: Seudullinen matkailukohde
Kehittämisperiaate: Kehitetään monipuolisena ympärivuotisena matkailukohteena

Merkintä: rm 1444 **Kunta:** INARI
Päiväys: 25.6.2019
Alueen nimi: LEMMENJOKI
Sijainti ja kuvaus: Lemmenjoki on Suomen suurin kansallispuisto ja Euroopan laajimpia erämaa-alueita. Alueen merkityt retkeilyreitit kulkevat puiston virkistysosassa Lemmenjokilaaksossa. Lemmenjoelta löytyy myös kulttuurikohteita liittyen kullankaivuperinteeseen ja saamelaiskulttuuriin. Kulttuurikohteita ovat esimerkiksi Sallivaaran vanha poroerotuspaikka sekä saamelaiset asuinpaikat Kaapin Jounin kenttä ja Matti Mustan tupa. Kullankaivun historiaan ja nykypäivään voi tutustua Kultasataman ja Jäkäläpään välisellä kulta-alueella. Alueella sijaitsee useita matkailuyrityksiä, mm. Ahkun Tupa/Lemmenjoen Lomamajat, Paltto Elämysretket, Hotelli Korpikartano, Kammigalleria Kikka Laakso, Lemmenliekki ja Lomakylä Valkeaporo. Alue sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561) ja kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Menesjärvi-Lemmenjoki matkailualue (mv 8403). Alueen läheisyyteen on osoitettu arvokas vesistö Inarijärven vesistö (av 6581). Alue kuuluu Sallivaaran paliskunnan alueeseen.

Varausperuste: Seudullinen matkailukohde
Kehittämisperiaate: monipuolisena ympärivuotisena matkailukohteena

Merkintä: Sa-ma 5923 **Kunta:** UTSJOKI
Päiväys: 1.8.2018
Alueen nimi: LOHISAARI
Sijainti ja kuvaus: Tenon alajuoksulla Vetsikon kylän länsipuolella sijaitsevat Luosnjärsuolun (Lohiniemensaaren) laidunsaaret, joka on ollut karjan paimennuspaikka sekä vanha, edelleen käytössä oleva lohenkalastajien tukikohta. Saarella on useita ilmeisesti 1800-luvun alkupuolella rakennettuja kalastusmökkejä sekä myös muutamia uudempia mökkejä, joiden kattorakenne vaihtelee turve- ja lautakatteisista harjakatoista pyramidin muotoisiin katteisiin samoin katemateriaalein. Saari on arvokas esimerkki kalastukseen liittyvästä kausiasuinpaikasta ja lammastalouden luomasta laidunmaisemasta.

Varausperuste: Maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö.
Kehittämisperiaate: Turvataan alueen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen sovitetaan sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön. Maisema pidetään avoimena. Saamelaiskulttuuria korostetaan.

Merkintä: Sa-ma 5924 **Kunta:** UTSJOKI
Päiväys: 1.8.2018
Alueen nimi: VETSIKON KYLÄ
Sijainti ja kuvaus: Vetsikon kylä Tenon rannassa sijaitsee reilun 13 kilometrin päässä Utsjoen kirkonkylältä Nuorgamin suuntaan. Kylä sijaitsee Dálvadaksen kylän tavoin Tenojoen ja pienemmän joen yhtymäkohdan viljavalla, tasaisella maa-alueella aivan Tenojoen rannassa. Maantie Utsjoelta Nuorgamiin kulkee hieman ylempää häiritsemättä viljelysaukeista sekä jokisaamelaisesta rakennuskannasta kala-aittoineen ja pienikokoisine rakennuksineen. Kylätasanteelta avautuu kauniit jokimaisemat hiekkaisen saarien täyttämälle Tenojoelle, jossa kesäisin pidetään lohipatoja. Vetsikon kylän tuntumassa Tenojoen rannassa sijaitsee ns. Kuninkaankivi, johon on vuonna 1766 hakattu kuninkaan vaakuna kallioon kuningas Fredrikin toimesta.

Varausperuste: Maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö. Lapin kulttuuriympäristöohjelma 1997.
Kehittämisperiaate: Turvataan alueen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen sovitetaan sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön. Kentät ja niityt pidetään avoimena. Saamelaiskulttuuria korostetaan.

Merkintä: Sa-maV 5928 **Kunta:** INARI
Päiväys: 1.8.2018
Alueen nimi: IIJÄRVEN JA TSIUTTAJOEN LUONTAISLINKEINOMAISEMAT
Sijainti ja kuvaus: Kohde on edustava ja ainutlaatuinen esimerkki inarinsaamelaisesta luontaislinkeinojen - poronhoidon, kalastuksen, metsästyksen ja marjastuksen - maisema-alueesta. Siinä kuvastuu alueen monikerroksisuus, monikulttuurisuus ja historiallinen syvyys. Maisema-alueen keskiössä on kaksi pitkää järveä, Iijärvi ja Pautujärvi sekä Tsiuttajoen poroaita kämppineen. Koillis-lounassuuntainen maisema-alue rajautuu lounaassa Čivtmokkjärvin,

Tupejärvin ja Kuhesjärven kautta Sammuttijärveen. Koillisessa raja-alue luottuu Kaarttilompoloon ja Tupakkiruiskimajärveen saakka. Alueen suurimmat järvet ovat koillis-lounaissauntaiset Iijärvi ja Pautujärvi. Järviä yhdistää vain puoli kilometriä leveä kannas. Iijärvi kuuluu Näättäjäjärven vesistöön, joka laskee Näättäjäjärven kautta Jäämereen. Järvien maisemakuva on avara, ne ovat vähäsaarisia ja myrskyille alltiita. Iijärven lounaispuolella on Sammuttijärvi, joka laskee Sammuttijärven kautta Iijärveen. Järvien eteläpuolella maisemakuva on pirstaleinen, sillä seutu laikuttaa koillis-lounaissauntaisten pienten järvien, lompoloiden, jokien, harjujen ja soiden mosaikki. Alueen eteläosassa sijaitsee Muddusjärven paliskunnan erotuspaikka ja laidunkiertoaita, jota maisema-alueerajaus noudattelee koillis-itäosassa aluetta.. Alue on ollut perinteisesti inarinsaamelaisena aluetta. Alueen paikannimistö on yhä pääasiassa inarinsaamenkielistä, mutta osa paikannimistä on käännetty – osin virheellisestikin – suomen kielelle. Alue pitää sisällään inarinsaamelaiseen vuotuismuuttoon liittyviä asuinpaikkoja. Talvisin asuttiin Reppänäselässä ja kesäisin siirryttiin asumaan Iijärven rannoille. Reppänäselkä tarjosi poroille hyvät jäkälämaastot sekä polttopuuta. Kesäaikaan Iijärven rannoilla kalastettiin ahkerasti. Kesäaikaan eroavat maastossa yhä erilaisen kasvillisuutensa perusteella. Alueella sijaitsee 24 muinaisjäännöstä ja Tsiuttajoen poroerotuspaikka, joka sisältyy kohteeseen Inarin poroerotuspaikat (Sa-ma 5963). (https://www.ymparisto.fi/fi-fi/luonto/maisemat/arovokkaat_maisemaalueet)

Varausperuste:**Kehittämisperiaate:**

Valtakunnallisesti arvokas maisemakokonaisuus VAMA 2021 (VNp. 18.11.2021).

Turvataan alueen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen sovitetaan sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön. Korostetaan inarinsaamelaiskulttuuria.

Merkintä:

Sa-maV 5931

Kunta: INARI

Päiväys:

1.8.2018

Alueen nimi:

INARIJOKIVARREN VUOTUISMUUTON MAISEMAT

Sijainti ja kuvaus:

Inarijokivarren maisemassa kuvastuu alueen astutuksen historiallinen ulottuvuus. Nykyiset asuinpaikat sijaitsivat usein samoilla paikoilla kuin esihistoriallinen asutuskin. Inarijokivarren alue on ainutlaatuinen esimerkki jokivarressa tapahtuneesta, saamelaisesta kesä- ja talvipaikkojen välillä tapahtuneesta vuotuismuutosta. Maisema-alue pitää sisällään Angeliin kylän Inarijokivarren kesäpaikat ulottuen aina Kunteussuvannosta Inarijokeen laskevan Vuomajoen suuhun. Ylirajainen maisema-alue rajautuu lännessä, Inarijoessa kulkevaan Suomen ja Norjan valtionrajaan. Koillisessa raja-alue kattaa Siuttavaaran laen, ja itäraja noudattelee jokilaaksoa lähimpien vaarojen lakia kulkien etelään, Lemmenjoen kansallispuistossa sijaitsevan Gahčahatskáidn ja Rovavaaran pohjoisrinteille saakka. Inarijoki, Anárjohka on Tenon latvajoki. Inarijoen useat latvahaarat ovat Norjan Kautokeinin alueella, Ylä-Inarijoen kansallispuistossa (Øvre Anárjokka nasjonalpark). Inarijoki yhtyy Karigasniemen kylän kohdalla Norjan puolelta laskevaan Kaarasjokeen ja yhdessä ne muodostavat Tenon. Inarijoki on Suomen ja Norjan rajajoki Karigasniemestä etelään. Inarijokivarren asutus on harva molemmin puolin rajajokea. Nykyinen kyläkeskus on Angeli, joka sijaitsee lähes 60 kilometriä jokivartta Karigasniemestä etelään. Kylässä on muutamia taloja tiiviimpänä asutuksena, muutoin asutus on hajallaan jokivarressa ja pienten järvien rannalla. Alueen asukkaille oli tyyppillistä elää usean elinkeinon varassa. Elanto saatiin pienimuotoisesta karjanhoidosta, pyynnistä, kalastuksesta ja poronhoidosta. Tyyppillistä oli myös asuinpaikkojenvaihtaminen kesä- ja talvipaikkojen välillä, ja usein ne olivat suhteellisen lähellä toisiaan, vain noinkymmenen kilometrin etäisyydellä. Vuonna 1950 Inarista Riutulaan ja siitä edelleen Angeliin ja Inarijoelle Ranttilaan johti polkutie. Vuonna 1978 alueelle pääsi sekä Inarin että Karigasniemen suunnasta hiekkatietä henkilöautolla. Tie Karigasniemeltä Angeliin oli valmistunut jo 1960-luvulla, mutta autotie Koskenniskasta Riutulaan valmistui vasta 1970-luvun puolivälissä. Sähköt alueelle vedettiin 1980-luvulla. Vaikka Angeli ja Inarijoki kuuluvat Ranttilaan saakka Inarin kuntaan, niin Inarijoen asukkaat kuuluvat elinkeinon, pukeutumisen ja murteen puolesta Tenon kulttuuriin. (https://www.ymparisto.fi/fi-fi/luonto/maisemat/arovokkaat_maisemaalueet)

Varausperuste:**Kehittämisperiaate:**

Valtakunnallisesti arvokas maisemakokonaisuus VAMA 2021 (VNp. 18.11.2021).

Turvataan alueen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen sovitetaan sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön. Maisema pidetään avoimena. Saamelaiskulttuuria korostetaan.

Merkintä:

Sa-maV 5937

Kunta: INARI

Päiväys:

2.8.2018

Alueen nimi:

INARIJÄRVEN JA JUUTUANJOEN MAISEMAT

Sijainti ja kuvaus:

Maisema-alueeseen sisältyy koko Länsi-Inarin lapinkylän ja nykyisen monikulttuurisen kirkonkylän historia aina kivikauden varhaisimmasta asutuksesta nykyiseen kirkonkyläkeskukseen saakka. Alue on inarinsaamelaiskulttuurin kannalta hyvin merkityksellinen, mutta myös sen monikulttuuriset arvot ovat erittäin rikkaat. Alueen luontoarvot ovat huomattavat; Inarin Juutuanjoki, Inarijärvi ja Otsamo hallitsevat maisemaa. Kulttuuriipirteet kertovat monipuolisesti mm.inarinsaamelaisien historiasta, vanhan uskonnon merkeistä, kristinuskon ja uuden asutuksen saapumista Saamenmaahan sekä Inarin kylän muodostumisen historiasta. Maisema-alue pitää sisällään alueen monivaiheisen asutushistorian: järven rannan esihistoriallisia asuinpaikat, Nukkumajoen ja Pielpajärven historialliset talvikylät ja nykyisen Inarin kirkonkylän. Lounaassa alue haarautuu kahteen osaan, joista pohjoisempi pitää sisällään Otsamotunturin ja Juutuanjoen ja eteläisempi Pahtavaaran ja Nukkumajoen. Koillisessa alueerajaus pitää sisällään Ison Pielpajärven, molemmat hautuumaasaaret sekä Ukonsaaren. Alueen kaakkosilaita kulkee Miesniemen rantaa pitkin Siskelivuonon Säisaareen, joka on inarinsaamelainen vuotuismuuton kesäpaikka. Maisema-alueen luoteisreuna noudattelee Juutuanjoen ja Juutuanvuonon ranta-alueita Pielpajärville saakka. Maisema-alue sijaitsee Inarijärven länsiosassa, ja se muodostuu Inarin kylän ja Juutuanvuonon ympärille. Alueeseen kuuluvat Juutuanvuonoon laskevat Juutuanjoki ja Nukkumajoki, Iso-Pielpajärvi sekä Ukonselän itälaidalla sijaitseva jyrkkäpiirteinen kalliosaari Äijih, Ukko/Ukonsaari. Kirkonkylän länsipuolella maisemaa hallitsee Otsamo, joka näkyy kauas eri suuntiin Inaria lähestyttäessä. Inarin kylän asutus on muotoutunut solmukohtaan, jossa joki, järvi ja nykyään myös maantiet kohtaavat. Juutuanjoen suun molemmin puolin sijaitsevat kylän suurimmat rakennukset: Siida, vanha ja uusi koulu sekä Saamelaiskulttuurikeskus Sajos. Inarin kylän halkaisee valtatie, ja Kittilän tie myötäilee Juutuanjokea. Inarin kylän maisemakuva on avara, ja varsinainen kyläasutus leviää

laajalle. Kylä on syntynyt Juutuanjoen eteläpuolelle. Nykyisen valtatie varrella sijaitsee Inarin Saamelaiskirkko, pappila ja kylän palvelut. Vanhaa sodanjälkeistä rakennuskantaa ja asuinkenttiä löytyy jonkin verran vielä Juutuanjoen rannalta, Nikulanperältä ja Sarviniementien varrelta. Kirkkorannasta, Nukkumajokisuulta, Vuopajaniemestä ja Juutuanjoen ylittävältä sillalta avautuu vaikuttava näkymä Inarijärvelle. Inarijärvelle avautuu maisemaa hallitsee Ukonsaari Ukonselän itälaidalla. Saari erottuu kauas kilometrien päähän erikoisen, jyrkkäpiirteisen muotonsa vuoksi. Vastakohtana kalliosaarelle sen pohjoispuolella sijaitsee loivapiirteinen Hautuumaasaari, jonka hiekkarantoja on jouduttu aikojen saatossa suojaamaan eroosiolta. Juutuanvuonon pohjoislaidalla kohoaa pyöreälakinen, kalliainen Pahtaniemi, ja sen pohjoispuolella kivinen Kalkuvaara. Kalkuvaaran itä- ja pohjoispuolella on jääkauden muistona pienten järvien ja kumpumoreenien kuivaan kangasmaastoon muodostama mosaiikki, missä on runsaasti siirtolohkareita. Ison Pielpajärven koillisrannalla sijaitsee aukea kenttä, jonka pohjoislaidalla on koivujen ympäröimä vanha ristikirkko tapuleineen. Juutuanvuonon etelälaidalla Inarijärveen laskee myös pieni ja kirkasvetinen Nukkumajoki. Maisema-alueella sijaitsee kolmisenkymmentä esihistoriallista tai historiallisen ajan muinaisjäännöskohdetta. Inarijärven ympäristö on inarinsaamelaisten perinteinen asuinalue, missä on eletty kalastuksella, metsästyksellä ja myöhemmin myös poron- ja karjanhoidolla. Kemin Lappiin kuulunut Inarin lapinkylä jakaantui Itä-Inarin ja Länsi-Inarin siitoihin. Maisema-alue pitää sisällään Länsi-Inarin siitan asutushistorian tärkeimmät paikat. Nykyinen kirkonkylä syntyi vähitellen parempien kulkuyhteyksien äärelle, kun uusi kirkko ja kirkkotupia rakennettiin Juutuanjoen suulle vuonna 1884. Kirkonkylä hävitettiin toisen maailmansodan lopussa vuonna 1944, joten nykyinen rakennuskanta on syntynyt sodan jälkeen ja edustaa eri vuosikymmenien rakennustyyliä. Inarinsaamelaisten vuotuismuuttoon, varmistamiseen liittyvät kesäpaikat sijaitsivat yleensä Inarijärven saarissa tai niemillä, joissa leipä saatiin kalastuksella ja linnustuksella. Maisema-alue kuuluu kahden eri paliskunnan, Hammastunturin ja Muddusjärven paliskuntien alueeseen, ja paliskuntien raja kulkee Juutuanjokea pitkin sen eteläpuolen jäädessä Hammastunturin paliskunnalle. Juutuanvarren-Inarijärven ja Tuulispään alue on Hammastunturin paliskunnan tärkein talvilaidunnusalue. Paliskunnan nykyisin merkittävien erotusaita sijaitsee Tupavaarassa, Tuulispään ja Nukkumajoen välisessä maastossa. Muddusjärven paliskunnalle Otsamon alue on puolestaan tärkeimpiä talvilaidunnusalueita. Alueella sijaitsee kohteet Inarinsaamelaisten vuotuismuuton talvi- ja kesäpaikat: Pielpajärvi (Sa-SR1 3030), Seitapaikat: Ukonsaari (Sa-maV 5930), Vanha hautuumaasaari (SM 3526), Hautuumaasaari (SM 3527), Ukonsaari (SM 3528), Nukkumajoki (SM 3529) ja Inarin kirkonkylän rakennussuojelukohteet (SR 3071). (https://www.ymparisto.fi/fi-fi/luonto/maisemat/arvokkaat_maisemaalueet)

Varausperuste:

Valtakunnallisesti arvokas maisemakokonaisuus VAMA 2021 (VNp. 18.11.2021).

Kehittämisperiaate:

Turvataan alueen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen sovitetaan sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön. Saamelaisten kotiseutualueella turvataan saamelaisten mahdollisuudet harjoittaa omaa kieltään ja kulttuuriaan.

Merkintä:**Sa-ma 5938****Kunta: INARI****Päiväys:****2.8.2018****Alueen nimi:****KUTTURA****Sijainti ja kuvaus:**

Hammastunturin erämaassa sijaitseva Kutturin kylä on Lisman kylän tavoin saamelaiskylä, joka muodostuu kolmesta asuinkentästä luonnonkauniin Ivalojoen rannalla. Asuinkentät ovat rakennuskannaltaan pienikokoista, avoimelle kentälle luonnonpiirteet huomioiden sijoitettua tyyppillistä saamelaisasutusta, jossa uudempikin asutus on sovitettu luonnollisesti maisemaan ja ympäröivään rakennuskantaan.

Varausperuste:

Maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö.

Kehittämisperiaate:

Turvataan kohteen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Kylän kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas ympäristö säilytetään ja uudisrakentaminen sovitetaan perinteiseen ympäristöön. Kentät ja niityt pidetään avoimina. Saamelaiskulttuuria korostetaan.

Merkintä:**Sa-maV 5944****Kunta: SODANKYLÄ****Päiväys:****2.8.2018****Alueen nimi:****KAUNISPÄÄN TUNTURIMAISEMAT****Sijainti ja kuvaus:**

Kaunispään alue edustaa Metsä-Lapin tunturiseudun luonnon ominaispiirteitä. Näkymät avautuvat joka ilmansuuntaan ja maisemassa voi nähdä Saariselän avoimen, laajapiirteisen tunturiylängön muuttumisen pohjoiseen päin vesistöjen rikkomaksi, havumetsäpeitteiseksi vaaramaisemaksi. Kaunispää on yksi niistä harvoista paikoista Lapissa, missä voi nähdä kahden maisemaseudun vaihtumisen. Alueelta löytyy monipuolisesti eri aikakausista kertovia merkkejä niin peuranpyynnistä, poronhoidosta, kullankaivusta, tiestön kehittymisestä, sotahistoriasta kuin palovartiointista. Alue on osa Saariselän matkailualueen ja Kaunispäällä konkretisoituu Lapin matkailun muuttuminen vaatimattomista tunturikahviloista nykyaikaisiin laskettelurinteisiin. Alue on tunnettu näköalapaikka. Maisema-alueen keskiössä sijaitsevat Kaunispään, Urupään, lisakkipään, Kuusipään ja Palopään laet. Lännessä alue rajautuu Harripäiden kuruihin ja idässä Pietarinvaaraan ja Moitakurunselän eteläosiin. Alueen pohjoisosa rajautuu Kolmikantavaaran ja Tervahautavaaran lakien kautta Raiviovaaraan saakka. Saariselän alueella peuranpyyntiä on harjoitettu vielä 1900-luvun alussa. Peuranpyynnistä kertovat mm. Luttojoen rannalle tehdyt peuranpyyntikuopat, joilla on pysäytetty peurojen kulku jokiuomassa. Perinnetiedon mukaan kun ennen lähettiin peuranpyyntiin, lähettiin moitaamaan. Kaunispää on osa laajaa tunturialuetta, jonne on tehty pyyntiretkiä useasta eri suunnasta, mm. nykyisen Ivalon suunnalta ja Sompiosta. Kaunispään, Kuusivaaran ja Moitakurun alueelle tiivistyy myös poronhoidon historiaa. Ennen paliskuntien välisten raja-aitojen rakentamista tämä tunturialue oli Lapin ja Ivalon paliskuntien välisen sopimuksen mukaan yhteislaidunnuksessa ja se oli tärkeää kesälaidunalueita. Kuusivaaran risukaarre on siltä ajalta ja se on paliskuntien yhdessä käyttämä vasanmerkityskaarre. Kaarre on tehty latomalla risuja ja oksia tiukasti vierekkäin. Siula on tehty niin, että ensin on vedetty rautalanka pystyssä olevien puiden varaan ja niitä vasten on ladottu oksia. Pohjoispuolen siulan pituus on noin 300 metriä. Eteläpuolen siula on sitä lyhyempi ulottuen jängän ylitse Alaojan päälle. Aitapaikka erottuu vielä hyvin kasvillisuuden perusteella. Moitakuru on Ivalon paliskunnan vanhimpia erotuspaikkoja. Siellä on kaksi poroaitaa, joista vanhempi puuaita on enää osittain pystyssä ja sen lähellä olleista kämpistä on jäljellä raunioita.

Ivalon paliskunnan vanhemmat poromiehet arvelivat aidan tehdyn 1910–1920-luvulla. Vanhasta aidasta noin kilometrin päässä on nykyisin käytössä oleva verkkoaita. Alue on nykyään Ivalon paliskunnan keskeistä poronhoitoaluetta ympäri vuoden. Alueella on vielä merkkejä 1800-luvun lopun kulturyrityksestä. Varsinainen ryntäys koettiin Ivalojoella, mutta myös Luttojoen latvavesille saakka tehtiin valtauksia. Tiesuus Vuotsosta Ivaloon valmistui vuonna 1913. Kaunispään pohjoispuoliset rinteet ovat jyrkkiä, joissa kuorma-autot eivät aina päässeet ylämäkeen. Tiesuus saikin nimekseen Magneettimäki. Tie on nykyisin museotie ja sen varressa on muistomerkki. Tiesuus on osa Jäämerentietä. Toisen maailmansodan aikaan, erityisesti vuosina 1940–41, sen liikennöinti oli tärkeää, sillä Petsamon kuljetukset mahdollistivat Suomen ja Ruotsin elinkeinoelämän ja tavaravaihdon jatkuvuuden. Sotahistoriasta alueella muistuttavat Kaunispään rinteillä ja Urupään laella ja rinteillä sijaitsevat saksalaisten sotilaiden konekivääripesäkkeet ja muut puolustusrakennelmat. Sotavuosien jälkeen tällä alueella tapahtui vakava onnettomuus, kun vasanmerkitystokka oli mennyt hyppymiinaan kurussa, Kaunispää on kuulunut Lapin palovartioiden verkostoon ja sen laella on ollut torni tähytämistä varten. Torni on purettu ja sen paikalle on rakennettu näköalatorni. Saariselän matkailualue sijaitsee Inarin ja Sodankylän kuntien alueella. Saariselän keskus on Inarin puolella ja Kakslautanen ja Kiilopää ovat Sodankylän puolella. Saariselän alueella on yli 12.000 vuodepaikkaa (2009). Alueella on mittava latu- ja polkuverkosto, hiihtolatuja on noin 240 km. Lähellä on Urho Kekkonen kansallispuisto. Kaunispään laella sijaitseva tunturikahvila on alun perin Lapin Matkailijayhdistyksen vuonna 1954 rakentama. Sen yhteyteen tehtiin alun perin pari matkustajahuonetta. Kahvila oli myöhemmin Suomen Matkailuliiton omistuksessa. Vuonna 1983 se myytiin yksityiselle. Rakennusta on laajennettu ja vanha puoli on nyt osa rakennusta. Kaunispään itäpuoliset rinteet ovat nykyisin laskettelurinteinä. Läheinen Saariselän matkailukeskuksen alue on voimakkaasti rakennettu ja loma-asuntojen rakentaminen on laajentunut myös Kaunispään etelärinteille. Rakennukset nousevat puurajan yläpuolelle ja siten erottuvat maisemassa hyvin. Rakennustapana tämä poikkeaa pohjoisesta rakennustavasta, jossa ei ole juurikaan rakennettu rinteisiin, vaan alemmas puuston suojaan. Alueella sijaitsee maakuntakaavan kohteet Jäämerentien tiehistorialliset kohteet: Magneettimäen tie (maV 8153) ja Moitakurun poroerotuspaikka, joka sisältyy kohteeseen Inarin poroerotuspaikat (Sa-ma 5963). (https://www.ymparisto.fi/fi-fi/luonto/maisemat/arvokkaat_maisemaalueet)

Varausperuste:**Kehittämisperiaate:**

Valtakunnallisesti arvokas maisemakokonaisuus VAMA 2021 (VNp. 18.11.2021).

Turvataan alueen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen sovitetaan sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön. Maisema pidetään avoimena.

Merkintä:

Sa-maV 5946

Kunta: INARI

Päiväys:

2.8.2018

Alueen nimi:

NÄÄTÄMÖN KOLTASAAMELAISMAISEMAT

Sijainti ja kuvaus:

Sevettijärven kylä on sekä maantieteellisesti että kulttuurihistoriallisesti ainutlaatuinen koko Suomessa. Se on esimerkki Suomen valtion poikkeuksellisista asutustoimista toisen maailmansodan jälkeen. Kolttatilat jatkuvat noin 60 km pitkänä, harvana helminauhana Nitsijärven Suojanperältä Kirakkajärvelle saakka. Sevettijärvi on ainoa, elävä kolttsaamelaiskulttuurin keskuspaikka Suomessa ja koko maailmassa. Maisema-alue rajautuu helminauhamaisesti levittäytyvien kolttatilojen mukaisesti Nitsijärven pohjoisosasta, Suojanperältä Suprun ja Sevettijärven kautta aina Kirakkajärvelle, pikku-Kirakkajärven itäpuolelle saakka. Sevettijärven kylä sijaitsee Inarin kunnan koillisosan koltta-alueella, Näätämöön kulkevan tien varrella. Kolttatilat ulottuvat Nitsijärveltä Suprun ja Sevettijärven kautta aina Kirakkajärvelle saakka yli 60 km mittaisena, lounais-koillisuuntaisena, harvana helminauhana. Katkos nauhamaiseen asutukseen tulee vain Ukonselän ja Saarijärven välillä, sillä niiden välinen maasto on hyvin karua. Ukonselän maisemaa hallitsee Äijih, Ukonpää. Järvien rannat ovat louhikkoisia sekä paikoitellen myös soistuneita. Laajan maisema-alueen maisemakuva vaihtelee siis 50 km:n matkalla suuresti. Maisemakuva hallitsevat ja toisaalta myös yhdistävät jääkauden synnyttämät lounaiskoillisuuntaiset, keltuuntuneet järvet ja samansuuntaiset hiekkapitoiset moreeniharjut. Maisema-alueen keskus on Sevettijärven eteläosassa sijaitseva Sevettijärven kylä. Suurin osa kylän rakennuksista sijaitsee kapean Sevettijärvensuojan tai -salmen pohjoisrannalla. Pitkä salmi yhdistää Nilijärven ja Sevettijärven. Salmen pohjoispäässä sijaitsee kauppa, koulu, entinen terveystalo, Sevettijärven ortodoksikirkko, hautausmaa sekä Kolttien perinnetalo. Alueella sijaitsee kolmisenkymmentä muinaisjäännöstä, jotka kertovat sen esihistoriallisesta asutuksesta sekä alueella tapahtuneesta peuranpyynnistä. Inarijärven pohjoisranta on ollut perinteisesti inarinsaamelaisien asuinalueita. Inarinsaamelaisia tiloja sijaitseeekin maisema-alueella mm. Mihkaljärvellä ja Nitsijärvellä. Sevettijärveltä lähtee myös vanha Inarinpolku, Anärašmade, Jäämeren rannalle Karlebotniin, joka oli vilkas kauppapaikka aina 1600-luvulta 1800-luvun lopulle saakka. Toisen maailmansodan jälkeen tilanne muuttui. Kolttsaamelaiset asuivat väliaikaisesti Ivalon, Nellimin ja Raja-Joosepin välisellä alueella, kunnes Laki eräiden kolttien asuttamisesta tuli voimaan vuonna 1948 ja määrittä koltta-alueen Inarin kunnan itäosaan. Petsamon Suonikylän asukkaat sijoitettiin valtion toimesta Näätämön–Sevettijärven alueelle ja vähäisessä määrin Nellimin alueelle. Alueella asui aiemmin kymmenisen porosaamelasta ja inarinsaamelasta taloutta sekä muutama suomalainen perhe. Varsinaisesti muutto tapahtui vasta vuosina 1949–52. Sevettijärven alueelle rakennettiin valtion toimesta 52 uudistaloa, Nellimin ja Pikku-Petsamon alueelle 43 ja Hyljelahteen kaksi. Sevettijärvellä valtion kolttatilat hajasijoitettiin pienten järvien rannoille, noin 60 km pitkälle tiettömälle vyöhykkeelle, joka ulottui Nitsijärveltä Kirakkajärvelle. Alueelle ei ollut yhtenäistä vesireittiä eikä tietä, ja Sevettijärven tie valmistui vasta 1960-luvulla. Asutusalueen alkupään talot sijaitsevat Nitsijärven rannalla, joka kuuluu Paatsjoen vesistöalueeseen ja Saitajärveltä Näätämöön talot sijaitsevat Näätämöjen vesistön alueella. Tiloja perustettaessa niille myönnettiin ns. kalakämppiä, jotka sijaitsivat joko Inarijärven pohjois- ja koillisrannoilla, Iijärven suunnalla tai Näätämöjoella. Suonikylän kolttsaamelaisilla vuotuismuutto oli jatkunut talvisotaan asti menetetyllä kotiseudulla, joten ajateltiin, että kalakämpät tukisivat toimeentuloa uudella asuinalueella. Lisäksi Sevettijärvellä harjoitettiin useammassa kolttatilossa lampaanhoitoa. Sevettijärvi on kolttsaamelaisien hallinto- ja kulttuurikeskus. Kylän kulttuuriympäristö poikkeavat selvästi muusta Pohjois-Lapista, sillä ortodoksinen vaikutus on alueella vahvasti esillä. Koltat kääntyivät kristinuskoon 1500-luvulla ja muodostavat Euroopan pohjoislaidalla ortodoksien läntisimmän ryhmän. Koltat kuuluvat vuonna 1950 perustettuun Lapin ortodoksisen seurakuntaan. Kylän keskellä, Kolttien perinnetalon pohjoispuolella sijaitsee jälleenrakennusajana tehty Trifon Petsamolaisen

rukoushuone, joka vihittiin kirkoksi vuonna 1990. Kirkon alue on aidattu ja kirkolta kulkee hiekkatie hautausmaalle, jossa jäkälä peittää hautakumpuja. Kolttien perinnetalo Sevettijärven kylällä edustaa sodanjälkeisen asuttamisen aikaista tyyppitaloa, jonka suunnittelussa huomioitiin myös kolttien rakennusperinnettä. Perinnetalona toimiva tupa sijaitsi alun perin Kirakkajärvellä. Tila jäi kuitenkin asuttamatta, ja tyhjiillään ollut tuparakennus siirrettiin nykyiselle paikalleen 1990-luvun alussa. Perinnetalossa on esillä Saamelaismuseon perusnäyttely, joka kertoo kolttasaamelaisen historiasta. Sevettijärven rannalla kohoaa entinen terveystalo, joka on nykyään kyläläisten ja eri toimijoiden käytössä. Tien vieressä kirkkoa vastapäätä toimii Sevettijärven koulu uudisrakennuksessa. Entisessä koulurakennuksessa on vanhusten palveluasuntoja ja terveydenhoitajan vastaanottotilat. Entisessä asuntolarakennuksessa toimii Sevettijärven kyläpaja. Perinnetalolta lähtee merkitty, 90 km mittainen rengasreitti, Saamenpolku, Säämpääljies, joka kulkee osittain vanhoja saamelaisten käyttämiä polkuja seuraten Näätamöön ja sieltä takaisin. Alueella sijaitsee 30 muinaisjäännettä ja maakuntakaavan kohde Kolttasaamelaisten asutuspaikat: Sevettijärvi (Sa-maV 5932). (https://www.ymparisto.fi/fi-fi/luonto/maisemat/arovokkaat_maisemaalueet)

Varausperuste:

Valtakunnallisesti arvokas maisemakokonaisuus VAMA 2021 (VNp. 18.11.2021).

Kehittämisperiaate:

Turvataan alueen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen sovitetään sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön. Maisema pidetään avoimena. Saamelaisten kotiseutualueella turvataan saamelaisten mahdollisuudet harjoittaa omaa kieltään ja kulttuuriaan.

Merkintä:

Sa-maV 5947

Kunta: SODANKYLÄ

Päiväys:

2.8.2018

Alueen nimi:

NATTASTUNTURIEN JA SOMPIOJÄRVEN MAISEMAT

Sijainti ja kuvaus:

Vanha Sompio ja Euroopan suurin aapasuo Posoaapa jäivät Lokan tekoaltaan alle. Nattaset–Sompiojärvi–Mutenia -maisema-alueella konkretisoituu se, mitä vanhasta Sompioista on jäljellä. Sitä voidaan pitää vanhan Sompion symbolina. Tuntureiden poikkeava muoto on tunnettu ympäri Suomen ja ne ovat alueen tunnus. Alueen käyttöön liittyy pitkä ajallinen jatkumo ja runsas materiaallinen sekä henkinen perinne. Rajaus sisältää Nattasten alueen sekä Sompiojärven ympäristön merkittävimpine kotakenttineen ulottuen Mutenian kylään. Alueen pohjoisosassa rajaus pitää sisällään Nattasten alueen sekä Männikkö-Rovaselän ja Venevaaran laen. Kaakossa alue kattaa Kussuolinkivaaran ja etelässä Mutenian eteläpuolella sijaitsevan Pastarovan sekä osan Lokan tekojärven rantamaita. Lännessä alueeseen kuuluu Nalka-aapa ja raja kulkee Nalliojen länsipuolella aina Nattasten länsipuolelle saakka. Alue sijaitsee Sodankylän kunnan pohjoisosassa, Lapin paliskunnassa. Nattastunturit kohoavat Sompiojärven pohjoispuolella Vuotson kylästä noin 15 kilometriä itään ja ovat nykyisen Sompion luonnonpuiston alueella. Nattastunturit erottuvat muista tuntureista terävälakisina ja ovat maanmerkkeinä kauas eri ilmansuunnista nähtynä. Nattasilta käsin näkyvät avautuvat joka suuntaan, itään jopa Venäjän tuntureille asti. Nattastunturien kautta kulkee 1800-luvun merkittävä liikennereitti Ruijanpolku, joka on merkitty Laanila–Sompiojärvi -välillä. Ruijanpolku on tietävästi Lapin vanhin reitti ja sen käytöstä on merkintöjä 1500-luvulta lähtien. Alueen porosaamelaisen asutuksen synty liittyy mm. rajasulkuihin, jotka lopettivat porosaamelaisten jutamisen Jäämeren rannikon ja Suomen pohjoisen metsäalueen välillä. Vuoden 1852 rajasulku Norjan ja Venäjän välillä sekä vuoden 1889 rajasulku Ruotsin ja Venäjän välillä lopettivat porosaamelaisten vuotuismuuton valtakuntien välillä. Tästä seurasi poronhoidon kriisi, joka johti laajoihin uudelleenjärjestelyihin. Seudulle muutti Koutokeinon–Enontekiön alueelta kymmenkunta perhettä vuosina 1870–90. Nykyisen Sompion luonnonpuiston alueella on useita 1800-luvun lopun ja 1900-luvun alun porosaamelaisten kotapaikkoja, mm. Sompiojärven rannalla, Heikkilänvaarassa ja Tiukuvosassa. Alue on edelleen Lapin paliskunnan tärkeää poronhoitoaluetta. 1960-luvun lopulla rakennettiin Lokan ja Porttipahdan tekoaltaat, jotka hävittivät 11 % alueen porolaitumista, sekä kyliä ja yksittäistaloja. Vanha historiallinen Sompion alue hävisi, ja rippeet sen reuna-alueita jäi jäljelle. Mutenia on Lokan kylän ohella toinen Sompion kylä, joka on säilynyt Lokan tekojärven reunamilla. Se on kulttuurihistoriallisesti merkittävä jäännös aikoinaan oman kulttuurisen ja alueellisen kokonaisuuden muodostaneesta alueesta, jonka tekojärven vedennosto peitti alleen. Nykyisin tekojärvi huuhtoo kyläkumpua, jossa vanhoista peräpohjalaisista pihapiireistä on enää jäljellä Tapion talon toistasataa vuotta vanha rakennusryhmä. Kyläkuvaan kuuluu kaksi jälleenrakennuskauden pihapiiriä. Kummassakin tosin on jäljellä muutamia vanhempiakin rakennuksia. Kylän rakennukset ovat nykyään Kemijoki Oy:n ja Metsä-Botnia omistuksessa eikä alueelle ole vapaata pääsyä. Sompiojärvi ja sen sivujoet ovat olleet jo lapinkylien aikaan tärkeitä kalastuspaikkoja. Kiiskismarkkinoille eli syyskalan yhteispyyntiin kokoonnuttiin syyskuun puolivälissä vielä 1960-luvulla. Kiiskismarkkinoita vietetään edelleen joka syyskuu Akmeelinkummulla, mutta ei enää kalanpyynnin vaan kalansyönnin ja kuulumisten vaihdon merkeissä Nattasten kuudella laella on oma nimensä: Pyhä-Nattanen (508 m mpy), Serrikainen, Seinätunturi, Lupukainen, Terävä-Nattanen (545 m mpy) ja Suku-Nattanen (520 m mpy). Pyhä-Nattanen on saamelaisten vanha pyhä tunturi. Sota-aikana saksalaisten toimet ulottuivat Nattasilta asti ja niiltä käsin tähytettiin. Sodan jälkeen Nattasilta on tehty Pohjois-Sodankylän palovalvontaa, vanha palovartijan mökki on nykyisin retkeilijöiden päivätupana. Alueeseen liittyy rikas tarinaperinne, esimerkiksi Akmeelinkumpuun liittyy useita kertomuksia lovinota Akmeelistä. Alueen paikannimet kuten esim. Pyhä-Nattanen viittaavat vanhoihin palvontapaikkoihin ja lisäksi lähiseudulla on vielä pystyssä puinen seita. Alueelle sijoittuu maakuntakaavakohteet Ruijanpolku (maV 5936), Sodankylän saamelaisasutus: Mutenia (Sa-maV 5942) ja muinaisjäännettä Nattushaara (SM 3532) ja Akmeelinkummut (SM 3533). (https://www.ymparisto.fi/fi-fi/luonto/maisemat/arovokkaat_maisemaalueet) Alueella sijaitsee valtakunnallisesti arvokas perinnebiotooppi Mutenia.

Varausperuste:

Valtakunnallisesti arvokas maisemakokonaisuus VAMA 2021 (VNp. 18.11.2021).

Kehittämisperiaate:

Turvataan alueen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen sovitetään sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön. Maisema pidetään avoimena. Saamelaiskulttuuria korostetaan.

Merkintä:	Sa-maV 5952	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	2.8.2018	
Alueen nimi:	PEURAKAIRAN LUONTAISLINKEINOMAISEMAT	
Sijainti ja kuvaus:	<p>Peurakairan alue on luonnontilainen ja erämainen ja se edustaa erinomaisesti Metsä-Lapin vanhaa eränkävynnin ja poronhoidon maisemaa. Erityistä ovat vanhat luonnontilaiset metsät, jotka ovat nykyään erittäin harvinaisia. Peurakairan alue vanhojen ja isojen mäntyjen muodostamana laajana luonnontilaisena metsänä poikkeaa siinä mielessä selvästi muista alueista koko seudulla. Alue on edelleen keskeistä Lapin paliskunnan poronhoitoaluetta ja sen merkittävin kesälaidunalue. Maisema-alue on rajattu saamelaidun perinteisen maisemakäsityksen mukaisesti siten, että siihen kuuluvat poronhoidon ja eränkävynnin kannalta tärkeimmät alueet, ja alueen rajat noudattavat vesistöjen rajoja ja toisaalta kokonaisten maa-alueiden rajoja. Lännessä alueen raja kulkee lissijoen suulta Kuolpujoelle ja sitä pitkin Kittilän kunnan puolelle kattaen Näätäselän laen. Pohjoisessa alue kattaa Palo-Peuravaaran ja Karhupalon kulkien Pikku Rullajokea pitkin Ivalojoelle ja sieltä Kivijoen itäreunaa pitkin Karhuaavan eteläreunalle Vuijeminjärgälle. Alueen itäosa kattaa Vuijeminkämpän ja osan Vaulonkankaista, ja alueen raja kulkee Vaulonjoen itäpuolen soita pitkin etelään aina Tämäkän tielle saakka. Alueen eteläraja kulkee tästä tiestä pitkin Tossarihaaraan saakka, mistä se kääntyy etelään joen länsirantaa myötäillen Porttipahdan tekojärven rannalle. Tossarihaaran suulta raja kaartaa länteen tekojärven rantavesiä myötäillen aina Latva-aavalta laskevan joen suulle ja siitä edelleen lissijoelle. Peurakairan alue on vanhaa eränkävynnin ja poronhoidon aluetta, joihin myös useat paikannimet viittaavat. Se on ollut nautinta-aluetta, jonne on tultu pyytämään peuroja ja muuta riistaa sekä kalastamaan. Alueen tyyppillisin muinaisjäänös on peurakuoppa. Saamelaiskulttuuriin ei ole kuulunut laajojen rakenteiden rakentaminen, ja siksi alueen käytöstä ja siellä asumisesta ei ole jäänyt juurikaan merkkejä. Nykyään alueella ei ole pysyvää asutusta. Alue on olennaisen tärkeä porojen kesälaidunalue, ja osin myös talvella länsipuolen porojen laitumena, sillä osa poroista viettää lännen laidunalueella läpi talven. Kevättalvella alue on tärkeä porojen siirtyessä talvilaidunalueelta länteen vasomaan. Alueella on suuri merkitys myös alueen kotitalouksien kotitarvekäytölle metsästyksen, kalastuksen ja marjastuksen kannalta. Alue on perinteisesti paikallisille keskeistä pyyntialuetta, joka on tunnettua erityisesti hirven ja kanalintujen mutta myös karhun metsästysalueena. Oman käytön lisäksi metsästyksen, kalastuksen ja marjastuksen ovat tärkeitä virkistys- ja harrastustoiminnan muotoja. Peurakaira on merkittävä virkistyskäytössä, koska alue on kansallispuistoja lukuun ottamatta seudun ainoa laaja alue, jossa on täysikasvuisia puita ja ehjää vanhaa metsää. Alueella on paljon pienilajaisia luonnonkauniita paikkoja. Monet liikkuvat alueella kokeakseen vanhan metsän rauhan ja voiman. Alueen kautta on kulkenut vanhoja reittejä. Rovasen maantienä tunnettu reitti kulkee Kitiseltä (nykyään Porttipahdan altaalta) Ivalojoen Kultalaan. Reitti liittyy Ivalojoen kullankaivun historiaan. Toinen vanha reitti (Vuoto–Purnumukka–Kuttura–Lisma–Repojoki) on yhdistänyt saamelaiskylät toisiinsa. Keinoja pitkin on kuljettu sekä kesällä että talvella. Talvella tätä keinoa pitkin on kuljettu mm. erotuksiin, pohjoiseen Sallivaaraan ja etelään Vuomaselkään. Vuijeminkämpänmaassa on sijainnut kämpä, jossa on yövytty. Kämpä on sittemmin purettu. Ennen tekoalaiden rakentamista alue on ollut Lapin paliskunnan läntisten tokkakuntien talvilaidunalueita. Vanha jutokeino on kulkenut Tämäkästä Vuomaselkään, jolloin porot kuljetettiin isoja aapoja pitkin erotusaidalle. Nykyisin poroja ettotaan joko Tämäkästä Kitiselle Hietaniemen aitaan tai Tämäkästä ja Palopeurasta Vuomaselkään riippuen sääoloista, vuodenajasta ja porojen kunnosta. Alue on tunnettu erityisesti loppupuistaan. Alueella on käytetty luonnonmaisemaa apuna poronhoidossa. Esimerkiksi Pitkänmaan vasanmerkitysaitaa on käytetty samoin kuin Enontekiön porosaamelaidun kesäkylien ympäristössä on käytetty järviä ja niemiä. Pitkänmaan muodostaa pitkin, kuivan aapojen ympäröivän niemen. Poroja on haettu ympäröiviltä aavoilta vasanmerkityskaarteeseen aina sopiva määrä kerrallaan. Poromiehiä on piileskellyt alueella jäädessään paimentamaan poroja Lapin sodan aikana muiden lähtiessä evakkoon. Nykyään alue on erityisen tärkeä kesälaidunalue, sillä siellä ovat kesäisin lähes kaikki Lapin paliskunnat porot. Riittävän laaja kesälaidunalue säästää tunturialueen talvilaidunalueita. Järkevä ja laitumia säästävän laidunkieron takia Lapin paliskunnassa lähes kaikki porot ovat ympäri vuoden luonnonlaitumilla. Alueen poroaitoja: Korkiantievan/Törmäsvaaran aita, Tämäkän aita, Petäjäpalon aita, Tossariavaaran aita (vanha puuaita), Pitkänmaan aita. Alueen porokämpä: Tämäkän kämpä, Luolaselän kämpä, Kiviojan kämpä. (https://www.ymparisto.fi/fi-fi/luonto/maisemat/arvokkaat_maisemaalueet)</p>	
Varausperuste:	Valtakunnallisesti arvokas maisemakokonaisuus VAMA 2021 (VNp. 18.11.2021).	
Kehittämisperiaate:	Turvataan alueen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen sovitetaan sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön. Maisema pidetään avoimena. Saamelaiskulttuuria korostetaan.	

Merkintä:	Sa-maV 5957	Kunta: UTSJOKI
Päiväys:	6.8.2018	
Alueen nimi:	PAISTUNTURIEN LUONTAISLINKEINOMAISEMAT	
Sijainti ja kuvaus:	<p>Paistunturin kivikaarteet kertovat alueen pitkästä peuranpyynnin ja poronhoidon historiasta. Ne ovat esimerkkejä poronhoidon mukautumisesta ympäristöönsä ja luonnon tarjoamien materiaalien käytöstä äärimmäisissä, karuissa olosuhteissa. Maisema-alueen rajaus kattaa molemmat kivikaarteet sekä niiden välille jäävät, merkittävät hilla- ja heinäjärgät. Pohjoisessa alue kattaa Vårddoivin ja Rohttoivin laet, idässä Birkoivin sekä Erttetvärrin läntisemmän laen, etelässä Linjinvärrin ja Luovvemaraksen sekä lännessä Skierrečopman, Juohkkoivin ja Bádžoivin. Bádžoivi ja Erttetvärrin sijaitsevat Paistunturin tunturiylängöllä ja niiden molempien rinteillä avotunturissa on kivistä ladottu poroaita, kivikaarre. Maisema on rakkaista avotunturia, jota hallitsevat joka puolella tunturinäkymät. Pohjoisessa näkyvät korkeat lumipeitteiset huiput ovat Norjan tuntureita. Bádžoivissa (504 m mpy) kivikaarre sijaitsee sen länsirinteellä, noin neljä kilometriä itään Utsjoki-Karigasniemi -tieltä, missä Bádžoijohka laskee Tenoon. Aidan viereinen alue siulan sisällä on kivinen ja siinä kasvaa muusta kasvillisuudesta poiketen heinää. Aidan läheisyydessä on lähde, Bádžojoen latvajärgät, mm. useita palsaaita, sekä sen eteläpuolella kaksi purnua. Erttetvärrin (458 m mpy) kivikaarre sijaitsee laen eteläpään avotunturissa, noin 13 km Utsjokivarren Patonivan kylästä länteen. Kaarteiden eteläpuolella on iso suo ja pieni puro. Kivikaarteiden etäisyys toisistaan on noin yhdeksän kilometriä, ja niiden välissä on tuntureiden lisäksi suuria suoalueita, joista osa on</p>	

palsasoita. Paistunturi on ollut entisten Utsjoen ja Tenon siitojen yhteistä pyyntialuetta, jossa tärkein saaliseläin oli peura. Poronhoitoaluetta Paistunturi on ollut jo 1600-luvulta lähtien. Alueella on kaksi vanhaa luonnonkivistä rakennettua vasanmerkkäsaaitaa, Bádósoaivin ja Erttetvárrin kivikaarteet. Ennen nykyiseen poronhoitoon siirtymistä peuranpyyntiä ja poronhoitoa on harjoitettu alueella rinnakkain, minkä vuoksi on vaikea sanoa, liittyyvätkö nämä alueen vanhimmat luonnonkivistä ladotetut kaarrerakennelmat peuranpyyntiin, poronhoitoon vai molempiin. Bádósoaivi aidasta kerrotaan, että se olisi rakennettu 1800-luvun alussa tai jopa aikaisemmin, ja se vaikuttaa olevan vanhempi kuin Erttetvárrin aita. Bádósoaivin aitarenkaan ympäröimä on 190 metriä. Lyhyet kiviset siulat eli johdinaidat sijaitsevat aitarenkaan molemmilla sivuilla. Näistä eteläisemmän pituus on 42 metriä ja pohjoisemmän 30 metriä. Aitarakenteen korkeus on ollut korkeimmillaan 150 cm, ja niiltä osin kuin aita on kaatunut, sen korkeus on vain 60 cm. Aitauksessa on viisi erikokoista aukkoa, joiden leveys vaihtelee 3–8 m välillä. Porot on tuotu aitaan sen länsipuolelta. Kooltaan tämä kivikaarre on Erttetvárrin aitaa pienempi. Erttetvárrin kivikaarre on eräiden tietojen mukaan rakennettu 1800-luvun loppupuoliskolla, toisten tietojen perusteella jo 1800-luvun alussa. Aitaa on käytetty monipuolisesti, sillä siinä on pidetty erotuksia, lypetty vaatimia, seisotettu tokkaa ja myöhemmin merkitty vasa. Vasanmerkityskäytössä se on ollut vielä vuoden 1945 jälkeen. Kaarteella oltaessa asuttiin siitä etäämmälle pystytetyissä laavuissa. Erttetvárrin aitarenkaan ympäröimä on 220 metriä. Aidan sisäpuolella on kolme noin 1,5 m korkeaa kiviröykkiötä, urria. Kivikaarteiden korkeus vaihtelee 120–160 cm välillä. Aitarakenne on hyvässä kunnossa, ja siitä on tippunut kiviä pois vain paikoitellen. Museovirasto on kunnostanut aitaa 1990-luvun alussa, jolloin sen yläosasta pudonneita kiviä ladottiin takaisin ja oikaistiin kalteviksi painuneet seinät. Samoin korjattiin puiset veräjät ja siulat. Kaarteessa on kaksi aukkoa. Alempana rinteessä, kaarteiden länsilaidalla on sisääntuontiaukko, josta porot on tuotu aitaan. Aidan pohjoispään aukosta porot on laskettu pois. Aukot on suljettu koivuista tehdyillä irtorehdoilla. Siulan eli johdeaidan kiviosan päällä on luultavasti ollut katajaa, ja siulan jatkeet ovat myös olleet katajasta. Kiviset kaarteet säilyvät hyvin ja ovat olleet käytännöllisiä puuttomassa avotunturissa. Kaldoaivin paliskunnan alueella paimentaa nykyään 10–14 tokkakuntaa riippuen siitä, millainen porovuosi on, sillä sääolot vaikuttavat paimennukseen. Poroja pyritään kuitenkin paimentamaan samoilla totutuilla alueilla. Erttetvárrin on nykyporonhoidon laidunkieron mukaan tärkeää vasomaaluetta ja Bádósoaivi tärkeää alkutalven laidunalueita. Utsjoella on ollut tyypillistä vuotuismuutto jokivarsien talvipaikkojen ja tunturiylängön kesäpaikkojen välillä. Pysyvät rakennukset olivat jokilaaksossa ja usein tunturiylängön asuinpaikkana oli kammi. Liikkumalla kausiasuinpaikkojen välillä taattiin riittävät resurssit selviytymiseen ja luonnonantimien monipuoliseen käyttöön eri vuodenaikoina. Jängät olivat tärkeitä, sillä niistä tehtiin heinää karjalle ja niillä hillasteltiin. Hillan keruulla oli suuri taloudellinen merkitys, koska niitä myytiin Norjan puolelle 1960-luvulle saakka. Tunturiylängöjen kammeja käytettiin myös poronhoidon, riekostuksen ja kalastuksen tukikohtina. Kesäaikaan mukana saattoi olla myös karjaa, jolloin lapsille saatiin maitoa, ja toisaalta näin säästettiin kiinteän asuinpaikan niittyjä talvirehuksi karjalle. Iso Linkinjänkä on ollut ja on yhä kulttuurisesti tärkeä suoalue, jota on käytetty monipuolisesti eri vuodenaikoina. Alueella on useita kamminsijoja. Linkinjänkään on maastoautotie Nuvvuksen kylästä, ja siellä on myös maatalousseuran rakentama uusi kammi. Alueella sijaitsee maakuntakaavakohteet Poroerotuspaikat ja -aidat: Erttetvárrin ja Badusoaivi (Sa-maV 5968). (https://www.ymparisto.fi/fi-fi/luonto/maisemat/arvokkaat_maisemaalueet)

Varausperuste:**Kehittämissperiaate:**

Valtakunnallisesti arvokas maisemakokonaisuus VAMA 2021 (VNp. 18.11.2021).
Turvataan alueen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen sovitetaan sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustalteen arvokkaaseen kulttuuriympäristöön. Maisema pidetään avoimena. Saamelaiskulttuuria korostetaan.

Merkintä:**Sa-maV 5958****Kunta: SODANKYLÄ****Päiväys:****6.8.2018****Alueen nimi:****SAARITUNTURIEN PORONHOITOMAISEMAT****Sijainti ja kuvaus:**

Korkeat tunturit, erilaiset kirkasvetiset vesistöt ja alankojen rehevät kuusikkokorvet vuorottelevat ja edustavat luonnon ominaispiirteiltään Metsä-Lapin tunturiseutua tyypillisimmillään ja parhaimmillaan. Sokosti on Itä-Lapin korkein tunturi, muodoltaan tunnistettava alueen maamerkki ja tunnus. Alueeseen liittyy useita historiallisia kerroksia eränkävynnästä, poronhoidosta ja metsätaloudesta nykyaikaiseen matkailuun saakka. Maisema-alueen keskiössä ovat Luiojärvi ja Pikku-Luiojärvi. Niitä ympäröivät näkyvät ja maisemat on sisällytetty maisemaraajaukseen. Idässä rajausta kulkee Lumipään ja Suppi-Kotavaaran lokia pitkin etelään kattaen kokonaan Sokostin ja Kärppäpää sekä Kärppäjärvet. Etelässä alue rajautuu Karhunokan, Ruotmuttipään ja Luusuanvaaran lakiin ja lännessä Vasanlyömäpään lakeen ja Lupukkapäähän. Pohjoisessa rajaukseen kuuluu Seisomakivenselkä ja Vaulopään lakialue. Alue sijaitsee Sodankylän kunnan pohjoisosassa, Lapin paliskuntaan kuuluvan Saariselän tunturialueen ytimessä, Urho Kekkonen kansallispuistossa. Pikku-Luiojärven ja Luiojärven alue jää ympäröivien tunturilakien sisälle tasankona. Aluetta luonnehtivat korkeat rakkaiset tunturilaet, kirkasvetiset purot, joet ja järvet. Tasangoilla vesistöjä reunustavat rehevät kuusikkokorvet. Alueen esihistoriasta kertovat Luiojärven eteläpäässä sijaitsevat pyyntikuopat, jotka ulottuvat Luiojoen suun pohjoispuolisella hiekkaharjulla noin 300 metriä alavirtaan. Muita merkkejä muinaisen ihmisen toiminnasta ovat esihistorialliset asuinpaikkajäljet Luiojärven eteläosan hiekkakankaalla. Alueen on halkaissut vanha talvikeino, jota on kuljettu Sompion kylästä Luiojärven kautta pohjoiseen, aina Jäämerelle asti. Pikku-Luiojärven pohjoispuolella se kulkee eteläpohjoissuunnassa tunturialueen halkaisevaa kurua pitkin, joka tunnetaan nimellä Maantiekuru. Reittiä kuljetaan edelleen, sitä kautta kulkee myös retkeilijöiden suosima kulkuväylä Suomun ja Luiojärven välillä. Paikoitellen järvien ja Luiojoen rannalla puissa on yhä nähtävillä vanhan polun varrella kaiveruksia tai pilkkoja. Lapin paliskunnan alueella ovat sijainneet vanhat Sompion ja Sodankylän lapinkylät. Lapinkylien kausi loppui 1700-luvulla. Alueen porosaamelaisen asutuksen synty liittyy mm. rajasulkuihin, jotka lopettivat porosaamelaisten jutamisen Jäämeren rannikon ja Suomen pohjoisen metsäalueen välillä. Laidunten pienentyminen johti poronhoidon kriisiin ja aiheutti laajamittaisia muutoksia poronhoitoon ja asutukseen. Seudulle muutti Koutokeino–Enontekiön alueelta kymmenkunta perhettä vuosina 1870–90. 1960-luvun lopulla rakennettiin Lokan ja Porttipahdan tekoaltaat, jotka hävittivät 11 % alueen porolaitumista sekä kyliä ja yksittäistaloja.

Luirojärven nimellä tunnettu vanha vasanmerkitysalue sijaitsee Pikku-Luirojärven ja sen itäpuolisten tunturilakien välisellä tasangolla. Alueella on useita eri-ikäisiä vasanmerkityskaarteita. Aitojen paikkoja on muutettu tietäin välein, koska maanpinta on kulunut rikki ja maa on alkanut pölistä. Pöly on vaarallista erityisesti pikkuväsoille. Vanhimmat kaarteet ovat ns. risukaarteita, eli aitarakenne on tehty puiden oksista, maapuista jne. Uusin kaarekokonaisuus, jota on mahdollista vieläkin hyödyntää vasanmerkinnän ja myös talvi-ajan ettötöiden yhteydessä, sijaitsee Luirojärven laskevan Pälkkimäoan laidassa. Aitojen lähistöllä on jäänteitä kota-asutuksesta. Mm. Pikku-Luirojärvestä lähtevän heteoan varrella on edelleen nähtävissä turvekotien jäännökset. Nykyisin alue on Lapin paliskunnan talvilaidunalue, sillä tekoaltaiden rakentaminen on vaikuttanut laidunjärjestelyihin. Poronhoidon ja siihen liittyvän asumisen jatkumona alueella on nyt Lapin paliskunnan porotilalain perusteella vuonna 1982 perustettu noin yhden hehtaarin suuruinen paimentopaikka. Paliskunnan yksittäiset poromiehet ovat rakentaneet sinne kämppiään. Alue on edelleen elävää poronhoidon maisemaa niin porojen lautumina kuin myös poronhoitajien tukikohtana. Paikka on ollut kesäisen poronhoidon kannalta suotuisa. Lisäksi kalaiset vesistöt, kuten Luirojärvi ja sen pohjoispuoliset muut järvet ja niiden väliset vesistöt ovat olleet merkittäviä kesäajan asumisen ja elannon kannalta. Kesämerkinnän aikana poromiehet ovat kalastaneet. Poromiesten kalastukseen liittyy mm. vanha verkkoukujen paikka piilotettuna kauemmas järvestä. Sompion kylistä kuten Muteniasta ja Korvasesta on myös käyty kalassa Luirojärvellä. Alueeseen liittyy myös metsätalous. Alueelle oli laajamittaiset savottasuunnitelmat, jotka talvisodan syttyminen peruutti. Luirojärven eteläpuolelta lähtevän Luiron luusuaan ehdittiin tehdä tammi eli pato, jonka avulla oli tarkoitus padota järven vesi kevään uittoon. Tammen jäänteet ovat vielä nähtävissä. Luirojärven alue kuuluu Urho Kekkosen kansallispuiston erämaaosaan, ja sen kautta risteävät vaellusreitit useisiin eri suuntiin. Alue onkin suosittua vaellusalue. Järven eteläpuolella on vaeltajille kolme tupaa ja sauna (Kuuselan kämppiä, Rajan kämppiä, Luirojärvi) sekä Metsähallituksen huoltotupa rakennuksineen. Raappanan kammi sijaitsee hieman kauempana järven itäpuolella. Sokostin huipun masto huoltorakennuksineen kertoo omaa tarinaansa kaukaistenkin erämaiden muuttumisesta paikoiksi, jossa puhelinyhteydet pelaavat. Alueeseen sisältyy Pohjois-Lapin maakuntakaavan 2008 kohde Luirojärvi–Pikku-Luirojärvet. (https://www.ymparisto.fi/fi-fi/luonto/maisemat/arvokkaat_maisemaalueet)

Varausperuste:**Kehittämisperiaate:**

Valtakunnallisesti arvokas maisemakokonaisuus VAMA 2021 (VNp. 18.11.2021).

Turvataan alueen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen sovitetaan sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustalvallaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön. Maisema pidetään avoimena. Saamelaiskulttuuria korostetaan.

Merkintä:

Sa-maV 5961

Kunta: UTSJOKI

Päiväys:

3.8.2018

Alueen nimi:

AILIKASTUNTURIN LUONTAISLINKEINOMAISEMAT

Sijainti ja kuvaus:

Ailikastunturin luontaisalouden maisema-alue kuvastaa poikkeuksellisen hyvin saamelaiskulttuurin jokilaakson ja sisämaan välistä luontaiselinkeinon toimeentuloa ja elintapaa. Maisema-alue on erityislaatuinen, sillä alueen nautinnalla on pitkä historiallinen ulottuvuus ja se pitää sisällään myös runsaasti perimätietoa. Luomusjärvien vanhoille, sukujen tai perhekuntien kotapaikoille on rakennettu samojen perhekuntien nykyisiä nautintakämppejä. Alue on luontaiselinkeinojen monipuolisesti käyttämää riekonpyynnin, kausikalastuksen, poronhoidon, marjastuksen ja tarveainesten resurssialuetta. Ailikkaan erotusaita kämppineen muodostaa maisema-alueen sisälle ainutlaatuisen maisemakokonaisuuden. Alue on rajattu sen perusteella, miten kylillä ja asukkailla Tenon jokilaaksossa on ollut nautinta-alueita Luomusjärvillä. Alueen keskiössä on Ailikastunturin poroerotusaita. Lännessä Tenolla alueen rajaus kulkee Vanhasta Karigasniemestä Rovisuvantoon ja kääntyy Gáivvoskáidin kohdalta siitä itään kulkien Piesjoen eteläpuolelta Luopmošváritin pohjoispuolelle. Koillisessa alue kattaa Ristenašoavin ja Ruohitirin laet, ja idässä alue rajautuu Luomusjärvien itäpuoliselle vaarojen lakialueelle. Etelässä alue kattaa osan Luopmošjohjeaggia ja Basijávrin, mistä alueen rajan kulkee Basijohkan eteläpuolta Vanhan Karigasniemen eteläpuoliselle Gaskabeaičohkkalle ja siitä Tenolle saakka. Maisema-alue ulottuu Karigasniemeltä Luomusjärville Ailikastunturin (Áilegas) sijaitessa alueen keskellä. Alueen maisemakuva on hyvin vaihteleva. Jylhän ja korkean, kaukaa tunnistettavan Ailikkaan (620 m mpy) päältä avautuu vapaa näkymä joka suuntaan, myös Norjan puolen laajoille, lumipeitteisille tuntureille. Sen päällä oleva masto tuo rakkakivikon peittämään monilakiseen tunturiin lievän maisemavaurion. Ailikastunturin ja Luomusjärvien välissä sijaitsee Ailikasjänkä, jonka pohjoispäässä sijaitsee Paistunturin paliskunnan pääerotusaita erotuskämppineen. Eriväriset pienet rakennukset sijoittuvat aidan koillis- ja kaakkoispuolelle. Pisin erotusaidalle johdettava siula ulottuu aina Luomusjärvien pohjoispuolelle saakka. Luomusjärvet halkaiseva, kilometrejä pitkä harjumuodostelma kulkee Kaamanen–Karigasniemi -tien laidasta aina Luomusjärvien pohjoisosaan. Harjun eteläosassa sijaitsee Suomen suurin makean veden lähde Sulaoja, joka on pienen järven kokoinen. Suuri harju muodostaa oman maisemansa, jossa vuorottelevat pienet, kirkasvetiset järvet ja lompot, tiheät tunturikoivikot ja harjun svänteet ja kumpareet. Luomusjoen ja harjun välinen maasto on paikoin erikoista, tasaista ja laakeaa jokiterassia, jossa kasvaa muutama kataja varpukasvillisuuden tai sammaleen keskellä. Luomusjärvien maisemakuva on avara. Harjun päältä on vaikuttavat näkymät kohti Ailikastunturia, Luomusvaaroja ja alueen pohjoispuolen Ristenašoavia ja sen takaisia tuntureiden lakeja. Stuurajávrin lounais- ja länsirannalla on muutamia maisemaan hyvin sopeutuvia kämppejä. Retkeilyreitti kulkee leveää harjua pitkin välillä sen päällä, välillä sen länsirannalla. Ailikastunturin maisema-alueella on useita muinaisjäännöksiä. Áilegas on yksi Utsjoen kolmesta, maisemasta hyvin erottuvasta ja muodoltaan tunnistettavasta Ailikastunturista, jotka ovat kaikki olleet saamelaisten pyhiä paikkoja. Tunturin eteläpuolella on matalampi, pyöreälakinen Feaskkervári, eteinen, jonka kautta pyhää tunturia voitiin lähestyä kunnioittavasti. Vanhan uskonnon Áilegas hallitsee yhä maisema-alueella. Sulaoja on saamelaisten vanha pyhä lähde, joka saa alkunsa Luomusjoen hiekkaharjuilta. Lähteen vedellä uskotaan olevan parantavia vaikutuksia. Ihmisiä hakee yhä vettä Sulaojan lähteestä. Luomusjärvet ovat perinteisesti olleet Vanhan Karigasniemen, Karigasniemen, Outakosken ja Rovisuvannon asukkaiden nautinta-alueita. Luomusjärvien rannoilla on pieniä kämppejä, joiden ympäristössä erottuu myös vanhojen kotien jäännöksiä. Samat perhekunnat tai suvut ovat palanneet omille nautintapaikoilleen vuosikymmenten, ellei vuosisatojen ajan. Järvien etelärannalla on myös Karigasniemen kyläyhdistyksen kammi. Vakituista asutusta alueella ei ole. Järvien

aluetta on käytetty monipuolisesti, siellä on käyty perhekunnittain kalastamassa (kesäverkostelu, syyssiiianpyynti), marjastettu, pyydetty riekkoa ja hankittu tarveaineita. Ailikkaan erotusaita on Paistunturin paliskunnan pääaita, jossa erotukset jatkuvat syksystä vuodenvaihteen yli. Ailikkaan erotusaita ja sen kämppäkokonaisuus muodostaa Niillasašvárrin ja Ailikastunturin väliseen maastoon poronhoidon maiseman. Keväämmällä maaliskuulla tokka ratkotaan. Luomusjärvien ympäristössä on vielä jäljellä vanhoja, ennen sotia tai niiden jälkeen rakennettuja pienempiä vasanmerkkuaaitoja, kuten Ristenašjávrrin vanha aita. Nykyään porot vasovat Kevon kanjonin alueella ja vasat merkitään vasta syyserotuksissa. (https://www.ymparisto.fi/fi-fi/luonto/maisemat/arvokkaat_maisemaalueet)

Varausperuste:

Valtakunnallisesti arvokas maisemakokonaisuus VAMA 2021 (VNp. 18.11.2021).

Kehittämisperiaate:

Turvataan alueen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen sovitetaan sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön. Maisema pidetään avoimena. Saamelaiskulttuuria korostetaan.

Merkintä:

Sa-maV 5962

Kunta: UTSJOKI

Päiväys:

3.8.2018

Alueen nimi:

ALAKÖNKÄÄN KOSKIMAISEMA

Sijainti ja kuvaus:

Alaköngään maisema-alue on Tenon vaikuttavin koskiosuus yllirajaisessa jokilaaksomaisemassa. Alue on ollut tärkeä jo esihistoriallisella ajalla, mistä kertoo pitkään asuttu ja runsaslöytöinen Ala-Jalven asuinpaikka. Tenon lohenpyynti on ollut alueen tärkeimpiä elinkeinoja, ja Alaköngäs on yksi merkittävimmistä Utsjoen ja Tenojoen saamelaisten perinteisistä lohestuspaikoista. Maisema-alue kattaa Ala-Köngään vaikuttavimman koskiosuuden, Nivajoki-Alajalve-museotien sekä Ala-Jalven ympäristön merkittävimmät muinaisjäännekoet. Pohjoisessa alue yllirajainen maisema-alue rajautuu Suomen ja Norjan valtioiden rajaan; etelässä rajaus noudattelee Guovžápmirin tasangon, Biedganavárrin ja Anárašvárrin rinteitä. Tenon Alaköngään (Vuollegeavhngis) maisema-alue sijaitsee noin 10 km Nuorgamista Utsjoen suuntaan. Alaköngäs on yksi Tenon vaikuttavimmista, kuohuvista koskialueista. Alaköngäs on kuusi kilometriä pitkä koski, jossa putousta on 35 m ja viimeiset 20 m se putoaa noin 3,5 km matkalla. Maisema-alue on yllirajainen, ja jokirannasta koskiosuus avautuu molempiin suuntiin, ylä- ja alavirtaan. Köngään kohdalla joen pohjoisranta kohoaa jyrkästi, ja sitä taustoittavat Norjan puolen tuntureiden laet. Suomen puolella köngään kohdalla on laakea, tunturikoivua tiheästi kasvava kivinen rantaterassi. Jokirannat ovat kiviset ja paikoin hyvin jyrkät. Tunturikoivua kasvavalla muinaisella rantaterassilla on joen suuntainen Alaköngään koskenkiertotie, joka laskee itäosastaan Ala-Jalven talon avoimeen pihapiiriin. Tietä reunustavat paikoin kalastajien käyttämät nuotiokiveykset, jotka on koottu pyöreistä rantakivistä. Tenon jokilaaksossa on runsaasti eri-ikäisiä muinaisjäännekoita. Tenon Alaköngään lounaisrannalla, Ala-Jalven talon pohjois- ja länsipuolisilla terasseilla sijaitsee erittäin runsaslöytöinen kivipronssikaudelle ajoittuva asuinpaikka, joka on Utsjoen alueen laajimpia ja parhaiten tutkituimpia esihistoriallisia asuinpaikkoja. Esinelöytöjen perusteella paikan intensiivisin asutusaika on 2000–500 eaa., mutta yksittäisiä löytöjä on vanhemmaltakin ajalta. Tenolla oli ennen tieverkoston kehittymistä tärkeä rooli jokivarren saamelaisasutuksen yhdistävänä sekä Jäämerelle saakka ulottuvana kulkuväylänä. Talven yli on selvitty pienimuotoisen maatalouden voimin, mutta kalastus on tarjonnut elannon suurimman osan vuotta. Vielä 1600-luvulla kalastus oli siitojen hallinnassa ja kalastusalueet jaettiin siitan jäsenien kesken. Koska kalastus oli merkittävää, kalastusoikeudet Tenoon sidottiin myöhemmin tilaoikeuksiin ikimuistoisen nautinnan perusteella. Perinteisesti jokirantojen saamelaiset pyysivät lohta yhdessä, ja Norjan ja Suomen puolen saamelaisten yhteinen pyynti loppui vasta 1850-luvulla. Alaköngäs on merkittävin ja tunnetuin Tenon ja Utsjoen saamelaisten perinteisistä kalastuspaikosta. Paikalliset asukkaat tai ulkopaikkakuntalaiset voivat lohestaa köngään tietyillä paikoilla vain tarkasti määriteltynä ajanjaksoina, ja molempia koskevat joessa erilaiset säännöt. Perinteisesti joessa pyydetään useilla eri menetelmillä, kuten soutamalla tai rannalta heittelemällä. Maisema-alueen rantaterassilla kulkee myös Nivajoen ja Ala-Jalven tilojen välinen yksityistie, joka on vanha koskenkiertotie. Se muistuttaa ajasta, jolloin joet olivat pääkulkuväyliä ja kosket jouduttiin kiertämään maitse. Koskenkiertotie on virallisesti Utsjoen alueen ensimmäinen tie; se liitettiin vuonna 1928 yleiseen tienverkkoon, vaikka alueella ei tuolloin ollut muita teitä. Sorapäälysteisen kapean tieosuuden pituus on lähes viisi kilometriä, ja se tarjoaa vaihtelevia ja vaikuttavia Tenon jokivarren näkymiä. Alueella sijaitsee maakuntakaavakohde Alaköngään koskenkiertotie (Sa-maV 5926). (https://www.ymparisto.fi/fi-fi/luonto/maisemat/arvokkaat_maisemaalueet)

Varausperuste:

Valtakunnallisesti arvokas maisemakokonaisuus VAMA 2021 (VNp. 18.11.2021).

Kehittämisperiaate:

Turvataan alueen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen sovitetaan sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön. Maisema pidetään avoimena. Saamelaiskulttuuria korostetaan.

Merkintä:

Sa-ma 5963

Kunta: INARI

Päiväys:

3.8.2018

Alueen nimi:

INARIN POROEROTUSPAIKAT: HAMMASTUNTURI, TSIUTTAJOKI, MOITAKURU JA PORTTIKALLIO

Sijainti ja kuvaus:

Hammastunturin, Tsiuttajoen, Moitakurun ja Porttikallion poroerotuspaikat. Hammastunturin poroerotuspaikka on suuri, perinteinen porokaarre Hammastunturin pohjoispuolella, Kulpakkojen laaksossa. Tunturin juurella on useita Hammastunturin paliskunnan hirsikämppejä. Tsiuttajoki on yksi Metsä-Lapin vanhoista ja legendaarisista erotuspaikoista. Tsiuttajoen aita on rakennettu 1920-luvulla, mutta kerrotaan, että paikalla on ollut aitarakennelmia aikaisemmin, jo vuosisadan vaihteessa. Tsiuttajoki oli keskeinen erotuspaikka Muddusjärven, Kaldoaivin, Paistunturin ja Vätsärin paliskuntien poronhoitajille ja siellä käytiin myös Norjan puolelta erotuksissa. Alueelle johti keinot eli kulkutiet Kaamasesta, Partakosta ja Iijärven Kutulahdesta. Sodan jälkeen alue oli laajimmillaan, kerrotaan että kahvilakämppejä oli kahdeksan ja pankki piti myös omaa konttoriaan aidalla. Kämppeäalueilla ja kämpillä oli omia kutsumanimiään. Uudet kämpät ovat heti poroaidan välittömässä läheisyydessä ja muodostavat tiiviin alueen. Tämä onkin suurin ero entiseen verrattuna, sillä kammit ja kämpät sijaitsivat eri puolilla ja huomattavasti kauempana aidasta. Tsiuttajokivarressa sekä aidasta etelään onkin useita vanhoja kämppejä ja kämpän tai kammin jäänteitä. Vuosikymmenten aikana poroaitaa on korjailtu tarpeen mukaan tai rakennettu uudestaan. Ajan myötä poronhoidon työtavat ovat muuttuneet, tekniikka kehittynyt ja myös

lainsäädäntö on osaltaan vaikuttanut siihen, millaisia rakenteita poroaidoilla on oltava. Erilaiset aitarakenteet eri aikakausilta kertovat työtapojen ja materiaalien muuttumisesta. Rakenteiden paikat ovat kuitenkin pysyneet usein samoina. Paikan historia näkyy myös sen paikannimisessä. Aidan lähistöllä on Lentokonejärvi, joka on saanut nimensä siitä, että ennen tietä poromiehet kulkivat paikalle myös lentokoneella. Tämä silloin vielä nimetön järvi oli lähiympäristössä ainoa, mihin koneella saattoi laskeutua. Tsiuttajoen erotusaita kämppiseen on yhä käytössä. Se on Muddusjärven inarinsaamelaisen paliskunnan pääerotusaita, johon johtaa laidunkiertoaite. Laidunkiertoaiteiden pohjoispuolella on kesälaidun ja sen eteläpuolella talvilaidun. Erotuskausi alkaa syksyllä, kun porot pakkaavat laidunaitaa vasten pohjoisesta. Moitakurun vanha puinen poroaita on rakennettu 1910/1920-luvulla. Vanhaa aitaa on osittain pystyssä ja sen lähellä olleista kämpistä on jäljellä raunioita. Vanhasta aidasta noin kilometrin päässä on nykyisin käytössä oleva verkkoaita. Moitakuru on Ivalon paliskunnan vanhimpia erotuspaikkoja, ja se on edelleen käytössä. Alueen suullisen perimätiedon mukaan ennen kuin lähdettiin peuranpyyntiin, lähdettiin moitaamaan. Porttikation poroerotuspaikka on Muotkatunturin paliskunnan iso erotuspaikka, jossa on useita rakennuksia.

Varausperuste:

Maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö.

Kehittämisperiaate:

Turvataan kohteen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Kylän kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas ympäristö säilytetään ja uudisrakentaminen sovitetaan perinteiseen ympäristöön. Kentät ja niityt pidetään avoimina. Saamelaiskulttuuria korostetaan.

Merkintä:	Sa-maV 5964	Kunta: UTSJOKI
Päiväys:	3.8.2018	
Alueen nimi:	KEVON TUNTURIYLÄNGÖN MAISEMAT	
Sijainti ja kuvaus:	Henkeäsalpaava Kevon kanjoni on koko saamelaisalueen ja Suomen suurin ja vaikuttavin ruhjelaaksomuodostelma. Sen varrella on lukemattomia rotkomaisia sivu-uomia. Kanjoni kuvastaa erinomaisesti Pohjois-Lapin tunturiseudulle tyypillistä mannerjäätikön kallioperään uurtamaa kulutusmuodostumaa. Tälle maisemaseudulle ominaisia piirteitä ovat myös riippuvat laaksot. Näistä Fiellun putous on ainutlaatuisin ja lisäksi Suomen suurin. Kevon kanjoni ja Fiellun putous muodostavat yhdessä Kevojoenlaakson geomorfologisesti ja maisemallisesti ainutlaatuiset nähtävyydet. Maisema-alue rajautuu Kevon kanjonin eteläosaan kattaen lounaassa Kevonseinän ympäristöineen ja koillisessa Fiellun putouksen ympäristön. Ne ovat alueen vaikuttavimmat ja ainutlaatuisimmat luonnonnähtävyydet. Kevon kanjoni sijaitsee Suomen pohjoisimman luonnonpuiston, Kevon ydinalueella. Se on yli 40 km pitkä ja paikoin lähes 80 m syvä kanjoni, jonka pohjalla virtaa kirkasvetinen Kevojoki. Itse joki on hyvin kapea, mutta kanjonin leveys on 270–300 m. Kanjoniin pääsee kävellen joko sen lounais- tai koillispäästä Kevon vaellusreitillä pitkin. Kevon kanjonin eteläpäässä on Kevonseinä, josta aukeaa näkymä kanjoniin kohti koillista. Kevonseinän läheisyydessä laakson syvyys vaihtelee 60–80 m välillä. Kevonseinän itäpuolella kuuluu veden jatkuva pauhu, kun Kevojoki tipahtaa kirkasvetisenä putouksena parinkymmenen metrin mittaisen matkan aina kanjonin pohjalle saakka. Murroslaakso on erittäin altis pakkasrapautumiselle, ja kanjonissa näkyvät erilaisia rapautumisen jälkiä. Tällaisia ovat rinteiden alaosissa näkyvät vyörykivikeilat eli taluskivikot sekä osa vedenjäätymisestä syntyneistä rakkakivikoista. Kanjonia ympäröi huomattavasti loivapiirteisempi, kurujen halkoma tunturiylänkö. Paikoitellen alueella on laajoja, tundramaisia paljakkasaita. Fiellujoki laskee Kevon kanjoniin 26 m korkeana ja kaksiportaisena könkäänä. Rotkomaisen putouksen jakaa kahteen osaan kallionkieleke könkään puolella välissä, jolloin kumpikin porrastaa oman putouksensa. Yleensä sivujoet laskevat pääjokeen loivasti, mutta Fiellujoen suu on korkealla kanjonin rinteessä. Tällaista sivujokea, joka kohtaa päälaakson korkealla rinteessä kutsutaan riippuvaksi laaksoksi. Putouksen jälkeen Fiellujoki virtaa vielä noin 400 m matkan ennen kuin yhtyy Kevojokeen. Alue on Paistunturin paliskunnan laidunalue. (https://www.ymparisto.fi/fi-fi/luonto/maisemat/arvokkaat_maisemaalueet)	
Varausperuste:	Valtakunnallisesti arvokas maisemakokonaisuus VAMA 2021 (VNp. 18.11.2021).	
Kehittämisperiaate:	Turvataan alueen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen sovitetaan sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön. Maisema pidetään avoimena. Saamelaiskulttuuria korostetaan.	

Merkintä:	Sa-maV 5965	Kunta: INARI
Päiväys:	3.8.2018	
Alueen nimi:	UKONJÄRVEN JA MYÖSSÄJÄRVEN MAISEMAT	
Sijainti ja kuvaus:	Maisema-alueella on monikerroksisia, syviä kulttuurisia ja historiallisia merkityksiä, jotka kertovat inarinsaamelaisesta kulttuurista ja sen eri vaiheista. Myössäjärven alue on myös arvokas luontoarvojen vuoksi. Sieltä löytyy Suomen suurin tafoni sekä koko Fennoskandian vanhimmat männyt. Ukonjärvi–Myössäjärvi -välinen tieosuus on myös maisemallisesti äärimmäisen merkittävä, ja sieltä ja Sovintovaaran huipulta avautuu avaria näkymiä ja näköaloja järvien ympäristöön. Maisema-alue on rajattu Ukonjärven ja Myössäjärven ympärille selkeänä maisemakokonaisuutena, joka avautuu E4-tiellä kulkijalle eri suunnista. Luoteessa alue pitää sisällään Myössäjärven lisäksi Martinkotajärven ja Karhupesävaaran ja pohjoisessa Äkku-vaaran. Idässä alueen rajaus kulkee Inarijärven Kivilahden halki Konesniemen pohjoiskärjen rannoille saakka. Alueen kaakkoisosaa noudattelee Koskivuonon etelärantaa, ja etelässä rajaus kattaa Kattajärven sekä Sovintovaaran laen. Lännessä alueen raja kulkee Rahajärvenkaidan ja Vaadinselän lakien länsipuolitse Aviaispään itärinteille saakka. Rajauksessa on huomioitu alueen kulttuuriset merkitykset sekä luontoarvot. Alue muodostaa erikoisen ja merkittävän maisemavyöhykkeen, koska siellä kohtaa kaksi hyvin erilaista maisemavyöhykettä, tunturiselänteen reuna-alue ja lähes merellinen Inarijärvi. Etelästä tultaessa maisema avautuu suoraan maantieltä, Sovintovaaran länsipuolelta Ukonjärvelle. Sovintovaaran huipulle ajettaessa avautuvat myös näkymät Ukonjärven yli kauas Inarijärvelle sekä itään Rahajärvelle että Ivalojoen suistoon. Ukonjärven eteläosa on tiheästi lomarakennettu, mutta muutoin järven länsirannalla on vain muutama rakennus. Valtatie kulkee Ukonjärven länsilaidalla aina sen pohjoispäähän saakka, mistä se jatkuu Myössäjärvelle noin 1,5 km mittaisen tieosuuden Ukonjärvenkaidan ja -jäntien välillä. Valtatien itäpuolella kohoaa jyrkkäpiirteinen Rahajärvenkaita ja Vaadinselkä, länsipuolella on Ukonjärven järvimaisema pienine louhikkoisine saarineen. Järven koillisosassa maisemaa hallitsee inarinsaamelaisen vanha palvospaikka,	

pyöreälakinen Akku-vaara. Akun laen ja vesistöjen välinen kivi- ja louhikkopelto on erittäin vaikeakulkuinen, mutta siellä kulkijalle hyvin vaikuttava elämys. Toinen inarinsaamelaisten palvospaikka, Ukko-niminen saari, erottaa Ukonjärven Inarijärvestä. Ukon pohjoispuolitse kulkee veneväylä Inarijärvelle. Ukon eteläosassa on jyrkkä kallioseinämä, jonka ympäristössä on useita metrejä korkeita siirtolohkareita. Pohjoisosa saaresta muodostaa vastakohtan eteläosalle ollen sen sijaan loivapiirteinen, rehevä ja kostea. Myösjärven ja Karhunpesävaaran ympäristö muodostaa jatkumon Ukonjärven maisemalle. Karhunpesävaaran itäpuolella sijaitsevat matalat, kirkasvetiset lompot, jotka näkyvät myös valtatiellä kulkijalle. Myösjärven rannat ovat kiviset ja järven kaakkoisrannalla kohoaa kallioseinämäinen, jyhkeä Myösjärvenpakka. Karhunpesävaaran kainalossa on kahvila, josta nousevat puiset portaat vaaran laelle ja sen rinteen erikoiselle nähtävyydelle, Karhunpesäkivelle. Alueella on sijainnut useampiakin kohteita, mutta niitä on tuhoutunut Ukonjärven rantojen kulumisen ja Rahajärven voimalaitoksen rakentamisen myötä. Ukonjärven länsipuolisen, säännöstellyn Rahajärven pinta kätkeekin alleen useita kivikautisia asuinpaikkoja. Alue on inarinsaamelaisten perinteistä asuinalueita. Kohteeseen liittyy inarinsaamelaista perimätietoa ja tarinoita. Ukonjärven kaakkoisrannalla sijaitsee inarinsaamelaisten vuotuismuuttoon liittyvä talvipaikka, Morottajankenttä, jossa sijaitsi Morottaja-suvun talvitupa. Suvun kesäpaikka, jonne varrittiin eli muutettiin keväällä, sijaitsee noin viisi kilometriä kentästä itäkoilliseen Ivalojoen Joensuunkenttäsaareissa. Sen sijaan Hämähäkkieniemen eteläkärjessä sijaitsevan pienialaisen kentän asukkaista tai historiasta ei ole säilynyt tarkempia tietoja. Järvien ympäristöstä löytyy toisen maailmansodan loppuvaiheen, Lapin sodan jälkiä. Myösjärven etelärannalla sijaitsivat suomalaisten ja pohjoisrannalla saksalaisten asemat. Karhunpesävaarasta löytyy yhä saksalaisten kaivamia poteroita ja erilaisia rakenteita. Ukonjärven pohjoispäässä on myös jälkiä saksalaisten asemapaikasta sekä vanhan kestikievarin jäännökset. Ukonjärven alue on myös poronhoidon kulttuurimaisemaa. Sovintovaaran lounaispuolella sijaitsee Ivalon paliskunnan Vittakurun erotusaita. Inarijärveltä kerätyt protokat kuljetetaan erotusaidalle Ukonjärven eteläosasta, Rahajärvenkaidan eteläpuolitse. Ukonjärven luoteiskulmasta viedään tokka taas Hammastunturin paliskunnan Tupavaaran aidalle. (https://www.ymparisto.fi/fi-fi/luonto/maisemat/arvokkaat_maisemaaluet)

Varausperuste:

Valtakunnallisesti arvokas maisemakokonaisuus VAMA 2021 (VNp. 18.11.2021).

Kehittämissperiaate:

Turvataan alueen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen sovitetaan sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön. Maisema pidetään avoimena.

Merkintä:

Sa-maV 5966

Kunta: UTSJOKI

Päiväys:

3.8.2018

Alueen nimi:

PULMANKIJÄRVEN TUNTURIMAISEMA

Sijainti ja kuvaus:

Pulmankijärven ja -joen muodostama maisema-alue on ainutlaatuinen luonnonolosuhteiltaan, geomorfologialtaan sekä reliktilajeiltaan. Järven ja joen muodostama kokonaisuus edustaa poikkeuksellisen hyvin Pohjois-Lapin tunturiseudun Pulmankijärven laakson osa-alueita. Järvi on yksi suurimmista rajajärvistä Norjan kanssa. Kulttuurisesti alue edustaa järven rannalla sijainnutta kausipaikka-asumista, jonne vakituinen asutus pikkuhiljaa muodostui. Maisema-alueen rajaus kattaa Pulmankijärven esihistoriallisen ja historiallisen ajan asutuksen ja nautinta-alueen ulottuen etelässä Ylä-Pulmankijokea aina Morešveaijohkan ja Aškkasjohkan suulle ja Morešveaiskäidin pohjoisrinteille saakka. Lännessä alueen raja kulkee Ylä-Pulmankijoen ja Pulmankijärven länsipuolta pohjoiseen Suomen ja Norjan rajalle saakka, mistä rajaus kääntyy etelään noudatellen valtiorajaa aina Urroaivin kautta Mivttejärville saakka. Siitä alueen eteläraja kaartuu loivasti Čuomasvärin pohjoispuolelta Morešveaiskäidille. Pulmankijärvi ja -joki (Buolbmátjári ja Buolbmátjohka) sijaitsevat Utsjoella aivan Norjan rajan tuntumassa. Järvi on Suomen ja Norjan suurin rajajärvi Utsjoella, koska sen pohjoisosa kuuluu Norjalle. Järven vedet laskevat Pulmankijokena Tenon Buolbmásuolun kohdalla. Pulmankijoki saa alkunsa Kaldoaivin erämaa-alueen etelärajalta, Ylä-Pulmankijärvestä, johon laskee useita pieniä jokia ja puroja. Ylä-Pulmankijärveltä Pulmankijoki virtaa tunturiylängön karuissa ja paikoin kallioisissakin olosuhteissa, kunnes Morešveaiskäidin länsipuolelta se meanderoi heikkaisemmassa maaperässä aina Pulmankijärvelle saakka. Pulmankijärven eteläpäässä joen meanderoinnin näkee maisemassa parhaiten Buollanvärin laelta. Pulmankijärven etelärannat ovat jyrkähköt ja Norjan puolella, vastapäätä Gálddašjohkan hietikkoista suistoa, sijaitsee järven itäpuolella vaikuttavia kallioptahtoja. Järven rannoilla kasvaa tunturikoivua, joissa näkyy tunturimittarien mittavia tuhoalueita. Gálddašjohkan delta on vaikuttava geomorfologinen muodostuma, jossa on nähtävillä selvästi vanhoja, Pulmankijärven Jäämeriyhteyden aikaisia rantaterasseja. Alueen asutus on harvaa, se keskittyy Suomen puoleisen järvisosan pohjoisosaan, Gálddašjohkan suistoon ja järven eteläosaan. Vanha Sarjan kenttä ja muutamia lomarakennuksia sijaitsee järven jyrkähköllä itärannalla. Meandroivan Pulmankijoen rantaterasseilla on useampia taloja peltoaukeineen. Maisema-alue on Utsjoen varhais historian kannalta mielenkiintoinen. Alueella sijaitsee toistaiseksi 27 tunnettua muinaisjäännöstä. Ylä-Pulmankijoen arkeologisia inventointeja ei ole tehty, joten se on täysin tutkimatonta aluetta. Pulmankijärven historiallisen ajan asutus on alkujaan sijainnut Pulmankijoen suistoalueen tasanteilla, järven rannalla. Useat suvut ovat harjoittaneet siellä vuotuiskiertoa. Joillakin suvuista oli talvipaikka Pulmankijärvellä kesäpaikan sijaitessa itärajan suunnalla. Joillakin suvuilla taas oli Pulmankijärvellä aluksi kesäpaikka, kunnes he asettuivat pysyvämmiin järven pohjoisrannalle, Jääräjokisuulle. Sarjan tila perustettiin järven itärannalle ja se sai nimensä perustajan mukaan. Eteläpäässä järveä asuttiin hirsitupien ohella myös turvekammeissa. Osa perheistä muutti kesäksi Tenon rannalle, lähelle Nuorgamia. Perheen mukana muuttivat myös lehmät ja lampaat, ja tavarat kuljetettiin veneitse. Pulmankijärvelle palattiin aina syksyisin jäkälännostoon, jänkien niittoon sekä reeskan ja siian syyspyyntiin. Ylä-Pulmankijoen ja Gálddašjohkalla nuotattiin 1-2 kertaa vuodessa myös jokiin nousevaa lohta. Viimeiset Pulmankijärven asukkaiden kammit sijaitsivat Morešveaijohkan ja Pulmankijoen yhtymäkohdassa. Pulmankijärvellä valtioiden rajoja ei ollut olemassa, vaan kaikki toiminta oli yllirajaista. Norjasta tultiin mm. pyytämään järvelle reeskaa yhdessä järven asukkaiden kanssa. Nykyään Pulmankijärvellä vie 1970-luvulla Nuorgamista rakennettu tie, joka kulkee järven länsilaitaa aina sen eteläpäähän saakka. Vain neljässä Pulmankijärven länsirannalla sijaitsevassa taloudessa asutaan vuoden ympäri, mutta alueelle on rakennettu useita lomarakennuksia vanhojen tilojen läheisyyteen. Alueella sijaitsee toistaiseksi 27 tunnettua

Varausperuste:	muinaisjäännöstä, joista yksi on maakuntakaavakohde Pulmankijärvi Kalddasjohka (SM 3520). (https://www.ymparisto.fi/fi-fi/luonto/maisemat/arvokkaat_maisemaalueet)	
Kehittämisperiaate:	Valtakunnallisesti arvokas maisemakokonaisuus VAMA 2021 (VNp. 18.11.2021). Turvataan alueen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen sovitetaan sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön. Maisema pidetään avoimena. Saamelaiskulttuuria korostetaan.	
Merkintä:	Sa-maV 6101	Kunta: INARI
Päiväys:	26.1.2023	
Alueen nimi:	NELIMIN ASUTUSMAISEMAT	
Sijainti ja kuvaus:	(https://www.ymparisto.fi/fi-fi/luonto/maisemat/arvokkaat_maisemaalueet)	
Varausperuste:	Valtakunnallisesti arvokas maisemakokonaisuus VAMA 2021 (VNp. 18.11.2021).	
Kehittämisperiaate:	Turvataan alueen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen sovitetaan sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön. Maisema pidetään avoimena. Saamelaiskulttuuria korostetaan.	
Merkintä:	Sa-ma 5967	Kunta: UTSJOKI
Päiväys:	3.8.2018	
Alueen nimi:	NJUOHKARJÄRVEN – AITVAARAN ALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Aittavaaran alueella on vanha katajista tehty poroaita, joka on ollut 1930-luvun paikkeilla käytössä. Lähellä on uudempi 1960-luvulla rakennettu verkkoaita. Tämän aidan alueella on muinainen seitakivi. Porojen tuonti aitaan on tapahtunut pohjoisesta ja siulat ovat suunnilleen kilometrin mittaiset. Aitaus ei ole enää käytössä. Aita-alueella on 6 porokämppeä, jotka ovat poromiesten käytössä muussa poronhoitotyössä.	
Varausperuste:	Maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristö.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan alueen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen sovitetaan sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön.	
Merkintä:	Sa-maV 5917	Kunta: UTSJOKI
Päiväys:	26.1.2023	
Alueen nimi:	TENONLAAKSON MAISEMAT	
Sijainti ja kuvaus:	Tenonlaakson kulttuurimaisemassa yhdistyy ainutlaatuinen luonto ja jokisaamelainen kulttuuri. Jokivarren harva ja pienimittakaavainen asutus noudattelee edelleen vuosisatoja vanhaa asutusmallia. Jokivarren pienet kylät sijaitsevat Tenon ja sitä myötäilevän tien välillä. Joella on nähtävissä lohennyntiin liittyviä rakennelmia ja rannoilla tenolaisia, alueelle tyyppillisiä jokiveneitä. Yhtenäisellä saamelaiskulttuurialueella on mielenkiintoisella tavalla nähtävissä myös eroja eri maiden rakennustyyliensä. Maisema-alue on rajattu siten, kuten paikalliset asukkaat mieltävät Tenon varsinaisen joenvarsiasutuksen rajautuvan. Se ulottuu eteläosasta Piesjoen eteläpuolelle, Biesjohskäidin luoteisrinteelle ja pohjoisessa Nuvvuksen kylän pohjoispuolelle, Rodjanoaivin länsirinteelle. Lännessä alueen raja kulkee Tenolla Suomen ja Norjan valtion rajaa pitkin ja idässä se noudattelee jokilaaksoa rajaavien vaarojen lakia. Tenonlaakson maisema-alue ulottuu Tenoa (Deatnu) etelästä alavirtaan Piesjoen Erkkenjårgalta Fierranjoen, Akukosken, Outakosken, Nuorpieniemen, Aittijoan, Dålvdaksen ja Nuvvuksen kylien kautta aina Nuvvus-Ailikkaan Áilegasnjårgaan saakka. Tenon jokimaisema muodostaa yllirajaisen rakennekokonaisuuden, sillä Tenoa pitkin kulkee Norjan ja Suomen valtioiden raja. Rajajokea sanotaan Pohjoismaiden kauneimmaksi. Kylät ovat rakentuneet selkeästi luonnon rakenteen ohjaamina hienoimpien maalajien muodostamille loivapiirteisille tasanteille molemmin puolin rajajokea. Useimmiten kylien kohdalla on tunturialueelta Tenojokeen laskeva pienempi joki tai puro, josta avautuu näkymiä sivujokilaaksoihin. Sivujoet luovat myös luontaisen yhteyden tunturilyngölle. Vanha asutus peltoineen sulautuu maisemaan, mutta uudet lomamökit, jotka on rakennettu perinteisen rakentamisvyöhykkeen ulkopuolelle, poikkeavat muusta rakennuskannasta rakennustyyliensä ja sijaintinsa vuoksi. Jokivarressa näkee, kuinka Suomen ja Norjan rakennustyyli poikkeavat toisistaan. Suomen puoleinen maisema-alue avautuu parhaiten Norjan puolella kulkevalta tieltä tai jokilaakson tunturien päältä. Tenonlaakson maisema-alueelta tunnetaan runsaasti muinaisjäännöksiä, jotka kertovat alueen esihistoriallisesta asutuksesta ja muinaisen ihmisen elämäntavasta ja liikkumisesta. Nuvvus-Áilegas on yksi kolmesta suuresta, pyhästä Ailikkaasta, joilla on ollut saamelaisille tärkeä merkitys. Tunturin eteläpuolella on matalampi, pyöreälakinen Áilegasfeaskkir, eteinen, jonka kautta pyhää tunturia voitiin lähestyä kunnioittavasti. Vanhan uskonnon Áilegas hallitsee yhä maisema-alueella, mutta sen päällä sijaitseva masto tuo tunturiin maisemavaurion. Joki on tarjonnut ympärivuotisen ravinnon sekä hyvät kulkuyhteydet eri suuntiin. Peuralaumoja on liikkunut alueella, mistä kertovat jokilaakson hiekkatasanteiden pyyntikuoppaketjut. Pysyvää asutusta on jokilaaksossa varmasti ollut jo esihistoriallisella ajallakin. Maisema-alue on kuulunut Tornion Lappiin, Tenon lapinkylän alueeseen. Dålvdaksessa on sijainnut sen vanha talvikylä rukoushuoneineen, mistä talvikylän paikka myöhemmin siirrettiin Äimäjoelle. Teno on yhdistänyt sen rannoilla eläviä saamelaisia, ja vasta valtioiden väliset rajasulut ovat luoneet keinotekoisien rajan keskelle jokea. Jokivarsi on Utsjoen tiheimmin asuttua aluetta nykypäivänäkkin. Kylät ovat muodostuneet suotuisille joenrantaterasseille, joiden maaperä ei routaannu. Piesjoki, Aku- ja Outakoski, Dålvdas ja Nuvvus ovat edustavia esimerkkejä tällaisista tasannekylästä, joilla yleensä rakennuksia ympäröivät niityt ja viljelykset. Nykyään Tenon varrella on sekä saamelaista että suomalaista asusta. Varsinainen karjankasvatus ja viljely ovat tulleet alueelle suomalaisasutuksen myötä. Tärkeimmät tulonlähteet ovat yhä edelleen alkutuotannossa: poronhoidossa, kalastuksessa ja jokivarsien viljelyssä, ja toimeentulon perusta on edelleen sekataloustyyppinen poro- ja maatilatalous. Tenolla on maine yhtenä Pohjois-Euroopan parhaista kalajoista. Kalastus on ollut Utsjoella niin merkittävää, että siitä on tullut virallisestikin jopa manttaalien perusta. Vaikka kalasaaliit ovat aikojen saatossa joessa pienentyneet, tuo kalastusmatkailu nykypäivänäkkin useille tenolaisille osan elannosta. Maisema-alueen rakennuskanta on monimuotoinen. Utsjoen rakennuskanta säilyi toisessa maailmansodassa vahingoittumattomana, joten vanhinta Tenon jokivarren rakennuskantaa edustavat poronhoidon ja maatalouden rakennukset, joista varhaisimmat ovat 1800-luvun alkupuolelta. Rakennushistoriallisesti arvokkaimpia ovat perinteiset, pienet hirsirakennukset, aitat ja	

parituvat, joiden mittakaavaan on vaikuttanut suoraan luonnosta saatavien rakennusmateriaalien mittasuhteet. Tenonlaakson rakennuksille leimallista on puutavaran säästeliäs käyttö, turpeen käyttö ja neliömäistä pohjamuotoa lähenevä talotyyppi. Puurakennuksia on voitu laajentaa moneen kertaan ja niitä on usein korjattu. Lisäksi luonnonolosuhteet ovat vaikuttaneet rakennusten sijoitteluun. Pihapiirien rakennuskanta on usein erikäistä, ne ovat syntyneet pitkän ajan kuluessa ja vanhat rakennukset ovat niissä näkyvässä asemassa. Usein uudet rakennukset on tehty lähemmäs maantietä. Näin on esimerkiksi Nuvvuksessa, missä vanhoja rakennuksia sijaitsee lähempänä jokea ja uusia taloja talousrakennuksineen tien varressa. Nuvvuksessa maisemahäiriötä tuottavat Nuvvus-Ailikkaan päälle rakennetut mastot. Teppanansaareissa ja Nuvvuksen rinteillä on laidunmaita ja peltoa. Dálvadaksen kylä muodostaa tiiviin kokonaisuuden, jota pellot ja niityt ympäröivät. Nuorpiniemen rakennuskanta on melko nuorta, kun taas Seitalan tienoilla on säilynyt myös vanhaa rakennuskantaa. Myös Outakosken kylässä uudehkojen asuinrakennusten pihapiireissä on vanhoja rakennuksia. Lisäksi kylässä on vanha rukoushuone hautausmaineen, terveystalo ja koulu. Joen lohpadot kertovat alueen kalanpyynnin merkityksestä paikalliselle väestölle. Alueella sijaitsee maakuntakaavakohte Tenojokilaakson saamelaisasutus: Dálvadas (Sa-maV 5916). (<http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Lapinmaisemat>)

Varausperuste:

Valtakunnallisesti arvokas maisemakokonaisuus VAMA 2021 (VNp. 18.11.2021).

Kehittämisperiaate:

Turvataan alueen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen sovitetaan sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustalvaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön. Maisema pidetään avoimena. Saamelaiskulttuuria korostetaan

Merkintä:

Sa-maV 5921

Kunta: UTSJOKI

Päiväys:

26.1.2023

Alueen nimi:

UTSJOKILAAKSON MAISEMAT

Sijainti ja kuvaus:

Utsjoenlaakson kulttuurimaisemassa yhdistyy ainutlaatuinen luonto ja saamelainen kulttuuri. Jokivarren harva ja pienimittakaavainen asutus noudattelee edelleen vuosisatoja vanhaa asutusmallia. Mantojärven kirkkomaisemassa konkretisoituu kulttuurien kohtaaminen, ollen tasapainoinen yhdistelmä tyyppillistä suomalaista kirkko- ja pappilarakentamista sekä saamalaista kirkkotupaperinnettä. Se on ainoa kohde laatuaan Suomessa. Jokirantoja myötäilevien teiden varsiin nauhamaisesti levittyvän kirkonkylän rakennuskannassa näkyy suomalaiskulttuurin vaikutus. Uusi maisema-alue ulottuu Utsjoen kirkonkylältä, Tenon ja Utsjoen yhtymäkohdasta etelässä aina Mieraslompolaan saakka, sillä kulttuurialue ja -maisema kattavat koko jokilaakson läheisine vaarojen rinteineen. Mieraslompolan aluetta on ehdotettu paikallisten taholta lisättäväksi alueeseen, kuten myös itä-länsisuunnassa laajempaa alue-rajasta (mm. Áilegas, tunturirinteet). Maisema-alue ulottuu Utsjokilaakson Mierasjärven eteläosasta aina Mantojärven pohjoispuolelle saakka. Utsjoki (Ohcejohka) saa alkunsa Rávdoskáidín lounaispuolelta, Inarin ja Utsjoen kunnan rajalta, ja se laskee Tenoon Utsjoen kylällä. Utsjokivarren kulttuurimaisemassa yhdistyvät jokiuoman monipuolisesti vaihteleva luonto, saamelaiskulttuuri ja toisaalta myös suomalaisen valtakulttuurin vaikutus. Utsjoki virtaa syväuurtteisessa laaksossa, jonka taustalla ovat ylätasangon loivapiirteiset, pyöreät muodot. Utsjoki on maisemaltaan hyvin vaihteleva, siinä vuorottelevat kumpumaastot, pitkät ja kapeat järvet ja pienet lompolat, ja niiden välillä on runsaasti nivoja ja koskia. Idän ja lännen tunturiylängöiltä Utsjokeen laskee useita pienempiä sivujokia, joiden suulla on usein asutusta. Sivujoista suurin on Kevojoki, joka laskee Utsjokeen Kevojärven kohdalla. Asutus on harvaa, sillä paikoin jokilaakson rannat ovat jyrkät ja asutukselle suotuisia rantaterasseja on suhteellisen vähän. Yleensä niiltä avautuvat näkyvät joelle. Jokea pitkin kuljettaessa asutus näyttyy eri tavoin kuin valtatieä ajettaessa: se sulautuu maisemaan, eivätkä vanhat asuinkentät tai uudet rakennukset näy useinkaan tieosuudelle. Maanviljelyaukeilla on niiton ja laidunnuksen muovaamia perinnebiotooppeja: niittyjä, kenttiä ja lammashakoja. Utsjokivarressa on paljon esihistoriallisen ja historiallisen ajan muinaisjäänneksiä. Niiden keskittyminen jokilaaksoon kertoo muinaisen ihmisen asutuksesta, elinkeinoista ja liikkumisesta, mutta toisaalta se kertoo arkeologisten inventointien keskittymisestä tien varteen. Viime vuosina Utsjoen tunturiylängöiltä löytyneet muinaismuistot kertovat myös tunturialueen merkityksestä jokilaaksojen ihmisille. Utsjoenlaakson maisema-alue kuului Tornion Lapin Utsjoen lapinkylään. Historiallisella ajalla jokilaaksoissa asuivat jokivarren ihmiset ja tunturissa ylämaan ihmiset. Jokilaaksoissa kuljettiin vesitse tai taloja yhdistäviä polkuja pitkin. Mierasjärven eteläpäästä Utsjoen kylälle kulkeva postipolku on myös vanha keino. Maantien valmistumisen myötä 1950-luvulla myös suomalaisasutusta saapui alueelle. Utsjoen kirkonkylän alue sijoittuu kahden suuren joen, Tenon ja Utsjoen yhtymäkohtaan. Maisemaa hallitsee jokien rannalla yksi Utsjoen kolmesta, pyhästä Áilegastunturista. Tunturin länsipuolella on matalampi, pyöreälakinen Áilegasfeaskkir, eteinen, jonka kautta pyhää tunturia voitiin lähestyä kunnioittavasti. Vanhan uskonnon Áilegas hallitsee yhä maisema-alueella, mutta sen päällä sijaitseva masto tuo tunturiin maisemavaurion. Utsjoen siistoalueella on laaja harjuaineksesta muodostunut, loivapiirteinen rantaterassi, jolle kirkonkylän rakentaminen on sijoittunut. Utsjoen taajama sijoittuu Utsjoen länsipuolelle. Tasaisen rantaterassin jälkeen jyrkästi kohti tunturien lakialueita kohoavat rinteet ovat luonnonaluetta, samoin Utsjoen itäpuolinen rantaterassi. Tiloja on perustettu vanhoille kentille, joissa on asuttu vuosisatoja. Perinteiset talot ovat enimmäkseen yksittäisiä, pienimuotoisia hirsitupia piharakennuksineen, ja ne sijoittuvat harvasti jokilaaksoon. Vain Patonivassa on useamman talon muodostama ryhmä. Seudulle ominaista rakennusperinnettä löytyy mm. Mieraslompolaan, Ollilan, Leppälän, Kenesjärven ja Jomppalan talojen pihapiireistä. Asuinpaikat on valittu huolella, niiden ympärillä on avaria niittyjä ja laidunaloja. Rakennukset sijoittuvat vapaasti asuinkenttiin, niiden sijainnin on sanellut usein kentän topografia. Mantojärvellä on ollut Utsjoen saamelaisten talvikylä ja markkinapaikka jo 1640-luvulta lähtien. Ensimmäisen kirkon rakentamisen jälkeen kirkkotuville kokoonnuttiin aina suurten kirkkopyhien aikaan. Vanhimmat kirkkotuvat ovat 1800-luvulta, ja ne olivat käytössä aina toisen maailmansodan jälkeiseen aikaan saakka. Maisema-alueeseen kuuluu myös kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas kokonaisuus, johon kuuluvat Mantojärven rannan Utsjoen kirkkotuvat, C.L. Engelin suunnittelema, empiretyylinen vuonna 1843 rakennettu pappila punamullattuine ulkorakennuksineen, Pyhän Ulriikan sakasti hautausmaineen, vuonna 1854 rakennettu kivikirkko, pihakenttä sekä niitty. Harmaa, graniitista tehty kivikirkko hallitsee Mantojärven maisemaa valtatie länsipuolen rinteessä, ja muut rakennukset sijoittuvat järven rannalle. Tällä hetkellä alueelta tunnetaan

116 muinaisjäännöstä. Alue sijoittuu luontaistalous- ja poronhoitovaltaiselle alueelle (Ms-1 6609), luonnonsuojelualueelle Kevon luonnonpuisto (SL 4274) ja Paistunturin erämaa-alueelle (Se 6519). Alue kuuluu osittain matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistykseen kehittämisen kohdealueeseen Yläköngäs-Nuorgam (mv 8405). Alueelle sijoittuu luonnonsuojelualueet Pappilan niitty ja Kirkkotupien niitty (SL 4334) ja Mieraslompolon luonnonsuojelualue (SL 4296), erityisalueet/-kohteet Kevon tutkimusasema (E 1806) ja (E1846), Saamelaiskulttuuri, rakennussuojelukohde Utsjoen kirkkomaisema (Sa-SR1 3028), rakennussuojelukohde Utsjoen entinen poliisiasema/Nimismiehen virkatalo (SR 3027), kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä alue/kohde Utsjoen postipolku ja postituvat (maV 5919), Saamelaiskulttuuri: kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä alue/kohde Utsjoen saamelaisasutus: Mieraslompolo, Fällējohka ja Raudusskaidi (Sa-maV 5927), kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue/kohde Utsjoen kulttuuriympäristökohteet (ma 5922) ja arvokas vesistö Tenojoen vesistö (av 6584). Alueelle sijoittuu lisäksi taajamatoimintojen alue Utsjoen kirkonkylän keskusta (A 109), keskustatoimintojen kohde Utsjoen keskustaajama (c 109), saamelaiskulttuurin ja-hallinnon keskuskylä Utsjoki (ats 470) ja matkailupalvelujen alue/kohde Utsjoen kirkonkylän matkailupalvelualue (RM 1439). Alueen läpi kulkee valtatie E4. Osa alueesta sijoittuu rantojen suojeleuhjelman mukaiselle alueelle. Alueelle sijoittuu myös valtakunnallisesti arvokas perinnebiotooppi Utsjoen pappila ja kirkkotuvat. Alue kuuluu Paistunturin ja Kaldoavin paliskuntien alueisiin.

Varausperuste: Valtakunnallisesti arvokas maisemakokonaisuus VAMA 2021 (VNp. 18.11.2021).
Kehittämissperiaate: Turvataan alueen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen sovitetaan sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön. Maisema pidetään avoimena. Saamelaiskulttuuria korostetaan.

Merkintä: Sa-maV 5916 **Kunta: UTSJOKI**
Päiväys: 1.8.2018
Alueen nimi: TENOJOKILAAKSON SAAMELAISASUTUS: DÁLVADAS
Sijainti ja kuvaus: Suomen itäisellä saamelaisalueella asutus keskittyi kalaisten vesistöjen kuten Tenojoen varrelle. Alueen merkittävimpiin luonnonvaroihin kuului Jäämerestä nouseva lohi ja lohenkalastuksella oli ratkaiseva merkitys Tenojokilaakson asuttamiselle. Asuinpaikkojen valinta määräytyi hyvin kala-apajien perusteella. Tenojokivarren kalastajasaamelaistaloudelle on ollut ominaista luonnon tarjoamien resurssien monipuolinen käyttö. Ratkaisevaa asuinpaikan valinnalle on ollut mahdollisuus lohestukseen ja maatalouteen yhdistettynä metsästyksen. Tunturijärvien vesistä on kalastettu siikaa. Asutusmallin ja elinehtojen perustana ovat olleet luonnonvarat. Tenojokivarren kalastajasaamelaistaloudelle on ollut ominaista luonnon tarjoamien resurssien monipuolinen käyttö. Ratkaisevaa asuinpaikan valinnalle on ollut mahdollisuus lohestukseen ja maatalouteen yhdistettynä metsästyksen. Tunturijärvien vesistä on kalastettu siikaa. Niukat resurssit ovat mahdollistaneet jokivarteen vain harvaan sijoittuneen asutuksen. Omavaraistalouden osana riekonpyynnillä on ollut keskeinen merkitys 1960-luvulle asti. Karasjoen ja Utsjoen välisistä harvalukuisesta kyläasuksesta Dalvadas sijoittuu asutukselle otolliseen kohtaan paikassa, jossa Nilijoki yhtyy Tenoon. Suuret saaret muodostavat kylän laidun- ja viljelymaat. Kylän rakennuskanta koostuu eri-ikäisistä, vapaasti laakson tasaiselle osalle sijoittuneista taloista. Talvadaslaisten sukujen nautinta-alueet kammeineen ovat olleet kylän kaakoispuolisella tunturijärvillä. Jokeen pääasiassa kulkueina liittyvät Tenon ylityspaikat, mairinnousu ja vesillelaskupaikat sekä kehittynyt veneenrakennusperinne. Talvireitit ovat kulkeneet enimmäkseen jäällä. Maantiet Suomen puolella ovat peräisin vasta 1900-luvun jälkimmäiseltä puoliskolta. Tenojokilaakson saamelaisasutus kuului uuden ajan alussa pääasiassa Tenon ja Utsjoen lapinkyliin. Dalvadas on vanha saamelaisasutuksen talvipaikka. Karjanhoito juurtui Dalvadaksen alueelle 1700-luvulla, mutta pyynnillä - kalastuksella ja erätaloudella - oli suuri merkitys alueen saamelaisväestölle vielä 1900-luvulla. Kyläkentällä sijaitsi myös kirkko, hautausmaa oli naapurikylässä Nuvvuksessa. Dalvadaksen hallinnollinen ja taloudellinen merkitys heikentyi lähes sadan vuoden ajaksi Utsjoen ja Karasjoen merkityksen vahvistuessa. 1800-luvun kuluessa kylään asettui Katekeetta-, Rasmus-, Pieski- ja Vuolab-sukujen jäseniä. Tenojokivarressa liikkuminen oli pitkään joen tai Norjan puoleisen tiestön varassa. Suomen puolella Välimaan ohittava maantie Utsjoelta Nuorgamiin valmistui 1971 ja Dalvadaksen ohittava tie Karigasniemeltä Utsjoelle Tenon rantaa pitkin kulkeva tie rakennettiin 1977–1983. (www.rky.fi) Alue sijaitsee luontaistalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (Ms-1 6609) ja kuuluu maaseudun kehittämisen kohdealueeseen, jolla korostuu saamelaiskulttuuri Rovisuvanto-Outakoski-Nuvvus (mk-1 8021), Saamelaiskulttuuri: kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Tenonlaakson maisemat (Sa-maV 5917). Alueelle sijoittuu arvokas vesistö Tenojoen vesistöt (av 6584). Alue kuuluu Paistunturin paliskunnan alueeseen.
Varausperuste: VNp 22.12.2009 Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009).
Kehittämissperiaate: Turvataan alueen kohteiden kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen kohteen lähiympäristössä sovitetaan sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön. Kentät ja niityt pyritään pitämään avoimena. Saamelaiskulttuuria korostetaan.

Merkintä: Sa-maV 5926 **Kunta: UTSJOKI**
Päiväys: 1.8.2018
Alueen nimi: ALAKÖNKÄÄN KOSKENKIERTOTIE
Sijainti ja kuvaus: Alaköngään koskenkiertotie on muistuma ajalta, jolloin joet olivat Lapissa kulkemisen pääreitit ja suurimmat kosket jouduttiin kiertämään maitse. Tenojoki muodosti vesireitin Norjaan ja Jäämerelle. Ensimmäiset kirjalliset maininnat Tenojokesta kulkureittinä ovat vuodelta 1598, jolloin mainitaan reitillä olleet veneenvetotiet. Alaköngäs oli ylityspaikaksi esteenä venekuljetuksille. Kosken kohdalla rannalle muodostui vähitellen tienapainen matkalaisten kulkiessa maitse. Vanha koskenkiertotie liitettiin yleiseen tieverkkoon 1928, vaikka alueella ei ollut muita teitä eikä koskenkiertotie ollut yhteyttä muuhun tieverkkoon. Alaköngään tie lakkautettiin maantienä, kun Utsjoelta Nuorgamiin johtava tie valmistui 1967. Pohjoisimman Lapin pääasiainen kulkureitti Norjaan ja Jäämerelle on ollut Tenojoki. Tenojoen Alaköngään koskipaikan kiertää Nuorgamissa Nivajoen ja Alajalven välinen 4,8 km pitkä tieosuus. Tiehallinto on nimennyt 1983 Nivajoki-Alajalve -tien museotiekohteeksi, poistanut sen 1990-

luvulla ja palauttanut 2005. (www.rky.fi) Alue sijaitsee luontaistalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (Ms-1 6609) ja kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Yläköngäs-Nuorgam (mv 8405) sekä Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Alaköngäs-koskimaisema (Sa-maV 5962). Alueen läheisyydessä sijaitsee matkailukohte Alaköngäs (rm 1441). Alue kuuluu Kaldoavin paliskunnan alueeseen.

Varausperuste:

VNp 22.12.2009 Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009).

Kehittämisperiaate:

Turvataan alueen kohteiden kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen kohteen lähiympäristössä sovitetaan sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön.

Merkintä:

Sa-maV 5927

Kunta: UTSJOKI

Päiväys:

1.8.2018

Alueen nimi:

UTSJOEN SAAMELAISASUTUS: MIERASLOMPOLO, FALLEJOHKA, RAUDUSSKAIDI

Sijainti ja kuvaus:

Utsjokilaakson saamelaisasutus kuului uuden ajan alussa Utsjoen lapinkylään. Utsjokilaakson saamelaisasutuksen joukossa on säilynyt asuinkenttiä, jotka kuvastavat erinomaisella tavalla kalastuksesta, metsästyksestä, maataloudesta, keräilystä ja poronhoidosta elantonsa saaneen saamelaisväestön perinteistä asumismuotoa. Utsjoen saamelaisasutus on keskittynyt kalaisten vesistöjen kuten Tenojoen ja Utsjoen varteen vanhoille sukumaille. Asutuksen sijoittuminen on määräytynyt kalastuksen, metsästyksen, maatalouden ja poronhoidon harjoittamisen luomien puitteiden mukaan. Vuoden 1852 rajasulku rajoitti porosaamelaisten liikkumista ja Utsjoen saamelaisväestö asettui asumaan vakituisiin asumuksiin perinteisille sukualueille jo 1930-luvulle tultaessa. Muusta saamelaisasutuksesta poiketen Utsjoella maataloudesta, maanviljelystä ja karjanhoidosta, tuli tärkein elinkeino, joka muodosti lisän kalastukselle, metsästykselle ja keräilylle. Utsjokilaaksoa pitkin kulkeva maantie valmistui Utsjoelle asti 1958. Utsjokilaaksossa on Mieraslompolossa Ollilan ja Leppälän välillä säilynyt muutamia eriaikaisia yksinäistalojen asuinkenttiä 1800-luvun alkupuolelta jälleenrakennuskaudelle. Vanhimpien asuinkenttien rakennukset ovat Pohjois-Lapille tyypillisiä pienikokoisia, patinoituneita hirsirakennuksia. Ollilan tila on asutettu Inarista käsin jo 1700-luvulla vanhan talvireitin varteen. Hyvin säilyneen pienen asuinkentän vanhin rakennus on vuodelta 1816. Patinoituneiden hirsirakennusten muodostamaan pihapiiriin kuuluu asuinrakennus, navetta, sauna ja aittoja. Ollilan tilaan kuuluu niittymaa-, kalastus- ja riekonpyyntitukikohdaksi rakennettu Fallejohka, joka sijaitsee Vetsijärven rannalla tunturissa Fallejohkan jokisuistossa. Asuintalon on rakentanut 1880–1890 -luvulla silloinen Ollilan isäntä, Uula Aikio ja hänen poikansa Uulan Jouni ladon todennäköisesti 1939. Fallejohkassa on oltu useaan otteeseen pitkin vuotta ts. heinäaikaan sekä marjastus-, kalastus- ja riekonpyyntiaikoina; ja siellä on pidetty paria kesälehmää. Utsjoen saamelaisasutukseen kuuluvia asuinkenttiä on myös Rauduskaidi poroerotuspaikan yhteyteen, vanhan kulkureitin varteen jo 1800-luvulla sisämaahan rakennettu asuinkenttä. Rauduskaidi oli toinen pysyvästi asutuista paikoista, joka 1920-luvun Utsjoella ei sijainnut jokilaaksossa. Utsjokilaakso on valtakunnallisesti arvokasta maisema-alueita "Utsjoen laakso", joka on luokiteltu kansallismaisemaksi. (www.rky.fi)

Varausperuste:

VNp 22.12.2009 Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009).

Kehittämisperiaate:

Turvataan alueen kohteiden kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen kohteen lähiympäristössä sovitetaan sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön. Kentät ja niityt pyritään pitämään avoimina. Saamelaiskulttuuria korostetaan.

Merkintä:

Sa-maV 5930

Kunta: INARI

Päiväys:

1.8.2018

Alueen nimi:

SEITAPAIKAT: UKONSAARI

Sijainti ja kuvaus:

Ukonsaari on hyvin tunnettu, laajasti palvottu ja kunnioitettu pyhä paikka. Ukonsaari on ollut yksi merkittävimmistä ukkosen, voimakkaimman jumalan palvontapaikoista. On mahdollista, että Ukkoa on palvottu ja sille uhrattu yli tuhannen vuoden ajan. Inarinjärvestä Ukonselällä jyrkästi kohoava Ukonsaari on korkeaharjainen 300 m pitkä ja 100 m leveä pahtasaari, jolla on useita luolia ja onkaloita. Saaren saamenkielinen nimi Äijjih tarkoittaa ukkosta. Kertomusten mukaan saarella oli ukkosen asuinsijana uhriluola, josta johti käytävä Ukonjärven pohjoispuolella asuvan Akun luo, joka on korkea vaara. Muita inarinsaamelaisten jumalia olivat Aurinko, Vesimies, Tuulimies ja Seita. Seitapaikat kuvastavat saamelaiskulttuuriin liittyvää, luonnosta elävän väestön historiallista maailmankuvaa ja henkistä perinnettä. Inarinjärven Ukonsaari, Taatsin, Pakasaivon, Äkässaivon ja Näkkälän seitapaikat ovat tunnettuja, osittain nähtävyyksipaikoiksi muodostuneita. Seidat ovat olleet esimerkiksi muusta ympäristöstä selkeästi erottuvia kalliomuodostelmia tai isoja luonnonkiviä. Saamelaisten vanha uskonto on perustunut animistiseen maailmankatsomukseen ja shamanistiseen kulttimuotoon. Elämänantajana oli luonto. Kivipaasien, sisäjärvien ja tunturien uskottiin auttavan ihmisiä, kun niitä palvottiin ja niille uhrattiin. Uhrat olivat lahjauhreja tai yhteisöllisiä uhreja. Uhrilahjoina olivat poro- ja peuraseidoille sarvet ja luut, kalaseitoja voideltiin kalanrasvaa sisältävällä uhriliemellä, yleisseidoille molemmat. Jumalia ovat olleet luonnonilmiöt aurinko, kuu, ukkosen-, tuulen- ja vedenjumala. Seidat ovat pyhitettyjä kulttipaikkoja, usein erikoisia ja vaikuttavia luonnonmuodostelmia. Saivo puolestaan on uskomusten mukaan vainajien asuinpaikka, saivojärven pohjan alla ylösalaisin oleva toinen maailma. Saivojärvet ovat yleensä hyvin syviä, kirkasvetisiä ja laskujoettomia. (www.rky.fi) Alue sijaitsee luonnonsuojelualueella Inarinjärvi (SL 3025) ja kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Inarinjärvi (mv 8404). Alue on osoitettu myös merkinnällä muinaismuistokohde Ukonsaari (SM 3528). Alue sijaitsee Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeällä alueella Inarinjärven ja Juutuanjoen maisemat (Sa-maV 5937). Alueen läheisyydessä kulkee moottorikelkkailureitti. Alue sijaitsee Muddusjärven ja Hammastunturin paliskuntien rajalla.

Varausperuste:

VNp 22.12.2009 Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009). Valtakunnallisesti arvokas perinnemaisema.

Kehittämisperiaate:

Turvataan alueen kohteiden kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen kohteen lähiympäristössä sovitetaan sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön.

Merkintä:	Sa-maV 5932	Kunta: INARI
Päiväys:	2.8.2018	
Alueen nimi:	KOLTASAAMELAISTEN ASUTUSPAIKAT: NELLIMIN KYLÄ , SEVETTIJÄRVI, NIKOLA KOLTATILTA, KEVÄRINNE, KOLMOSJÄRVI	
Sijainti ja kuvaus:	<p>Koltasaamelaisten perinteinen asuma-alue ulottui Näätämöstä Petsamoon ja Tuuloman Lappiin, mutta valtioiden välinen rajapolitiikka on muuttanut kolttien perinteisiä asutusmalleja. Koltasaamelaisten vuotuismuuttojärjestelmä oli yksi vanhamuotoisimmista ja tyypillisimmistä muuttomalleista. Suonikylä oli 1600-luvulta 1800-luvulle pääasiassa pyyntitaloudesta elävä yhteisö. Talvet asuttiin yhteisessä talvikylässä ja harjoitettiin yhteisesti kalastusta ja suurriistanpyyntiä. Muina vuodenaikoina väestö hajaantui säteittäisen mallin mukaan harjoittamaan kalastusta ja metsästystä omille sukualueille. Poroja käytettiin kuljetuksiin ja peuranpyynnin houkutuseläimiksi. Suomen menetettyä toisessa maailmansodassa Petsamon Neuvostoliitolle, koltat evakuoitiin entiseltä asuinalueeltaan. Petsamon alueen kolmen siidan koltasaamelaisten asutettiin Inarin kunnan itäosaan, suonikyläläiset Sevettijärven alueella, petsamonkyläläiset Tsarmijärven-Nellimin alueelle ja Paatsjoen koltasaamelaisten Keväjärven-Mustolan alueelle. Nellimvuonon pohjukassa, Virtaniemeen johtavan tien varressa, Inarijärven koillisrannalla on Nellimin kylä, jonka pienet asuinrakennukset on rakennettu tyyppiirustuksilla toisen maailmansodan jälkeen. Rakentamisessa on pyritty ottamaan huomioon koltasaamelaisten rakennusperinne ja paikalliset olosuhteet. Petsamosta evakkoon joutuneet koltat muuttivat Nellimin alueelle 1945 ja 1946. Valtioneuvoston vahvistaman asutussuunnitelman mukaan Nellimin rakentaminen aloitettiin 1948 alussa. Vuoteen 1951 mennessä alueelle oli pystytetty 51 asuinrakennusta, saman verran talousrakennuksia sekä koulu, oppilasasuntola, terveystalo ja rukoushuone. Kolttayhteisön muutto uusille vakinaisille asuinsijoille tapahtui 1949-1952. Näätämön alueella koltat asutettiin ympärivuotisille asuinpaikoille 50 kilometriä pitkälle kapealle vyöhykkeelle päävesistöjen varteen Nitsijärveltä Kirakkajärvelle ja seutua alettiin kutsua Sevettijärveksi. Asutukseen ei enää kuulunut yhteistä talvikylää eikä vuotuismuuton piirteitä. Kolttilojen vaatimattomat rakennukset rakennutti valtio. Sevettijärven alueelle rakennettiin yli 50 uudistilaa toisen maailmansodan jälkeen. Sevettijärven asutus- ja rakennustoiminta oli osa valtion jälleenrakennustoimintaa Lapissa. Koltat, jotka olivat asuneet Petsamon Suonikylässä, muuttivat pääosin Sevettijärven alueelle. Kyläkeskukseen rakennettiin valtion toimesta ortodoksinen kirkkorakennus, hautausmaa, terveystalo, koulutalo ja sen asuntola sekä posti. Koltasaamelaisten kuuluvat Suomen ortodoksisen kirkon Lapin seurakuntaan. Arkkitehti Ole Gottlebenin suunnittelema Sevettijärven rukoushuone vihittiin käyttöön 1951. Nykyään Sevettijärvi on koltasaamelaisten keskuskylä. Tsarmijärven rannalla Paatsjoella on kaksihuoneinen alkuperäisessä kunnossa säilynyt koltatalo lampola- ja varastorakennuksineen ja aidattuine perunamaineen. Hyvin kolttasutusta edustava pihapiiri on Kevärinne Kutujärven rannalla, jonka pihapiirissä on vanha asuinrakennus, varasto-lampola ja sauna. Kolmosjärven eteläpäässä on sijainnut kaksi Fofanoffin suvun kolttakenttää Kolmosjoen suun molemmin puolin. Molemmissa kentissä on nykyään Metsähallituksen vuokratuvat. Kolmosjoen eteläpuolella sijaitsevan vuokratuvan pihassa on jäljellä vielä pieni aitta, joka on nostettu kivien päälle. Joen pohjoispuolella sijaitsevassa kentässä on mansardikattoinen Fofanoffien pelkkahirsipirtti lautarakenteisine eteisineen. Pirttiä ei ole kunnostettu, ja ilman katon korjausta se tuhoutuu nopeasti tulevana vuosina. Lisäksi kentän pohjoispuolella erottuu navetan jäännökset. (www.rky.fi)</p>	
Varausperuste:	VNp 22.12.2009 Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009).	
Kehittämisperiaate:	Turvataan alueen kohteiden kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen kohteen lähiympäristössä sovitetaan sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön. Kentät ja niityt pyritään pitämään avoimina. Koltasaamelaiskulttuuria korostetaan. Saamelaisten kotiseutualueella turvataan saamelaisten mahdollisuudet harjoittaa omaa kieltään ja kulttuuriaan.	

Merkintä:	Sa-maV 5942	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	2.8.2018	
Alueen nimi:	SODANKYLÄN SAAMELAISASUTUS: PURNUMUKKA	
Sijainti ja kuvaus:	<p>Sodankylän pohjoisosan eli nykyisen Lapin paliskunnan alueen saamelaisasutuksen synty liittyi Ruotsin ja Norjan väliin rajasulkuun 1852, jonka seurauksena Koutokeinon ja Enontekiön alueilta muutti vanhan Sompion alueelle kymmenkunta porosaamelaisperhettä 1870–1890. Uudella alueella perheet jatkoivat porosaamelaista elämäntapaansa. Tärkeimmät asuinpaikat muodostuivat Muotkataipaleeseen, Sompiojärven rannoille ja nykyisen Purnumukan alueille. Purnumukan kylä on Lapin sodan tuhojen jälkeen kokonaan jälleenrakennettu saamelaiskylä. Purnumukan kylä sijaitsee Iso-ojan ja Tankajoen rannoilla, kylän rakennuskanta on peräisin jälleenrakennuskaudelta. 1870-luvulla Koutokeinon-Enontekiön suunnalta saapui entisen Sompion alueelle ns. muuttajasaamelaisten joukko, joista yksi oli Uula-äiji eli Uula (Oula) Hetta. Aluksi Purnumukassa oli 5-6 kotaa. Oula Hetta sai Purnumukan uudistalon 1901 ja Juho Peltovuoma Nietilän uudistalon 1914. Kylä oli ennen toista maailmasotaa iso ja väkirikas, mutta tuhoutui Lapin sodassa täysin. Purnumukan nykyinen rakennuskanta on jälleenrakennusajalta. Joukossa on myös uusia loma-asuntoja. Joidenkin tilojen vainioilta tehdään heinää, ja se pitää kyläkenttää avoimena. Kylän yleisilme on rapistunut ja vanhat pihapiirit kaipaivat välitöntä kunnostusta. Silti Purnumukan kylä kertoo saamelaiskylän sodanjälkeisestä elämästä ja jälleenrakennuksen ajan rakentamisesta. (www.rky.fi) Alue sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561) ja kuuluu maaseudun kehittämisen kohdealueeseen, jolla korostuu saamelaiskulttuuri Vuotso - Purnumukka (mk-1 8022). Alue kuuluu Lapin paliskunnan alueeseen.</p>	
Varausperuste:	VNp 22.12.2009 Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009).	
Kehittämisperiaate:	Turvataan alueen kohteiden kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen kohteen lähiympäristössä sovitetaan sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön. Kentät ja niityt pyritään pitämään avoimina. Saamelaiskulttuuria korostetaan.	

Merkintä:	Sa-maV 5959	Kunta: INARI
Päiväys:	3.8.2018	
Alueen nimi:	INARINSAAMELAISTEN VUOTUISMUUTON TALVI- JA KESÄPAIKAT: NILINIEMI , NUORAN JUHANI, TSARMIVUONO, TSARMI-LOMPOLO, TURVEJÄRVEN PEKKALA, KOTKAJÄRVI, NITSIJÄRVEN PEKKALA	
Sijainti ja kuvaus:	<p>Inarinsaamelaiset ovat ainoa saamelaisryhmä, joka on asunut ja asuu perinteisesti vain yhden valtion ja yhden kunnan alueella. Inarinsaamelaisten perinteinen asuma-alue on Inarin lapinkylä Inarjärven ympäristössä. Asuinalue on pysynyt samana satoja vuosia, mahdollisesti kauemminkin. Teemakohteeseen on sisällytetty valikoima inarinsaamelaisten vuotuisuuton kesä- ja talvipaikkoja ilmiötä kuvaavina esimerkkeinä. Inarjärvi on pinta-alaltaan laaja, rikkonainen, saarinen ja kivikkorantainen järvi, jonka ympärillä on enemmän pieniä järviä kuin muualla maassa. Jäämeren läheisyys vaikuttaa alueen kasvillisuuteen ja harjujaksoilla on hyväkasvuista mäntymetsää. Inarjärven lounaisrannalla on jylhä kalliosaari, Ukonsaari, joka on ollut inarinsaamelaisten keskeinen kulttipaikka. Inarinsaamelaisten perinteinen asuma-alue on Inarin lapinkylä. Harvalukuisen kyläyhteisön ja sen perheyksiköiden vuotuisuuton reitistöt noudattivat luonnon kiertokulkua. Vakituisen talvipaikan lisäksi inarinsaamelaisilla oli yksi tai useampi kesäpaikka. Inarin saamelaisten muuttomatkat eivät olleet yleensä pitkiä, lyhimmillään vain muutaman kilometrin. Talvikylien paikat ovat olleet suojaisella metsäseudulla, pienten vesireittien varsilla, missä riitti polttopuuta ja laitumia poroille. Nukkumajoen varresta tunnetaan kymmenkunta talvikyläpaikkaa. Myös Kotkajärven seudulla on säilynyt maastossa merkkejä inarinsaamelaisesta asumisesta: alueella on löydettävissä lukuisia kenttiä ja kotasijoja. Suomen itäisellä saamelaisalueella saamelaisasutus keskittyi kalaisten vesistöjen varsille. Inarinjärven alueen saamelaisväestön muuttoasutusjärjestelmää säätelivät pääasiassa kalastukseen liittyvät vuotuisuuton tarpeet. Ensimmäiset asiakirjatiedot inarinsaamelaisista ovat 1550-luvulta. Inarin saamelaisasutus kuului uuden ajan alussa Inarin lapinkylään. Inarinsaamelaista perinteistä tapaa asuttaa lapinkylän alueita leimasi vuotuisuuton, maat ja vedet olivat sukujen nautinnassa. 1800-luvulla ja 1900-luvun alussa inarinsaamelaisten asuin- ja elinpiiri muuttui sukualueista uudistiloiksi ja kruununmetsätorppiksi. Monet uudistilaoikeuden hakijat pyrkivät saamaan uudistilan paikan vanhoille kalakentilleen. Usein sekä vanha kesäpaikka että talvipaikka sisällytettiin uudistilaan. Ensimmäiset uudistilat Inariin perustettiin 1740-luvulla, mutta toiminta voimistui 1830-luvulta lähtien. Uudistilojen perustamiseen huokuttelivat siirtyminen metsästyksestä karjanhoitoon ja yritys turvata vanhat oikeudet. Inarin 120 uudistilasta runsaasti yli puolet oli inarinsaamelaisten perustamia. Rajasulku 1852 lopetti inarinsaamelaisten mahdollisuuden käydä kalassa Varanginvuonolla Norjan puolella. Rajasulun jälkeen alueelle myös siirtyi pohjoissaamelaisia, koska laiduntaminen Norjan puolella jouduttiin lopettamaan. Toisen maailmasodan jälkeen alueelle asetettiin Petsamon alueen kolttasaamelaista väestöä. Myöhempiä asutustoimia alueella säätelivät porotalaki ja luontaiselinkeinolaki ja kolttalain muutokset. Inarinsaamelaista asutustyyppiä hyvin kuvaavia esimerkkejä Pielpajärven kirkko ympäristöineen, Nangujärven Niliniemi, Nuoran Juhaniin asuinkenttä, Tsarmivuonon Ala-Mustola, Tsarmilompolon Keski-Mustola, Nuoran Juhaniin paikka, Nangujärven Niliniemi sekä Turvejärven Pekkala, Nitsijärven Pekkala ja Kotkajärvi. Jo käytöstä jääneitä kohteita, jotka edelleen kuvaavat hyvin inarinsaamelaisten vuotuisuuton asuinpaikan valintaa, ovat esimerkiksi Kaurinsaari (kesäpaikka) ja Juutuan ranta (talvipaikka), Säisaari (kesäpaikka) ja Nukkumajoki (talvipaikka), Kutujärvi (kesäpaikka) ja Kenttäsaari (talvipaikka). Kesäpaikat, joita on voinut olla useampi, ovat olleet kala-apajien vuoksi Inarjärven ja sen suurimpien sivuvesien ranta-alueilla. Perinteisillä, heinää kasvavilla asuinkentillä on säilynyt osa alkuperäisestä rakennuskannasta, johon ovat kuuluneet asuinrakennusten lisäksi saunat, aitat, navetat, ladot, lammaspuurat, kalakellarit ja kalankuivatustelineet. Uudistilojen perustamisvaiheessa yhtenäisestä talvikyläasumisesta luovuttiin. Perustettaviin tiloihin sisällytettiin usein sekä varsinainen tilanpaikka että entinen kesäpaikka. Jotkut luopuivat jo tällöin vuotuisuuton. Uudistilojen perustamisvaihetta edustavat Nuottamajärvi (talvipaikka) ja Nuoran-Juhani Mahlattuoran rannalla (kesäpaikka), Keski-Mustola Tsarmilompolon rannalla (talvipaikka) ja Ala-Mustola Tsarmivuonon rannalla (kesäpaikka), Tullusjärvi (talvipaikka) ja Sikasto Tsarminiemessä Inarjärven rannalla (kesäpaikka), Juutuan ranta (talvipaikka) ja Kaurinsaari (kesäpaikka), Nukkumajoki (talvipaikka) ja Säisaari (kesäpaikka) sekä Nellimin Kutujärvi (talvipaikka) ja Kenttäsaari (kesäpaikka). Kruununmetsätorppien perustamisvaiheesta ovat esimerkkeinä Turvejärven Pekkala (talvipaikka) ja Nitsijärven Pekkalat (kesäpaikka). (www.rky.fi)</p>	
Varausperuste:	VNp 22.12.2009 Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009).	
Kehittämissperiaate:	Turvataan alueen kohteiden kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen kohteen lähiympäristössä sovitetaan sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön. Kentät ja niityt pyritään pitämään avoimina. Saamelaiskulttuuria korostetaan.	

Merkintä:	Sa-maV 5968	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	16.1.2006	
Alueen nimi:	POROEROTUSPAIKAT JA -AIDAT: VUOMASELKÄ	
Sijainti ja kuvaus:	<p>Maan pohjoisimmassa osassa saamelaiskulttuuriin liittyvän keskeisen elinkeinon, poronhoidon tunnistettavimpia ja tunnetuimpia rakenteita ovat poroaidat. Poroerotuspaikat kuuluvat paimentolaiseen poronhoitoon ja niillä on paikalliselle väestölle myös huomattava kulttuurinen ja yhteisöllinen merkitys. Käytöstä pois jääneet, kunnostetut tai osittain maatuneet poroaidat ovat merkittäviä poronhoidon historiaa kuvastavia rakenteita. Käytössä olevat poroerotuspaikat ja -aidat ovat hyviä esimerkkejä kehittyneen porotalouden luonteenomaisesta tuotantorakenteesta. Vuomaselkä on Lapin paliskunnan edelleen käytössä oleva aita, jonka historia ulottuu paliskuntalaitoksen perustamiseen vuoteen 1898. Vuomaselän aittaa on pidetty kunnossa ja sitä on uusittu kunkin aikakauden poronhoidon käytäntöjä vastaavaksi. Nykyisin siellä erotellaan syksyn ja talven aikana suurin osa Lapin palkisen poroista ja kesällä se toimii vasanmerkitysaitana. Aidan lähellä, noin kolmen kilometrin päässä sijaitsee vuonna 1995 rakennettu Vuomaselän teurastamo. Teurasporot kuljetetaan sinne poroaidalta aidattua kujaa pitkin. Aidan ympärillä on kämppejä, jotka ovat käytössä porotöiden aikaan. Aikaisemmin kämpppäalue oli laajempi ja kämppät olivat ryhminä kaarteiden länsi- ja itäpuolilla. Länsipuolella olevaa kämpppäaluetta kutsuttiin Ruottin puoleksi. Alueella oli useiden yksityisten kämppien lisäksi mm. nimismiehen kämppä ja kahvilakämppä. Kämpät jäivät pitkäksi aikaa tarpeettomiksi tiestön paranemisen ja motorisoitumisen myötä. (www.rky.fi) Alue sijaitsee</p>	

metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561), kuuluu Jäämeren käytävään ja on osoitettu kaavassa myös merkinnällä poronhoidon kannalta erityisen tärkeä kohde/aita Vuomaselkä (ph 7328). Alue sijaitsee poronhoidon kannalta erityisen tärkeän aidan Lapin paliskunnan laidunkierro-/esteaidat (ph 7406) varrella. Alue kuuluu Lapin paliskunnan alueeseen.

Varausperuste: VNp 22.12.2009 Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009).
Kehittämisperiaate: Turvataan alueen kohteiden kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen kohteen lähiympäristössä sovitaan sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön.

Merkintä:	Sa-maV 5968	Kunta: UTSJOKI
Päiväys:	3.8.2018	
Alueen nimi:	POROEROTUSPAIKAT JA -AIDAT: ERTTETVÁRRI, BADUSOAIWI, COHKAVÁRRI, VADAT, AILIGAS, RISTENASOAIWVI, HÁNNOMARRASA, GÁRDEMARRAS	
Sijainti ja kuvaus:	<p>Maan pohjoisimmassa osassa saamelaiskulttuuriin liittyvän keskeisen elinkeinon, poronhoidon tunnistettavimpia ja tunnetuimpia rakenteita ovat poroaidat. Poroerotuspaikat kuuluvat paimentolaiseen poronhoitoon ja niillä on paikalliselle väestölle myös huomattava kulttuurinen ja yhteisöllinen merkitys. Käytöstä pois jääneet, kunnostetut tai osittain maatuneet poroaidat ovat merkittäviä poronhoidon historiaa kuvastavia rakenteita. Käytössä olevat poroerotuspaikat ja -aidat ovat hyviä esimerkkejä kehittyneen porotalouden luonteenomaisesta tuotantorakenteesta. Poronhoitoon elinkeinona liittyviä rakenteita ovat aitojen lisäksi muuttoreitit, vasotusalueet, rykimäpaikat ja lypsuniemet. Poroerotukset liittyvät porojen luontaiseen vuotuiskiertoon ja poroaitoja ja erotuspaikkoja on rakennettu laiduntamisalueille. Keväerotusalueiden poroaidat on rakennettu vasojen merkintää varten. Erotuskaarteet on suunniteltu syksyisin tapahtuvaa esim. teuraiden ja ajoporojen erottamista varten. Poroaitojen muoto on kehittynyt satojen vuosien aikana. Porot on ensin koottu ja johdettu aituksiin. Teurastusaitausten suistosta porot ohjataan syöttöaitaan ja siulojen kautta kaarteeseen. Kirnussa elo- ja teurasporot erotellaan pienempiin aituksiin, konttoreihin. Merkitsemisaitauksissa ei ole yleensä kirjua eikä konttoreita. Erotuspaikoille on rakennettu kämppejä ja kammeja poromiesten majoittumista varten, usein laajalle erotuspaikan ympäristöön. Poroaitojen rakentamisessa on käytetty tarkoituksenmukaisesti saatavilla olevia rakennusmateriaaleja, mäntymetsää kasvavalla seudulla hirsyä, tunturikoivikossa koivua ja puuttomalla tunturialueella kiviä ja risuja. Uudemmat aidat on tehty sahatavaraista ja verkoista. ErttetvÁrriin tunturin rinteessä oleva kivistä tehty kaarre on nykyisen Paistunturin paliskunnan alueella. ErttetvÁrriin kivikaarten on rakentanut Iivar Niilanpoika Pieski (1819–1877) 1800-luvun alkupuolella. Kaarretta on sittemmin laajentanut ja käyttänyt Gádjá-Nillá, Nils Vuolab (1856–1929). Ilmeisesti ErttetvÁrria on käytetty aluksi peuranpyyntiin. Aitaa on käytetty poronhoidossa monipuolisesti: siinä on pidetty erotuksia, lypsetty vaatimia, seisotettu tokkaa ja myöhemmin merkitty vasoja. Vasanmerkityskäytössä se on ollut vielä vuoden 1945 jälkeen. Kaarteella oltaessa asuttiin melko etäällä sijaitseissa laavuissa. Aidan sisäpuolella on kolme noin puolentoista metrin korkuista kiviröykkiötä. Siulan eli johteen kiviosan päällä on luultavasti ollut katajaa, ja siulan jatkeet ovat myös olleet katajasta. Kaarteessa on kaksi veräjää, alempana rinteessä on sisääntuontiveräjä. Itse kaarre on nyt hyvässä kunnossa, sillä Museovirasto on kunnostanut aitaa 1990-luvun alussa. Silloin ladottiin aidan yläosasta pudonneita kiviä takaisin ja oikaistiin kalteviksi painuneet seinät. Samoin korjattiin puiset osat, veräjät ja siulat. Bádošoaiwin kivikaarre on kooltaan ErttetvÁrriin aitaa pienempi. Bádošoaiwin kaarten rakentaja Paulaharjun mukaan olisi Iivar Pieski. Aita sijaitsee Paistunturin paliskunnan alueella, 500 metrin korkeuteen kohoavan Bádošoaiwin länsirinteellä noin neljä kilometriä itään kohdasta, missä Bádosjohka laskee Tenoon. Cohkavárrin on Kaldoaiwin paliskunnan toiseksi vanhin talvierotuspaikka. Se on ollut käytössä 1952–1967 ja alueella on ollut runsaasti kämppejä ja kammeja. Alkuperäisessä aitauksessa oli 7 erillistä tokkakuntaakohtaista pienempää aitausta, konttuuria. Aitauksen pohjoispäässä oli teuraskonttuurit. Asutus, kämpät ja kammit sijaitsivat laajasti aitauksen ympärillä, kauimmat vajaan kilometrin päässä itse aidasta. Pääosa kämpistä sijaitsi kuitenkin heti aitauksen vieressä eteläpuolella. Vadat on Kaldoaiwin paliskunnan vanha erotuspaikka, joka sijaitsee koivikkoisessa maanselässä, Háratskáidissa. Vadat oli käytössä 1900-luvun alusta 1950-luvulle saakka, kun erotukset siirtyivät Cohkavárrin aidalle 1950-luvun lopulla. Aita on ollut kokonaan puurakenteinen, kuorituista koivuista tehty ja sen tekemisessä on käytetty nauvoja. Aidan koko on ollut etelä-pohjoissuunnassa 135 metriä ja itä-länsisuunnassa 100 metriä. Aitauksessa on ollut kymmenen erillistä pienempää aitausta eli konttuuria, jonne on koottu erotellut porot tokkakunnittain. Poroja tuotiin Vetsimukan suunnasta pohjoisesta pitkän ja hyväkulkuisen maanselän kautta. Johdeaidat aitaan tulivat luoteen suunnasta. Nyt paikalla on hyvin erottuva heinittynyt aita-alue ja maatuivia aita-alueita käytettyjä tunturikoivuja. Alueelta on löydetty seitsemän asumuksen jäänteet, mutta niitä on alueella enemmän. Kotarakennuksista viisi sijaitsi aidasta pohjois-länsisuuntaan ja kaksi aidan eteläpuolella. Kammeista kolme sijaitsi vierekkäin Hárátjávriin laskevan puron vieressä aidan luontepuolella. Kammeista ei ole jäljellä muuta kuin pohjarakenteet. Myös tällä aidalla oli kauppialla kämppeä, nimismiehellä kammi ja useammankin pankin edustaja oli paikalla erotusten aikaan. Ailikkaan erotuskaarre Karigasniemen lähellä on käytössä oleva Paistunturin paliskunnan poroerotuspaikka. Ailikkaan aita-alueen ensimmäinen aita toimi syksyisin teurasporoaitana. Aita oli käytössä vain vähän aikaa 1960-luvulla ja sitä on enää vaikea havaita maastossa. Uuteen aitaan kuuluvat 6 km pitkät siulat pohjoiseen, iso katseluaita, useita pienempiä katseluaitoja, kirnu, yksityisten osakkaiden aitoja ja heidän syöttöaitojaan. Aita-alueella on kymmeniä porokämppejä, vanha käytöstä pois jäänyt teurastamo ja uusi teurastamo. Paliskunta on kunnostanut aitaa viimeksi vuonna 2003. Ristenašoaiwvi on alue, jossa on lähekkäin kolme eri-ikäistä vasanmerkitysaitapaikkaa. Vanhin aita tehtiin 1940-luvulla, seuraava aita 1950-luvulla ja usin aita vuonna 1960. Vanhimmat aidat tehtiin koivusta ja katajasta yksittäisten poromiesten voimin. Usin aita tehtiin verkkoaidasta ja laudasta palkisen toimesta. Vanhin aita-alue sijaitsee keskimmäisenä, ylimpänä Ristenašoaiwvin länsirinteessä juuri puurajan alapuolella. Johdeaidat eli siulat ovat olleet 300–400 metriä pitkiä ja niiden mukaan porot tuotiin aitaan etelän suunnasta. 1950-luvun aita-alue on pohjoisin ja alimpana rinteessä, sekin juuri puurajan alapuolella. Aita siirrettiin tähän paikkaan, koska luonnonmateriaalista tehtyjä aitoja oli korjailtava vuosittain ja edellisen aidan läheltä materiaalit alkoivat käydä vähiin. Tämä aita oli suurin piirtein samankokoinen kuin edellinen ja siulat olivat</p>	

samaan suuntaan. Iältään uusin aita on ylimpänä rinteessä, puurajan yläpuolella. Aita tehtiin vasanmerkkauksia varten, mutta sitä on käytetty pari kertaa syksyllä porojen teurastuksia varten. Vanhempien aitojen rakenteita ei ole enää nähtävissä, ja uusimmankin aidan puurakenteet ovat suurelta osin kaatuneet ja lahonneet. Aitapaikat kasvavat runsaasti katajaa ja koivua. Kaikki aitapaikat ovat nykyisin Kaldoaivin paliskunnan puolella. Hännomaras on aitapaikka, joka on ollut käytössä kahteen otteeseen. Se otettiin uudelleen käyttöön 1940–1950-luvulla, koska aitapaikka oli jo valmiiksi raivattu ja aitapohjaan oli kasvanut heinää, joten maa ei põlissyt porojen alla. Laavupaikat ovat olleet länsipuolella aitauksen reunalla. Aitapaikan lähellä on lähde. Gårdemaraksessa paikalla on ollut kaksi vasanmerkitysaitaa. Vanhempi aita tehtiin 1900-luvun alussa. Samassa maanselässä oleva myöhemmin tehty aita oli pitempään käytössä. Molemmat aidat oli tehty kokonaan koivuista ja katajista. Siihen aikaan, kun aitoja käytettiin, porot olivat tottuneet ihmisen tekemiin ”savuihin”. Savut tehtiin karkottamaan räkkää, sääskiä ja paarmoja. Kun tulet tehtiin, porot tulivat helposti aitaan. Aitapaikat sijaitsivat puurajalla ja ovat vielä löydettävissä, vaikka ovatkin muuttuneet jo lähes kokonaan luonnontilaisiksi. (www.rky.fi)

Varausperuste:

VNp 22.12.2009 Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009).

Kehittämisperiaate:

Turvataan alueen kohteiden kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen kohteen lähiympäristössä sovitetaan sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön.

Merkintä:

Sa-maV 6106

Kunta: INARI

Päiväys:

2.8.2018

Alueen nimi:

REPOKAIRAN JA LEMMENJOEN ALUEEN SAAMELAISASUTUS JA KULLANKAIVAJAYHDYSKUNTA: LISMAN KYLÄ

Sijainti ja kuvaus:

Lisman kylä nykyisen Lemmenjoen kansallispuiston keskellä on rakenteeltaan hyvin säilynyt esimerkki poronhoitoon perustuvasta saamelaisasutuksesta. Aapa-Lapin laajojen metsä- ja suokairojen keskellä olevaa kylää ympäröivät poronhoidolle otolliset mäntyvaltaiset varpu-jäkäläkankaat. Ivalojokeen laskevan Lismajoen koillisrannalle Kotivaaran juureen rakentuneen kylän rakennuskanta on peräisin 1900-luvun eri vuosikymmeniltä. Lisman kylän avoimella pihakentällä on Nillan Pieran, Nillan Jounin, Jussan Antin ja Näkkälän liskon (Hannula) talot. Lismajoen toisella puolella on Kuolpunatievan rakennusryhmä. Pihapiireihin kuuluvat asuinrakennusten lisäksi navetat, pariaitat, saunat ja puuvajat. Talon vieressä on laudoista tehty poroaita, poroaidat ovat ympäröineet pihaa ja härkälädot sijainneet lähimetsässä. Piha on puutonta, avointa nurmikenttää, jolla on heinän kuivaushaasioita. Nykyinen Länsi-Sallivaaran alue oli Koutokeinon alueen jutaavien porosaamelaiden talvilaidunalue. Lisman kylän asuttaminen liittyi vuoden 1852 rajasulun seurauksiin. Rajasulun jälkeen Länsi-Sallivaaran alueelle muodostui laiduntyhjiö, joka kuitenkin alkoi täyttyä Karasjoelta saapuneiden uusien muuttajien myötä. Kylää kutsuttiin sen ensimmäisen asukkaan mukaan Salkkoksi, myöhemmin Lismajoeksi ja Lismaniksi. Niila Länsman eli Salkko Niila tuli Lismaan Norjasta ja rakennutti 1870-luvulla ensimmäisen talon Lismajoen varrelle. Niila Länsman perusti paikalla kruununmetsätorpan 1893 nimellä Lismajoki. 1/8 manttaalin uudistila perustettiin 1907, sen perustaja oli Nilla Nillanpoika Länsman. Tila on jaettiin myöhemmin veljeksille Pieralle ja Jounille (Nillan Piera ja Nillan Jouni). Nillan Pieran talo rakennettiin 1898 ja sen rakennuttajana oli Niila Niilanpoika Länsman eli Pikku-Niila, ensimmäisen talon rakentajan poika. Kruununmetsätorppa Hannula perustettiin 1893, sen perustaja oli Utsjoelta muuttanut tunturisaamelainen Hans Hansinpoika Kitti, joka sai uudistilaoikeuden 1907. Hannu Kitti rakennutti talon 1890-luvulla ja rakentajat olivat luultavasti samat, jotka rakensivat viereisen Nillan Pieran talon. Nillan Jounin talo rakennettiin sodan jälkeen 1946-48. Lismasta käytiin koulua 1954 alkaen Menesjärvellä, jonne rakennettiin koulu ja sen yhteyteen oppilasasuntola. Tieyhteyden kylä sai 1970-luvulla ja sähköt 1989. (www.rky.fi) Alue sijaitsee luonnonsuojelualueella Lemmenjoen kansallispuisto (SL 4017) ja kuuluu Sallivaaran paliskunnan alueeseen.

Varausperuste:

VNp 22.12.2009 Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009).

Kehittämisperiaate:

Turvataan alueen kohteiden kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen kohteen lähiympäristössä sovitetaan sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön. Kentät ja niityt pyritään pitämään avoimina. Saamelaiskulttuuria korostetaan.

Merkintä:

Sa-maV 6107

Kunta: INARI

Päiväys:

2.8.2018

Alueen nimi:

REPOKAIRAN JA LEMMENJOEN ALUEEN SAAMELAISASUTUS JA KULLANKAIVAJAYHDYSKUNTA: KAAPIN JOUNI

Sijainti ja kuvaus:

1800-luvun lopulta asuttu Kaapin Jounin kenttä Sotkajärven pohjoispäässä on Lemmenjoen seudun ensimmäisiä uudistiloja ja kertoo monimuotoisesta saamelaisesta elämäntavasta vaiheessa, jolloin saamelaiskulttuurissa alettiin siirtyä kiinteään asumiseen. Kaapin Jounin kenttää asuttaneet Aikiot kuuluivat nykyisen Sallivaaran paliskunnan inarilaisiin kantasukuihin. Suvun poromiehistä tunnetuimpia oli Jouni Aikio (1875–1956), jonka mukaan Kaapin Jounin kenttä sai nimensä. Kaapin Jouni paimensi porojaan Hammastunturin alueella ja ennen toista maailmansotaa Lemmenjoen alueella. Uudistilojen perustajat olivat 1800-luvun lopulla usein kalastajasaamelaisia ja tilan oli perustanut Menes-Antti eli Karhu-Antti, Antti Juhaninpoika Morottaja (1853–1907). Kaapin Jounin tila hankittiin valtiolle vuonna 2002. (www.rky.fi) Alue sijaitsee luonnonsuojelun alueella Lemmenjoen kansallispuisto (SL 4017) ja metsätalous- ja poronhoitovaltaisen alueen (M-1 4561) rajalla. Alue kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Menesjärvi-Lemmenjoki (mv 8403) ja sen läheisyyteen sijoittuu arvokas vesistö Inarijärven vesistö (av 6581). Alue kuuluu Sallivaaran paliskunnan alueeseen.

Varausperuste:

VNp 22.12.2009 Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009).

Kehittämisperiaate:

Turvataan alueen kohteiden kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen kohteen lähiympäristössä sovitetaan sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön. Kentät ja niityt pyritään pitämään avoimina. Saamelaiskulttuuria korostetaan.

Merkintä:	Sa-SR1 3028	Kunta: UTSJOKI
Päiväys:	30.7.2018	
Alueen nimi:	UTSJOEN KIRKKOMAISEMA	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Mantojärvellä, Utsjoen kirkonkylän keskustasta noin 5 km etelään valtatie E4 varressa niin, että kirkko sijaitsee tien länsipuolella ja pappila sekä kirkkotuvat sen itäpuolella. Utsjoen kirkko, pappila ja kirkkotuvat muodostavat maisemallisesti vaikuttavassa kehyksessä 1700-luvulta 1850-luvulle rakentuneen kirkollisen ympäristön. Utsjoen kirkko ja pappila pihapiireineen ovat osa valtiollisen rakennustavan pohjoisinta sillanpääasemaa Lapissa ja eri-ikäiset kunnostetut kirkkotuvat tekevät alueesta Suomessa ainutlaatuisen historiallisen kirkkomiljöön. Utsjoki virtaa kapeassa, syväuurtteisessa laaksossa taustanaan Pohjois-Lapin tunturiseudulle tyyppilliset ylätasangon suurpiirteiset maisemat. Mantojärveksi levenevän jokiuoman kohdalla maisemaa hallitsee järvestä jyrkästi nousevan rinteeseen tasanteelle rakennettu kirkko, pappilan pihapiiri sekä kirkkotupien ryhmä. Intendentti Lohrmanin piirustusten mukaan valtion toimesta 1850-53 rakennetun tornillisen pitkäkirkon harmaa graniitti on louhittu läheisestä kirkkopahdasta. Kirkkoherran pappilan edustava empiretyylinen päärakennus on sekin rakennettu valtion kustannuksella, se on valmistunut intendentinkonttorin suunnittelemana 1843. Pappilan vieressä sijaitsevan vanhan hautausmaan laidalla on Utsjoen vanhan, Pyhän Ulriikan kirkon hirsinen sakasti vuodelta 1776. Pappilan pihapiirissä on punamullattuja talusrakennuksia, joista vanhimmat ovat 1700-luvulta. Mantojärven rantatöyräällä sijaitsevat kirkkotuvat ovat vanhoja paikallisten asukkaiden kokoontumishuoneita, joihin on majoitettu suurten kirkkopyhien ja markkinoiden aikaan. Kirkkotupa-alue on ollut Utsjoen keskeisin paikka. Nykyiset kirkkotuvat ovat peräisin eri ajoilta. Aikoinaan niitä on ollut kaikkiaan parisen kymmentä, mutta nykyään paikalla on 14 osin palautettua ja entisöityä kirkkotupaa. Lähimpänä maantietä ja pappilaa sijaitsevat - Käräjätupa eli kunnantupa, jossa on pidetty kunnan kokouksia ja käräjiä, kiertokoulua ja rippikoulua; kunnantuvan kahdessa kamarissa ovat yöpyneet mm. nimismies ja erilaiset tarkastajat - Utsjoen seurakunnan 1959 rakennuttama kahviorakennus, joka on pystytetty vanhan voudintuvan paikalle - Utsjoen kunnan vanhan tallin tarpeista 1958 rakennettu varasto- ja käymälärakennus - Voudintupa eli Hans ja Terttu Guttormin tupa on alunperin nykyisen kahvion paikalla sijainnut voudintupa, joka on siirretty 1959 Koululompolon luusuaan ja pystytetty nykyiselle paikalleen Museoviraston toimesta 1986. Voudintuvan vieressä on Helanderin suvun on turvekammi, joka on entistämistöiden ja peruskorjausten aikana rakennettu uudestaan, viimeksi 2003. Keskellä kenttää sijaitsevat Mieraslompolon Aikioiden tupa, jonka on rakennuttanut nykyiselle paikalleen 1863 syntynyt Samuli Aikio, sekä Vetsikon Aslak Lukkarin tupa ja talli. Talli on rakennettu vanhan tuvan jäännöksistä ja ollut välillä siirrettynä muualle. Mantojärven rannan puolella kirkkotupa-alueella on lähinnä pappilan talusrakennuksia Museoviraston 1970-luvulla Nils Holmbergin rakennusrykelmän pohjalta tekemä rekonstruktio, joka koostuu tuvasta, kahdesta tallista ja käymälästä. Rakennuksen eteläpuolella on pistekota ja pohjoispuolella Länsmanin suvun tupa. Holmbergin suvun entinen kauppahuone on siirretty 1940-luvulla Tcohkavaaran poroerotuspaikalle ja palautettu nykyiselle paikalleen 1970-luvulla. Rannassa on myös 1923 rakennettu katekeetta Nils Holmbergin tupa. Pohjoisimpana rannassa on saunatupa ja Museoviraston 1970-luvulla pystyttämä kalakellari. Utsjoen kirkko, pappila ja kirkkotuvat muodostavat Mantojärven rannalla kansallismaisemaksi luokitellun Utsjokilaakson valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen pohjoisosan.(www.rky.fi) Alueelle sijoittuu myös valtakunnallisesti arvokas perinnebiotooppi Utsjoen pappila ja kirkkotuvat. Alue sijaitsee luontaistalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (Ms-1 6609) ja kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen matkailualue: Yläköngäs-Nuorgam (mv 8405), Saamelaiskulttuuri: kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Utsjokilaakson maisemat (Sa-mav 5921). Alueella sijaitsee myös luonnonsuojelualue Pappilan niitty ja kirkkotupien niitty (SL 4334).	
Varausperuste:	Kirkkolaki. VNp 22.12.2009 Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009). Asetus valtion omistamien rakennusten suojelusta (480/85).	
Kehittämisperiaate:	Suojelukohteen kulttuurihistoriallisten arvojen heikentäminen on kielletty. Uudis- ja lisärakentaminen tulee sovittaa sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen rakennuskantaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön.	

Merkintä:	Sa-SR1 3030	Kunta: INARI
Päiväys:	30.7.2018	
Alueen nimi:	INARINSAAMELAISTEN VUOTUISMUUTON TALVI- JA KESÄPAIKAT: PIELPAJÄRVI	
Sijainti ja kuvaus:	Inarinsaamelaisista talvikyläpaikkaa kuvaa hyvin Pielpajärven kirkko ympäristöineen. Inarinsaamelaisasutukseen liittyvä, 1600-luvulle asti periytyvä kirkonpaikka on vanhan kulkureitin varressa, nykyään tiettömän taipaleen takana Ison Pielpajärven rannalla. Ensimmäinen kirkko laajan Kemän seurakunnan alaiseen Inarin kappeliseurakuntaan rakennettiin 1646-1648 ja se sijaitsi nykyisen Pielpajärven kirkon koillispuolella. Vuodesta 1747 kappeliseurakunta oli Utsjoen alainen. Pielpajärven kirkko rakennettiin Anders Hellanderin johdolla 1754-1760 ja läntisen ristivarren edessä oleva kellotapuli vuosina 1763-1765. Pielpajärven kirkko on Taka-Lapin vanhin rakennus. Kirkon luona on ollut talvikylä, vanha markkinapaikka ja sittemmin jo jäljettömiin hävinneet pappilan rakennukset. Paikalla on säilynyt muutama 1960 luvulla uudelleen rakennettu kirkkotupa. Pielpajärven ristikirjon matala kellotorni on liitetty kirkon läntiseen ristipäätyyn. Tervatuissa ulkoseinissä on vaakalaudoitus ja tornin kellokerros on punamullattu. Kirkkosalissa on laakea valkoiseksi maalattu lautaholvi ja valkoiset hirsiseinät. Kirkon huolellisesti tehty kiinteä sisustus niukkoine värityksineen on 1840-luvulla tehtyjen uudistustöiden mukaisessa asussa. Kirkko jäi pois käytöstä 1888, jolloin itsenäistyneen seurakunnan uusi kirkko valmistui Inarijärven rannalle syntyneen asutuksen yhteyteen. Pielpajärven kirkkoa kunnostettiin 1975–1976 perinteisiä työtapoja noudattaen. (www.rky.fi) Alue sijaitsee Inarin kirkonkylästä koilliseen. Alue sijaitsee metsätalous-, matkailu- ja poronhoitovaltaisella alueella, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta Juutuan–Tuulispään virkistysmaisella (MU-2 6042) ja kuuluu Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Inarijärven ja Juutuanjoen maisemat (Sa-mav 5937) sekä matkailun vetovoima-alueeseen,	

matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Inarjärven matkailualue (mv 8404). Alue kuuluu Muddusjärven paliskunnan alueeseen.

Varausperuste: Kirkkolaki. VNp 22.12.2009 Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009). Maakunnallisesti arvokas maisemanähtävyys. Maa- ja seutukunnallisesti merkittävä kiinteä muinaisjäänös. Talvikylän paikka II. Museaalinen nro 67.

Kehittämisperiaate: Suojelukohteen kulttuurihistoriallisten arvojen heikentäminen on kielletty. Uudis- ja lisärakentaminen tulee sovittaa sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen rakennuskantaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön.

Merkintä: Sa-SRV 3029 **Kunta:** UTSJOKI

Päiväys: 30.7.2018

Alueen nimi: TENOJOKILAAKSON SAAMELAISASUTUS: VÄLIMAAN ASUMAKENTTÄ

Sijainti ja kuvaus:

Välimaan kenttä sijaitsee Karigasniemi-Nuorgam seututien varressa, sen pohjoispuolella, noin 20 km Nuorgamista Utsjoen suuntaan. Suomen itäisellä saamelaisalueella asutus keskittyi kalaisten vesistöjen kuten Tenojoen varrelle. Alueen merkittävimpiin luonnonvaroihin kuului Jäämerestä nouseva lohi ja lohenkalastuksella oli ratkaiseva merkitys Tenojokilaakson asuttamiselle. Asuinpaikkojen valinta määräytyi hyvin kala-apajien perusteella. Tenojokivarren kalastajasaamelaisaloudelle on ollut ominaista luonnon tarjoamien resurssien monipuolinen käyttö. Ratkaisevaa asuinpaikan valinnalle on ollut mahdollisuus lohestukseen ja maatalouteen yhdistettynä metsästykseseen. Tunturijärvien vesistä on kalastettu siikaa. Niukat resurssit ovat mahdollistaneet jokivarteen vain harvaan sijoittuneen asutuksen. Välimaan alue Utsjoen kirkonkylän ja Nuorgamin puolivälin tienoilla on tarjonnut hyvät mahdollisuudet asumiseen ja rakentamiseen osana Tenojoen tasaista rantapaltetta. Välimaan kalastajasaamelaisalan asuinkentällä on hirsipintainen, turvekattoinen paritupa asuinrakennuksena, kolme lautatai turvekattoista aittaa, turvekattoinen kammi-mallinen lammaspuura, lato, varastolava eli luovvi sekä vinttikaivo suoja-aitoineen. Vuosina 1981-83 kunnostettu pihapiiri edustaa tyyppillistä vanhan tenolaistalon rakennuskantaa sekä volyyminsa että rakennustapansa puolesta. Alueella on myös vanhoista paikalle siirretyistä hirsistä 1990 rakennettu sauna. Välimaassa jäljet näkyvät taloa ympäröivinä kotiniittyinä ja laiduntamisen ja lehdesten oton jäljet läheisessä lehdesniityä muistuttavana koivikkona. Maisemallisesti vaikuttava ja komea koivikko talon luoteispuolella on Itä-Ruijan - Utsjoen vanhinta elossa olevaa koivikkoa, noin 300 vuotta vanha. Välimaan uudistila perustettiin Utsjoen Nuorgamin kylään suunnitelleen kirkonkylän ja Nuorgamin puoleen väliin 1858 annetun pohjoisimman Lapin asuttamista koskeneen keisarillisen kuulutuksen tuloksena. Warsin suku asui tilaa 1970-alkuun asti perustaan toimeentulonsa kalastukseen ja lammastalouteen. Museovirasto osti autoituneen tilan vuonna 1981. Tenojokivarressa liikkuminen oli pitkään joen tai Norjan puoleisen tiestön varassa. Suomen puolella Välimaan ohittava maantie Utsjoelta Nuorgamiin valmistui 1971 ja Dalvadaksen ohittava tie Karigasniemeltä Utsjoelle Tenon rantaa pitkin kulkeva tie rakennettiin 1977-1983. Välimaan pihapiirin välittömässä läheisyydessä on useita muinaisjäänöksiä. (www.rky.fi) Alue sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (Ms-1 6609) ja kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Yläköngäs-Nuorgam (mv 8405). Alueella sijaitsee myös luonnonsuojelualue Välimaan kenttä (SL 4340). Alue kuuluu Kaldoavin paliskunnan alueeseen.

Varausperuste: VNp 22.12.2009 Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009). Asetus valtion omistamien rakennusten suojelusta (480/85).

Kehittämisperiaate: Suunnittelussa on turvattava kohteen/alueen kulttuurihistorialliset arvot. Uudis- ja lisärakentaminen tulee sovittaa sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen rakennuskantaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön.

Merkintä: Sa-SRV 3072 **Kunta:** SODANKYLÄ

Päiväys: 31.7.2018

Alueen nimi: KOLTASAAMELAISTEN ASUTUSPAIKAT: SUOMUJOEN KOLTTAKENTTÄ

Sijainti ja kuvaus:

Alue sijaitsee Suomujoen varrella noin 15 km Raja-Joosepista lounaaseen. Kolttasaamelaisten perinteinen asuma-alue ulottui Näätämostä Petsamoon ja Tuuloman Lappiin, mutta valtioiden välinen rajapolitiikka on muuttanut kolttien perinteisiä asutusmalleja. Kolttasaamelaisten vuotuismuuttojärjestelmä oli yksi vanhamuotoisimmista ja tyyppillisimmistä muuttomalleista. Suomen vähälukuiset kolttasaamelaiset ovat Suomelle aikaisemmin kuuluneen Petsamon alueen kolmen siidan Suonikylän, Petsamon ja Paatsjoen kolttaväestöä, jotka on asutettu toisen maailmansodan jälkeen Inarin kunnan itäosaan. Heti toisen maailmansodan jälkeen koltat pyrkivät asettumaan Luton ja Nellimin väliselle alueelle mahdollisimman lähelle entisiä kotiseutujaan. Alueluovutuksissa kotipaikkansa, poronsa ja lähes kaiken muun omaisuutensa menettänyt Semenoffin perhe ehti ennen Sevettijärvelle sijoittamista asettua aluksi Suonikylän entisille kesäasuinalueille Suomujoen Kotajärvelle 1946-1948. Ensimmäiseksi rakennettiin turvekota, jota käytettiin keittokotana asuinrakennuksen eli pirtin valmistuttua 1947. Poroaitaa käytettiin Semenoffien poismuuton jälkeen Lapin paliskunnan tilapäisenä erotusaitana. Kolttakentän kunnostaminen alkoi 1980-luvulla. Pirtti ja sauna rakennettiin uudestaan 1983. Suomujoen kolttakenttä on nykyisen Suomen alueella säilynyt yksittäinen kolttasaamelaisten rakennuskokonaisuus, joka on tehty kolttien vanhan rakennusperinteen mukaisesti 1940-luvulla, kun kolttasaamelaiset joutuivat evakkoon Petsamon Suonikylästä. Rakennuskanta edustaa sekä vanhaan perinteeseen pohjautuvaa rakentamista että valtion asutustoimiin liittyviä tyyppitaloja. (www.rky.fi) Alue sijaitsee luonnonsuojelualueella Urho Kekkosen kansallispuisto (SL 4268). Alue kuuluu Lapin paliskunnan alueeseen. Kolttasaamelaisten asutuspaikat teemakokonaisuuteen kuuluu lisäksi Inarin kunnan puolella sijaitsevat Oskarinkoski ja Oskarinjärvi, jotka on maakuntakaavassa osoitettu merkinnällä Sa-SRV 3072.

Varausperuste: VNp 22.12.2009 Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009). Asetus valtion omistamien rakennusten suojelusta (480/85).

Kehittämisperiaate: Suunnittelussa on turvattava kohteen/alueen kulttuurihistorialliset arvot. Uudis- ja lisärakentaminen tulee sovittaa sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen rakennuskantaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön.

Merkintä:	Sa-SRV 3072	Kunta: INARI
Päiväys:	5.8.2018	
Alueen nimi:	KOLTASAAMELAISTEN ASUTUSPAIKAT:OSKARINJÄRVI JA OSKARINKOSKI	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Luttojoen varrella muutama kilometri Raja-Joosepista etelään. Kolttasaamelaisten perinteinen asuma-alue ulottui Näätamöstä Petsamoon ja Tuuloman Lappiin, mutta valtioiden välinen rajapolitiikka on muuttanut kolttien perinteisiä asutusmalleja. Kolttasaamelaisten vuotuismuuttojärjestelmä oli yksi vanhamuotoisimmista ja tyypillisimmistä muuttomalleista. Suonikylä oli 1600-luvulta 1800-luvulle pääasiassa ppyyntitaloudesta elävä yhteisö. Talvet asuttiin yhteisessä talvikylässä ja harjoitettiin yhteisesti kalastusta ja suurriistanpyyntiä. Muina vuodenaikoina väestö hajaantui säteittäisen mallin mukaan harjoittamaan kalastusta ja metsästystä omille sukualueille. Poroja käytettiin kuljetuksiin ja peuranpyynnin houkutuseläimiksi. Suomen menetettyä toisessa maailmansodassa Petsamon Neuvostoliitolle, koltat evakuoitiin entiseltä asuinalueeltaan. Petsamon alueen kolmen siidan kolttasaamelaiset asutettiin Inarin kunnan itäosaan, suonikyläläiset Sevettijärven alueella, petsamonkyläläiset Tsarmijärven-Nellimin alueelle ja Paatsjoen kolttasaamelaiset Keväjärven-Mustolan alueelle.Luttojoen kolttakentät (Oskarinjärvi ja Oskarinkoski) ovat olleet Petsamon Suonikylästä evakkoon lähteneiden Semenoffin ja Fofanoffin perheiden asuinpaikkoja 1940-luvulla. Kolttakenttä on rakennettu vanhan perinteen mukaisesti. Suomujoen varrella 12 km päässä Kotajärven pohjoisrannalla on Fofanoffin perheen kesäpaikkana ollut asuinkenttä, joka on kunnostettu 1983. Oskarinkosken ja Oskarinjärven asuinkentillä pirttirakennusten lisäksi säilynyt muuta tyypillistä rakennuskantaa, johon kuuluvat jalka-aitat, sauna, varastot, ulkoleivinuunit, maakellarit, lammaspuurat, porosuojat ja verkkoulut. (www.rky.fi) Alue sijaitsee luonnonsuojelualueella Urho Kekkosen kansallispuisto (SL 4268). Alueen läheisyydestä kulkee moottorikelkkailureitti. Alue kuuluu Lapin paliskunnan alueeseen. Kolttasaamelaisten asutuspaikat teemakokonaisuuteen kuuluu lisäksi Sodankylän kunnan puolella sijaitseva Suomujoen kolttakenttä, joka on maakuntakaavassa osoitettu merkinnällä Sa-SRV 3072.	
Varausperuste:	Asetus valtion omistamien rakennusten suojelusta (480/85). VNp 22.12.2009 Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009).	
Kehittämisperiaate:	Suunnittelussa on turvattava kohteen/alueen kulttuurihistorialliset arvot. Uudis- ja lisärakentaminen tulee sovittaa sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen rakennuskantaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön.	

Merkintä:	Sa-SRV 3078	Kunta: INARI
Päiväys:	1.8.2018	
Alueen nimi:	POROEROTUSPAIKAT JA -AIDAT: SALLIVAARA	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Köngäs-Inari-seututien (st 955) länsipuolella, noin 25 km Menesjärveltä Kittilän suuntaan. Sallivaaran jo 1800-luvulla käytössä ollut poroerotuspaikka on Lemmenjoen kansallispuiston alueella. Suuri, 0,5 kilometrin pituinen kaarre on rakennettu vuoden 1933 aidan mukaisesti puusta (uluista) ja uusittu 1980-luvulla; kaarteeseen liittyy kaksi pidätystä ja erotuskaarteeseen 22 konttoria; kämppiä tai niiden jäänteitä erotuspaikalla on yhteensä 17. Sallivaaran poroaita on kunnostettu 1990-1992 valtion toimesta. (www.rky.fi) Alueelle sijoittuu myös maakunnallisesti arvokas perinnebiotooppi Sallivaaran poroerotus. Alue sijaitsee luonnonsuojelualueella Lemmenjoen kansallispuisto (SL 4017). Kohde on osoitettu maakuntakaavassa myös poronhoidon kannalta erityisen tärkeäksi alueeksi (ph 7427). Alue kuuluu Sallivaaran paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Asetus valtion omistamien rakennusten suojelusta (480/85). VNp 22.12.2009 Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009). Valtakunnallisesti arvokas perinnemaisema.	
Kehittämisperiaate:	Suunnittelussa on turvattava kohteen/alueen kulttuurihistorialliset arvot. Uudis- ja lisärakentaminen tulee sovittaa sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen rakennuskantaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön.	

Merkintä:	Sa-SRV 3092	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	5.10.2018	
Alueen nimi:	SODANKYLÄN SAAMELAISASUTUS: MUTENIA, UULALA	
Sijainti ja kuvaus:	Mutenia: Mutenia sijaitsee Lokan tekojärven rannalla noin 15 km Vuotsosta kaakkoon. Sodankylän pohjoisosan eli nykyisen Lapin paliskunnan alueen saamelaisasutuksen synty liittyi Ruotsin ja Norjan välisiin rajasulkuun 1852, jonka seurauksena Koutokeinon ja Enontekiön alueilta muutti vanhan Sompion alueelle kymmenkunta porosaamelaisperhettä 1870–1890. Uudella alueella perheet jatkoivat porosaamelaista elämäntapaansa. Tärkeimmät asuinpaikat muodostuivat Muotkataipaleeseen, Sompiojärven rannoille ja nykyisen Purnumukan alueille. Mutenian kylä ja Uulalan erämaatalo ovat muistumia Lokan tekoaltaan alle jääneestä Sompion lapinkylän saamelaisasutuksesta. 1960-luvun lopussa alettiin täyttää Lokan ja Porttipahdan tekoaltaita, jotka rakennusaikanaan olivat Euroopan suurimmat tekoaltaat. Mutenian kylä jäi tekoaltaan reunalle ja allasevakot asutettiin Vuotson kylään.Mutenian, Rieston, Korvasen ja Lokan kylät ovat vanhoja sompiolaisia kyliä. Niistä Mutenia ja Lokka ovat säilyneet Lokan tekojärven reunamilla. Mutenian kylä sijaitsi mutkaisen Muteniajoen rannalla. Muteniajoki lähti Sompiojärvestä. Joen alkupäässä oli pieni koski, joka oli nimeltään Juitsa. Aukealla kyläkummulla sodanjälkeiset peräpohjalaistyyliset rakennukset sijaitsivat tiiviisti ja niitä ympäröivät aidatut pihavainiot.Talosta toiseen kuljettiin vainioitten ja viljelysten välistä kulkevia polkuja pitkin. Sodan jälkeen kylässä kasvatettiin heinän lisäksi kauraa, perunaa, naurista, porkkanaa ja sipulia. Ennen sotaa Muteniassa kasvatettiin myös ohraa, joka jauhettiin Juitsassa olleessa myllyssä. Sompion maantie, Vuotso-Mutenia-Silmävaara-Korvanen-Lokka valmistui autolla ajettavaksi 1930-luvun lopulla. Sitä ennen tie oli Muteniasta Lokkaan vain ratsutie. Tekoaltaan jälkeen osa maantiestä jäi veden alle ja uusi tieyhteys Lokkaan rakennettiin Sodankylän ja Tanhuan kautta. Mutenian kylästä on nykyään jäljellä vain osa. Osa rakennuksista ja suurin osa tilojen maista jäi allasvesien alle. Pienmaataloudesta elänyt kylä menetti elinmahdollisuutensa. Kyläkummulla on jäljellä Tapion toistasataa vuotta vanha talo ja navetta. Taloa on kunnostettu, mm. kengitetty ja vuorattu ulkoa. Kylässä on kolme sodan jälkeen rakennettua pihapiiriä, ja niissä on pari vanhaa aittaa. Muistona ajasta, jolloin luonnossa liikkuvien turvana olivat erämaapuhelimet, Tapion pirtin vieressä on erämaapuhelimen koppi. Kylän maat ja rakennukset ovat	

Kemijoki Oy:n omistuksessa, yksi rakennuksista on Metsä-Botnian. Osittainkin säilyneenä Mutenia on kulttuurihistoriallisesti merkittävä jäännös vanhasta Sompioista, joka aikoinaan muodosti oman kulttuurisen ja alueellisen kokonaisuuden. Alueella sijaitsee valtakunnallisesti arvokas perinnebiotooppi Mutenia. Alue sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561) ja kuuluu Saamelaiskulttuuri: kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeällä alueella Nattastunturien ja Sompiojärven maisemat (Sa-maV 5947). Uulala sijaitsee Noin 30 km Lokan kylästä pohjoiseen. Yliluiron latvoilla sijaitti kaksi taloa, joissa asuivat naapuruksina Orposen Maggan veljekset. Ylempänä jokivarressa oli Ylitalo, ja siitä kilometri alajuoksulle oli Uulala. Alueen muistitiedon mukaan perheet asettuivat jokivarteen yhtä aikaa vuonna 1913. Aluksi näilläkin kentillä asuttiin kodassa. Uulalan ensimmäinen hirsirakennus oli pieni tupa ja vasta myöhemmin 1920-luvulla tehtiin nykyinen päärakennus. Yliluiron asukkaat joutuivat kokemaan sodan kauheet pahimmalla mahdollisella tavalla, sillä partisaanit hyökkäsivät taloihin elokuisen yön hämärässä vuonna 1943. Ylitalon emäntä ja kaksi nuorinta lasta tapettiin ja talo poltettiin. Samoin Uulalan emäntä ammuttiin kotinsa portaille. Kuulien reiät näkyvät edelleen ovelissa. Talosta otettiin vankeja ja osa pelastuneista haavoittui. Jälleenrakennetun Ylitalon asukkaat muuttivat pois Luiojokivarresta tekoalaiden rakentamisen takia ja Uulalakin tyhjentyi asukkaista vuonna 1960. Allasrakentamisen aikaan Uulala siirtyi Kemijoki Oy:n omistukseen. Nykyisin se on Sodankylän kunnan omistuksessa ja sitä hallinnoi kotiseutuyhdistys Sompio-seura, jonka toimesta taloa on pidetty kunnossa. Ylitalosta on jäljellä nykyisin autio kenttä, jossa on pystyssä vain päärakennuksen tulisijan muuri. Siihen on kiinnitetty partisaani-iskun muistolaatta. Ylitalon piharakennuksia purettaessa rakennuspuuta siirrettiin Uulalaan, jossa niistä tehtiin varasto ja sauna. Uulalassa on myös uusi sauna. Uulala on toinen Sompion alueen vanhoista porosaamelaisien uudistiloista, joka on säästynyt sodalta ja tekoaltaalta. Kohteen monikerroksinen historia kertoo alueen asutushistoriasta ja vesistö- ja rakentamisen vaikutuksista. Uulala sai Lapin rakennusperinne ry:n myöntämän Hurrikas -rakennuspalkinnon vuonna 2010. (www.rky.fi) Uulala sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561) ja luonnonsuojelualueen Urho Kekkosen kansallispuisto (SL 4268) rajalla. Sodankylän saamelaisasutus -kokonaisuuteen kuuluu Uulalan ja Mutenian lisäksi myös Purnumukka, joka on osoitettu merkinnällä (Sa-maV 5942). Sekä Uulala että Mutenia kuuluvat Lapin paliskunnan alueeseen.

Varausperuste:**Kehittämisperiaate:**

Suunnittelussa on turvattava kohteen/alueen kulttuurihistorialliset arvot. Uudis- ja lisärakentaminen tulee sovittaa sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen rakennuskantaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön.

Merkintä:**Sa-SRV 5943****Kunta: SODANKYLÄ****Päiväys:****2.8.2018****Alueen nimi:****ALAPONKUN ERÄMAATALO****Sijainti ja kuvaus:**

Alue sijaitsee Lokan kylästä noin 15 km pohjoiseen. Alaponkun asuinkenttä Sompion kolliskairassa, Lokan tekojärven koilliskulmassa on yksi harvoista jäljellä olevista uudistaloista, joita perustettiin Luio-joen ylimpien latvahaarojen varrelle 1800-luvun lopulla ja 1900-luvun alussa. Alaponkun pihapiiri on esimerkki aikaisemmin tyyppillisestä Sompion Lapin erämaatalosta. Venäjän, Norjan ja Ruotsin rajajärjestelyt 1800-luvun jälkimmäisellä puoliskolla johtivat siihen, että Enontekiön porosaamelaisien vuotuinen jutokeino Jäämeren rannikon ja perinteisten kesälaidunten välillä katkesi. Kymmenkunta koutokeinolaista ja enontekiöläistä saamelaisperhettä siirtyi Saariselän ja Raututunturin sekä niiden eteläpuolisen Sompion alueelle. Sompion aikaisempi väestö koostui suomalaisista muutaman talon erämaakylästä sekä metsästystä ja kalastusta harjoittavista metsäsaamelaisista. Tulokkaat rakensivat turvekotakylä mm. Kopsusjärvelle, Sompiojärvelle ja Vuotsoon, 1800- ja 1900-lukujen vaihteessa siirryttiin hirsitaloihin ja 1900-luvun ensimmäisten vuosikymmenten aikana perustettiin uudistiloja Luiron eli kulkukeinon varrelle ja heinämaiden ääreen. Sodankyläläinen Matti Hietala asettui asumaan Luiron laskevan Korvasjoen varteen 1800- ja 1900-lukujen vaihteessa. Ylempänä Luiron varressa asuneen saamelaisen Matti Ponkun poika, nuorempi Matti Ponku osti 1908 Hietalan talosta puolikkaan, jonka nimeksi pantiin Alaponku. Asuinrakennus valmistui vuosien 1905 ja 1908 välisenä aikana. Mestarina oli pohjalainen kirvesmies Heikki Saarela, joka oli rakentamassa Luiolelle muitakin saamelaistaloja. Kuisti rakennettiin jälkikäteen 1933. Alaponkun talon pihapiirin poikki kulkee vanha Lokasta Mutenian kautta Vuotsoon johtanut, nytemmin Lokan tekoaltaan katkaisema polkutie. Alaponkun päärakennuksen ja talousrakennusten välistä rinteeseen suuntaisena kulkeva tie jakaa pihapiirin mies- ja talouspihaan. Kenttä on raivattu loivasti etelään viettävään rinteeseen, asuinrakennus sijaitsee ylärinteessä ja karjasuoja korkeusasemaltaan alempana. Hirsisen päärakennuksen länsipäässä on iso pirtti ja itäpäässä kamari sekä sen eteläpuolella kamarin pituinen, kapea eteinen. Päärakennuksen eteläseinustalle on myöhemmin rakennettu kaksikerroksinen umpikuisti. Asuinkentän alkuperäiseen rakennuskantaan ovat kuuluneet asuinrakennuksen lisäksi raivatun alueen eri osiin harvakseltaan sijoitetut makasiini/talli, navetta, kaivo, halkoliiteri, ulkouuni, savusauna, tolla eli lato, maakellari ja rehuokuoppia. Ns. uusi makasiini on rakennettu 1930-luvulla. Alaponkun rakennukset ja pihapiiri kunnostettiin työllisyystyönä Museoviraston valvonnassa 1997–1998. Paikkaan liittyy myös henkilöhistoriallista merkitystä maineeltaan ristiriitaisen poromiehen Aleksanteri (Aleksi) Hihnavaaran, liikanimeltään Mosku asuinpaikkana. (www.rky.fi) Alue sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561) ja kuuluu Lapin paliskunnan alueeseen.

Varausperuste:

VNp 22.12.2009 Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009).

Kehittämisperiaate:

Suunnittelussa on turvattava kohteen/alueen kulttuurihistorialliset arvot. Uudis- ja lisärakentaminen tulee sovittaa sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen rakennuskantaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön.

Merkintä:**Se 6515****Kunta: INARI, SODANKYLÄ****Päiväys:****29.11.2018****Alueen nimi:****HAMMASTUNTURIN ERÄMAA-ALUE****Sijainti ja kuvaus:**

Hammastunturin erämaa-alue on usean erilaisen osan muodostama arvokas kokonaisuus. Hammastunturi ja muut puuttomat tunturit sijaitsevat kasvimaantieteellisellä vaihteluväylävyöhykkeellä Ivalojoen molemmin puolin. Alueen

pohjoisosassa on tyypillistä Inarin luontoa vaaroineen, järvineen ja jokineen. Tuntureiden eteläpuolella kuusikot yleistyvät. Eteläosassa on runsaasti metsiä ja soita. Luontotyypeiltään monipuolinen ja vaihteleva laaja erämaa-alue. Aluetta käytetään puolustusvoimien harjoitus- ja ampumatoimintaan sekä sotilaalliseen rakentamiseen. Alueella on puolustusvoimien toimintaan liittyviä rakenteita ja laitteita. Alue sijaitsee Inarin, Kittilän ja Sodankylän kunnan alueilla. Alueella sijaitsee poronhoidon kannalta erityisen tärkeitä kohteet/aidat Hammastunturin paliskunnan laidunkierto-/esteaidat (ph 7403), Juntinoja (ph 7314), Palopää (ph 7313), Haukkapää (ph 7411), Hammastunturin erotusaita (ph 7428), Hirvassalmi (ph 7339) ja Sallivaaran paliskunnan laidunkierto-/esteaidat (ph 7409) sekä poroteurastamo Hirvassalmenvaaran poroteurastamo (pht 7485). Alueella sijaitsee rakennussuojelukohde Ivalojoen kultakämpät (SRV 3075) ja Saamelaiskulttuuri: kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeitä alueet/kohteet Inarin poroerotuspaikat: Hammastunturi (Sa-ma 5963) ja Kuttura (Sa-ma 5938) sekä Saamelaiskulttuuri: kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeitä alueet/kohteet Peurakairan luontaiselinkeinomaiset (Sa-maV 5952), ja osittain Kaunispään tunturimaiset (Sa-maV 5944). Alueella sijaitsee myös kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä alue/kohde Ivalojoen kulta-alue (maV 5920) ja muinaismuistokohde Kivijoen kokonaisuus (SM 3630). Ivalojoen kultakämpiltä lähtee etelän suuntaan kulttuurihistoriallisesti tai maisemallisesti merkittävä tie tai reitti Rovasentie (ur/k 9301). Alueen läpi on osoitettu ekologinen yhteystarve ja alueen pohjoisosassa kulkee moottorikelkkailureitti. Alueelle on osoitettu arvokkaita vesistöjä Inarijärven vesistö (av 6581). Erämaa-alueen länsiosassa kulkee seututie 955 (Köngäs-Inari), jolle on osoitettu tieluokan muutos seututiestä kantatieksi. Hammastunturin erämaa-alue sijaitsee Hammastunturin, Ivalon, Sallivaaran ja Lapin paliskuntien alueilla.

Varausperuste: Erämaa laki 62/1991, Natura VNp 20.8.1998 ja 8.5.2002.SAC

Kehittämisperiaate: Säilytetään luontoarvot.

Merkintä: **Se 6518** **Kunta: INARI, UTSJOKI**

Päiväys: **29.11.2018**

Alueen nimi: **MUOTKATUNTURIN ERÄMAA-ALUE**

Sijainti ja kuvaus: Erämaan keski- ja pohjoisosaa jakavat Kaamasjoen latvahaarojen syvät laaksot loivapyöreiksi tunturiselänteiksi, jotka ovat pääosin puutonta paljakkaa. Laakoissa kasvaa tunturikoivikoita ja yksittäisiä mäntyjä tai mäntyryhmiä. Vuolaat joet, kaunis Peltöjärvi ja kumpuilevat tunturit antavat maisemalle vaihtelevuutta. Erämaan eteläosa on alavampaa pienten vesistöjen, soiden ja vaarojen luonnehtimaa metsäkairaa. Alue on maisemallisesti edustava ja merkittävä erämaa-alue. Sekä erämaa-alueella että Terstojängällä pesii uhanalaisia ja harvinaisia lintulajeja. Erämaa-alue sisältää myös Terstojängän soidensuojelualueen (SL 4337) sekä kulttuurihistoriallisesti tai maisemallisesti merkittävän Tirro-Karigasiemen postipolun (ur/k 9302). Alueella on Muotkatunturin paliskunnan Porttikallion kesäaita (ph 7309) ja laidunkierto-/estaita (ph 7402). Alueella on maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö: Inarin poroerotuspaikat: Porttikallio (Sa-ma 5963). Alue kuuluu Muotkatunturin ja Paistunturin paliskuntien alueelle. Erämaa-alueen itäosassa sijaitsee osa Kutuharjun koeoporotarhasta. Alueen eteläosassa on Muotkatunturin paliskunnan laidunkierto-estaita (ph 7402). Erämaa-alueelta on osoitettu ekologinen yhteystarve Kevon luonnonpuistoon.

Varausperuste: Erämaalaki 62/1991 ja laki 851/1988, Natura VNp 20.8.1998 ja 8.5.2002, soidensuojelun perusohjelma VNp 26.3.1981. SAC

Kehittämisperiaate: Säilytetään luontoarvot.

Merkintä: **Se 6519** **Kunta: UTSJOKI, INARI**

Päiväys: **29.11.2018**

Alueen nimi: **PAISTUNTURIN ERÄMAA-ALUE**

Sijainti ja kuvaus: Paistunturin erämaata jakaa kahteen osaan Kevon luonnonpuisto. Pohjoisessa maisemaa hallitsevat loivapiirteiset tunturiylängöt ja palsasuot. Suurpiirteistä yläköä rikkovat siellä täällä syvään uurtuneet jokilaaksot, joissa kasvaa vehmas koivikko. Koivikoiden ympäröimä ja korkean harjujakson kahteen osaan jakama Luomusjärvi on tärkeä kalavesi. Erämaa-alueen eteläosa on suurimmaksi osaksi alavaa suo- ja järvisuuta. Kaamasjoen lähistöllä on laajoja soita. Alue on laaja yhtenäinen erämaa-alue Tunturi-Lapissa, joka on luontotyypeiltään monipuolinen (mm. palsasoita, aapasuota). Uhanalaisten eliöiden elinalueita. Erämaa-alue sisältää kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä alueen Paistuntureiden luontaiselinkeinomaiset (Sa-maV 5957) sekä valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön Poroerotuspaikat ja -aidat: (Sa-maV 5968). Erämaa-alueen pieni osa sijoittuu saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeälle alueelle Tenonlaakson maisemat (sa-maV 5917). Myös seudullisesti merkittävä Rovisuvanto-Outakoski-Nuvvus maaseudun kehittämisvyöhyke (mk-1 8021) sivuaa erämaa-aluetta länsiosassa. Alueen eteläosa kuuluu osittain kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Ailikastunturin luontaiselinkeinomaiset (Sa-maV 5961). Alueella on Paistunturin paliskunnan laidunkierto- /estaita (ph 7401) ja alue kuuluu pääosin Paistunturin paliskunnan alueelle. Pieni osa erämaa-aluetta on Kaldoaivin ja Muddusjärven paliskuntien alueilla. Alueella on ulkoilureittejä, pieni patkä moottorikelkkailureittiä, arvokkaita harjualueita tai muita geologisia muodostumia sekä tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue. Alueelle on osoitettu ekologisia yhteystarpeita. Erämaa-alueen itäosaan on osoitettu joukkoliikenteen yhteystarve. Alueen itäosassa on myös valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö Utsjoen saamelaisasutus: Mieraslompola, Fallejohka ja Raudusskaidi (Sa-maV 5927) sekä pieni osa erämaa-alueesta kuuluu saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Utsjokilaakson maisemat (Sa-maV 5921).

Varausperuste: Erämaalaki 62/1991 ja laki 851/1988, Natura VNp 20.8.1998 ja 8.5.2002, soidensuojelun perusohjelma VNp 26.3.1981 ja harjujen suojeluohjelma VNp 3.5.1984. SAC

Kehittämisperiaate: Säilytetään luontoarvot.

Merkintä:	Se 6520	Kunta: UTSJOKI, INARI
Päiväys:	29.11.2018	
Alueen nimi:	KALDOAIVIN ERÄMAA-ALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Kaldoaivin erämaa on Tunturi-Lapin suurin erämaa, jota luonnehtivat laajat tundramaiset tunturiylängöt. Paljakka valtaa alueen koillisosat jo alle 300 metrissä. Melko alavasta erämaasta kohoaa vain Kaldoaivin ylänkö yli 400 metriin. Tuntureita on myös pohjoisessa Tenon varressa. Tenon kaksi isoa sivujokea, Vetsi- ja Pulmankijoki, virtaavat erämaan läpi. Pulmankijoen varressa kasvaa maamme pohjoisin luonnonvarainen männikkö. Tunturikoivikot ovat suurimmaksi osaksi tunturimittarin tuhoamia. Luontotyypeiltään erämaa-alue on monipuolinen ja vaihteleva. Erämaa-alueeseen sisältyy Vetsijärven harjualue, joka kuuluu harjujen suojeluohjelmaan. Sammuttjänkä–Vaijoenjänkä-alueetta ja Kaldoaivin erämaata ehdotetaan liitettäväksi kansainvälisesti merkittävien kosteikkojen luetteloon eli ns. Ramsar-kohteeksi. Kaldoaivin erämaa-alue kuuluu Utsjoen ja Inarin kunnan alueille. Kaldoaivin erämaa-alueen pohjoisosan läpi on osoitettu voimajohdon ohjeellinen linjaus. Pohjoisosassa aluetta on Njuohkarjärven–Aittavaaran maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö (Sa-ma 5967). Alue kuuluu Kaldoaivin, Näättämön ja Muddusjärven paliskuntien alueelle. Alueella on Kaldoaivin paliskunnan Njuohkajärven erotusaita (ph 7410), laidunkiertro- /esteaita (ph 7412), Puksajärven poroaita (ph 7305) sekä alueen itäosassa on Hevosenhukkumalammen poroaita (ph 7303). Alueella on Näättämön paliskunnan laidunkiertro-/esteaita (ph 7416). Alueen itäosa kuuluu osittain kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Pulmankijärven tunturimaisema (Sa-maV 5966). Erämaa-alue sisältää valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt: Poroerotuspaikat ja -aidat (Sa-maV 5968) sekä Utsjoen saamelaisasutus: Miereslompolo, Fallejohka ja Raudusskaidi (Sa-maV 5927). Alueella on muinaismuistokohde Vetsijärvi (SM 3602) sekä Näättämöjoki - Pirijärvi (SM 3525). Alueen itäosassa on kulttuurihistoriallisesti tai maisemallisesti merkittävä Inarinpolku (ur/k 9305). Osa erämaa-alueen itäosasta kuuluu matkailun kehittämisvyöhykkeeseen Inarijärven matkailualue (mv 8404). Jäämeren käytävä (LK 8451) ulottuu pieneen osaa erämaa-alueen kaakkoisosissa. Erämaa-alueella on valtakunnallisesti arvokkaat Iljärven ja Tsiuttajoen luontaiselinkeinomaisemat (Sa-maV 5928). Erämaa-alueella on lukuisia moottorikelkkailureittejä sekä arvokkaita tai tärkeitä geologisia muodostumia. Erämaa-alueelle on osoitettu useita ekologisia yhteystarpeita sekä Venäjän puolelle, että muille suojelualueille.	
Varausperuste:	Erämaalaki 62/1991 ja laki 851/1988, Natura VNp 20.8.1998 ja 8.5.2002, soidensuojelun perusohjelma VNp 26.3.1981 ja harjujen suojeluohjelma VNp 3.5.1984. SAC ja SPA	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot. Saamelaisten kotiseutualueella turvataan saamelaisten mahdollisuudet harjoittaa omaa kieltään ja kulttuuriaan erämaalain 62/1991 1 §:n mukaisesti.	

Merkintä:	Se 6521	Kunta: INARI
Päiväys:	10.12.2018	
Alueen nimi:	VÄTSÄRIN ERÄMAA-ALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Vätsärin erämaa-alue on suurelta osin alavaa Inarin järviomaata, jota verhoavat lähes kauttaaltaan karut männiköt. Alueen koilliskulmalla on kuitenkin laajalti lähes puutonta, kivistä tunturiylänköä. Laaja Inari on erämaan tärkeä osa louhikkoisine rantoineen, lukemattomine saarineen ja ulappoineen. Rantoja ja saaria peittävät männiköt, mutta pikkusaarten luonto on tunturimaista. Maaston rikkonaisuus on erämaan erikoisuus. Tunturimittarin massaesiintymä 1965 on aiheuttanut tuhoja alueen tunturikoivikoissa. Erämaa-alue on laaja yhtenäinen alue männyn metsärajan tuntumassa. Alueeseen sisältyy laajoja selkavesiä ja runsaasti pieniä järviä sekä virtaavia vesiä. Alue sijaitsee Muddusjärven, Näättämön, Paatsjoen ja Vätsin paliskuntien alueella. Erämaa-alueella sijaitsee Vätsärin paliskunnan poroaita (ph 7424) ja laidunkiertro-/esteaita (ph 7417). Itäosassa on Paatsjoen paliskunnan laidunkiertro-/esteaita (ph 7404). Kolta-alueen raja menee erämaa-alueen halki. Alueella on kulttuurihistoriallisesti tai maisemallisesti merkittävä Suolisvuonon reitti (ur/k 9304). Erämaa-alueen vieressä on Kessijärven tila (MY-1 3964), joka on vanhojen metsien suojeluohjelman täydentämistä koskevissa Metsähallituksen ja luontojärjestöjen välisissä neuvotteluissa sovittu suojeltavaksi alueeksi. Erämaa-alueesta pieni osa kuuluu Jäämeren käytävään (LK 8451) ja seudullisesti merkittävään Partakko-väylän maaseudun kehittämisvyöhykkeeseen (mk-1 8023). Erämaa-alueen pohjoisosaan on osoitettu ekologinen yhteystarve. Erämaa-alueella on useita arvokkaita tai tärkeitä geologisia muodostumia ja alueen halki kulkee moottorikelkkailureitti.	
Varausperuste:	Erämaalaki 62/1991, Natura VNp 20.8.1998 ja 8.5.2002, yksityinen suojelualue. SAC	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot. Saamelaisten kotiseutualueella turvataan saamelaisten mahdollisuudet harjoittaa omaa kieltään ja kulttuuriaan erämaalain 62/1991 1 §:n mukaisesti .	

Merkintä:	Se 6522	Kunta: INARI
Päiväys:	10.12.2018	
Alueen nimi:	TSARMITUNTURIN ERÄMAA	
Sijainti ja kuvaus:	Tsarmitunturin erämaa-alue on kauniin tunturiryhmän luonnehtima metsäkaira laajojen talousmetsien keskellä. Tsarmitunturin laki ja alueen muutkin kerot ovat keskeisiä maiseman kiintopisteitä. Erikoisinta ja arvokkainta luontoa edustavat Tsarmitunturin alueen laajat kuusikot, jollaisia ei ole muualla Inarin itäosissa. Alueella on myös näytteitä järeistä männiköistä. Erämaa-alue on tunturiluonnon- ja maisemansuojelualue. Alueelle on osoitettu ekologinen yhteystarve Venäjän puolelle.	
Varausperuste:	Erämaalaki 62/1991, Natura VNp 20.8.1998 ja 8.5.2002. SAC	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot. Saamelaisten kotiseutualueella turvataan saamelaisten mahdollisuudet harjoittaa omaa kieltään ja kulttuuriaan erämaalain 62/1991 1 §:n mukaisesti .	

Merkintä:	sev 1979	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	10.12.2018	
Alueen nimi:	COMFORTA OY PESULA	
Sijainti ja kuvaus:	TUKES:in määrittämä nestekaasulaitoksia koskeva konsultointivyöhyke. Konsultointivyöhyke pitää sisällään osia Sodankylän taajamasta (A 34) sekä Sodankylän varuskunnan alueista (EP 2899). Konsultointivyöhykkeen halki on	

osoitettu myös moottorikelkkailureitti ja Valtatie 4. Alue kuuluu Jäämeren käytävään (LK 8451) sekä matkailun kehittämisvyöhykkeeseen Luosto-Sodankylä matkailualue (mv 8401). Alue kuuluu Sattasniemen paliskuntaan. TUKES:in määrittämä nestekaasulaitoksia koskeva konsultaatiovyöhyke.

Varausperuste:
Kehittämisperiaate:

Merkintä:	sev 1980	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	10.12.2018	
Alueen nimi:	KEVITSAN JA ORICA FINLAND OY SUOJAVYÖHYKE	
Sijainti ja kuvaus:	Kevitsan kaivosta ja Orica Finland Oy:n toimipistettä koskeva SEVESO III -direktiivin mukainen konsultointivyöhyke. Konsultointivyöhyke sisältyy Kevitsän kaivosalueelle (EO 2697). Suojavyöhykkeen reunalla on Oraniemen paliskunnan laidunkierro- /esteaita (ph 7407) ja alue kuuluu Jäämeren käytävään (LK 8451). Alue kuuluu Oraniemen paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	SEVESO III-direktiivi.	
Kehittämisperiaate:		

Merkintä:	SL 3020	Kunta: INARI
Päiväys:	10.12.2018	
Alueen nimi:	KIELAJOEN HARJUALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Kielajoen harjualue sijaitsee Kevon luonnonpuiston alueella. Alue kuuluu Muddusjärven ja Muotkatunturin paliskuntien alueelle. Suojelualueella sijaitsee arvokas harjualue tai muu geologinen muodostuma. Alueen halki kulkee moottorikelkkailureitti.	
Varausperuste:	Natura VNp 20.8.1998 ja 8.5.2002, harjujen suojeluohjelma VNp 3.5.1984	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot.	

Merkintä:	SL 3021	Kunta: UTSJOKI
Päiväys:	10.12.2018	
Alueen nimi:	PULMANKIJÄRVI	
Sijainti ja kuvaus:	Kallioperä Pulmankijärven ympärillä on pääasiassa eri tyyppisiä gneissejä. Maaperä on yleisimmin moreenia, jonka päällä on kerros orgaanista ainesta. Pulmankijärvi on syntynyt suureen kallioperän murroslaaksoon ja varsinkin järven pohjoispäässä on jyrkkiä kalliopahtoja. Veden laatu on erittäin hyvä; vesi on kirkasta, happipitoista ja vähäravinteista. Vedenkorkeus vaihtelee jopa 4 m vuodenaikasta riippuen (keskiosiltaan syvyys 34 m). Galddasjohka on terassimaisesti kohoava monitasoinen delta, jonka keskelle Galddasjohka on uurtanut syvän uoman. Kasvillisuutta luonnehtii subalpiiniset varpu-jäkälätäyppin tunturikoivikkokankaat. Laaksossa kasvaa myös ryhmä haapoja. Pulmankijärven rinnelehdon kasvillisuus on alueen emäksisten amfiboliittikivien ja virtailevien valuvesien johdosta hyvin rehevää suuruuholehtoa ja tuoretta lehtoa, laikuittain lehtoniittyä. Puusto on pääosin koivikkoa, paikoin kookasta harmaalepikkoa. Luonnoiltaan Lapin merisintä osaa (12 km Jäämerelle, korkeus 14,6 m mpy), mikä vaikuttaa myös eliölajistoon. Alueen kasvi- ja eläinlajistoon kuuluu useita harvinaisuuksia, mm. sisävesissä erittäin harvinainen kampela (<i>Platichthys flesus</i>). Pensaskanervan (<i>Myricaria germanica</i>) ainoa Suomessa tunnettu kasvupaikka on Pulmankijärven ympäristö. Suojelualueen halki kulkee moottorikelkkailureitti sekä alueen kakkoisosan halki on osoitettu ekologinen yhteystarve. Alue kuuluu myös rantojen suojeluohjelman mukaiseen alueeseen. Suojelualue kuuluu Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeään alueeseen Pulmankijärven tunturimaisema (Sa-maV 5966). Suojelualueen vieressä on muinaismuistokohde Pulmankijärvi Kalddasjohka (SM 3520).	
Varausperuste:	Natura VNp 20.8.1998 ja 8.5.2002, harjujen suojeluohjelma VNp 3.5.1984, rantojen suojeluohjelma VNp 20.12.1990, lehtojen suojeluohjelma VNp 13.4.1989, yksityinen suojelualue. SAC	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot.	

Merkintä:	SL 3022	Kunta: INARI
Päiväys:	10.12.2018	
Alueen nimi:	TUURUHARJU-IIJÄRVEN HARJUALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Inarin pohjoisosassa Iijärven lounaispuolella. Harjualueella on arvokas harjualue tai muu geologinen muodostuma. Alue kuuluu Muddusjärven paliskuntaan ja alueen eteläosassa on paliskunnan laidunkierro-/esteaita (ph 7415). Alueen pohjoisosassa menee kolta-alueen raja. Alue kuuluu kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Iijärven ja Tsiuttajoen luontaiselinkeinomaisemat (Sa-maV 5928)	
Varausperuste:	Natura VNp 20.8.1998 ja 8.5.2002, harjujen suojeluohjelma VNp 3.5.1984	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot. Saamelaiden kotiseutualueella turvataan saamelaiden mahdollisuudet harjoittaa omaa kieltään ja kulttuuriaan erämaalain 62/1991 1 §:n mukaisesti.	

Merkintä:	SL 3023	Kunta: INARI
Päiväys:	10.12.2018	
Alueen nimi:	TERSTUN LUONNONSUOJELUALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Muddusjärven länsirannalla. Alue kuuluu Muotkatunturin paliskuntaan. Suojelualue on osa rantojen suojeluohjelman mukaista aluetta. Aluerajaukseen kuuluu Terstun luonnonsuojelualueen lisäksi Utsjoen yhteismetsän luonnonsuojelualue, jonka pinta-ala on 195 ha.	
Varausperuste:	Rantojen suojeluohjelma VNp 20.12.1990, YSA-alue	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot.	

Merkintä:	SL 3024	Kunta: INARI
Päiväys:	10.12.2018	
Alueen nimi:	VASKOJOKI	
Sijainti ja kuvaus:	Alue muodostuu Paaterin ja Muddusjärven välisestä Kettujoesta ja siihen liittyvistä suoalueista sekä Vaskojoen alaosan suoalueesta. Molemmassa joissa on lukuisia sivupolvekkeita ja -lampareita, jotka lisäävät suuresti rantaviivan pituutta. Rannat ovat pääasiassa tulvanevoja ja saraluhtia. Jokien lampareissa on järvikorte- ja järvikaislakasvustoja. Vaskojoelta on löytynyt mm. uposvesitähteä ja merivittaa. Alueeseen kuuluvat myös	

Tuorisjängän ja Halstimajängän aapasuot ja joitakin pieniä metsäsaarekkeitä. Alue on merkittävä linnuston pesimäalue ja muutonaikainen levähdysalue. Alueelta lähtee Tirro-Karigasniemen kulttuurihistoriallisesti tai maisemallisesti merkittävä postipolku (ur/k 9302). Alue on osa seudullisesti merkittävää Angeli-Tirro maaseutualuetta (mk-1 8029). Alueen viereen on osoitettu ekologinen yhteystarve sekä alueen vieressä on arvokkaita harjualueita tai muita geologisia muodostumia. Suojelualueen läpi menee yhdystie 9553 (Angelintie). Alueen läheisyydessä on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö: Inarinsaamelaiden vuotuismuuton talvi- ja kesäpaikat: Niliniemi, Nuoran Juhani, Tsarmivuono, Tsarmi-Lompolo, Turvejärven Pekkala, Kotkajärvi, Nitsijärven Pekkala (Sa-maV 5959). Alueen läheisyydessä kulkee myös moottorikelkkailureitti sekä Muotkatunturin paliskunnan laidunkierro-/esteita (ph 7402). Alue kuuluu Muotkatunturin paliskuntaan.

Varausperuste: Natura VNp 20.8.1998, lintuvesien suojeluohjelma VNp 3.6.1981. SAC ja SPA

Kehittämisperiaate: Säilytetään luontoarvot.

Merkintä: SL 3025

Kunta: INARI

Päiväys: 10.12.2018

Alueen nimi: INARIJÄRVI

Sijainti ja kuvaus:

Inarijärven allas sijaitsee kallioperän vajoamassa alle 200 m korkeudella merenpinnasta. Alueen kallioperä koostuu pääosin ikivanhasta graniittisesta pohjagneissistä ja tämän eteläpuolella olevasta nuoremasta granulitista. Näiden kivilajien raja kulkee luode-kaakkoissuunnassa suunnilleen järven keskeltä. Rajakohtaan sijoittuu pienialaisia fylliitti-, kiilleliuske- ja kiillegneissiesiintymiä sekä happamia syväkiviä. Aluetta halkovat lukuisat lounaasta koilliseen suuntautuvat murroslaaksot, minkä vuoksi pitkät ja kapeat salmet eli nuorat ja kapeat lahdet eli vuonot ovat Inarijärven maisemalle ominaisia. Inarijärvi on Suomen kolmanneksi suurin järvi (1043 km²) ja sen maksimisivyyys on noin 92 m. Inarijärvessä on laajoja selkäviesiä ja runsaasti saaria, minkä vuoksi maisema on vaihtelevaa ja omaleimainen. Inarijärvelle luonteenomaisia ovat jyrkät moreeni- ja kalliorannat, mutta myös turverantoja on noin kolmasosa rannoista. Harvalukuiset hiekkarannat sijoittuvat järven eteläosassa sijaitsevien jokien suistoalueille sekä harjujaksoille. Inarijärveä on säännöstelty vuodesta 1942 lähtien Venäjän puolella sijaitsevan voimalaitoksen avulla. Luvanmukainen teoreettinen säännöstelyväli on 2.36 m, mutta toteutuneessa säännöstelyssä vuotuinen vaihtelu on ollut keskimäärin noin 1.45 m, mikä on ainoastaan 20 cm suurempi kuin luonnontilassa. Säännöstelyn johdosta vedenkorkeus on noussut keskimäärin noin puoli metriä. Rantavyöhykkeen eliöstön kannalta merkittävin muutos luonnontilaan verrattuna on kesällä tasaisena pysyvä vedenkorkeus. Vedenkorkeuden tasaisuus avovesikaudella on kaventunut ilmaversoisten kasvien vyöhykkeitä ja samalla vähentänyt ylimmän rantavyöhykkeen monimuotoisuutta. Vedenkorkeuden vaihtelun vähäisyydestä ja kivikkoisista rannoista johtuen säännöstelyn vaikutukset Inarijärven luonnontilaan ovat kuitenkin olleet suhteellisen vähäisiä. Inarijärvi on karu ja kirkasvetinen järvi. Hieman ruskeavetisempiä alueita ovat järven länsi- ja eteläosassa, joihin kohdistuu Juutuanjoen ja Ivalojoen mukana valuma-alueelta tuleva luonnonhuuhtouma ja pääosa pistemäisestä kuormituksesta. Valtaosa, yli 90 %, järveen tulevasta ravinteista on peräisin jokien mukana tulevasta huuhtoutumasta ja laskeumasta. Vesistöjen laadullisen yleisluokituksen mukaan Inarijärveä voidaan pitää laadultaan erinomaisena vesistönä. Kasvillisuudeltaan Inarijärvi edustaa karua sarajärviyyppiä. Ilmaversoiskasvillisuus on niukkaa ja rantoja reunustaa yleensä vain kapea saravyöhyke (mm. vesisara). Muulle lajistolle on tyypillistä oliotrofisia olosuhteita ilmaisevan upos- ja pohjalehtislajien yleisyys. Yleisinä esiintyviä lajeja ovat vaalea- ja tummalahnaruoho, hapsiluikka, rantaleinikki, heinävita, ruskoärviä sekä syvemmillä vesisammalet ja NITELLA-suvun makrolevät. Inarijärven linnustolle on ominaista karujen, kirkasvetisiä ja suurehkoja järviä suosivien lajien esiintyminen. Tällaisia lajeja ovat mm. kuikka, koskelot ja merilokki. Inarijärven kalalajistolle on ominaista lohensukuisten kalalajien runsaus sekä särkikalojen puuttuminen mutua lukuun ottamatta. Inarijärven ja sen sivuvesistöjen siikakannat ovat tunnettua monipuolisuudestaan. Inarijärvessä on esiintynyt kaikkiaan kuusi alkuperäistä siikamuotoa: pohjasiika, karikutusiika, lehtisiika ja räpypys (Coregonus lavaretus pidschian) sekä riika ja reeska (Coregonus lavaretus). Järvitaimenesta Inarijärvessä esiintyy useita eri kantoja (mm. Ivalojoen ja Juutuanjoen kannat). Myös nieristä Inarijärvessä tavataan kahta eri muotoa: isonieriää eli rautua ja pikkunieriää eli paltsarautua. Alkuperäisten kalalajien lisäksi Inarijärveen on istutettu tai sinne on levinnyt muikku, planktonsiika, järvilohi, harmaanieriä ja satunnaisesti kirjolohi. Inarijärvi edustaa maisemallisesti omaleimaisia, karua suurjärviyyppiä, joita on vain muutamia subarktisella vyöhykkeellä. Inarijärven kalalajisto on monipuolinen ja siihen kuuluvat alkuperäiset järvitaimen- ja isonieriäkannat. Myös järven siikakannat ovat monimuotoisia. Suurin osa Inarijärvestä kuuluu rantojen suojeluohjelman mukaisiin alueisiin. Alue kuuluu osittain jäämeren käytävään (LK 8451) sekä seudullisesti merkittävään Partakko-väylän maaseudun kehittämisvyöhykkeelle (mk-1 8023). Alueen lounaisosa kuuluu matkailun kehittämisvyöhykkeeseen Inarijärven matkailualue (mv 8404). Alueella sijaitsee muinaismuistokohteita Hautumaasaari (SM 3527), Ukonsaari (SM 3528), Kenttäsaari Kankivuono (SM 3530), Vanha hautumaasaari (SM 3526), Täyssinän rauhan rajakivi (SM 3531), Ukonjärven akku (SM 3601). Länsiosaa alueesta kuuluu kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Inarijärven ja Juutuanjoen kulttuurimaisema (Sa-maV 5937). Alueella on Muddusjärven, Paatsjoen, Hammastunturin ja Ivalon paliskuntien alueita sekä alueella on kolttala-alueen raja. Alueen läheisyydessä on Ivalon paliskunnan kokoamisaita (ph 7319). Alueen länsiosassa on matkailukohde; Nellimin Wilderness hotelli (RM 1435), Nellimin venesatama (LS 1714) Nellimin kunnanosan keskustassa (at 451). Alueella on myös maakunnallisesti merkittävä II maailmansodan aikainen sotahistoriallisesti merkittävä kohde Rautaportti (maS 4844). Alueella on myös valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö: Kolttasaamelaiden asutuspaikka: Nellimin kylä (Sa-maV 5932).

Varausperuste: Natura VNp 20.8.1998, rantojen suojeluohjelma VNp 20.12.1990. SAC

Kehittämisperiaate: Säilytetään luontoarvot. Saamelaiden kotiseutualueella turvataan saamelaiden mahdollisuudet harjoittaa omaa kieltään ja kulttuuriaan.

Merkintä:	SL 4017	Kunta: INARI
Päiväys:	10.12.2018	
Alueen nimi:	LEMMENJOEN KANSALLISPUISTO	
Sijainti ja kuvaus:	Alue on luontotyypeitään monipuolinen ja vaihteleva. Puiston itäosia hallitsevat mahtavat Viibus- ja Maarestatunturien ryhmät, luoteisosaa jyrkkäpiirteinen ja kapea Kietsimätuntureiden jono ja lounaiskulmaa laakeat ja matalat Skärri- ja Peltotunturit. Keskellä jää laaja alanko, jossa tunturikoivua ja harvaa mäntymetsää kasvavat selänneet ja pitkät aapasuovuomat vaihtelevat. Alueella kasvaa maamme pohjoisimpia kuusia. Vaskojoen latvoilla Sankivaarassa on kuusiryhmä (50 kpl), joka on erikseen suojeltu Metsähallituksen päätöksellä vuonna 1956. Vaskonselän länsirinteen kuusiryhmä (5 kpl) on suojeltu Metsähallituksen päätöksellä vuonna 1956. Lemmenjoen kansallispuisto on tärkeä pohjoisten metsien, soiden ja jokiluonnon suojelun kannalta. Alueella pesii runsas linnusto. Kohdetta ehdotetaan liitettäväksi kansainvälisesti merkittävien kosteikkojen luetteloon eli ns. Ramsar-kohteeksi. Alue sijaitse myös Kittilän kunnan alueella. Kansallispuiston alueella on valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt: Repokairan ja Lemmenjoen alueen saamelaisasutus ja kullankaivajayhdyskunta ja Lemmenjoen kullankaivajayhdyskunta (maV 5934). Alueella on myös Sallivaaran paliskunnan porerotuspaikka ja -aita: Sallivaara (Sa-SRV 3078), joka on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Osa kansallispuiston alueesta kuuluu matkailun kehittämisvyöhykkeeseen Menesjärvi-Lemmenjoki matkailualue (mv 8403). Pieni osa alueen pohjoisosasta kuuluu seudullisesti merkittävään maaseudun kehittämisvyöhykkeelle: Angeli-Tirro (mk-1 8029). Alueen pohjois/luoteisosassa pieni alue kuuluu myös valtakunnallisesti arvokkaaseen kulttuurimaisemaan: Inarijokivarren vuotuismuuton maisemat (Sa-maV 5931). Alue kuuluu pääosin Sallivaaran paliskuntaan. Kansallispuiston pohjoisosat ovat vastaavasti Muotkatunturin paliskunnan alueella. Kansallispuiston alueella on Sallivaaran paliskunnan laidunkierto-/esteaidat (ph 7409), Viibuksen poroaita (ph 7340), Maraston poroaita (ph 7341), Peltotunturin kesäaita (ph 7342) sekä Lisman poroaita (ph 7343). Alueelle sijoittuu maakunnallisesti arvokas perinnebiotooppi Sallivaaran porerotus. Alueelle on osoitettu ekologisia yhteystarpeita.	
Varausperuste:	Laki 634/1956 ja 674/1981, Natura VNp 20.8.1998. SAC ja SPA	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään maisema-, luonto- ja kulttuuriarvot.	

Merkintä:	SL 4018	Kunta: SODANKYLÄ, INARI
Päiväys:	10.12.2018	
Alueen nimi:	NAATSUKKA-AAVAN SOIDENSUOJELUALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Naatsukka-aavan alueella on laajoja kaltevia, varpuisia suursaranevoja. Rimpinevojen kohdalla jännerakenne on verkkomainen. Reunoilla esiintyy pounikkoisia rämeitä. Alueen länsiosan kautta menee maantie. Naatsukka-aapa kuuluu Metsä-Lapin aapasuovyöhykkeeseen. Suojelualue on merkittävä linnuston pesimäalue, jossa esiintyy luonnontilaisia lampia ja pieniä puroja. Alue sijaitsee myös Kittilän kunnan alueella. Suojelualueen eteläpuolella menee saamelaisten kotiseutualueen raja. Alue kuuluu Lapin paliskunnan alueelle. Pohjoisosa alueesta kuuluu valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen: Peurakairan luontaiselinkeinomaisema (Sa-maV 5952).	
Varausperuste:	Laki 851/1988, Natura VNp 20.8.1998 ja 8.5.2002, soidensuojelun perusohjelma VNp 26.3.1981. SAC ja SPA	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot.	

Merkintä:	SL 4029	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	10.12.2018	
Alueen nimi:	NÄÄTÄVUOMAN-SOTKAVUOMAN SOIDENSUOJELUALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Näätävuoima-Sotkavuoman alue on laaja aapasuoalue. Suoyhdistymä on monipuolinen: karuja rämeitä, aukeita nevoja ja reheviä puustoisia lettoja. Sotkajoen rannoilla on vanhoja suoniittyjä samoin Näätävuoiman länsilaidalla. Kuusikko-Näätäselässä on pienehkö soranottoalue. Näätäselän hakkaamattomissa metsissä on runsaasti lahoppua. Alueella on yli 200-vuotiaita kuusikoita ja nuorempia lehtipuuvaltaisia metsiä. Näätävuoiman-Sotkavuoman alue kuuluu eteläisen Peräpohjolan aapasoihin. Alueella pesii monipuolinen kahlaajalinnusto. Alue sijaitse myös Kittilän kunnan alueella. Alueen itäosan läheisyydessä on moottorikelkkailureitti. Alue kuuluu Syväjärven paliskuntaan.	
Varausperuste:	Laki 851/1988, Natura VNp 20.8.1998, soidensuojelun perusohjelma VNp 26.3.1981. SAC	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot.	

Merkintä:	SL 4186	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	10.12.2018	
Alueen nimi:	POMOKAIRAN-TENNIÖAAVAN SOIDENSUOJELUALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Tenniöaavan ja Kaita-aavan muodostama kokonaisuus on mahtavimpia Peräpohjolan aapakomplekseja. Joet jakavat alueen useaan suureen osaan. Kaltevuus on suolla suhteellisen vähäinen. Niinpä rimmät ovat suuria ja jänteet pitkiä, yhtäjaksoisina jatkuvia. Pääosa soista on rimpinevoja. Tenniöaavalla Ylä-Postojoen lounaispuolella on valtava upottava rimpineva-alue, jolla jänteet kuitenkin jatkuvat jokseenkin katkeamatta alueen poikki. Pomoaavan-Ison Postoaavan suoalueeseen kuuluu sekä Peräpohjolan että Metsä-Lapin aapoja. Täten alue on suoyhdistymätyyppien vaihettumisvyöhykettä. Postoaavan alueen pääosa on Peräpohjolan aapasuota, jolla pitkät jänteet halkovat isoja rimpia. Tälläkin suolla on selvästi havaittavissa Metsä-Lapin piirteitä verkkomaisiin jänne- ja rimpimuodostumin. Pomoaapaa luonnehtivat ensisijassa Metsä-Lapin aapasoille ominaiset piirteet. Tyypillistä on roudan rikkoma jänneverkko, rimpien suhteellisen pieni koko ja soiden paikoin selvä kaltevuus. Alueen metsät ovat lähes kokonaan yli 200-vuotiaita luonnontilaisia kuusikoita. Alueella on myös ultraemäksisiä kallioita. Pomokairan alue kuuluu pohjoisen Peräpohjolan aapasoihin. Alueella on erittäin tärkeä merkitys pohjoisen suolinnuston pesimäalueena. Alue sijaitse myös Kittilän kunnan alueella. Alue kuuluu Sattasniemen paliskuntaan. Alueella on Sattasniemen paliskunnan Kuorajoen poroaita (ph 7370), Poksaselän poroaita (ph 7372), Aittakummun kesäaita (ph 7373), laidunkierto-esteaiteita (ph 7408). Alueen halki menee luontaiselinkeinoalueen raja. Alueelle on osoitettu ekologinen yhteystarve. Pieni osa alueen itäosasta kuuluu Jäämeren käytävään (LK 8451). Osa alueen luoteisosasta kuuluu mineraalipotentialiseen vyöhykkeeseen. Suojelualueen länsiosassa on Kittilän kunnan puolella sijaitsevan Hukkakeron räjäytysalueen suojavyöhyke (sv 1976).	

Varausperuste:	Luonnonsuojelulain(1096/1996) 17 §:n 1 momentin ja 17 a §:n 5 momentin nojalla, sellaisina kuin ne ovat laissa 58/2011. SAC ja SPA	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot.	
Merkintä:	SL 4186	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	10.12.2018	
Alueen nimi:	POMOKAIRAN LUONNONSUOJELUALUE	
Sijainti ja kuvaus:	<p>Pomokairan luonnonsuojelualue sijaitsee Kittilän ja Sodankylän kuntien alueella ja sen kokonaispinta-ala on noin 92 358 hehtaaria. Alueen metsät ovat lähes kokonaan yli 200-vuotiaita luonnontilaisia kuusikoita. Alueella on myös ultraemäksisiä kallioita. Pomokairan alue kuuluu pohjoisen Peräpohjolan aapasoihin. Alueella on erittäin tärkeä merkitys pohjoisen suolinnuston pesimäalueena. Aluetta käytetään puolustusvoimien harjoitus- ja ampumatoimintaan sekä sotilaalliseen rakentamiseen. Alueella on puolustusvoimien toimintaan liittyviä rakenteita ja laitteita. Alue muodostuu Pomokairan-Tenniöaavan ja Ilmakkaavan alueista, jotka kuuluvat soidensuojeluohjelmaan. Lisäksi alueeseen kuuluu Pomokairan vanhojen metsien suojeluohjelmaan kuuluva alue ja Mätäsaapa, joka on ohjelmiin kuulumatonta aluetta valtion maalla. Pomokairan-Tenniöaavan ja Ilmakkaavan alueet on toteutettu muodostamalla niistä luonnonsuojelulain nojalla soidensuojelualueet. Alue on toteutettu muilta osin luonnonsuojelulain keinoin (VNp 14.9.2017). Alue kuuluu osittain Jäämeren käytävään, mineraalipotentialiseen vyöhykkeeseen ja maaseudun kehittämisen kohdealueeseen Petkula–Kersilö–Moskuvaara–Sattanen (mk 8025). Alueella sijaitsee poronhoidon kannalta erityisen tärkeät kohteet/aidat Sattasniemen paliskunnan laidunkierto-/esteaita (ph 7408), Aittakumpu (kesäaita) (ph 7373), Poksaselkä (ph 7372) ja alueen rajalla Kuorajoki (ph 7370). Alueen halkaisee luontaiselinkeinoalueen raja. Alueen länsiosassa sijaitsee Hukkakeron räjäytysalueen suojavyöhyke (sv 1976). Alueen rajalla sijaitsee maa-ainesten ottokohde Palolaki (EO 2727). Alue kuuluu Sattasniemen paliskunnan alueeseen.</p>	
Varausperuste:	Natura, VNp 20.8.98 (FI 130 1712 Pomokaira), soidensuojeluohjelma, vanhat metsät ja LSL (1096/1996) 17 §:n 1 momentin ja 17 a §:n 5 momentin nojalla (VNp 14.9.2017). SAC ja SPA	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot.	
Merkintä:	SL 4268	Kunta: SODANKYLÄ, INARI
Päiväys:	10.12.2018	
Alueen nimi:	URHO KEKKOSEN KANSALLISPUISTO	
Sijainti ja kuvaus:	<p>UKK-kansallispuiston pohjoisosassa, Saariselän alue, on karua tunturierämaata. Puuttomat tunturikankaat ovat yleisiä. Puiston eteläosa, Koilliskaira, on suo- ja metsäerämaata. Aapasoi on puiston lounaisosassa, Sompion luonnonpuistossa sekä Vaaranaavan ja Nalka-aavan soidensuojelualueilla. Pounikoita esiintyy tunturien juurella. Kansallispuiston alueella on runsaasti lampia ja puroja (yht. pituus yli 1000 km). Puroja reunustavat kuusikkokorvet ja letot. Kemihäärän erämaa-alueella on vanhoja talvitien uria. Alueella sijaitsee Uittipiekan kämpä ja alue on Suomen arvokkaimpia erämaa-alueita. Kansallispuiston alue on laaja yhtenäinen kokonaisuus, johon sisältyy lukuisia luontotyyppejä. Se tarjoaa monipuolisen elinympäristön sekä linnustolle että nisäkkäille. Alue sijaitsee myöskin Savukosken kunnan alueella. Alueen kaakkoisosassa on saamelaisten kotiseutualueen raja. Pieni osa alueesta kuuluu Jäämeren käytävään (LK 8451), matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistykseen kehittämisen kohdealueeseen Saariselkä-lvalo matkailualue (mv 8402) ja maaseudun kehittämisen kohdealueeseen, jolla korostuu saamelaiskulttuuri Vuotso - Purnumukka (mk-1 8022). Kansallispuiston länsiosassa sijaitsee matkailupalvelujen alue/kohde Tankavaara (RM 1425) ja kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä alue Jatkosodan tapahtuma- ja muistopaikat: Schutzstellung ja Huuhkajanpäänpaistaman silta (maV 4606). Kansallispuiston halki kulkee kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä reitti Ruijanpolku (maV 5936) sekä kulttuurihistoriallisesti tai maisemallisesti merkittävä tie tai reitti Luton autosavotan tukkitie (ur/k 9303). Alueen halki on osoitettu ulkoilureitti sekä ekologinen yhteystarve. Alue kuuluu Saamelaiskulttuuri: kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Saaritunturien poronhoitomaisemat (Sa-maV 5958). Alueen pohjoisosassa pieni alue kuuluu Saamelaiskulttuuri: kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Kaunispään tunturimaisema (Sa-maV 5944). Alueella sijaitsee Saamelaiskulttuuri: rakennussuojelukohde Kolttasaamelaisten asutuspaikat: Suomujoen kolttakenttä (Sa-SRV 3072) sekä rakennussuojelukohteet Raja-Joosepin asuinkenttä (SRV 3076) ja Rumakurun autiotuvat (SR 3079). Alueen rajalla sijaitsee Saamelaiskulttuuri: rakennussuojelukohde Uulala (Sa-SRV 3092). Alueella sijaitsee poronhoidon kannalta erityisen tärkeät kohteet/aidat Lapin paliskunnan laidunkierto-/esteaita (ph 7406), Luiojärven kesäaita (ph 7326), Kopsusjoen kesäaita (ph 7330), Kiilopää (ph 7327) sekä Kemin-Sompion paliskunnan laidunkierto-/esteaita (ph 5518). Kansallispuiston itäreunalla on valtakuntien välinen poroaita (ph 7500). Alueella kulkee saamelaisten kotiseutualueen raja. Alueella sijaitsee arvokas vesistö (av 6582) ja merkittävä II maailmansodan aikainen sotahistoria-alue tai -kohde Schutzstellung (maS 4849). Alue kuuluu Kemin-Sompion, Ivalon ja Lapin paliskuntien alueisiin.</p>	
Varausperuste:	Laki 228/1983, 565/1991 ja 851/1988, Natura VNp 20.8.1998 ja 8.5.2002. SAC ja SPA	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot.	
Merkintä:	SL 4269	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	30.7.2018	
Alueen nimi:	VINTILÄNKAIRA	
Sijainti ja kuvaus:	<p>Metsistä on lähes 2/3 luonnontilaista vanhaa tuoreen kankaan kuusikko. Lahopuuta on runsaasti. Kuivahkojen kankaiden männiköt ovat eri-ikäisiä eikä niissä näy hakkuiden jälkiä. Alueella on metsäpaloille syntyneitä koivuvaltaisia nuoria metsiä. Vintilänkaira on merkittävä vanhan metsän kohde. Alue sijaitsee osittain Savukosken kunnan alueella. Alue kuuluu Kemin-Sompion paliskunnan alueeseen.</p>	
Varausperuste:	Luonnonsuojelulain(1096/1996) 17 §:n 1 momentin ja 17 a §:n 5 momentin nojalla, sellaisina kuin ne ovat laissa 58/2011. SAC	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot.	

Merkintä:	SL 4274	Kunta: UTSJOKI
Päiväys:	30.7.2018	
Alueen nimi:	KEVON LUONNONPUISTO	
Sijainti ja kuvaus:	Luonnonpuiston läpi virtaa vähävetinen Kevojoki, jonka rotkolaakso on yksi maamme mahtavimmista geologisista muodostumista. Laakson jyrkät seinämät ovat paikoin yli 150 m korkeat. Puiston pääosa on kuitenkin loivapiirteistä tunturirikivikkoa tai -kangasta (skaidia). Tunturimittari on aiheuttanut alueella paljon tuhoa. Luonnonpuiston alueelle kulkee ulkoilureittejä sekä alueen lounaisosassa on tärkeä tai vedenhankintaan soveltua pohjavesialue. Alueella sijaitsee muinaismuistokohde Guivin ympäristö (SM 3627) ja arvokas vesistö Tenojoen vesistö (av 6584). Alueella sijaitsee erityisalue/-kohde Kevon tutkimusasema (E 1806). Alue kuuluu Saamelaiskulttuuri: kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeisiin alueisiin Kevon tunturiylängön maisemat (Sa-maV 5964) ja pieneltä osin Ailikastunturin luontaiselinkeinomaisemat (Sa-maV 5961) sekä pieneltä osin Saamelaiskulttuuri: kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Utsjoen saamelaisasutus: Mieraslompolo, Fallejohka, Raudusskaidi (Sa-maV 5927). Alueen halkaisee ulkoilureitti ja alueen lounaisosassa sijaitsee tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue. Alue kuuluu Paistunturin paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Laki 634/1956 ja 674/1981, Natura VNp 20.8.1998 ja 8.5.2002, valtakunnallisesti arvokas maisema-alue VNp 5.1.1995. SAC ja SPA	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot.	
Merkintä:	SL 4278	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	30.7.2018	
Alueen nimi:	ELLIITSA	
Sijainti ja kuvaus:	Ellitsan Natura-alue käsittää soidensuojelun perusohjelmaan kuuluvan Sammalaapa-Leviäaavan alueen ja vanhojen metsien suojeluohjelmaan kuuluvat Ellitsan, Pitkäjängänkuusikon ja Leviäaavan laajennus -nimiset alueet. Metsät ovat valtaosin yli 200-vuotiaista kuivahkon kankaan männikköä. Myös vanhoja tuoreen kankaan kuusikoita. Lahopuuta on kattavasti. Aluetta hallitsevat rakkalakiset vaarat, joiden luonnolle ovat tyypillisiä aihkiset havumetsät, joita pilkkovat rehevät vesilaskut ja rotkoluontoiset kurut. Monipuolisuutta alueille tuovat pienialaiset suopainanteet. Merkittävä Keski-Lapin eteläosan vanhan metsän alue. Joitain uhanalaisten kasvien esiintymispaikkoja ja runsaasti vanhojen metsien indikaattorilajistoa. Alue sijaitse myöskin Pelkosenniemen kunnan alueella. Alue kuuluu osittain mineraalipotentialaiseen vyöhykkeeseen. Alue kuuluu Oraniemen paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Luonnonsuojelulain(1096/1996) 17 §:n 1 momentin ja 17 a §:n 5 momentin nojalla, sellaisina kuin ne ovat laissa 58/2011. SAC	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot.	
Merkintä:	SL 4284	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	30.7.2018	
Alueen nimi:	LOVIAAVAN OJITUSRAUHOITUSALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Loviaavan ojitusrauhoitusalue sijaitsee Rovajärven ampuma- ja harjoitusalueen (EAH 2900) sisällä. Alue jatkuu Pelkosenniemen alueelle puolelle. Alue kuuluu Pyhä-Kallion paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Luonnonsuojelulain(1096/1996) 17 §:n 1 momentin ja 17 a §:n 5 momentin nojalla, sellaisina kuin ne ovat laissa 58/2011.	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot.	
Merkintä:	SL 4294	Kunta: UTSJOKI
Päiväys:	30.7.2018	
Alueen nimi:	PIESSUON-LUOMUSJOEN SOIDENSUOJELUALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Luomusjärven harjujen suojeluohjelma-alueen itäpuolella sijaitseva Luomusjoen kuolpuna on hiekkamaalle muodostunutta harvakseltaan katajaa kasvavaa nummimaista tunturikangasta. Valtalajina on variksenmarja, ja pohjakerouksessa esiintyy paikoin myös jäkäliä. Heinät eivät ole vallitsevia, mutta lampaannataa esiintyy paikoin runsaasti. Tärkeä ruijannokiperhosen esiintymisalue. Alueen liittäminen verkostoon ei rajoita alueen läpäisevän maastouran nykyisen kaltaista käyttöä. Alueelle sijaitsee tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue. Alueen halki kulkee merkittävästi parannettavaksi osoitettu kantatie 92 ja moottorikelkkailureitti. Alue kuuluu osittain Saamelaiskulttuuri: kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Ailikastunturin luontaiselinkeinomaisemat (Sa-maV 5961). Suojelualueella on muinaismuistokohde Suttésája sulaoja (SM 3597). Alueella on geologisesti arvokkaita harjualueita tai muita geologisia muodostumia. Alueen halki on osoitettu ekologinen yhteystarve. Alueella sijaitsee poronhoidon kannalta erityisen tärkeä kohde/aita Paistunturin paliskunnan laidunkierto-/esteaitea (ph 7401). Osa alueesta kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Karigasniemen matkailualue (mv 8406). Alue kuuluu Paistunturin paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Laki 851/1988, Natura VNp 20.8.1998 ja 8.5.2002, soidensuojelun perusohjelma VNp 26.3.1981 ja harjujen suojeluohjelma VNp 3.5.1984	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot.	
Merkintä:	SL 4295	Kunta: INARI
Päiväys:	30.7.2018	
Alueen nimi:	PIERAN MARIN JÄNKÄ	
Sijainti ja kuvaus:	Pieran Marin jänkä on hyvin kehittynyt palsasuo. Myös muu morfologia, mm. laajat pounikot ja luonteenomainen kasvillisuus tekevät siitä hyvin tyypillisen palsasuokompleksin. Alueella on useita järviä, sekä kymmeniä pieniä lampia. Pieran Marin jänkä on Inarin-Utsjoen alueen parhaiten kehittyneitä palsasoita. Alueella on uhanalaista suotyyppiä lettonevaa. Lintulajisto on edustava. Alueen halki kulkee voimajohto. Alueen halki on osoitettu myös ekologinen yhteystarve. Alue kuuluu Muddusjärven paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Laki 851/1988, Natura VNp 20.8.1998, soidensuojelun perusohjelma VNp 26.3.1981. SAC	

Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot. Saamelaisten kotiseutualueella turvataan saamelaisten mahdollisuudet harjoittaa omaa kieltään ja kulttuuriaan.	
Merkintä:	SL 4296	Kunta: UTSJOKI
Päiväys:	12.5.2004	
Alueen nimi:	MIERASLOMPOLON LUONNONSUOJELUALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Mieraslompolon vanha asuinkenttä sijaitsee valtakunnallisesti merkittävällä Utsjokilaakson maisema-alueella. Lampaat ovat laiduntaneet alueella 80-luvulle saakka, sen jälkeen kentää on niitetty vain satunnaisesti. Topografialtaan kenttä on lievästi kumpuilevaa ja sen kasvillisuus on kohtalaisen tyypillistä kuivaa heinäniittyä. Valtalajeina ovat siankärsämö, lampaannata, punanata ja niittynurmikka. Alue on tärkeä ruijannokiperhosen esiintymisalue. Alueen nykyisen kaltainen käyttö turvaa alueiden luonnonarvojen säilymistä. Alue kuuluu Saamelaiskulttuuri: kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Utsjokilaakson maisemat (Sa-maV 5921) ja Saamelaiskulttuuri: kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen (Sa-maV 5927). Alue kuuluu Kaldoaivin paliskunnan alueeseen. Luonnonsuojelualueen läheisyydessä kulkee Valtatie 4.	
Varausperuste:	Natura VNp 8.5.2002, valtakunnallisesti arvokas maisema-alue VNp 5.1.1995, yksityinen suojelualue. SAC	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään maisema-, luonto- ja kulttuuriympäristöarvot. Rakennetaan infotaulu. Sijaitsee Jäämeren käytävän varressa.	
Merkintä:	SL 4297	Kunta: UTSJOKI
Päiväys:	3.9.2018	
Alueen nimi:	TSIESKULOEN LEHTOJENSUOJELUALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Lehtojensuojelualue sijaitsee noin kilometrin päästä E75-tiestä. Kevon tutkimusasema sijaitsee noin kolmen kilometrin päässä suojelualueen luoteisosasta. Aluetta ympäröi luontaistalous- ja poronhoitovaltainen alue (Ms-1 6609. Alue kuuluu Kaldoaivin paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Asetus 503/1992, lehtojen suojeluohjelma VNp 13.4.1989	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot.	
Merkintä:	SL 4299	Kunta: UTSJOKI
Päiväys:	30.7.2018	
Alueen nimi:	VETSIOJEN SUISTOLEHTO	
Sijainti ja kuvaus:	Vetsiojen alue on pinnanmuodoiltaan tasaista, alue jää kevättulvan alle. Alueella on useita pieniä puroja ja kuivuneita uomia. Kasvillisuus on edustavaa saniaisvaltaista tulvalehtoa, jonka valtalaji on kotkansiipi. Puusto on tiheää koivikko, joukossa on pihlajaa ja pensaita. Vetsiojen suistossa sijaitseva, alueella poikkeuksellisen rehevä kohde. Alue kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistykseen kehittämisvyöhykkeeseen Yläköngäs-Nuorgam matkailualue (mv 8405). Alue kuuluu Saamelaiskulttuuri: kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeään alueeseen Vetsikon kylä (Sa-ma 5924) ja sinne sijoittuu kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä kohde Strömstadin rauhan rajakivet (maV 5918). Alueen halki on osoitettu ekologinen yhteystarve. Alue kuuluu Kaldoaivin paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Natura VNp 20.8.1998, lehtojen suojeluohjelma VNp 13.4.1989. SAC	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot.	
Merkintä:	SL 4301	Kunta: INARI, UTSJOKI
Päiväys:	30.7.2018	
Alueen nimi:	SAMMUTTIJÄNGÄN-VAIJOENJÄNGÄN SOIDENSUOJELUALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Suuri suoalue Inarin ja Utsjoen rajalla Kaldoaivin erämaan kainalossa. Sammuttijänkä-Vaijoenjänkä-alueita ja Kaldoaivin erämaata ehdotetaan liitettäväksi kansainvälisesti merkittävien kosteikkojen luetteloon eli ns. Ramsar-kohteeksi. Alueella on arvokas harjualue tai muu geologinen muodostuma. Alue kuuluu Muddusjärven ja Kaldoaivin paliskuntiin. Alueella on Muddusjärven paliskunnan Paavalijärven poroaita (ph 7421). Alueen länsiosassa on moottorikelkkailureitti. Alueelle on osoitettu myös ekologisia yhteystarpeita. Alueella kulkee kolttalaueen raja, arvokas vesistö sekä Kaldoaivin ja Muddusjärven paliskuntien välinen raja. Alue kuuluu osittain Saamelaiskulttuuri: kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Iijärven ja Tsiuttajoen luontaiselinkeinomaisemat (Sa-maV 5928). Alueella sijaitsee poronhoidon kannalta erittäin tärkeä alue/kohde/aita Paavalijärven poroaita (ph 7421).	
Varausperuste:	Laki 851/1988, Natura VNp 20.8.1998 ja 8.5.2002, soidensuojelun perusohjelma VNp 26.3.1981	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot. Saamelaisten kotiseutualueella turvataan saamelaisten mahdollisuudet harjoittaa omaa kieltään ja kulttuuriaan.	
Merkintä:	SL 4302	Kunta: INARI
Päiväys:	30.7.2018	
Alueen nimi:	HANHIJÄNGÄN-PIERKIVAARANJÄNGÄN SOIDENSUOJELUALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Tyypillinen Metsä-Lapin aapasuo-yhdistelmä, joka sijaitsee lähellä männyn metsänrajaa Kaamasen pohjoispuolella. Alueella on useita järviä sekä runsaasti pieniä lampia. Alueen läpi virtaa Kaamasjoki sekä pienempiä puroja. Kohde edustaa tyypillisiä Metsä-Lapin aapasoita. Hyvä lintusuo ja arvokas retkeily- ja tutkimuskohde. Alueella sijaitsee moottorikelkkailureitti ja arvokas vesistö. Alue kuuluu Paistunturin paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Laki 851/1988, Natura VNp 20.8.1998, soidensuojelun perusohjelma VNp 26.3.1981. SAC	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot. Saamelaisten kotiseutualueella turvataan saamelaisten mahdollisuudet harjoittaa omaa kieltään ja kulttuuriaan.	
Merkintä:	SL 4303	Kunta: INARI
Päiväys:	30.7.2018	
Alueen nimi:	AKSUJÄRVEN SUOT	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Kaamasen luoteispuolella kahden puolen Kaamanen-Karigasniemi-tietä. Alue kuuluu Muotkatunturin paliskunnan alueeseen.	

Varausperuste:	Soidensuojelun perusohjelma VNp 26.3.1981	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot.	
Merkintä:	SL 4304	Kunta: INARI
Päiväys:	30.7.2018	
Alueen nimi:	KETTUJOEN SOIDENSUOJELUALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Alue muodostuu Paaterin ja Muddusjärven välisestä Kettujoesta ja siihen liittyvistä suoalueista sekä Vaskojoen alaosan suoalueesta. Molemmista joissa on lukuisia sivupolvekkeita ja -lampareita, jotka lisäävät suuresti rantaviivan pituutta. Rannat ovat pääasiassa tulvanevoja ja saraluhtia. Jokien lampareissa on järvikorte- ja järvikaislaksuvustoja. Vaskojoelta on löytynyt mm. uposvesitähteä ja merivita. Alueeseen kuuluvat myös Tuorisjängän ja Halstimajängän aapasuot ja joitakin pieniä metsäsaarekkeita. Merkittävä linnuston pesimäalue ja muutonaikainen levähdysalue. Alue kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen (mv 8404). Alueella sijaitsee arvokas vesistö. Alue kuuluu Muddusjärven paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Asetus 801/1985, Natura VNp 20.8.1998, soidensuojelun perusohjelma VNp 26.3.1981 ja lintuvesien suojeluohjelma VNp 3.6.1981. SAC ja SPA	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot. Saamelaisen kotiseutualueella turvataan saamelaisen mahdollisuudet harjoittaa omaa kieltään ja kulttuuriaan.	
Merkintä:	SL 4305	Kunta: INARI
Päiväys:	30.7.2018	
Alueen nimi:	IVALOJOEN SUISTON SUOT	
Sijainti ja kuvaus:	Alue on Ivalojoen suistoa, joka jakautuu useiksi sivuhaaroiksi, joista osa on maatumassa umpeen. Jokiuomien väliin jää kooltaan vaihtelevia saaria, jotka ovat pääosin tulva- ja luhtaniittyjä. Suiston rantoja reunustavat lehtimetsät, pensaikot, rantasuot ja tulvaniityt. Rantametsien ja ympäröivien vaarojen väliin jää aapasuoalue reunarämeineen ja kivennäismaasaarekkeineen. Rantavyöhykkeen kasvillisuus on alueella Inarijärvelle tyypillisesti vähälajista. Matalikoilla on paikoitellen ilmaversoiskasvillisuutta ja kapeista sivu-uomista löytyy upos- ja kelluslehtikasvillisuutta. Vuopajien halkomat tulvaniityt ovat suursaravaltaisia ja niukkalajisia. Osa ranta-alueista on soistunut erilaisiksi nevoiksi ja luhdiksi. Aapasuoalueen keskiosassa on karuhkoja nevoja. Mielikköjärvien ranta-alueilta löytyy ruohoista rimpinevaa, ja rimpisyys leimaa myös maatuvien tulvauomien varsia. Suoalueen halki kulkee pajukkoinen puro, jonka ympärillä on sara- ja ruoholuhtaa. Reunarämeet ovat mm. vaivaiskoivurämettä. Lehtimetsät vallitsevat jokivarressa alueen eteläosassa. Niiden kasvillisuudessa näkyy tulvavaikutteisuus metsävarpujen vähäisyytenä ja erilaisten ruohojen runsautena. Paikoin löytyy myös lehtomaista kasvillisuutta. Osa rantametsistä on soistunut korviksi. Ivalojoen suiston pesimälinnusto on Inarin Lapin olosuhteissa monipuolinen, mutta alueen merkitys on vielä suurempi muuttavien vesilintujen lepäily- ja kerääntymisalueena. Alueella on merkittävä suokohde. Laajat tulvaniityt ovat harvinaisia pohjoisimmassa Lapissa. Alue kuuluu osittain kylmätestauksen kehittämisvyöhykkeeseen Ivalon kylmätestauksen kehittämisvyöhyke (el 1681) ja osittain matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen matkailualue: Inarijärvi (mv 8404). Alueen halkaisee moottorikelkkailureitti ja arvokas vesistö. Alueella sijaitsee virkistysalue/-kohde Ivalojokisuisto (V 849). Alue kuuluu Ivalon paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Natura VNp 20.8.1998 ja 22.1.2004, soidensuojelun perusohjelma VNp 26.3.1981. SAC ja SPA	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot.	
Merkintä:	SL 4306	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	30.7.2018	
Alueen nimi:	SOMPION LUONNONPUISTO	
Sijainti ja kuvaus:	Luonnonpuisto on rauhoitettu lähinnä tieteellisiä tutkimuksia varten, eikä alueella sen vuoksi saa lumettomana aikana liikkua ilman erikoislupaa muualla kuin merkityillä teillä ja poluilla. Paikallisella väestöllä on muutamia poikkeuksia, milloin voivat kulkea alueella. (Sompion luonnonpuiston järjestyssääntö). Alueella sijaitsee muinaismuistokohteet Nattushaara (SM 3532) ja Akmeelinkummut (SM 3533) ja osittain merkittävä II maailmansodan aikainen sotahistoria-alue tai kohde Schutzstellung (maS 4849). Alue kuuluu osittain matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Saariselkä-Ivalo (mv 8402) ja osittain Saamelaiskulttuuri: kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Nattastunturien ja Sompiojärven maisemat (Sa-maV 5947). Alueen halkaisee kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä alue/kohde Ruijanpolku (maV 5936). Alue kuuluu Lapin paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Laki 634/1956, Natura VNp 20.8.1998 ja 8.5.2002	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot.	
Merkintä:	SL 4307	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	30.7.2018	
Alueen nimi:	NALKA-AAVAN SOIDENSUOJELUALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Vuotson itäpuolella. Metsä-Lapin aapasuolounta. Alue kuuluu osittain maaseudun kehittämisen kohdealueeseen, jolla korostuu saamelaiskulttuuri maaseudun kehittämisvyöhyke: Vuotso - Purnumukka (mk-1 8022) ja Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Nattastunturien ja Sompiojärven maisemat (Sa-maV 5947).	
Varausperuste:	Laki 851/1988, Natura VNp 20.8.1998 ja 8.5.2002, soidensuojelun perusohjelma VNp 26.3.1981	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot.	

Merkintä: SL 4308 **Kunta:** SODANKYLÄ
Päiväys: 30.7.2018
Alueen nimi: VAARANAAPA
Sijainti ja kuvaus: Alue sijaitsee Vuotson itäpuolella kansallispuiston kyljessä. Metsä-Lapin aapasuoluntoa. Alue kuuluu Lapin paliskunnan alueeseen.
Varausperuste: Laki 851/1988, Natura VNp 20.8.1998 ja 8.5.2002, soidensuojelun perusohjelma VNp 26.3.1981
Kehittämisperiaate: Säilytetään luontoarvot.

Merkintä: SL 4309 **Kunta:** SODANKYLÄ, INARI
Päiväys: 30.7.2018
Alueen nimi: SOTA-AAVAN SOIDENSUOJELUALUE
Sijainti ja kuvaus: Saariselän lounaispuolella. Sota-aavan eteläosan reuna-alueet ovat rahkamättäistä pounikkaa, keskiosa karunpuoleista Metsä-Lapin aapaa. Rimmet ovat pääosin rahkarimpiä sekä aapasara- ja nevavillarimpiä. Alueella on luonnontilaisia lampia ja puroja. Metsä-Lapin aapasuovyöhykkeeseen kuuluva karuhko aapasuo. Alueella on laaja koivikkoalue, joka on erityisen merkittävä kahlaajalinnuille. Alue kuuluu osittain matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Saariselkä–Ivalo (mv 8402) ja osittain Jäämeren käytävään. Alue kuuluu Lapin paliskunnan alueeseen.
Varausperuste: Laki 851/1988, Natura VNp 20.8.1998 ja 8.5.2002, soidensuojelun perusohjelma VNp 26.3.1981. SAC ja SPA
Kehittämisperiaate: Säilytetään luontoarvot.

Merkintä: SL 4310 **Kunta:** SODANKYLÄ
Päiväys: 30.7.2018
Alueen nimi: KOITELAINEN
Sijainti ja kuvaus: Alue on laaja soinen vedenjakaja-alue Luiron ja Kitisen välissä. Suot ovat pääasiassa aapasoitaa. Pääasiassa eteläiseen osaan sijoittuvat monipuoliset letot kattavat n. 3 % pinta-alasta. Paikoin on jänteettömiä hyvin vetisiä rimpia ja koivikkoisia aapoja. Puroja reunustavat pajukot ja kuusikkokorvet. Alueella on lähes sata km pieniä puroja. Metsät kasvavat saarekkeina. Koitelaisen (tunturin) rinteillä ovat edustettuina kaikki Pohjois-Suomen metsätyypit. Metsät ovat pääasiassa luonnontilaisia yli 200-vuotiaita tuoreiden kankaiden kuusikoita. Lahopuuta on kattavasti. Koitelaiskaira on edustavimpia aapasuoalueita. Se on säilynyt erämaisena. Alue on erittäin merkittävä uhanalaisten lintujen ja nisäkkäiden pesimä- ja elinalue. Lintulajisto on monipuolinen. Kohde on kansainvälisesti merkittävien kosteikkojen luettelossa eli ns. Ramsar-kohde sekä kansainvälisesti tärkeä lintualue (IBA). Alue kuuluu suurilta osin kaivostoiminnan kehittämisen vyöhykkeeseen. Alueen halkaisee luontaiselinkeinoalueen raja ja alueella kulkee moottorikelkkailureittejä. Alueen halkaisee poronhoidon kannalta erityisen tärkeä aita Oraniemen paliskunnan laidunkierro/esteita (ph 7407) joka päättyy poronhoidon kannalta erityisen tärkeään kohteeseen Kotakoski (ph 7354). Alueella sijaitsee myös poronhoidon kannalta erityisen tärkeä aita Rovapään kesäaita (ph 7347). Alue kuuluu Oraniemen paliskunnan alueeseen.
Varausperuste: Luonnonsuojelulain(1096/1996) 17 §:n 1 momentin ja 17 a §:n 5 momentin nojalla, sellaisina kuin ne ovat laissa 58/2011. SAC ja SPA
Kehittämisperiaate: Säilytetään luontoarvot.

Merkintä: SL 4312 **Kunta:** SODANKYLÄ
Päiväys: 30.7.2018
Alueen nimi: PEURASUVANNON LETTO
Sijainti ja kuvaus: Pieni alue Peurasuvannon länsipuolella. Alue kuuluu mineraalipotentialiseen vyöhykkeeseen ja Jäämeren käytävään (LK 8451). Alue kuuluu Sattasniemen paliskunnan alueeseen.
Varausperuste: Soidensuojelun perusohjelma VNp 26.3.1981
Kehittämisperiaate: Säilytetään luontoarvot.

Merkintä: SL 4313 **Kunta:** SODANKYLÄ
Päiväys: 30.7.2018
Alueen nimi: VIIANKIAAVAN SOIDENSUOJELUALUE
Sijainti ja kuvaus: Suo kuuluu Sodankylän suurimpiin ja komeimpiin aapoihin. Sitä luonnehtivat laajat lähes yhtämittaisina jatkuvat rimpinevat. Jänteet jatkuvat katkeamatta kilometrejä. Rimmit ovat pitkiä ja leveitä, kasvillisuudeltaan oligomesotrofisia. Paikoin esiintyy suuria avorimpiä. Reunoissa jänteet ja rimmet ovat heikoimmin kehittyneet. Reunoilla on myös rämeitä. Viiankiaapa kuuluu pohjoisen Peräpohjolan aapasuovyöhykkeeseen. Alue on hyvä lintusuo. Sisältää myös YSA-alueet Suojelu-Mäkitalo, Ylitalon luonnonsuojelualue, Viiankiaavan luonnonsuojelualue ja Uusitalon luonnonsuojelualue. Alue kuuluu Jäämeren käytävään (LK 8451) sekä osittain maaseudun kehittämisen kohdealueisiin maaseudun kehittämisvyöhyke: Petkula – Kersilö – Moskuvaara - Sattanen (mk 8025) ja maaseudun kehittämisvyöhyke: Kelujärvi-Puolakkavaara-Siurunmaa (mk 8026). Alue rajoittuu metsätalous- ja poronhoitovaltaiseen alueeseen (M-1 4561). Alueen reunalla sijaitsee poronhoidon kannalta erityisen tärkeä alue/kohde/aita Kersilö (ph 7357). Alueella kulkee moottorikelkkailureitti ja alue kuuluu Oraniemen paliskunnan alueeseen.
Varausperuste: Laki 851/1988, Natura VNp 20.8.1998, soidensuojelun perusohjelma VNp 26.3.1981. SAC ja SPA
Kehittämisperiaate: Säilytetään luontoarvot.

Merkintä: SL 4314 **Kunta:** SODANKYLÄ
Päiväys: 30.7.2018
Alueen nimi: KESKILOMPOLON LEHTO
Sijainti ja kuvaus: Pieni alue Sattasjoen lähellä Kittilän rajan tuntumassa. Puron varrella sijaitseva monipuolinen lehtoalue, jossa esiintyy useita vaateliita lajeja. Alueen halki kulkee voimajohto. Alue kuuluu Sattasniemen paliskunnan alueeseen.
Varausperuste: Lehtojen suojeluohjelma VNp 13.4.1989
Kehittämisperiaate: Säilytetään luontoarvot.

Merkintä: SL 4315 **Kunta:** SODANKYLÄ
Päiväys: 30.7.2018
Alueen nimi: KAARESUVUOMAN OJITUSRAUHOITUSALUE
Sijainti ja kuvaus: Alue sijaitsee Jeesiön koillispuolella. Suoluonnon ja lintuvesien suojelualue. Alue kuuluu mineraalipotentialaiseen vyöhykkeeseen. Alue kuuluu Sattasniemen paliskunnan alueeseen.
Varausperuste: Luonnonsuojelulain(1096/1996) 17 §:n 1 momentin ja 17 a §:n 5 momentin nojalla, sellaisina kuin ne ovat laissa 58/2011.
Kehittämisperiaate: Säilytetään luontoarvot.

Merkintä: SL 4316 **Kunta:** SODANKYLÄ
Päiväys: 30.7.2018
Alueen nimi: ISO-SARRIO
Sijainti ja kuvaus: Alue sijaitsee Vaalajärven länsipuolella lähellä Kittilän rajaa. Alueella sijaitsee poronhoidon kannalta erityisen tärkeä alue/kohde/aita Pikkumaa (ph 7382). Alue kuuluu Syväjärven paliskunnan alueeseen.
Varausperuste: Luonnonsuojelulain(1096/1996) 17 §:n 1 momentin ja 17 a §:n 5 momentin nojalla, sellaisina kuin ne ovat laissa 58/2011.
Kehittämisperiaate: Säilytetään luontoarvot.

Merkintä: SL 4317 **Kunta:** SODANKYLÄ
Päiväys: 30.7.2018
Alueen nimi: SOASJÄRVI
Sijainti ja kuvaus: Alue sijaitsee Kieringin kylän länsipuolella ja rajoittuu Kittilän kunnan rajaan. Valtakunnallisesti merkittävä pääosin soihin rajoittuva lintuvesiensuojelukohde. Linnusto monipuolinen ja siihen kuuluu joitakin tälle vyöhykkeelle harvinaisia eteläisiä lajeja. Alue kuuluu maaseudun kehittämisen kohdealueeseen Unari-Syväjärvi-Vaalajärvi (mk 8027). Alue rajoittuu osittain kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Kieringin kylä (maV 5953). Alue kuuluu Syväjärven paliskunnan alueeseen.
Varausperuste: Lintuvesien suojeluohjelma VNp 13.4.1989, valtakunnallisesti arvokas maisema alue VNp 5.1.1995
Kehittämisperiaate: Säilytetään luontoarvot.

Merkintä: SL 4318 **Kunta:** SODANKYLÄ
Päiväys: 30.7.2018
Alueen nimi: KATAJAJÄRVEN LETTO
Sijainti ja kuvaus: Sodankylän taajaman ja Vaalajärven puolivälissä. Reheviä lähteikköjä. Alue kuuluu Syväjärven paliskunnan alueeseen.
Varausperuste: Soidensuojelun perusohjelma VNp 26.3.1981
Kehittämisperiaate: Säilytetään luontoarvot.

Merkintä: SL 4319 **Kunta:** SODANKYLÄ
Päiväys: 30.7.2018
Alueen nimi: VITSAVAARANAAVAN-KIEKERÖSELÄN SOIDENSUOJELUALUE
Sijainti ja kuvaus: Lismanaavan kylän länsipuolella. Varsinainen Vitsavaaran aapa on heikkojänteistä karua jouhisara-mutasaranevaa. Sen pohjoispuolella on laaja rämealue, joka on osaksi rahkarämettä, osaksi kangasrämettä. Muista suotyypeistä alueella tavataan mm. hyvin kehittyntä koivulettoa, jossa kasvaa harvakseltaan mm. lettorikkoa ja lettovillaa. Kiekeröselän vanhat kuusivaltaiset metsät ovat luonnontilaisia. Vitsavaaran aavan itäpuoliset metsät ovat noin 100-vuotiaita ja koivuvaltaisia. Tärkeä luonnontilaisen suon ja suometsien kokonaisuus. Arvokkaita koivuletto-osia. Alue rajautuu ampuma- ja harjoitusalueeseen Kyläjärven harjoitusalue (EAH 2894) ja kuuluu Syväjärven paliskunnan alueeseen.
Varausperuste: Laki 851/1988, Natura VNp 20.8.1998, soidensuojelun perusohjelma VNp 26.3.1981 ja vanhojen metsien suojeluohjelma VNp 27.6.1996. SAC
Kehittämisperiaate: Säilytetään luontoarvot.

Merkintä: SL 4320 **Kunta:** SODANKYLÄ
Päiväys: 30.7.2018
Alueen nimi: KULVAKKO
Sijainti ja kuvaus: Seipäjärven kylän pohjoispuolella. Alue muodostuu Kulvakon vanhojen metsien alueesta sekä siihen liittyvästä lintuvesiohjelmaan kuuluvasta Lappalaisjärvestä ja Kulvakkjärvestä. Kulvakon vanhojen metsien alueen metsät ovat aapasoiden ympäröimiä suosaarekkeitä, joiden puusto on yli 200-vuotiaista luonnontilaisista kuusikkoina. Paikoin on mäntyaihekeja. Lahopuuta on kattavasti ja lehtipuita on vähän. Alueen lajistoa on tutkittu vähän. Lappalaisjärvi on mesotrofinen humusjärvi, jonka pintaa on aikoinaan laskettu ja sittemmin jälleen nostettu. Kasvillisuus järvellä on melko niukkaa. Saraikkovyöhyke on keskimäärin muutaman metrin (0-20 m) levyinen. Raatekasvustoja on kohtalaisesti järven länsipuolella, missä avoveden ja ilmaversoiskasvillisuuden suhde on paikoin mosaiikkimainen. Pohjiskasvillisuus on niukkaa, ainoastaan järven luoteiskulmalla vesisammalkasvustot ovat runsaita. Vedenpinnan noston johdosta rannoilla on runsaasti pystyyn kuolleita koivuja ja pohja rannan tuntumassa on juurakkoinen. Kulvakkjärvi on paikallisten lintuharrastajien mukaan Lappalaisjärveä parempi lintuvesi, mutta järven linnustosta tai kasvillisuudesta ei ole tarkempia tietoja. Kulvakon vanhojen metsien alue edustaa keskisen Peräpohjolan metsäkasvillisuusvyöhykettä ja suot edustavat Peräpohjolan aapasoita. Kesän 1996 IBA- inventoinnin perusteella Lappalaisjärvi on kohtalainen lintuvesi ja sen suojelupistearvo oli 44. Alue kuuluu Syväjärven paliskunnan alueeseen.
Varausperuste: Luonnonsuojelulain(1096/1996) 17 §:n 1 momentin ja 17 a §:n 5 momentin nojalla, sellaisina kuin ne ovat laissa 58/2011. SAC ja SPA
Kehittämisperiaate: Säilytetään luontoarvot.

Merkintä: SL 4321 **Kunta:** SODANKYLÄ
Päiväys: 30.7.2018
Alueen nimi: VUORSOJÄRVI
Sijainti ja kuvaus: Alue sijaitsee Seipäjärven kylän itäpuolella. Alue sijaitsee osittain lentotoiminnan kannalta tärkeällä vyöhykkeellä Vuojärven varalaskupaikan suojavaöhyke (sv1 1992) ja kuuluu Syväjärven paliskunnan alueeseen.
Varausperuste: Luonnonsuojelulain(1096/1996) 17 §:n 1 momentin ja 17 a §:n 5 momentin nojalla, sellaisina kuin ne ovat laissa 58/2011.
Kehittämisperiaate: Säilytetään luontoarvot.

Merkintä: SL 4322 **Kunta:** SODANKYLÄ
Päiväys: 30.7.2018
Alueen nimi: SUIKLOAAVAN SOIDENSUOJELUALUE
Sijainti ja kuvaus: Vuojärven kylän länsipuolella. Tyypillistä Peräpohjolan rimpinevaa. Jänteet ovat matalia, rimmit vetisiä. Aavan eteläosissa on enemmän räme- ja pieniä korpikuvioita. Metsäsaarekkeissa vanhaa kuusikkoa. Eteläisen Peräpohjolan aapasuovyöhykkeeseen kuuluva tärkeä luonnontilainen suokokonaisuus. Alue sijaitsee lentotoiminnan kannalta tärkeällä vyöhykkeellä Vuojärven varalaskupaikan suojavaöhyke (sv1 1992) ja kuuluu Syväjärven paliskunnan alueeseen.
Varausperuste: Laki 851/1988, Natura VNp 20.8.1998, soidensuojelun perusohjelma VNp 26.3.1981. SAC
Kehittämisperiaate: Säilytetään luontoarvot.

Merkintä: SL 4323 **Kunta:** SODANKYLÄ
Päiväys: 30.7.2018
Alueen nimi: LUOSTON TUNTURIJAKSOON LIITTYVÄ SUO
Sijainti ja kuvaus: Alue sijaitsee Luoston matkailukeskuksen vieressä. Alue kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen (mv 8401). Alueella kulkee moottorikelkkailureitti. Alue kuuluu Pyhä-Kallion paliskunnan alueeseen.
Varausperuste: Soidensuojelun perusohjelma VNp 26.3.1981. SAC
Kehittämisperiaate: Säilytetään luontoarvot.

Merkintä: SL 4324 **Kunta:** SODANKYLÄ
Päiväys: 30.7.2018
Alueen nimi: PYHÄ-LUOSTON KANSALLISPUISTO
Sijainti ja kuvaus: Pyhä-Luoston kansallispuiston ydinosa muodostaa Suomen eteläisin tunturijono. Alue palvelee monipuolisesti niin luonnonsuojelua, paikallisväestöä, retkeilyä kuin matkailuakin. Puisto koostuu vuonna 1938 perustetusta Pyhätunturin kansallispuistosta ja sen luoteispuolella sijaitsevasta Luoston alueesta, jotka yhdistettiin uudeksi kansallispuistoksi vuonna 2005. Ukko-Luoston ja Lampivaaran lounaispuolella metsät ovat säästyneet kokonaan hakkuilta, ja ne ovat iältään jopa 400-vuotiaita. Luosto tunnetaan komeista, vanhoista männiköistä ja Pyhätunturi geologiasta ja saamelaishistoriasta. Tunturijonossa vuorottelevat puuttomat laet eli kerot ja syvät kurut. Kuruissa ja puronvarsissa esiintyy reheviä metsiä, jopa pienialaisia lehtoja. Pyhä-Luoston kansallispuisto tarjoaa kaikkina vuodenaikoina hyvät mahdollisuudet päiväretkeilyyn tai pienten vaellusten tekemiseen. Alue kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen (mv 8401). Alueella sijaitsee tärkeitä tai vedenhankintaan soveltuvia pohjavesialueita ja arvokas harjualue tai muu geologinen muodostelma. Moottorikelkkailureitti kulkee alueen läheisyydessä. Alue kuuluu Pyhä-Kallion paliskunnan alueeseen.
Varausperuste: Soidensuojelun perusohjelma VNp 26.3.1981 ja vanhojen metsien suojeleohjelma VNp 27.6.1996, Laki 76/2005. SPA
Kehittämisperiaate: Säilytetään luontoarvot.

Merkintä: SL 4334 **Kunta:** UTSJOKI
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: PAPPILAN NIITTY JA KIRKKOTUPIEN NIITTY
Sijainti ja kuvaus: Pappilan niitty sijaitsee valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella Mantojärven rannassa. Kasvillisuus on muovautunut nykyisenkaltaiseksi kentän vuosisatoja kestäneen käytön ansiosta. Alue on pinnanmuodoiltaan hieman järveä kohti viettävä ja koostuu pääasiassa kuivasta heinäniitystä ja harvinaisesta kangaskedosta. Heinäniityn valtalajeja ovat lampaannata, siankärsämä ja niittyleinikki, kangaskedolla vallitsevat puolukka, lampaannata ja variksenmarja. Rannassa on myös hieman heinävaltaisesta ruohovaltaiseen vaihtelevaa tuoretta niittyä. Alue on tärkeä ruijannokiperhosen esiintymisalue. Kohdassa "Muuta lajistoa" ilmoitetut kasvilajit ovat Lapissa huomionarvoisia lajeja. Alueen nykyisen kaltainen käyttö turvaa alueiden luonnonarvojen säilymisen. Utsjokilaakson valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella sijaitseva kirkkotupien alue muodostuu historiallisesti arvokkaista kirkkotuvista sekä niitä ympäröivästä pihakentästä. Pinnanmuodoiltaan alue on järveä kohti viettävää kuivaa rinnettä, josta valtaosa on kuivaa heinäniittyä valtalajeinaan lampaannata, siankärsämä ja niittyleinikki. Melko laajalla alueella esiintyy harvinaista kangasketoa valtalajeinaan variksenmarja, puolukka ja lampaannata. Rannassa on myös hieman heinävaltaisesta ruohovaltaiseen vaihtelevaa tuoretta niittyä. Alue on tärkeä ruijannokiperhosen esiintymisalue. Alueen nykyisen kaltainen käyttö turvaa alueiden luonnonarvojen säilymisen. Alueelle sijoittuu myös valtakunnallisesti arvokas perinnebiotooppi Utsjoen pappila ja kirkkotuvat. Alue kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Yläköngäs-Nuorgam matkailualue (mv 8405) sekä Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Utsjokilaakson maisemat (Sa-maV 5921). Alueelle on osoitettu Saamelaiskulttuuri, rakennussuojelukohde Utsjoen kirkkomaisema (Sa-SR1 3028). Alue kuuluu Paistunturin paliskunnan alueeseen.
Varausperuste: Natura VNp 20.8.98 Pappilanniitty (FI 130 2012) Kirkkotupien niitty (FI 130 2009). SAC
Kehittämisperiaate: Säilytetään luontoarvot.

Merkintä: SL 4335 **Kunta:** SODANKYLÄ
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: UNARIN LUONNONSUOJELUALUE
Sijainti ja kuvaus: Unarin luonnonsuojelualue, jonka pinta-ala on noin 414 hehtaaria. Sisältää myös YSA-alueet Poikelan luonnonsuojelualue ja Penttilän luonnonsuojelualue. Alue sijaitsee rantojensuojeluohjelman mukaisella alueella. Alueella sijaitsee muinaismuistokohde Kemiläissaari (SM 3534). Alue kuuluu maaseudun kehittämisen kohdealueeseen Unari-Syvjärvä-Vaalajärvi (mk 8027) ja kuuluu Syväjärven paliskunnan alueeseen.
Varausperuste: Luonnonsuojelulain(1096/1996) 17 §:n 1 momentin ja 17 a §:n 5 momentin nojalla, sellaisina kuin ne ovat laissa 58/2011.
Kehittämisperiaate: Säilytetään luontoarvot.

Merkintä: SL 4336 **Kunta:** INARI
Päiväys: 21.1.2019
Alueen nimi: LUOMUSJOEN KUOLPUNA
Sijainti ja kuvaus: Luomusjärven harjajensuojeluohjelma-alueen itäpuolella sijaitseva Luomusjoen kuolpuna on hiekkamaalle muodostunutta harvakseltaan katajaa kasvavaa nummimaista tunturikangasta. Valtalajina on variksenmarja, ja pohjakerroksessa esiintyy paikoin myös jäkälä. Heinät eivät ole vallitsevia, mutta lampaannataa esiintyy paikoin runsaasti. Tärkeä ruijannokiperhosen esiintymisalue. Alueen koko on 2 ha. Alue kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen matkailualue: Karigasniemi (mv 8406) ja Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Ailikastunturin luontaiselinkeinomaiset (Sa-maV 5961). Alue sijaitsee tärkeällä tai vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella ja sen läheisyydessä kulkee moottorikelkkailureitti. Alue kuuluu Paistunturin paliskunnan alueeseen.
Varausperuste: Luonnonsuojelulaki. SAC
Kehittämisperiaate: Säilytetään luontoarvot.

Merkintä: SL 4337 **Kunta:** INARI
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: TERSTOJÄNKÄ, SOIDENSUOJELUALUE
Sijainti ja kuvaus: Alue kuuluu Muotkatunturin erämaa-alueeseen. Terstojängän suojelualue on noin 2,3 hehtaaria. Alue on perustettu luonnonsuojelulain nojalla soidensuojelualueeksi (SSA). Terstojängän alueella olevien vähäisten yksityismaiden toteutuskeinona on luonnonsuojelulaki. Terstojängällä pesii uhanalaisia ja harvinaisia lintulajeja. Alue kuuluu Muotkatunturin paliskunnan alueeseen.
Varausperuste: Soidensuojelun perusohjelma VNp 26.3.1981
Kehittämisperiaate: Säilytetään luontoarvot.

Merkintä: SL 4338 **Kunta:** SODANKYLÄ
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: JOUKHAISVAARAN LUONNONSUOJELUALUE
Sijainti ja kuvaus: Jeesiöjoen vieressä Joukhaisvaarassa sijaitseva luonnonsuojelualue. Alue sijaitsee Kolari–Sodankylä-kantatietä (kt 80) noin 5 koilliseen. Alueen pinta-ala on noin 139 hehtaaria. Metsähallituksen erillisellä päätökselläsuojehtu alue, ns. suojelumetsä. Alue kuuluu Syväjärven paliskunnan alueeseen.
Varausperuste: Luonnonsuojelulain(1096/1996) 17 §:n 1 momentin ja 17 a §:n 5 momentin nojalla, sellaisina kuin ne ovat laissa 58/2011.
Kehittämisperiaate: Säilytetään luontoarvot.

Merkintä: SL 4339 **Kunta:** SODANKYLÄ
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: KYLÄSELÄN LUONNONSUOJELUALUE
Sijainti ja kuvaus: Lokantie (9673) ja Mustaseläntien risteyksessä noin 13 kiloaetriä Tanhuasta pohjoiseen. Suojelualueen pinta-ala on noin 27 hehtaaria. Alueella sijaitsee muinaismuistokohde Kyläselkä (SM 3535). Alue kuuluu Oraniemen paliskunnan alueeseen.
Varausperuste: Ympäristöministeriön asetuksella perustettu 14.9.2017.
Kehittämisperiaate: Säilytetään luontoarvot.

Merkintä: SL 4340 **Kunta:** UTSJOKI
Päiväys: 18.10.2018
Alueen nimi: VÄLIMAAN KENTTÄ
Sijainti ja kuvaus: Tenojoen rannalla sijaitseva Välimaan kenttä on valtakunnallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen ympäristö, joka edustaa tyypillistä jokisaamelaista asuinkenttää. Maisema-alueyöryhmä on mietinnössään (1992) luokitellut kentän arvokkaaksi perinnemaisemaksi. Kentän kasvillisuus on melko avointa, mutta on alkanut pensoittua ja metsittyä varsinkin laidoiltaan. Kasvillisuustyyppiltään kenttä edustaa pääosin kuivahkoa-tuoretta heinäniittyä valtalajeinaan nurmilauha, lampaannata, siankärsämö, kultapiisku ja mesimarja. Lähempänä rantaa on kuiva kangasmainen keto, jossa kultapiisku, mesimarja, varvut ja heinät leimaavat kasvillisuutta. Alue on tärkeä ruijannokiperhosen esiintymisalue. Kohdassa "Muuta lajistoa" ilmoitetut kasvilajit ovat Lapissa huomionarvoisia lajeja. Alueen nykyisen kaltainen käyttö turvaa alueiden luonnonarvojen säilymisen. Alue sijaitsee rantojensuojeluohjelman mukaisella alueella ja kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisvyöhykkeeseen Yläköngäs-Nuorgam matkailualue (mv 8405). Alueelle on osoitettu myös Saamelaiskulttuuri, rakennussuojelukohde Tenojokilaakson saamelaisasutus: Välimaan asumakenttä (Sa-SRV 3029). Alue kuuluu Kaldoaivin paliskuntaan.
Varausperuste: Natura VNp 20.8.98 (FI 130 2011) SAC
Kehittämisperiaate: Säilytetään luontoarvot.

Merkintä:	SL 4341	Kunta: INARI
Päiväys:	26.6.2019	
Alueen nimi:	EKO-ONNELA	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee noin 5 km Törmästä lounaaseen, valtatie 4 länsipuolella. Alue kuuluu kylmättestauksen kehittämisvyöhykkeeseen ja osittain Jäämerenkäytävään. Alue kuuluu Hammastunturin paliskunnan alueeseen. Alueen koko on 150 ha.	
Varausperuste:	YSA-alue	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot.	
Merkintä:	SL 4342	Kunta: INARI
Päiväys:	26.6.2019	
Alueen nimi:	KUUSITIEVAN LUONNONSUOJELUALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Sevettijärven tien eteläpuolella, Sevettijärven kylän lounaispuolella. Alue kuuluu maaseudun kehittämisen kohdealueeseen, jolla korostuu saamelaiskulttuuri Sevettijärvi-Näätäjä (mk-1 8024). Alue kuuluu Jäämeren käytävään ja Vätsärin paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	YSA-alue	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot.	
Merkintä:	SL 4343	Kunta: INARI
Päiväys:	8.6.2020	
Alueen nimi:	PYRYNMAAN JA EINARINMAAN LUONNONSUOJELUALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Ivalon lentoaseman pohjoispuolella. Alue kuuluu kylmättestauksen kehittämisvyöhykkeeseen matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen ja Jäämerenkäytävään. Alue kuuluu Hammastunturin paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	YSA-alue	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot.	
Merkintä:	SL 4348	Kunta: INARI
Päiväys:	26.1.2023	
Alueen nimi:	TÄLVITUPEJÄVRI-TALVITUPAJÄRVI	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee noin 15 km Inarin kirkonkylästä koilliseen. Alue sijaitsee Muddusjärven paliskunnan alueella.	
Varausperuste:	YSA-alue	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot.	
Merkintä:	SL 4349	Kunta: INARI
Päiväys:	26.1.2023	
Alueen nimi:	VUOPIONIEMEN LUONNONSUOJELUALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee noin 20 km Inarin kirkonkylästä koilliseen Sevettijärventien ja Väylän kylän eteläpuolella. Alue sijaitsee Muddusjärven paliskunnan alueella	
Varausperuste:	YSA-alue	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot.	
Merkintä:	SL 4350	Kunta: INARI
Päiväys:	26.1.2023	
Alueen nimi:	JIERSEEJÄRVI YKSITYINEN SUOJELUALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee noin 10 km Inarin kirkonkylästä koilliseen. Alue sijaitsee Muddusjärven paliskunnan alueella.	
Varausperuste:	YSA-alue	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot.	
Merkintä:	SL 4351	Kunta: INARI
Päiväys:	26.1.2023	
Alueen nimi:	URUVAARAN LUONNONSUOJELUALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Inarin kirkonkylän eteläpuolella valtatie 4 länsipuolella. Alue sijoittuu saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeälle alueelle Inarjärven ja Juutuanjoen maisemat (Sa-maV 5937). Alue sijaitsee Hammastunturin paliskunnan alueella.	
Varausperuste:	YSA-alue	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot.	
Merkintä:	SL 4352	Kunta: INARI
Päiväys:	26.1.2023	
Alueen nimi:	RAHAJÄRVEN LUONNONSUOJELUALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Ivalon kylästä noin 10 km pohjoiseen, valtatie 4 länsipuolella. Alue sijoittuu osittain saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeälle alueelle Ukonjärven ja Myössäjärven maisemat (Sa-maV 5965). Alue sijaitsee Hammastunturin paliskunnan alueella.	
Varausperuste:	YSA-alue	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot.	
Merkintä:	SL 4353	Kunta: INARI
Päiväys:	3.3.2023	
Alueen nimi:	JÄÄVAARA	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee...	
Varausperuste:	Tasesiirron kautta toteutettu luonnonsuojelualue	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot.	

Merkintä:	SL 4354	Kunta: INARI
Päiväys:	3.3.2023	
Alueen nimi:	JUOVAJÄRVET	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee...	
Varausperuste:	Tasesiirron kautta toteutettu luonnonsuojelualue	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot.	
Merkintä:	SL 4355	Kunta: INARI
Päiväys:	3.3.2023	
Alueen nimi:	KARHUJÄRVI	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee...	
Varausperuste:	Tasesiirron kautta toteutettu luonnonsuojelualue	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot.	
Merkintä:	SL 4356	Kunta: INARI
Päiväys:	3.3.2023	
Alueen nimi:	NURKKAVAARA-TAIMENVAARA	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee...	
Varausperuste:	Tasesiirron kautta toteutettu luonnonsuojelualue	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot.	
Merkintä:	SL 4357	Kunta: INARI
Päiväys:	3.3.2023	
Alueen nimi:	SAVUVAARA	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee...	
Varausperuste:	Tasesiirron kautta toteutettu luonnonsuojelualue	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot.	
Merkintä:	SL 4358	Kunta: INARI
Päiväys:	3.3.2023	
Alueen nimi:	SAVOVAARA	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee...	
Varausperuste:	Tasesiirron kautta toteutettu luonnonsuojelualue	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot.	
Merkintä:	SL 4359	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	3.3.2023	
Alueen nimi:	SOKKA-VUOTAVAAARANAAPA	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee...	
Varausperuste:	Tasesiirron kautta toteutettu luonnonsuojelualue	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot.	
Merkintä:	SL 4360	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	3.3.2023	
Alueen nimi:	RAITIOJÄNKÄ	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee...	
Varausperuste:	Tasesiirron kautta toteutettu luonnonsuojelualue	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään luontoarvot.	
Merkintä:	SM 3520	Kunta: UTSJOKI
Päiväys:	30.7.2018	
Alueen nimi:	PULMANKIJÄRVI KALDDASJOHKA	
Sijainti ja kuvaus:	Kohde sijaitsee Utsjoen kirkolta noin 39 km itäkoilliseen Pulmankijärven länsirannalla, Kalddasjoen sillasta 600 m etelään tien länsipuolella, 100–150 m tiestä. Paikalla on todettu kivikautinen asuinpaikka ja kodansijoja. Lieden hiilistä on saatu mesoliittinen ajoitus (Hela-372, 7905±85 BP). Kodanpohjia on myös alempana törmän ja tien välissä. Löydöt kvartsia, kvartsiittia, palanutta luuta. Muinaisjäänösrekisterinrot: 100000656, 1000001229, 1000001230, 1000001231, 1000001232, 1000001233, 1000008808. Alue sijaitsee luontaistalous- ja poronhoitovaltaisen alueen (Ms-1 6609) ja luonnonsuojelualueen Pulmankijärvi (SL 3021) rajalla sekä rantojensuojeluohjelman mukaisella alueella. Alue kuuluu Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Pulmankijärven tunturimaiset (Sa-maV 5966). Alue kuuluu Kaldoavien paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Maa- ja seutukunnallisesti merkittävä muinaisjäänös.	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään muinaismuistolain mukaisesti.	
Merkintä:	SM 3522	Kunta: INARI
Päiväys:	30.7.2018	
Alueen nimi:	NJURGOILÁADUH (LÄNSI)	
Sijainti ja kuvaus:	Kohde sijaitsee Iijärven Tuorbevuodnan ja Njurgoiladduh-lampien välisessä maastossa, Inarin kirkosta noin 58 km pohjoiskoilliseen. Asuinpaikkalöytöjä on 400 m:n matkalla alavan järvenrannan takaisella hiekkatörmällä, jossa erottuu useita keskittyviä. Pyyntikuoppia on kaikkiaan noin 70 kpl eri ryhminä löytöalueen länsiosassa. Kohteeseen on yhdistetty Saamudluobal -niminen pyyntikuoppakohde (kohde 688). Paikasta itään on myös asuinpaikkalöytöjä. Löydöt: kvartsiesineitä ja -iskoksia, kvartsiitti- ja kivilaji-iskoksia sekä palanutta luuta. Muinaisjäänösrekisterinro: 148010399. Alue sijaitsee luontaistalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (Ms-1 6609) ja kuuluu Muddusjärven paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Maa- ja seutukunnallisesti merkittävä kiinteä muinaisjäänös.	

Kehittämisperiaate:	Säilytetään muinaismuistolain mukaisesti.	
Merkintä:	SM 3524	Kunta: INARI
Päiväys:	30.7.2018	
Alueen nimi:	SÄYTSJÄRVI	
Sijainti ja kuvaus:	Kohde sijaitsee Inarin kirkosta noin 52 km pohjoiseen Säytsjärven keskivaiheilla, järven länsirannalla olevan Paksumaan kesätalon läheisyydessä, niemen kaakkoisrannalla. Kasvillisuus on avomaata, matalaa kanervikkoa ja heinikkoa, rannalla koivuja. Rantaharjanteen reunalla, 20 m päässä rannasta, on vinosti maasta esiin pistävä 70 cm korkea kivi, jota on kuvauksen mukaan "kuin jättiläiskalan kuono". Seita on ehjä ja paikallisten tiedossa. Tämän kalaseidan vieressä on kenttä nimeltä Säytsjärvi Aikio-Jussin kenttä (kohde 532), jossa kerrotaan Aikion Jussan asustelleen noin 160 vuotta sitten. Kohteet on yhdistetty yhdeksi kohteeksi. Muinaisjäänösrekisterinro: 148010530. Alue sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561) ja kuuluu Muddusjärven palikunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Maa- ja seutukunnallisesti merkittävä kiinteä muinaisjäänös.	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään muinaismuistolain mukaisesti.	

Merkintä:	SM 3525	Kunta: INARI
Päiväys:	5.10.2018	
Alueen nimi:	NÄÄTÄMÖJOKI–PIRIJÄRVI/ PIRIJÄU´RR	
Sijainti ja kuvaus:	<p>Näätämöjoki etelä 1: Kohde sijaitsee Näätämöjoen eteläpuolella, Kallojoen suusta noin 1 km alavirtaan, poroaidan pohjoispuolella. Paikalla on vanha kalakenttä tupineen, joka on nykyisinkin käytössä sekä kivikautinen asuinpaikka. Vuonna 1999 loivasti nousevan hietkorannan alueelta on löytynyt kvartsi-iskoksia (KM 31954:1-6) merkkeinä paikan varhaisemmasta käytöstä. Vuonna 2011 rannan tasanteelta paikallistettiin vanha, sammaloitunut liesikiveys uuden, yhä käytössä olevan nuotiopaikan viereltä. Muinaisjäänösrekisterinro: 1000002837</p> <p>Näätämöjoki etelä 2: Kohde sijaitsee Näätämöjoen eteläpuolella, Kallojoen suusta noin 770 m lounaaseen, laajan, tulva-aikaan paisuvan Pirijäu´rrin koillisrannalla. Maasto on pääasiassa hienohiekaista, ohuen humusmaton peittämää kangasta, joka kasvaa harvaa koivikkoa ja mäntymetsää. Paikalla on neljä pyyntikuoppaa. Muinaisjäänösrekisterinro: 1000002838</p> <p>Näätämöjoki etelä 3: Kohde sijaitsee Näätämöjoen eteläpuolella, Kallojoen suusta noin 800 m lounaaseen, laajan, tulva-aikaan paisuvan Pirijäu´rrin koillisrannalla. Maasto on pääasiassa hienohiekaista, ohuen humusmaton peittämää kangasta, joka kasvaa harvaa koivikkoa ja mäntymetsää. Paikalla erottuu kuusikulmainen kotasija, jonka keskellä on liesikiveys. Vallillisen kotasijan ulkohalkaisija on 5 m. Oviaukko on ilmeisesti kohti rantaa, etelään. Noin 2 m kotasijasta itäkoilliseen erottu 1 x 0, 5 m kokoinen liesikiveys, joka on samankokoinen kuin kotasijan liesikiveys. Muinaisjäänösrekisterinro: 1000002839</p> <p>Näätämöjoki etelä 4: Kohde sijaitsee Näätämöjoen eteläpuolella, Kallojoen suusta noin 0,8 km lounaaseen, Pirijärveen etelästä laskevan puron itäpuolella. Maasto on pääasiassa hienohiekaista, ohuen humusmaton peittämää kangasta, joka kasvaa harvaa koivikkoa ja mäntymetsää.</p> <p>Vuonna 1999 purouoman varressa havaittiin pari laakeita, suorakulmaiselta vaikuttavaa alaa, mahdollisia asumuksen pohjia. Selkeämpi näistä on 5 x 4 m kokoinen ja 0,3 m syvä. Purouoman ylittävän mönkijätien pinnasta, purosta noin 20 m itään olevalta törmältä on humuksen alta löytynyt serti- ja kvartsilöytöjä (KM 31955:1-7). Vuonna 2011 puronuomasta havaittiin myös suorakulmaisia laakeita tasanteita, mutta ne sijaitsivat noin 110 m vuoden 1999 havainnoista (P: 7733912 I:575434) luoteeseen. Tasanteet ovat mahdollisia asumuspainanteita, sillä niihin tehdyt koepistot olivat löydöttömiä. Serti-iskoksia ja palanutta luuta löytyi yhä mönkijäuralta. Muinaisjäänösrekisterinro: 1000002840</p> <p>Näätämöjoki etelä 5: Kohde sijaitsee Outerinnivan ja Pirisuvannon puolella välissä Näätämöjoen etelätörmällä, noin 200 m etäisyydellä Näätämöjoen rannasta. Näätämöjoen rantaan kulkee yksityistonteille mönkijäura, joka haarautuu pääkeinosta kohti luodetta. Yksi pyyntikuoppa sijaitsee noin 65 m mönkijäurien risteyksestä länsiluoteeseen, urien pohjoispuolella. Pyyntikuopan halkaisija noin 3 m ja syvyys 0,8 m. Muinaisjäänösrekisterinro: 1000002841</p> <p>Näätämöjoki etelä 13: Näätämöjoen eteläpuolella kulkevalta mönkijäuralta, noin 115 m Pirijärven laskevan lammen keskiosasta etelään on löytynyt kvartsi-iskoksia vuonna 1999 (KM 31953:1-4). Vuoden 2011 tarkastuksessa kvartsi-iskoksia havaittiin monin paikoin lammen eteläpuolisella mönkijäuralla. Lisäksi uralla oli muutamia palaneita kiviä. Löytöalue on noin 15 m lampea ylempänä. Muinaisjäänösrekisterinro: 1000002849</p> <p>Näätämöjoki pohjoinen 1 (Rajavartiosto): Kohde sijaitsee Näätämöjoen pohjoispuolella, Kallojoen länsipuolen suutörmässä, Rajavartioston tuvan tuntumassa, lähinnä tuvan etelä- ja lounaispuolella. Paikalla on kivikautinen asuinpaikka, josta on löytynyt vuonna 1999 kvartsiydin ja -iskoksia (KM 31949) sekä pyyntikuoppa. Vuonna 2011 paikalta löytyi myös toinen pyyntikuoppa. Muinaisjäänösalueen maanpinta on muutamien paikoin rikkoutunut. Muinaisjäänösrekisterinro: 1000002850</p> <p>Näätämöjoki pohjoinen 2: Kohde sijaitsee Näätämöjoen pohjoispuolella, Kallojoen suusta noin 850 m länteen, Pirilompoloon (Piriloubbäl) laskevan puron suulta noin 260 m koilliseen. Pienen kumpareen ympäriltä havaittiin vuonna 1999 kolme pyyntikuoppaa. Vuoden 2011 tarkastuksen yhteydessä havaittiin lisäksi 2 uutta pyyntikuoppaa. Muinaisjäänösrekisterinro: 1000002851</p> <p>Näätämöjoki pohjoinen 3: Kohde sijaitsee Näätämöjoen pohjoispuolella, Kallojoen suusta noin 1 km länteen, Pirilompolon pohjoisrannalla. Paikalla on ainakin 11 pyyntikuoppaa. Niiden halkaisija vaihtelee 2-4 m ja syvyys 0,3-0,6 m välillä. Pyyntikuoppaketjun länsipuolella on lisäksi yksi huomattavan suuri vallillinen kuoppa, jonka sisämitat ovat noin 6 x 4 m. Muinaisjäänösrekisterinro: 1000002852</p> <p>Näätämöjoki pohjoinen 4: Pyyntikuoppa sijaitsee Näätämöjoen pohjoispuolella, Kallojoen suusta noin 1,5 km länsilounaaseen ja Pirilompolon länsirannasta noin 140 m länteen. Sen halkaisija on 3,5 m ja syvyys 0,5. Muinaisjäänösrekisterinro: 1000002853</p> <p>Näätämöjoki pohjoinen 5: Kohde sijaitsee Näätämöjoen pohjoispuolella, Kallojoen suusta noin 1,5 km lounaaseen ja Pirilompolon itärannalle laskevan Suopumajoen suulta noin 80 m lounaaseen. Paikalla on kivikautinen asuinpaikka, josta on löytynyt vuonna 1999 liesi sekä iskoksia (KM 31950:1-2). Vuonna 2011 nimekkeelle kulkevalta polulta löytyi myös kvartsi-iskoksia. Noin 130 m iskosten löytöpaikasta lounaaseen sijaitsee asumuspainanne. Muinaisjäänösrekisterinro: 1000002854</p> <p>Näätämöjoki pohjoinen 6: Tupasija sijaitsee Näätämöjoen pohjoispuolella, Kallojoen suusta noin 1,7 km länsilounaaseen, Suohppunjohkan sortuvan törmän itärannalla. Tupasijan koko on noin 6,5 x 4 m, ja sen koillisulmassa on tulisijan jäänös, jonka koko on noin 1,5 x</p>	

1,5 m ja korkeus 0,3 m. Tupasijan länsireunalla on kiviä, jotka saattavat olla tuvan peruskiveystä. Hirsä ei ole enää jäljellä. Muinaisjäänösrekisterinro: 1000002855 **Pirijäu´rr 1: Pirijäu´rr eli Pirijärvi** on Näätamöjoen lähes umpeen kuroutunut lahti joen etelälaidalla, noin 970 Kallojoen suusta lounaaseen. Järveen laskee eteläkaakosta pieni puro, jonka suusta noin 120 m koilliseen sijaitsee laakea pyyntikuoppa. Sen halkaisija on 4 m ja syvyys 0,5 m. Muinaisjäänösrekisterinro: 1000019880 **Pirijäu´rr 2:** Kohde sijaitsee Näätamöjoen eteläpuolella, Kallojoen suusta noin 0,9 km lounaaseen, Pirijärveen etelästä laskevan puron itäpuolella, poroaidan luona, hiekkatörmän terassilla. Maasto on pääasiassa hienohiekkasta, ohuen humusmaton peittämää kuivaa kangasta. Poroaidan luona porot ovat rikkoneet maanpinnan ohuen turvekerroksen. Paikalta poimittiin kvartsi-iskoksia monin paikoin, minkä perusteella terassille tehtiin asuinpaikan aluerajaus. Muinaisjäänösrekisterinro: 1000019881 **Pirijäu´rr 3:** Kohde sijaitsee Näätamöjoen eteläpuolella, Kallojoen suusta noin 970 m lounaaseen, Pirijärveen etelästä laskevan puron itäpuolella, poroaidan eteläpuolisella korkealla törmällä. Maasto on pääasiassa hienohiekkasta, ohuen humusmaton peittämää kuivaa kangasta. Noin 3 jyrkän törmän reunasta etelään sijaitsee liesilatamus, jonka koko on 1,2 x 0,8 m ja korkeus 15 cm. Muinaisjäänösrekisterinro: 1000019882 **Pirijäu´rr 4:** Kohde sijaitsee Näätamöjoen eteläpuolella, Kallojoen suusta noin 1 km lounaaseen, Pirijärveen etelästä laskevan puron länsipuolella. Maasto on pääasiassa hienohiekkasta, ohuen humusmaton peittämää kuivaa kangasta. Pirijärven eteläpuolella kulkevalta mönkijäuralta, puron länsipuolella sijaitsevalta hiekkatöyräältä löytyi serti- ja kvartsi-iskoksia. Muinaisjäänösrekisterinro: 1000019883 **Pirijäu´rr 5:** Kohde sijaitsee Näätamöjoen eteläpuolella, Kallojoen suusta noin 0,9 km lounaaseen, Pirijärveen etelästä laskevan puron länsipuolella ja Pirijärven eteläpuolella. Maasto on pääasiassa hienohiekkasta, ohuen humusmaton peittämää kuivaa kangasta. Kaksi pitkälle maatonutta pyyntikuoppaa sijaitsee Pirijärven eteläpuolella kulkevan mönkijäuran ja järven välisellä hiekkatörmällä. Muinaisjäänösrekisterinro: 1000019885 **Pirijäu´rr 6:** Kohde sijaitsee Näätamöjoen eteläpuolisen suvannon, Pirijärven itärannalla, paikalla, jossa kaakosta järveen laskee pieni puro. Pirijärven ranta on tällä kohdalla hienoa hiekkaa, ja pohjoisessa rannan syöpymistä suojaa kallio. Rannalta löytyi vajaan parin sadan metrin matkalta kvartsi-iskoksia, palanutta luuta ja palaneita kiviä rantahiekalta ja vesirajasta. Osa asuinpaikasta on jäänyt jo veden alle, sillä löytöjä näkyi myös järven pohjassa. Muinaisjäänösrekisterinro: 1000019988 **Puronvarsi itä:** Kohde sijaitsee Näätamöjoen pohjoispuolella, Kallojoen suusta noin 0,9 km länsiluoteeseen, Näätamöjokeen laskevan puron itärannalla. Vuonna 1999 paikalla havaittiin 17 pyyntikuopan muodostama etelä-pohjoissuuntainen jono sekä tulisija. Vuonna 2011 paikallistettiin alueelta 12 pyyntikuoppaa ja loput luokiteltiin tuulenskaadoiksi. Kaikkien pyyntikuoppien halkaisija vaihtelee 2-2,5 m välillä ja ne ovat hyvin matalia. Lisäksi alueella on tulisija sekä pyyntikuopan 1 lähellä kaksi selkästi sen vieren aseteltua kiveä. Muinaisjäänösrekisterinro: 1000002856 **Suohppunjohka:** Suohppunjohka (Suopumaaja) laskee Näätamöjoen pohjoispuolella sijaitsevasta Suopumajärvestä Näätamöjoen Pirilompolon länsirannalle. Meanderoivan joen pohjois/itäpuolella, noin 15 m sorteesta jokitörmästä pohjoiseen on pyyntikuoppa. Lisäksi noin 38 m pyyntikuopasta luoteeseen on hiekkatörmän poropolulla viiden kiven röykkiö, joka saattaa liittyä pyyntikuoppaan. Muinaisjäänösrekisterinro: 1000019879 Alue sijaitsee Kaldoavin erämaa-alueella (Se 6520) ja kuuluu Vätsärin palikunnan alueeseen.

Varausperuste: Maa- ja seutukunnallisesti merkittävä kiinteä muinaisjäänös
Kehittämisperiaate: Säilytetään muinaismuistolain mukaisesti.

Merkintä: SM 3526 **Kunta:** INARI

Päiväys: 30.7.2018

Alueen nimi: VANHA HAUTUUMAASAARI

Sijainti ja kuvaus: Vanha hautuumaasaari (Jaamišsuálui) sijaitsee inarin kirkosta noin 11 km koilliseen ja Ukonsaaresta noin 1 km luoteeseen Inarinjärven pohjoisrannalla, noin 200 m Pielpaniemen itälaidalta itään, Alppasaaren pohjoispuolella. Hiekkasaarta on käytetty Inarin hautausmaana ainakin noin 50 vuoden ajan vuoteen 1793 asti, minkä jälkeen on vihitty käyttöön uusi Hautuumaasaari (entinen Hietasaari). Vanhahautuumaasaaren luoteisosaan on pystytetty kaksi muistoristiä ja lounaisosaan opastuskyltti. Saaren lounaisrannalla on kivikautinen asuinpaikka, jossa erottuu osin veteen huuhtoutuneella hiekkarannalla palaneita kiviä, palanutta luuta ja kvartsi-iskoksia. Löytöalueen laajuus on noin 10 m x 10 m. Kotasija on saaren kaakkoisosassa ja viisi pyyntikuoppaa on hajallaan eri puolilla saarta. Saaren rantoja on pengerrytetty, jotta haudat eivät sortuisi veteen. Löydöt: ryssänkirves. Muinaisjäänösrekisterinro: 148010463 Alue sijaitsee luonnonsuojelualueella Inarijärvi (SL 3025) ja rantojensuojeluohjelman mukaisella alueella. Alue kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen matkailualue: Inarijärvi (mv 8404) ja Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Inarijärven ja Juutuanjoen maisemat (Sa-maV 5937). Alue kuuluu Muddusjärven palikunnan alueeseen.

Varausperuste: Maa- ja seutukunnallisesti merkittävä kiinteä muinaisjäänös.
Kehittämisperiaate: Säilytetään muinaismuistolain mukaisesti.

Merkintä: SM 3527 **Kunta:** INARI

Päiväys: 30.7.2018

Alueen nimi: HAUTUUMAASAARI

Sijainti ja kuvaus: Inarin kirkosta n. 11 km koilliseen, Inarijärven Ukonselällä, Ukonsaaresta noin 1 km luoteeseen on hiekkapohjainen saari, joka on ollut Inarin seurakunnan hautausmaana vuosina 1793-1905. Hautapainaumia ja vieläkin merkittyjä hautoja on pääasiassa saaren kaakkoiskärjen tasaisella hiekkaterassilla. Hautuumaasaaren tiedetään haudatun karhujen ja susien vuoksi. Pyyntikuoppia on saarella ainakin 18. Saarella on myös jäännöksiä kivikautisesta asutuksesta sekä nelisivuisia kivilatomuksia. Löydöt: kvartsi, palanutta luuta, venäläistyyppinen rautakirves. Muinaisjäänösrekisterinro: 148010096 Alue sijaitsee luonnonsuojelualueella Inarijärvi (SL 3025) ja rantojensuojeluohjelman mukaisella alueella. Alue kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen matkailualue: Inarijärvi (mv 8404) ja Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Inarijärven ja Juutuanjoen maisemat (Sa-maV 5937). Alue kuuluu Muddusjärven palikunnan alueeseen.

Varausperuste: Maa- ja seutukunnallisesti merkittävä kiinteä muinaisjäänös..

Kehittämisperiaate:	Säilytetään muinaismuistolain mukaisesti.	
Merkintä:	SM 3528	Kunta: INARI
Päiväys:	30.7.2018	
Alueen nimi:	UKONSAARI	
Sijainti ja kuvaus:	<p>Ukonsaari (Äijih) sijaitsee Inarinjärven Ukonselällä, Hautuumaasaaren ja Palosaaren välissä. Se on korkeaharjainen, noin 260 metriä pitkä, 80 metriä leveä ja 30 metriä korkea kalliosaari, joka on nykyisin suosittu turistikohde. Sir Arthur Evans löysi vuonna 1873 ristiretkiaikaisen, itäistä perua olevan filigraanikoristeisen ohimorenkaan saaren länsipäässä olevasta luolasta. Vuoden 2006 tutkimusten valossa rituaalinen toiminta näyttää keskittyneen saaren lounaisosaan, sen länteen antavaan rinteeseen ja siinä huomattavimman kalliohalkeaman tuntumaan, vajaan aarin kokoiselle alueelle. Sekä luu-, sarvi- että hammaslöydöt keskittyvät sinne, samoin sieltä löytyivät myös kaksi tutkimusten yhteydessä saatua esineenkattelmää. Kalliohalkeama tai uhriluola on ilmeisesti sama, josta Sir Arthur Evans löysi kattelmallisen ohimorenkaan ja jossa Anja Sarvas kaivoi vuonna 1968. Ukonsaari kuuluu valtakunnallisesti merkittäviin muinaisjäännekohteisiin (Maiseman muisti 2001). Löydöt: KM 36625: 1–2. Hopeakoru (Ashmolean Museum, Oxford). Muinaisjäännekohterekinro: 148010053 Alue sijaitsee luonnonsuojelualueella Inarijärvi (SL 3025) ja rantojensuojeluohjelman mukaisella alueella. Alue kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistykseen kehittämisen kohdealueeseen matkailualue: Inarijärvi (mv 8404) ja Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Inarijärven ja Juutuanjoen maisemat (Sa-maV 5937). Kohde on osoitettu myös Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeäksi kohteeksi Seitapaikat: Ukonsaari (Sa-maV 5930). Alueen läheisyydessä kulkee moottorikelkkailureitti. Alue kuuluu Muddusjärven paliskunnan alueeseen.</p>	
Varausperuste:	Valtakunnallisesti merkittävä kiinteä muinaisjäänne.	
Kehittämisperiaate:	Säilytetään muinaismuistolain mukaisesti.	
Merkintä:	SM 3529	Kunta: INARI
Päiväys:	30.7.2018	
Alueen nimi:	NUKKUMAJOKI	
Sijainti ja kuvaus:	<p>Nukkumajoki 2 (Uáddivei) talvikylä sijaitsee Nukkumajoen länsirannalla, noin 880 m Nukkumajoen suusta etelään, noin 3 km kaakkoon Inarin kirkosta. Se sijaitsee koivikossa, noin 100-150 m joen länsipuolella. Paikalla erottuu parisenkymmentä kodan tai kammin pohjaa, kuoppia ja kiukaan jäännös. Kodanpohjat ovat joen suuntaisessa rivissä. Ne ovat kuusikulmaisia ja kooltaan noin 4 x 4 m. Keskellä erottuu liesikiveys.Löydöt: livana IV:n (Julma) aikainen hopearaha, tulusrautoja, veitsiä, pronssisormuksia, hopeinen Maria-monogrammi, rautaisia työkaluja, lukko, solkia, rautaisia ja kuparisia nuolenkärkiä, koukkuja, renkaita, väärtinänpyöriä, lyijyluoti, tinanappeja, luu- ja sarviesineitä, piitä, rikkiä ym. Muinaisjäännekohterekinro: 148010046 Nukkumajoki 3: Talvikylä sijaitsee Inarin kirkosta 3,1 km kaakkoon Nukkumajoen luoteisrannalla, n. 1,8 km joen suusta etelälounaaseen, tiheää koivikkoa kasvava tasanteella. Siinä erottuu ainakin neljä nelikulmaista kodanpohjaa matalina kehävälleinä. Muinaisjäännekohterekinro: 148010078 Nukkumajoki 4 (Uáddivei) talvikylä sijaitsee Inarin kirkosta noin 3,5 km kaakkoon Nukkumajoen itärannalla, noin 1,6 km E4-tien ja Nukkumajoen tienhaarasta lounaaseen, Pahtavaaran pohjoispuolella, noin 80 m Nukkumajoen tiestä länteen. Paikalla erottuu kymmenkunta kodanpohjaa. Alueen lounaispuolelle ovat "elämäntapaintiaanit" pystyttäneet 1980-luvun lopulla leirinsä, joten siihen liittyviä rakenteita, mm. kivilinjoja ja epämääräisiä kotarakenteita löytyy maastosta useita. Muinaisjäännekohterekinro: 148010032 Nukkumajoki 5 (Uáddivei) talvikylä sijaitsee Nukkumajoen länsirannalla, noin 2,1 km E4-tien ja Nukkumajoen tienhaarasta lounaaseen, Pahtavaaran pohjoispuolella, Nukkumajoen pienen laajentuman kohdalla. I. Itkosen (1910) mukaan paikalla on noin 175 m:n matkalla ainakin 16 säännöllisen muotoista tulisijaa. Kaikkien ympärillä ei erotu kehävallia. Kentällä on myös soikea kookas kiuas. Vuonna 1912 on kentällä ovat kaivelleet Uula Saijets ja Matti Mattus, jotka ovat löytäneet paikalta kivikirveen katkelman ja kaksi pronssilevyn palasta.Vuonna 2007 tutkittiin yhden kodan (kota 8) aluetta ja ympäristöä. Löytöjen ja rakenteiden perusteella se ajoittuu 1500-1600-luvulle. Muinaisjäännekohterekinro: 148010083 Nukkumajoki 6 (Uáddivei) talvikylä sijaitsee Inarin kirkosta noin 4,3 km etelään Nukkumajoen itärannalla, noin 4 km E4-tien ja Nukkumajoen tienhaarasta lounaaseen, Pahtavaaran länsipuolella. Talvikylä sijaitsee kuivalla moreenitasanteella, paikassa, missä joki tekee mutkan pohjoiseen ja vastarannalla jokeen laskee puro Mitättömästälamasta. Alue on kivikkoista ja siellä kasvaa mäntyä ja koivua.Tasanteella on 6 kodanpohjaa, jotka erottuvat maastosta selkeimmin liesikiveysten perusteella, vain kahdessa on matalat, neliskulmaiset kehävallit. Kodanpohjien lounaispuolella tasanteella erottuu 5 matalaa kivilatomusta. Talvikylän koillispuolella on sijainnut vanha Nukkumajoen silta, joka on purettu. Alueelta on otettu myös hiekkaa. Muinaisjäännekohterekinro: 148010080 Nukkumajoki 7 (Uáddivei) sijaitsee Inarin kirkosta noin 5,5 km etelälounaaseen Nukkumajoen länsirannalla, noin 5,1 km E4-tien ja Nukkumajoen tienhaarasta lounaaseen, Nukkumajoenjärven ja joessa olevan laajentuman välisellä kannaksella, Nukkumajoen kämpästä noin 200 m pohjoisluoteeseen. Kohteessa on seitsemän kodanpohjaa koillis-lounaissaunantaisessa rivissä Nukkumajoen pohjoisrannalla noin 155 m matkalla. Lisäksi kodanpohjasta 7 noin 30 m länsiluoteeseen sijaitsee kiuas. Kannaksella on myös kolme matalaa liesikiveystä, joista ensimmäinen sijaitsee kodanpohjasta 4 29 m länsiluoteeseen. Liesi 2 sijaitsee kodanpohjasta 1 noin 62 m länsilounaaseen ja liesi 3 noin 82 m länsilounaaseen. Muinaisjäännekohterekinro: 148010081 Nukkumajoki 8 (Uáddivei) talvikylä sijaitsee Nukkumajoen latvoilla joen itäpuolella, noin 6,2 km E4-tien ja Nukkumajoen tienhaarasta lounaaseen, Tervakotavaaran itäpuolella, pienen lammen eteläpuolella. Kodanpohjat ovat noin 35 m lammen rannasta etelään itäkoillis-länsilounaissaunantaisessa, noin 230 m pitkässä rivissä. Kodanpohjien halkaisija on keskimäärin noin 6 m. Suurin osa kodanpohjista on muodoltaan kuusikulmaisia, ja niissä on selkeästi erottuvat vallit. Muinaisjäännekohterekinro: 148010444 Nukkumajoki 9 (Uáddivei) sijaitsee noin 4 km E4-tien ja Nukkumajoen tien risteyksestä lounaaseen, Nukkumajoen itäpuolella ja Pahtavaaran länsipuolella. Kohteen Nukkumajoki 6 kodanpohjat ovat kohteen 9 koillispuolella ja oikeastaan nämä kaksi kohdetta liittyvät toisiinsa. Paikka on tasaista moreenikangasta, jossa 5 latomusta erottuu matalina kiveyksinä. Lisäksi näiden lounaispuolella, lähellä pientä puroa erottui hyvin kivisessä maaperässä</p>	

epämääräisiä, matalia kiveyksiä. Koepistoissa kiveyksistä saatiin hieman hiiltä ja punaiseksi palanutta hiekkaa. Kiveysten luonteen määrittäminen vaatii tarkempia tutkimuksia. Muinaisjäänösrekisterinro: 1000011953 Alue sijaitsee metsätalous-, matkailu- ja poronhoitovaltaisella alueella, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta Juutuan–Tuulispään virkistysmetsä (MU-2 6042) ja kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistykseen kehittämisen kohdealueeseen matkailualue: Inarjärvi (mv 8404) ja Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Inarjärven ja Juutuanjoen maisemat (Sa-maV 5937) sekä Jäämeren käytävään. Alue kuuluu Hammastunturin paliskunnan alueeseen.

Varausperuste: Valtakunnallisesti merkittävä kiinteä muinaisjäänös.

Kehittämisperiaate: Säilytetään muinaismuistolain mukaisesti.

Merkintä: **SM 3530** **Kunta: INARI**

Päiväys: **13.9.2018**

Alueen nimi: **KENTTÄSAARI KANKIVUONO**

Sijainti ja kuvaus: Kenttäsaari (Kieddisuälui) sijaitsee Kankivuonossa, Kankiniemen ja Miesniemen välissä, Lukkarinsaaren eteläpuolella. Heinittynyt, katajaa ja mäntyä kasvava kenttä sijaitsee saaren keskiosan itärannalla. Paikalla on havaittavissa muutamia kivikasvoja, muttei selkeitä peruskiveyksiä. Kentän länsilaidalta havaittiin yhdet mahdolliset rakennuksen nurkkakivet. Kentän länsipuolella kasvaa vanhoja, monilatvaisia mäntyjä, jotka on ilmeisesti vartettu kentän käyttöaikana. Männyissä on myös jälkiä petunotosta sekä vanhoja kirveellä tehtyjä loveuksia. Rannasta löytyi kentän edustalta piitä ja palanutta luuta, minkä perustella paikalla on voinut sijaita myös varhaisempaa asutusta. Löydöt: piitä, kvartsi-iskoksia. Muinaisjäänösrekisterinro: 1000012372 Alue sijaitsee luonnonsuojelualueella Inarjärvi (SL 3025) ja kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistykseen kehittämisen kohdealueeseen Inarjärvi (mv 8404). Alue kuuluu Hammastunturin paliskunnan alueeseen.

Varausperuste: Maa- ja seutukunnallisesti merkittävä kiinteä muinaisjäänös.

Kehittämisperiaate: Säilytetään muinaismuistolain mukaisesti.

Merkintä: **SM 3531** **Kunta: INARI**

Päiväys: **30.7.2018**

Alueen nimi: **TÄYSSINÄN RAUHAN RAJAKIVI**

Sijainti ja kuvaus: Kohde sijaitsee Inarin kirkosta noin 33,5 km itään Inarjärven Kaikunuoran länsipään suussa, nuoran pohjoisrannalla, vastapäätä autiotupaa nimeltä Punaintupa, Kaamassaaren Tyllyvaaran eteläpuolella. Kaamassaaren länsiosan lounaisrannalla on kaksi pientä kalliosaarta, joista luoteisimman saaren etelänokassa rajamerkki sijaitsee. Suippo, noin 1 m korkea kivilatomus on kasattu noin 4 m korkean siirtolohkareen päälle. Rajamerkki liittyy vuonna 1595 solmitun Täyssinän rauhan rajankäyntiin. Muinaisjäänösrekisterinro: 148010433 Alue sijaitsee luonnonsuojelualueella Inarjärvi (SL 3025) ja kuuluu Ivalon paliskunnan alueeseen.

Varausperuste: Maa- ja seutukunnallisesti merkittävä kiinteä muinaisjäänös.

Kehittämisperiaate: Säilytetään muinaismuistolain mukaisesti.

Merkintä: **SM 3532** **Kunta: SODANKYLÄ**

Päiväys: **30.7.2018**

Alueen nimi: **NATTUSHAARA**

Sijainti ja kuvaus: Sijaitsee Sompion luonnonpuistossa Sodankylän kirkosta noin 93,5 km pohjoiskoilliseen, Suku-Nattasen laesta n. 1,8 km pohjoiskoilliseen, soiden reunustamalla metsäkannaksella, molemmin puolin Nattushaaraan lännestä laskevaa Kulmakko-oja -nimistä puroa. Paikalla on kaakko-luode -suuntainen, mutkitteleva 78 pyyntikuopan muodostama jono. Muinaisjäänösrekisterinro: 1000000466 Alue sijaitsee luonnonsuojelualueella Urho Kekkonen kansallispuisto (SL 4268) ja kuuluu Saamelaiskulttuuri: kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Nattastunturien ja Sompiojärven maisemat (Sa-maV 5947). Alue kuuluu Lapin paliskunnan alueeseen.

Varausperuste: Maa- ja seutukunnallisesti merkittävä kiinteä muinaisjäänös.

Kehittämisperiaate: Säilytetään muinaismuistolain mukaisesti.

Merkintä: **SM 3533** **Kunta: SODANKYLÄ**

Päiväys: **30.7.2018**

Alueen nimi: **AKMEELINKUMMUT**

Sijainti ja kuvaus: Kohde sijaitsee Sompion luonnonpuistossa Sompiojärven koillisrannalla Hietaojan luusuassa. Alueella on kolme pitkulaista suosaarekettä. Kohteen kiinteät muinaisjäänökset käsittävät kolme liettä (kumpu 1), joukon pyyntikuoppia (kummut 1 ja 2) sekä kolme mahdollista asumuspainannetta (kumpu 3). Hietaojan itäpuolisella kummulla (1) on kookas pyyntikuoppa, "Akmeelin hauta". Löydöt kohteelta käsittävät liuske-esineen katkelman, hioimen, rautakuonaa ja kvartseja. Muinaisjäänösrekisterinro: 1000000422 Alue sijaitsee luonnonsuojelualueella Urho Kekkonen kansallispuisto (SL 4268) ja kuuluu Saamelaiskulttuuri: kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Nattastunturien ja Sompiojärven maisemat (Sa-maV 5947). Alue kuuluu Lapin paliskunnan alueeseen.

Varausperuste: Maa- ja seutukunnallisesti merkittävä kiinteä muinaisjäänös.

Kehittämisperiaate: Säilytetään muinaismuistolain mukaisesti.

Merkintä: **SM 3534** **Kunta: SODANKYLÄ**

Päiväys: **13.9.2018**

Alueen nimi: **KEMILÄISSAARI**

Sijainti ja kuvaus: **Kemiläissaari 1:** Kohde sijaitsee Unarin Kemiläissaaren eteläkärjessä Hautaniemessä ja sen tarkasti Hannu Kotivuori Lapin maakuntamuseosta inventoinnissaan vuosina 2008–2009 ja kohde tarkastettiin vuoden 2017 inventoinnissa. Kohteeseen kuuluu pyyntikuoppia ja esihistoriallinen asuinpaikka. Pyyntikuopat sijaitsevat metsässä, moreeniharjanteella, parikymmentä metriä rannasta. Kuoppia on 5-6 kappaletta. Vuoden 2017 inventoinnissa havaittiin viisi kuoppaa, Kotivuori mainitsee kuoppia olevan kuusi. Kuopat ovat noin 30x15 metrin

kokoisella alueella. Kuoppien halkaisija on noin 2.5 metriä, niissä on näkyvissä vallit. Kuoppien koko ja muoto viittaa pyyntikuoppiin, mutta on mahdollista, että ne on tehty muuhun tarkoitukseen sillä Hautaniemessä on perimätiedon mukaan ollut kesähautoja ja pyyntikuopista noin 100 metriä itään on suorakaiteen muotoisia hautaa muistuttavia kaivantoja melko kivikkoisessa maassa. Rannassa kuoppien kohdalla on hiekkainen niemeke, jonka rannasta poimittiin vuoden 2017 inventoinnissa kvartsi-iskoksia viitteenä esihistoriallisesta asuinpaikasta. Kohteen aluerajaus käsittää pyyntikuopat ja mahdollisen asuinpaikka-alueen kuoppien ja rannan välissä. Ilmeisesti saarella on nimensä mukaisesti ollut kemiläisasutusta ns. kemiläiskenttä. Mahdollisesti kenttä on sijainnut juuri saaren eteläosassa, Hautaniemessä. Muinaisjäänösrekisterinro: 1000031838 **Kemiläissaari 2:** Kohde sijaitsee Unarin Kemiläissaaren eteläkärjessä Hautaniemessä ja sen tarkasti Hannu Kotivuori Lapin maakuntamuseosta inventoinnissaan vuosina 2008–2009 ja kohde tarkastettiin myös vuoden 2017 inventoinnissa. Kemiläissaarella on perimätiedon mukaan ollut kesähautapaikka (G.A. Andersson 1914: Tietoja Sodankylän ja Kittilän pitäjien aikaisemmista ja myöhemmistä vaiheista, s. 74.) Hautaniemen kaakkoiskärjessä, noin 20 metriä rannasta, on melko kivikkoisen törmän päällä seitsemän erikokoista kuoppaa. Suurimmat kuopat ovat pituudeltaan 2.-2.5 metriä ja leveydeltään 0,5-1 metriä. Syvyyttä kuopilla on puolisen metriä. Muut kuopat ovat pituudeltaan noin metri ja leveydeltään puoli metriä, lisäksi on vielä hieman pienempiä kuoppia. Vuoden 2017 inventoinnissa tallennettiin yhteensä viiden hautakuopan gps-koordinaatit, yhdessä oli kaksi hautaa aivan rinnakkain, pienempiä kuoppia ei mitattu. Muinaisjäänösrekisterinro: 1000031839 **Kemiläissaari 3:** Kohde löytyi vuoden 2017 inventoinnissa, se sijaitsee Kemiläissaaren luoteiskulmassa. Saaren länsilaidan pohjoisosassa on laaja puuton rantakivikko, jonka pohjoispuolella, metsässä, on rajamerkki. Rajamerkki on rannasta noin 10 metriä. Noin metrin korkea ja puolisen metriä leveä kivilaaka on nostettu pystyyn kivilatomuksen keskelle. Kivessä ei ole mitään merkintöjä. Latomus on neliskanttinen, sivun pituus pari metriä. Rajamerkki muistuttaa Porosaarella olevia rajamerkkejä, se voi liittyä Lapin ja Lannan rajan vetoon 1600-luvun lopulla tai olla myöhempi tilusmerkki. Muinaisjäänösrekisterinro: 1000031840 Alue sijaitsee luonnonsuojelualueella Unarin luonnonsuojelualue (SL 4335) ja rantojensuojeluohjelman mukaisella alueella. Alue kuuluu maaseudun kehittämisen kohdealueeseen Unari-Syvjärvä-Vaalajärvi (mk 8027) ja kuuluu Syväjärven paliskunnan alueeseen.

Varausperuste:

Maa- ja seutukunnallisesti merkittävä kiinteä muinaisjäänös

Kehittämisperiaate:

Säilytetään muinaismuistolain mukaisesti.

Merkintä:**SM 3535****Kunta: SODANKYLÄ****Päiväys:****30.7.2018****Alueen nimi:****KYLÄSELKÄ****Sijainti ja kuvaus:**

Kyläselän vanha talvikylä sijaitsee Sodankylän kirkosta noin 51 km koilliseen Tanhua-Lokka -maantien (mt. 9673) länsipuolella, Tanhuaista n. 12,5 km koilliseen. Kylä sijaitsee Kyläselän länsirinteessä. Paikka on reheväsuvuinen, puusto on kuusikkovaltainen. Kyläkentällä erottuu kiuasröykkiöitä runsaat 20 kpl sekä viitisentoista kuoppaa. Kylä on ollut käytössä 1600-luvun lopulta 1700-luvun alkupuolelle. Muinaisjäänösrekisterinro: 758010035 Alue sijaitsee luonnonsuojelualueella Kyläselän luonnonsuojelualue (SL 4339) ja kuuluu Oraniemen paliskunnan alueeseen.

Varausperuste:

Maa- ja seutukunnallisesti merkittävä kiinteä muinaisjäänös.

Kehittämisperiaate:

Säilytetään muinaismuistolain mukaisesti.

Merkintä:**SM 3536****Kunta: SODANKYLÄ****Päiväys:****30.7.2018****Alueen nimi:****PIRUNSAARI****Sijainti ja kuvaus:**

Paikka sijaitsee Sodankylän kirkosta noin 23,5 km länsilounaaseen ja n. 1800 m Riipin koulusta kaakkoon Saarijärven länsiosassa. Pirunsaari on n. 100 m pitkä, jyrkkäpiirteinen, kuusia kasvava hietikkosaari, joka on korkean veden aikana pohjois-eteläsuunnassa kahtena erillisenä saarena. Molempien saarten laella ja etelärinteessä erottuu epämääräisen muotoisia kuoppia, kookkain kraaterimainen, halkaisijaltaan 3 - 4 m ja syvyydeltään n. 1,5 m. Muinaisjäänösrekisterinro: 1000000417 Alue sijaitsee maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M 4519) ja kuuluu maaseudun kehittämisen kohdealueeseen Unari-Syvjärvä-Vaalajärvi (mk 8027). Alueen läheisyydessä kulkee moottorikelkkailureitti ja se kuuluu Syväjärven paliskunnan alueeseen.

Varausperuste:

Maa- ja seutukunnallisesti merkittävä kiinteä muinaisjäänös. Kesähautoja II.

Kehittämisperiaate:

Säilytetään muinaismuistolain mukaisesti.

Merkintä:**SM 3537****Kunta: INARI****Päiväys:****30.7.2018****Alueen nimi:****SIUTTAVAARA****Sijainti ja kuvaus:**

Kohde sijaitsee Inarin kirkosta 51,5 km länsiluoteeseen Angelin kyläryhmästä 12,5 km pohjoiseen, Angeli-Karigasniemi -polkutien länsireunassa. Joen ja tien välisessä maastossa, tasaisella männikkökankaalla. Siuttavaaran autiotuvan kohdalla on tien länsipuolella kaarevassa pohjoinen-etelä -suuntaisessa jonossa 20 suorakaiteen tai soikion muotoista laakeaa kivilatomusta runsaan 100 m:n matkalla. Ne ovat ilmeisesti liesikiveyksiä. Näistä 70–100 m pohjoiseen on lisäksi neljä edellisten kaltaista kivilatomusta. Latomukset ajoittuvat aikaan n. 800–1600 jKr. Muinaisjäänösrekisterinro: 148010370 Alue sijaitsee luontaistalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (Ms-1 6609) ja kuuluu Saamelaiskulttuuri: kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Inarijokivarren vuotuismuuton maisemat (Sa-maV 5931). Alue kuuluu Muotkatunturin paliskunnan alueeseen.

Varausperuste:

Maa- ja seutukunnallisesti merkittävä kiinteä muinaisjäänös.

Kehittämisperiaate:

Säilytetään muinaismuistolain mukaisesti.

Merkintä:**SM 3597****Kunta: UTSJOKI****Päiväys:****13.9.2018****Alueen nimi:****SUTTESÄJA SULAOJA****Sijainti ja kuvaus:**

Kohde sijaitsee Karigasniemen - Kaamasen maantien tuntumassa, tien pohjoispuolella 11 km Karigasniemeltä itään, lähellä paikkaa josta Kevon luonnonpuiston läpi johtava patikointireitti alkaa. Alueella on saamelaiseen

kansanuskoperinteeseen liittyvä Sulaojan eli Suttésájan pyhä lähde (gáldu) sekä siihen ja Kevon polkuun liittyviä matkailurakennelmia, mm. viitoitettu ja osin porrastettu kävelypolku, useita tiedotustauluja sekä lähteen rannassa sijaitseva katselutasanne. Itse lähde sijaitsee moreeniharjujen välisessä kurussa. Lähde muodostaa kirkasvetisen pitkän lammen, josta saa alkunsa Sulajoki (Suttésjohka) ja Sulaoja. Sulaojan kaakkoispuolella (n. x=7701680, y=3465680) on todettu kivistä ladottu liesikehä, tyyppiltään ehkä lähinnä saamelaiseen rautakauteen/historialliseen aikaan kuuluva. Havaintojen ja perimätiedon perusteella alueella saattaa olla enemmänkin etenkin saamelaisaikaan liittyviä muinaisjäännöksiä. Maankäytön suunnittelu edellyttää ympäristövaikutusten arviointia ja tarkempia arkeologisia tutkimuksia. Muinaisjäänösrekisterinro: 1000000913 Alue sijaitsee luonnonsuojelualueella Luomusjoen Kuolpuna (SL 4336) ja kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Matkailualue: Karigasniemi (mv 8406), Saamelaiskulttuuri: kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Ailikastunturin luontaiselinkeinomaiset (Sa-maV 5961). Alue sijaitsee tärkeällä tai vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella ja sen läheisyydestä kulkee moottorikelkkailureitti.

Varausperuste: Maa- ja seutukunnallisesti merkittävä kiinteä muinaisjäänös.
Kehittämisperiaate: Säilytetään muinaismuistolain mukaisesti.

Merkintä: **SM 3601** **Kunta: INARI**

Päiväys: **5.10.2018**

Alueen nimi: **UKONJÄRVEN AKKU**

Sijainti ja kuvaus: **Ukonjärven Äkku:** Äkku (Äkku) sijaitsee Ukonjärven keskiosan pohjoispuolella, Inarijärven Joensuunselän ja Ukonjärven välissä. Vaaran länsi- ja pohjoislaidalle kulkee metsäautotie Lintujärven kautta. Vaaran eteläpuolella, Ukonjärven rannalla kohoaa Akuniemi ja vaaran lounaispuolella Salmivaara. Fellmannin (1906) mukaan Ukonjärven pohjoisrannalla sijaitsevalla Äkku-nimisellä vaaralla kerrottiin näkyvän jälkiä Akan alttarista. Akanvaaraa sanotaan myös uhripaikaksi. Vuoden 2008 inventoinnissa tarkastettiin Akunalusjärven ympäristö sekä Akun lakea ja länsirinnettä, mutta merkkejä uhripaikasta ei havaittu. Akun laella on suuri, karhua muistuttava siirtolohkare, joka näkyy kalliolta kauas. Akun länsirinteeltä tutkittiin suuren siirtolohkareen alta luola, jonka lattiatasossa oli poron luita. Nämä luut olivat kuitenkin uudehkoja ja mitä ilmeisimmin eläinten jälkeensä jättämiä. Akulla olevan uhripaikan paikallistaminen vaatii laajamittaisen inventoinnin sekä koekuopituksen, sillä uhripaikka todennäköisemmin sijaitsee vaaran alaosissa kuin sen laella. Muinaisjäänösrekisterinro: 148010488 Alue kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen. matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Matkailualue: Inarijärvi (mv 8404) ja Saamelaiskulttuuri: kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Ukonjärven ja Myössäjärven maisemat (Sa-maV 5965). Alue kuuluu Hammastunturin paliskunnan alueeseen.

Varausperuste: Maa- ja seutukunnallisesti merkittävä kiinteä muinaisjäänös.

Kehittämisperiaate: Säilytetään muinaismuistolain mukaisesti.

Merkintä: **SM 3602** **Kunta: UTSJOKI**

Päiväys: **5.10.2018**

Alueen nimi: **VETSIJÄRVI**

Sijainti ja kuvaus: **Vetsijärvi 1** Vudneluokta: Kohde sijaitsee Vudneluokta-nimisen lahden länsirannalla Vetsijärven etelästä pistävän kapean niemen itäreunalla lähellä sen kärkeä, n. 1450 m järven etelästä pistävän niemen länsirannalle peruskartalle merkitystä kämpästä lounaaseen. Löydöt poimittiin rantavedestä pienen hiekkarannan edustalta ja ne ovat veden pyöristämiä. Muinaisjäänösrekisterinro: 1000001214 **Vetsijärvi 2:** Kohde sijaitsee kuivalla harjanteella Vetsijärvelle etelälounaasta johtavalla ajouralla, noin 500 metriä Vudneluoktan pohjukasta itään ja noin 1600 metriä järven etelästä pistävän niemen länsirannalle merkitystä kämpästä etelälounaaseen. Ajouralta löytyi pieni huolellisesti retusoitu kaarevateräinen kvartsinen kaavin, pienestä kirkkaasta kvartsista tehty ruodollinen nuolenkärki sekä kaksi kvartsi-iskosta. Muinaisjäänösrekisterinro: 1000001215 **Vetsijärvi 3:** Kohde sijaitsee kuivalla harjanteella Vetsijärvelle etelälounaasta johtavalla ajouralla, n. 400 m Vudeluoktan länsirannasta itään ja n. 1400 m järven etelästä pistävän niemen länsirannalle peruskartalla merkitystä kämpästä etelälounaaseen ja n. 200 m kohteesta Vetsijärvi 2 pohjoiseen. Rikkoutuneesta maasta ajouralla löytyi kaksi kvartsikaavinta, yksi kaavin tai höylä sekä viisi kvartsi-iskosta. Muinaisjäänösrekisterinro: 1000001216 **Vetsijärvi 6 Niemi:** Kohde sijaitsee kuivalla harjanteella Vetsijärvelle etelälounaasta johtavalla ajouralla, n. 100 m järven rannasta itään ja n. 800 m järven etelästä pistävän niemen länsirannalle peruskartalla merkitystä kämpästä etelään. Rikkoutuneesta maasta ajouralla löytyi viisi kvartsikaavinta, yksi kvartsiydin ja kvartsiraaka-ainekappale sekä kolme kvartsi-iskosta. Muinaisjäänösrekisterinro: 1000001220 **Vetsijärvi 7 Sujala a ja b:** Kohde (aikaisemmin Utsjoki 226 Sujala) sijaitsee kuivalla harjanteella Vetsijärvelle etelälounaasta johtavalla ajouralla, noin 100 metriä järven rannasta itään ja noin 550 metriä järven etelästä pistävän niemen länsirannalle peruskartalla merkitystä kämpästä etelälounaaseen. Kohteen länsipuolella parinkymmenen metrin päässä on saunamökki. Vuoden 2002 inventoinnin yhteydessä alueelta löydettiin serti-, pii- ja kvartsiittiesineitä ja -iskoksia alueen poikki kulkevan ajouran tuntumasta. Ajouralla havaittiin myös palaneita kiviä. Vuoden 2004 koekäivauksen perusteella todettiin, että asuinpaikka koostuu kolmesta ajouran varrella sijaitsevasta löytökeskitymästä. Kaksi pohjoisinta ovat Sujalan mökin kohdalla sijaitseva rikas tuffiserttikeskitymä ja siitä noin 25 metriä etelään sijaitseva heikko kvartsi- ja kvartsiittikeskitymä (Alue 1). Kolmas keskitymä sijaitsee edellisistä 200 metriä etelään ja on rikas tuffiserttikeskitymä (Alue 2). Vuoden 2005 ja 2006 kaivauksilla keskityttiin tutkimaan Sujalan Alue 2:lla sijaitsevaa asuinpaikkaa. Tutkimusten perusteella voidaan sanoa asuinpaikan olevan pienialainen, sekoittumaton ja luultavasti myös lyhytaikainen. Asuinpaikan ajoituksessa voidaan nojautua sekä tyypologisiin että fysikaalisiin menetelmiin. Sujalalle tyypillisten nuolenkärkien lähimmät vastineet esiintyvät pohjoisvenäläisessä Butovon kulttuurissa, joka ajoitetaan preboreali- ja boreaalikaudelle eli 9000 - 8000-luvuille BP. Vuoden 2005 kaivauksissa talteen saadusta aineistosta teetettiin kolme 14C-ajoitusta, kaksi luusta ja yksi hiilestä. Hiilinäytteen ajoituksiksi saatiin 9265 +/- 65 BP (Hela-1102) ja luunäytteiden 8940 +/- 80 (Hela-1103) ja 8930 +/- 85 (Hela-1104) BP, eli kalibroituina noin 8500 BC (hiili) ja 8100 BC (luut). Ajoitukset olivat tutkimuksen tekoaikana Suomen Lapin

vanhimmat. Muinaisjäännösrekisterinro: 1000001221 **Vetsijärvi 8 Sujala E:** Kohde sijaitsee kuivan harjanteen laen ja Vetsijärvelle etelälounaasta kohtavan ajouran itäpuolella, n. 150 m järven rannasta itään ja n. 500 m järveen etelästä pistävän niemen länsirannalle merkitystä kämpästä etelälounaaseen. Kohteen länsipuolella harjanteen laen takana alle 100 m:n päässä on Eero Sujalan rakentama saunamökki. Tulisija 1 on pitkänomainen kivilatomus, jonka mitat ovat 60 x 100 cm. Tulisija 2 löytyi edellisestä n. 29 m koilliseen. Se on soikea ja muodostuu pelkäästä kivikehästä, jonka koko on 60 x 90 cm. Liedestä lähtee kaksi kivilinjaa eli permikät itään päin. Muinaisjäännösrekisterinro: 1000001222 **Vetsijärvi 9:** Kohde sijaitsee kuivalla harjanteella Vetsijärvelle etelälounaasta johtavalla ajouralla, n. 350 m järven rannasta itään ja n. 1200 m järveen etelästä pistävän länsirannalle peruskartalla merkitystä kämpästä etelään. Rikkoutuneelta ajouralta löytyi kvartsikaavin, lovettu kvartsiesine, kvartsi-iskoksia ja kvartsiraaka-ainekappale. Muinaisjäännösrekisterinro: 1000001223 **Vetsijärvi 12:** Kohde sijaitsee kuivalla harjanteella Vetsijärvelle etelälounaasta johtavalla ajouralla, noin 500 metriä Vudneluoktan pohjukasta itään ja noin 1700 metriä järveen etelästä pistävän niemen länsirannalle peruskartalla merkitystä kämpästä etelälounaaseen. Kohteen Vetsijärvi 11 länsipuolelta ajouran vierestä löytyi yksinäinen peurahauta. Kuopan koko on 2,5 x 2,5 metriä. Reunavalleineen sen läpimitta on 5 metriä. Muinaisjäännösrekisterinro: 1000001226 Alue sijaitsee Kaldoainin erämaa-alueella (Se 6520) ja kuuluu Kaldoainin paliskunnan alueeseen.

Varausperuste: Maa- ja seutukunnallisesti merkittävä kiinteä muinaisjäännös.

Kehittämisperiaate: Säilytetään muinaismuistolain mukaisesti.

Merkintä: SM 3627

Kunta: UTSJOKI

Päiväys: 5.10.2018

Alueen nimi: GUIVIN YMPÄRISTÖ

Sijainti ja kuvaus:

Guivin kämpä: Guivin autiotuvan läheisyydestä, Kevon luonnonpuiston alueelta löytyi kaksi vierekkäistä kavrtilouhosta. Paikka sijaitsee Guivi-tunturin alapuolisella loivalla rinteellä, matalassa, harvassa kivikossa. Louhos 1 sijaitsee 200 metriä suuntaan 302 astetta Guivin kämpältä. Louhos on pienehkö maakivi: pituus 55 cm ja leveys 34 cm. Louhos 2 on 10 metrin päässä suunnassa 158 astetta louhoksesta 1 ja noin metrin alempana. Louhos 2 on pienehkö kvartsimöhkäle: pituus 40 cm ja leveys 35 cm. Paikka on puutonta tunturiylänköä, jonka kasvillisuuden muodostavat variksenmarja, jäkälä, heinät ja vaivaiskoivu. Muinaisjäännösrekisterinro: 1000001002 **Guivin laki:** Kohde sijaitsee Guivi-tunturin laella Kevon luonnonpuistossa. Erkki Nickul tarkasti vuonna 1961 seitakohteita. Näihin kuului myös Guivi-tunturi, kuuluisa pyhä tunturi. Täältä hän löysi kuusi uhriluolaa tai onkaloa. Vuoden 1999 inventoinnissa löydettiin enää yksi luola. Se sijaitsee Guivin lakipisteen merkiksi ladotusta kivilatomuksesta suuntaan 176 astetta, noin 15 metrin päässä ja noin viisi metriä laen tasoa alempana. Luola on suuren kiven alle muodostunut pieni luontainen luola, jota on kyljiltä rajattu kylmämuurauksella. Muodostuneessa tilassa on vihertyneitä, halkeilleita peura- tai porovaatimen sarvia. Muinaisjäännösrekisterinro: 1000001003 **Gamajohka eteläinen 1:** Asuinpaikka sijaitsee Kevon luonnonpuistoissa, Gamajohkan etelärannalla, Gamaoainin melko tasaisella juurella. Asuinpaikka sijaitsee n. 50 metrin päässä Gamajohkan rannasta, melko pian rannassa olevan suon yläpuolella. Guivin autiotupa näkyy reilun sadan metrin päässä vastarannalla. Asuinpaikan itäreunan läpi kulkee Kevon läntinen reikeilyreitti. Juuri tämän polun kuluttamasta maasta löytyi yksi kvartsi-iskoksista sekä kvartsiittinen nuolenkärki. Muut löydöt ovat n. 40 metriä lännempänä. Löydöt: Nuolenkärki 1, kvartsiydin 1, kvartsi-iskos 8. Muinaisjäännösrekisterinro: 1000001061 **Gamajohka eteläinen 2:** Kohde sijaitsee Kevon luonnonpuistossa, Gamajohkan eteläpuolella, Gamaoainin koillisrinteellä, melko matalalla. Paikka on puuton ylätunturin jokilaakso. Purnu on rakennettu rinteeseen suuntaiseen kapeaan, pitkäläiseen rakkakivikkoon, joka on alin mahdollinen rakennuspaikka koko rinteessä. Se on muodoltaan aavistuksen soikea ja suppilomainen. Pituttua on 2,5 m ja leveyttä kaksi metriä ja syvyyttä 90 cm. Muinaisjäännösrekisterinro: 1000001093 **Gamajohka eteläinen 3:** Kohde sijaitsee Kevon luonnonpuistossa, Gamajohkan eteläpuolella, noin 80 metrin päässä rannasta. Paikka on puuton ylätunturin jokilaakso. Turve on paikoin kulunut puhki ja näissä paljastumissa sekä kohdissa, joissa turvetta on vain ohuelti on runsaasti erikokoisia iskoksia näkyvillä n. kolmen kilometrin alueella. Muinaisjäännösrekisterinro: 1000001094 **Gamajohka eteläinen 4:** Kohde sijaitsee Kevon luonnonpuistossa, Gamajohkan eteläpuolella, n. 300 - 400 metrin päässä joesta, Gamaoainin pohjoisrinteellä, melko matalalla. Alue on puuton ylätunturin jokilaakso. Paikka on polveileva rinne, jonka polvekkeissa sekä niiden rinteillä on kivikkoja. Purnut sijaitsevat näissä kivikoissa. Purnut on helppo saavuttaa alarinteen puolelta. Osa purnuista on epävarmoja. Muinaisjäännösrekisterinro: 1000001095 **Gamajohka eteläinen 5:** Kohde sijaitsee Kevon luonnonpuistossa, Gamajohkan eteläpuolella. n. 400 metrin päässä joesta, Gamaoainin pohjoisrinteellä, alhaalla. Kivi näkyy kauas yksinäisenä, joelle päin harmaana, ylärinteelle päin valkoisena pystykivenä. Kaksi metriä pitkässä, 1,6 metriä leveässä ja n. 1,2 metriä korkeassa kivessä on suuri kvartsi-suoni. Suonen leveys vaihtelee 55 - 90 cm välillä. Kvartsi on hyvälaatuisia, paikoin ruusukvartsiä, paikoin kellertävää, valkoraitaista läpikuultavaa ja jopa vuorikristallia. Sekä kiven alla että sen koloissa ammalen sisään kasvaneina on iskoksia ja pienehköjä raaka-aine kappaleita. Muinaisjäännösrekisterinro: 1000001096 **Gamajohka eteläinen 6:** Kohde sijaitsee Kevon luonnonpuistossa, gamajohkan latvan eteläpuolella, Gamajohgeazeoainin koillisrinteellä, matalalla. Purnu on rakennettu laajahkon rakkakivikon reunaan. Se on muodoltaan aavistuksen soikea ja koottu pienistä kivistä. Pituutta on kaksi metriä, leveyttä 1,8 metriä ja syvyyttä 65 senttiä. Muinaisjäännösrekisterinro: 1000001097 **Gamajohka eteläinen 7:** Gamajohkan etelärannalta, 50 m jokirannasta kaakkoon löytyi yksittäinen kehäliesi. Liesi on pyöreähkö ja kasvillisuuden peittämä. Sen halkaisija on 70 cm. Paikalla on myös muita mahdollisia kehäkiviä. Muinaisjäännösrekisterinro: 1000001180 **Gamajohka pohjoinen 1:** Kevon luonnonpuiston länsireunalla Guivi-tunturin eteläiseltä loivalta rinteeltä, Gamajohkan varresta löytyi yksinäinen suuri purnu. Kohde sijaitsee n. 100 metriä Gamajoen rannasta pohjoiseen, pienehkössä rakkakivikossa. Purnu näkyy kauas rantaan päin röykkiömäisenä kivilatomuksena. Purnu on 110 cm leveä ja 90 cm pitkä. Alue on puuton tunturiylänkö, aluskasvillisuuden muodostavat variksenmarja, vaivaiskoivu, jäkälät ja kataja. Muinaisjäännösrekisterinro: 1000001004 **Gamajohka pohjoinen 2:** Guivi-tunturin eteläiseltä, alimmalta rinteeltä Gamajohkan varresta löytyi yksinäinen suuri purnu. Kohde sijaitsee Kevon luonnonpuiston aluella n. 100 m Gamajoen rannasta pohjoiseen, pienehkössä rakkakivikossa. Kivikko sijaitsee n. 3 m joen tason yläpuolella. Purnu

on vinoneliön muotoinen ja kulmittain jokeen nähden. Sem pituus on 140 cm, leveys 105 cm ja syvyys 55 cm. Alue on puuton, aluskasvillisuuden muodostavat variksenmarja, vaivaiskoivu, jäkälät ja kataja. Muinaisjäännösrekisterinro: 1000001005 **Gamajohka pohjoinen 3:** Gamajohkan pohjoisrannalta, Kevon luonnonpuistom alueelta, löytyi merkittävä muinaisjäännöskompleksi. Siihen kuului kymmenen purnua ja yksi uhriluola. Kohteen eteläraja on n. 50 metrin päässä joesta. Se on Guivi-tunturin aivan alimmilla rinteillä. Guivin autiotupa näkyy kohteelta suunnassa 70 astetta n. kilometrin päässä. Luolan mitat ovat 50 cm x 2 m x 1 m. Purnujen mitat vaihtelevat: syvyys 35 - 70 cm, pituus 70 - 35 cm leveys 50 - 160 cm. Muinaisjäännösrekisterinro: 1000001006 **Gamajohka pohjoinen 4:** Gamajoen pohjoisrannalla olevalta aukealta tasanteelta, Guivi-tunturin alapuolelta, löytyi kaksi liettä ja kvartseja. Aluetta ympäröivät pohjoisessa rannesuot. Vieressä virtaava joki on tällä kohtaa hyvin leveä, matala ja kivinen. Avoimen tasanteen keskellä sijaitseva liesi on kehäliesi. Toinen tulisija on nelikulmainen ja se on avoimen alueen ja pensaiston rajalla, länsireunassa. Tasanteen itälaidalla on paikoin kasvittomia sorapaljustumia, joista löytyi kvartsi-iskoksia ja ainakin yksi esine. Löydöt: kvartsi-iskoksia ja esine. Muinaisjäännösrekisterinro: 1000001153 **Gamajohka pohjoinen 5:** Gamajoen pohjoisrannalta, guivi-tunturin alapuolelta, pienen lähdepuron kahden haaran välisestä pienialaisesta rakkakivikosta löytyi suuri purnu. Kohta on soisen ja kuivan vyöhykkeen rajamaastossa. Purnulta Gamajoelle on matkaa n. 50 m. Purnu on muodoltaan pyöreähkö, halkaisijalta 155 cm ja syvyydeltä 75 cm. Muinaisjäännösrekisterinro: 1000001159 **Hoigadanoaivi:** Kohde on Kevon luonnonpuistossa, Guivi-tunturin alimmalla, lähes tasaisella rinteellä, 440 metrin päässä Guivin autiotuvasta. Pintaturve oli löytökohdasta kulunut puhki ja tästä paljustumasta löytyi sekä iskoksia että erikokoisia raaka-ainekappaleita. Muinaisjäännösrekisterinro: 1000001091 **Leaksagoadejohka 2:** Gamajohkaan etelästä laskevan Leaksagoadejohkan länsirannalta löytyi yksinäinen permukallinen eli eteiskiveyksellinen liesi. Liesi sijaitsee pienen harjanteen laella. Harjannetta ympäröivät soiset maat. Liesi on pyörityvän suorakaiteen muotoinen. Tulisijasta n. 1,4 m itään on eteisaluetta rajaava kynnyksen- tai posioikiveys. Tulisijan pituus on 1,25 m ja leveys 1,2 m. Muinaisjäännösrekisterinro: 1000001160 **Leaksagoadejohka 3:** Gamajokeen etelästä laskevan Leaksagoadejohkan läntiseltä rantatörmältä löytyi erittäin runsalöytöinen, mutta suppea-alainen kvartsilöytöpaikka. Alueella on kaksi pientä tihentymäaluetta, jotka ovat aivan valkeanaan erikokoisia iskoksia, jotka ovat osittain jääneet turvekerroksen sisälle. Muinaisjäännösrekisterinro: 1000001162 **Leaksagoadejohka 4:** Gamajokeen etelästä laskevan Leaksagoadejohkan läntiseltä, entiseltä rantatörmältä, pieneen jokeen lännestä laskevan puron rannalta löytyi eteiskiveyksellinen eli permukallinen liesi. Se on 120 cm pitkä ja 90 cm leveä. Kapeammasta päästä länteen päin lähtevät kiviset permukat eli kivilinjat rajaavat eteistilan. Tästä liedestä n. 10 - 15 metriä etelään on lähes muodottomaksi hajonnut vastaava liesi. Muinaisjäännösrekisterinro: 1000001163 **Leaksagoadejohka 5:** Gamajokeen etelästä laskevan Leaksagoadejohkan itärannalla, korkealla törmällä, n. 50 m joesta on yksinäinen hyväkuntoinen permukkaliesi. Tulisija on suorakaiteen muotoinen 75 cm pitkä ja 70 cm leveä. Eteisalue on 1,3 m pitkä. Muinaisjäännösrekisterinro: 1000001170 Alue sijaitsee luonnonsuojelualueella Kevon luonnonpuisto (SL 4274). Alue kuuluu Paistunturin paliskunnan alueeseen.

Varausperuste: Maa- ja seutukunnallisesti merkittävä kiinteä muinaisjäännös.
Kehittämisperiaate: Säilytetään muinaismuistolain mukaisesti.

Merkintä: **SM 3628** **Kunta: UTSJOKI**
Päiväys: **13.9.2018**

Alueen nimi: **TENOJOKIVARREN NUOREMPI SAAMELAISASUTUS: GUOŠNJÁRGA**

Sijainti ja kuvaus: Kodanpohjat sijaitsevat Tenojoen törmän reunalla, joen ja Karigasniemi-Utsjoki -maantien välissä. Entisen rajavartioutuvan ("Yläköngäs 1983") pihapiirissä erottuu kolme nelikulmaista kodanpohjaa. Hieman ylemmällä terassilla, edellisistä kodanpohjista noin 100 m lounaaseen sijaitsee kolme nelikulmaista kodanpohjaa. Lisäksi vartioutuvalla vievän polun itäreunassa, tuvasta n. 170 m etelään erottuu pyöreä, noin 4 m halkaisijaltaan oleva kehävalli. Vuonna 2012 tehdyssä tarkastuksessa ylemmältä terassilta löydettiin yhdeksän aiemmin havaitsematonta asumuspainannetta hiekkaiselta luoteis-koillisuuntaiselta hiekkaharjanteelta. Muinaisjäännökseen viittaavat havainnot rajoittuvat rantaan johtavan tien länsipuoliseen osaan harjannetta. Muinaisjäännösrekisterinro: 890010055 Alue sijaitsee luontaistalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (Ms-1 6609) ja kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Yläköngäs-Nuorgam (mv 8405). Alue kuuluu Paistunturin paliskunnan alueeseen.

Varausperuste: Maa- ja seutukunnallisesti merkittävä kiinteä muinaisjäännös.
Kehittämisperiaate: Säilytetään muinaismuistolain mukaisesti.

Merkintä: **SM 3629** **Kunta: UTSJOKI**
Päiväys: **13.9.2018**

Alueen nimi: **KULTALAN YMPÄRISTÖ**

Sijainti ja kuvaus: Kohde sijaitsee Utsjoen kirkosta noin 7 kilometriä pohjoiseen Tenojoen länsipuolella. Kalmisto on joen ja maantien välissä Vallen tilalle vievän tien kaakkoispuolella noin 70 metriä rakennuksista etelään. Tunturikoivua kasvavalla hiekkamoreeniterassilla on alle sata noin 1 x 2 metrin kokoista painannetta. Asuinpaikkaan viittaavaa kvartseja on löytynyt puolestaan kalmiston eteläpuolelta, noin 60 metrin päästä polun varresta. Paulaharjun mukaan Äimäjoen kirkolla oli oma hautausmaansa, Kuolleitten kuolpuna (pohj.saameksi Jámežiidguolbba). Kartalla hautausmaan länsipuolinen kangas on virheellisesti nimetty Kuolleitten kuolpunaksi, ja hautausmaalle on annettu Kultalan talon nimi. Hautausmaa liittyy siis Mantojärven kirkkoa edeltäneeseen Äimäjoen kirkkoon, jonka tarkkaa sijaintia ei tunneta. Rakennussuunnitelmien takia alueella tehtiin koekaivauksia ja kartoitusta kesällä 2017. Hauta-alueen alapuolella tutkittiin painanne ja siinä ollut liesikiveys, todennäköinen pieni asumuksen pohja (hiilijajoitus kalibroituina noin 3400-3100 eaa.). Lisäksi todettiin muutamissa koekuopissa kvartsi- ja kivilajilöytöjä sekä palanutta luuta. Muinaisjäännösalue osin pienehkö tutkimusten seurauksena ja suunniteltu tielinja sekä rakennusalue vapautettiin maankäytölle. Muinaisjäännösalue myös laajentui pohjoisen ja koillisen suuntaan, jossa todettiin löytöjä ja mm. suorakaiteinen kodanpohja. Muinaisjäännösrekisterinro: 890010012 Alue sijaitsee luontaistalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (Ms-1 6609) ja kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Yläköngäs-Nuorgam (mv 8405).

Alue sijaitsee tärkeällä tai vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella. Utsjoen kirkonkylälle on osoitettu matkailupalveluiden alue Utsjoen kirkonkylän matkailupalveluiden keskusalue (RM 1439).

Varausperuste: Maa- ja seutukunnallisesti merkittävä kiinteä muinaisjäänнос

Kehittämisperiaate: Säilytetään muinaismuistolain mukaisesti.

Merkintä: SM 3630 **Kunta:** INARI

Päiväys: 5.10.2018

Alueen nimi: KIVIOJEN KOKONAISSUUS

Sijainti ja kuvaus: Ivalojokeen laskevan Kivijoen varrella noin 5 kilometrin matkalla on viisi pyyntikuoppajärjestelmää, joissa on yhteensä 136 kpl pyyntikuoppia. **Kivijoen suu:** Ivalojokeen etelästä laskevan Kivijoen itäpuolisessa maastossa, joken yhtymäkohdasta n. 500 m etelään on 25 pyyntikuoppaa. Muinaisjäänносrekisterinro: 148010693 **Kaarrevaara kaakko:** Kivijoen itäpuolella, Kaarrevaaran lounaisrinteen alaosaan on vastapäätä Kivijokeen laskevan Rullajoen suuta 54 pyyntikuoppaa. Muinaisjäänносrekisterinro: 148010695 **Kivijoen Kielismaa koillinen:** Molemmiin puolin etelästä Ivalojokeen laskevaa Kivijokea, joen suusta noin 650 m ylävirtaan. Kaarrevaaran ja Kivijoen Kielismaan välisessä laaksossa on 49 pyyntikuoppaa. Muinaisjäänносrekisterinro: 148010694 **Kivioja etelä:** Kohde sijaitsee Kutturantien etelään kulkevan metsätien ja Ivalojokeen laskevan Kiviojan yhtymäkohdassa. Tien länsireunassa noin 200 metriä ennen Kiviojan siltaa on kuusikkoinen ja matala kangastörmä. Törmällä on heti tien reunasta alkaen ainakin viiden pyyntikuopan ketju. Suppilomaisten kuoppien välimatka on 10 - 20 metriä ja halkaisija 2,5 - 3 metriä. Syvyyttä kuopilla on noin 0,5 metriä. Vuoden 2012 inventoinnissa selviä kuoppia havaittiin neljä kappaletta. Muinaisjäänносrekisterinro: 1000012969 **Kivijoki SE:** Kohde sijaitsee Kutturantien etelään kulkevan metsäautotien länsipuolella, Ivalojokeen laskevan Kivijoen pohjoisrannalla. Kuopat ovat joen suuntaisen matalan hiekkaharjanteen päällä. Kohteessa on kahdeksan pyyntikuoppaa rivissä, kuoppien halkaisija on keskimäärin 2,8 m ja syvyys 60 cm. Rivin keskellä on viisi kuoppaa 10-30 m välein, päädyissä olevat kuopat ovat noin 80 m välein. Kokonaisuuden pituus on noin 350 m. Muinaisjäänносrekisterinro: 1000024942 Alue sijaitsee Hammastunturin erämaa-alueella ja kuuluu Saamelaiskulttuuri: kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Peurakairan luontaiselinkeinomaiset (Sa-maV 5952). Alue kuuluu Sallivaaran paliskunnan alueeseen.

Varausperuste: Maa- ja seutukunnallisesti merkittävä kiinteä muinaisjäänнос.

Kehittämisperiaate: Säilytetään muinaismuistolain mukaisesti.

Merkintä: SM 3631 **Kunta:** INARI

Päiväys: 5.10.2018

Alueen nimi: INARIN VUOPAJA

Sijainti ja kuvaus: **Vuopaja etelä:** Kohde sijaitsee Inarin kirkonkylän kallioisen Vuopajanniemen (Vypeenjärgâ) itäkärjessä, Vuopajan (Vypee) eteläpuolella ja Juutuanjoensuun pohjoispuolella. Kohteeseen yhdistetty Inari 428 Vuopajanniemi. Itkonen on maininnut v. 1913 Vuopajanniemen etelärannalta löytyneen tulisijan. Niemen keskiosassa ja etelärannalla on ollut leirintäalue, ja sen maaperää on tasoitettu, joten paikalla ei ole enää havaittavissa merkkejä muinaisjäänносista. Sen sijaan niemen kallioisen kärjen noin 20 m x 30 m kokoisella tasanteella on ainakin kahden tulisijan jäänносet noin metrin etäisyydellä toisistaan. Vuosien 1987, 1988 ja 2008 inventoinneissa paikalta löydettiin myös kvartsi-iskoksia. Tasanne on ollut vuosikymmeniä myös paikallisten tulistelupaikkana, joten maaperä on hyvin kulunut ja paikalla uusia nuotiokiveyksiä. Muinaisjäänносrekisterinro: 148010056 **Vuopaja pohjoinen:** Kohde sijaitsee Inarin kirkonkylän Vuopajan (Vypee) pohjoispuolella, Korppiojansuun itäpuolella hautausmaalta lähes Turulan taloon saakka. Alueen keskellä erottuu selväpiirteinen ja korkea muinaisrantaterassi (129–130 m mpy), jonka alapuolelle on kerrostunut matalia rantavalleja. Alueella on todettu inventoinneissa ja koekäynteissä laaja kivi- ja varhaismetallikautinen asuinpaikka, pyyntikuoppa sekä pitkänomaisia kuopanteita. Asuinpaikkalöytöjä on otettu talteen hautausmaan lounais-, etelä- ja kaakkoispuolelta tien ja polku-urien kohdalta. Hautausmaan itä- ja koillispuoliselta metsäpolulta on otettu 1977 talteen varhaismesoliittisia löytöjä. Muinaisjäänносksen kohdalle rakennetun tilustien takia tehdyissä koekäynteissä 1993 alueella on todettu olevan runsaasti mesoliittisia ja varhaismetallikautisia asuinpaikkajäänносia. Lisäksi inventoinnissa 2008 löytyi Vuopajan rannasta kodanpohja ja hautausmaalta kaksi liesikiveystä. Kohteeseen on yhdistetty seuraavat muinaisjäänносset tai löytöpaikat: Turula (Inari 15), Hautausmaan koillisnurkka (Inari 132) ja Hautausmaa etelä (Inari 352). Muinaisjäänносrekisterinro: 148010014 **Saamen museo/Vuopaja:** Kohde sijaitsee Juutuanjoen pohjoisrannalla, nykyisen saamelaismuseo Siidan ympäristössä. Kohde on tutkimushistoriallisesti jaettu läntiseen Saamen museoon ja itäiseen Vuopajaan. Saamen museon alakohteita on Utsjoen maantien länsipuolella, nykyisen Siidan kohdalla ja ympäristössä sekä ulkomuseon alueella ns. Tirron pihassa. Pienialainen Vuopaja sijaitsee itäisimmässä niemessä, matalalla rantatörmällä ja sen yläpuolella kohoavan jyrkän rinteiden päällä. Vuopaja on kokonaan tutkittu ja sen kohdalla on ulkomuseon ns. kalastajasaamelainen asuinpaikka. Alueella on tehty arkeologisia tutkimuksia vuodesta 1909 alkaen, jolloin Ilmari Itkonen tutki Vuopajan havaitsemaansa asumuksenperustaa. Alueella on tehty laajoja kaivauksia ja kartoituksia 1987-1994 ennen Siidan rakentamista. Niissä on todettu runsaasti kivi- ja metallikautisia asuinpaikkajäänносia, muun muassa kymmenkunta asumusjäänностä, nelisenkymmentä tulisijaksi tulkittua kiveystä tai kuoppaa sekä kymmenen runsaasti palanutta luuta sisältynyttä kuoppaa. Tutkimusten perusteella vanhimmat asutuksen merkit ajoittuvat purupihkasta teetettyjen radiohiiliajoitusten perusteella yli lähes 10 000 vuoden taakse, varhaismesoliittiselle ajalle, johon liittyy muun muassa suuri tulisija ja kolme purupihkalöytöä. Esinelöytöjen, keramiikan ja radiohiiliajoitusten mukaan alueella on myöhemmin kivi- ja varhaismetallikaudella oleskeltu useaan eri otteeseen. Nykyisen Siidan kohdalla on tutkimusten perusteella ollut myös rautakauden lopulla tai keskiajalla asutusta, joka voidaan liittää seudun varhaiseen saamelaisväestöön. Muinaisjäänнос on lounaisosistaan tuhoutunut soranoton ja rakentamisen takia, mutta Siidan itäpuolisella muinaisella rantaterassilla erottuu metsämaastossa edelleen hyvin säilyneenä kymmenkunta asumuksenpohjaa ja parikymmentä kuoppaa. Saamen museo ja Vuopajan asuinpaikka on maakunnallisesti merkittävä muinaisjäänнос, joka tulee ehjiltä osiltaan säilyttää sellaisenaan. Muinaisjäänносrekisterinro: 148010013 **Sarviniementie:** Kohde sijaitsee Inarin kirkonkylässä, Juutuanjoen

pohjoispuolella, Utsjoentieltä koilliseen johtavan Sarviniementien varressa, risteyksestä 140 m koilliseen ja Siidasta 130 m pohjoisluoteeseen. Paikka on kivikkoisessa metsämaastossa kulkevan tien pohjoispuolisen levikkeen lounaisreunassa. Alueen pintamaa on laajalti kulunut vuosikausia jatkuneessa käytössä kääntö- ja levähdyspaikkana. Kohde mainitaan kirjallisuudessa kivikautisena asuinpaikkana jo 1982, mutta on paikannettu 2007 pintamaasta poimittujen kvartsikaapimien ja -iskosten perusteella. Paikalla poimittu tarkastuksessa 2007 kaksi kvartsikaavinta ja yksi -iskos kuluneesta maan pinnasta, kivisestä hiekasta noin 5 x 5 metrin laajuiselta alueelta, paikalla olevan männyn lounaispuolelta, aivan maantien luoteisreunasta. Löytöpaikka on Saamen museon - Vuopajan asuinpaikkavyöhykkeen korkeimmalla tasolla (130 m mpy), jolla on tutkimuksissa todettu sekä mesoliittisen että varhaismetallikautisen toiminnan merkkejä. Asuinpaikka ei todennäköisesti ole rantasidonnainen, sillä Inarinjärven pinta on ollut jo mesoliittisella ajalla 123–125 m mpy. Vuoden 2008 inventoinnin aikana tehdyillä koepistoilla ei kohteen laajuutta voitu tarkemmin määritellä. Lähilöytöjen ja maaston perusteella kyseessä saattaa olla pesäkkeinen kohde, josta osa on tuhoutunut tietä tehtäessä ja muussa alueen käytössä. Laajuuden määrittely vaatii tarkempia tutkimuksia. Muinaisjäännösrekisterinro: 1000008969 Alue kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Matkailualue: Inarijärvi (mv 8404), Jäämeren käytävään ja Saamelaiskulttuuri: kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Inarijärven ja Juutuanjoen maisemat (Sa-maV 5937). Inarin kirkonkylä on osoitettu maakuntakaavassa saamelaiskulttuurin ja -hallinnon keskuskyläksi (ats 449).

Varausperuste: Maa- ja seutukunnallisesti merkittävä kiinteä muinaisjäännös
Kehittämisperiaate: Säilytetään muinaismuistolain mukaisesti.

Merkintä: SM 3715 **Kunta:** INARI
Päiväys: 17.4.2019
Alueen nimi: SEÄRIHJOKI - HÄRKÄJOKI
Sijainti ja kuvaus: **Seärihjoki itä:** Pyyntikuoppia Lemmenjoen Härkäjärven luusuan ja Seärihjoen välissä Lemmenjoen pohjoisrannan tuntumassa. Paikalla on todettu 44 kuopan jono, joka kulkee lähes tasaisen joen rantaterassin päällä kilometrin pituisena. Siinä voidaan havaita kolme toisistaan erillään olevaa pätkeä ja yksi poikittaisjono. Puusto on mäntyä ja aluskasvillisuus on variksenmarjaa ja puolukkaa. Maaperä on hiekkaa. Muinaisjäännösrekisterinro: 148010705
Seärihjoki itä 2: Lemmenjoen luoteisrannalla, Sotkajärven ja Härkäjärven välisellä alueella, Seärihjoen suusta 1,1 km koilliseen. Jono on joen suuntainen, saa alkunsa Lemmenjokeen laskevassa purossa olevan lammen rannalta ja päättyy suon reunaan. Puusto on mäntyä ja koivua. Maaperä on hiekkaa. Kohteen pyyntikuopat liittyvät samaan pyyntijärjestelmään kohteiden Inari 704, 705, 710 ja 784 kuoppien kanssa, jotka yhdessä muodostavat 261 kuopan pyyntijärjestelmän, joka kuuluu valtakunnallisesti merkittäviin muinaisjäännöksiin (Maiseman muisti 2001). Muinaisjäännösrekisterinro: 148010785
Seärihjoki länsi: Pyyntikuoppia Lemmenjoen Härkäjärven luusuan ja Seärihjoen välissä Lemmenjoen pohjoisrannan tuntumassa. Jono kulkee lähes tasaisen joen rantaterassin päällä kilometrin pituisena. Siinä voidaan havaita kolme toisistaan erillään olevaa pätkeä ja yksi poikittaisjono. Puusto on mäntyä ja aluskasvillisuus on variksenmarjaa ja puolukkaa. Maaperä on hiekkaa. Kohde on osa Seärihjoen-Härkäjärven pyyntikuoppaketjua, joka kuuluu valtakunnallisesti merkittäviin muinaisjäännöksiin (Maiseman muisti 2001). Muinaisjäännösrekisterinro: 148010704 Alue sijaitsee luonnonsuojelualueella Lemmenjoen kansallispuisto (SL 4017) ja kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Menesjärvi–Lemmenjoki (mv 8403). Alue kuuluu Sallivaaran paliskunnan alueeseen.

Varausperuste: Valtakunnallisesti merkittävä kiinteä muinaisjäännös (Maiseman muisti).
Kehittämisperiaate: Säilytetään muinaismuistolain mukaisesti.

Merkintä: SM 3716 **Kunta:** UTSJOKI
Päiväys: 17.4.2019
Alueen nimi: ALA-JALVE
Sijainti ja kuvaus: **Ala-Jalve:** Kohde sijaitsee Tenojoen Alakönkään lounaisrannalla, Ala-Jalven talon pohjois- ja länsipuolisilla terasseilla, on erittäin runsaslöytöinen ja Utsjoen laajimpia esihistoriallisia asuinpaikkoja. Intensiivisin asutusvaihe ajoittuu vuosien 2000-500 eKr. välille, merkkejä myös mesoliittisen vaiheen lopun asutuksesta. Kohde kuuluu valtakunnallisesti merkittäviin muinaisjäännöksiin (Maiseman muisti). Löydöt: tasakantaisia nuolenkärkiä, liuskekärkiä, Sär-2-keramiikkaa, palanutta luuta, kvartsiittia ym. Muinaisjäännösrekisterinro: 890010001
Ala-Jalve kaakko: Löytöpaikka sijaitsee vastapäätä Alakönkään museotien Nuorgamin puoleista päätä, Utsjoki-Nuorgam-tien eteläpuolelle rakennetulle uudistalolle vievän pistotien koillispuoleisesta penkasta, n. 10 metrin matkalta, n. 20 metrin päästä tienhaarasta. Paikka on Tenojoen etelärannalla oleva hiekkainen terassi, jonka pistotie leikkaa; rinne antaa pohjoiseen. Talon rakennuspaikka ja tien reunat on tarkastettu aikaisempien inventointien yhteydessä, mutta mitään ei ole löytenyt. Suurin osa löydöistä oli tasarakaisen hiekan päällä tien penkassa; pieni keskittymä löytyi penkan reunasta. Tien penkka on mahdollisesti sortunut lisää muutaman viime vuoden aikana ja viimeistään 29.7.1994 sattunut rankkasade on huuhtonut löydöt esille. Löytöjen perusteella kyseessä saattaa olla mesoliittinen asuinpaikka. Muinaisjäännösrekisterinro: 1000011385 Alue sijaitsee Karigasniemi–Nuorgam-seututien (st 970) pohjoispuolella reilut 5 km Nuorgamista Utsjoen suuntaan. Alue sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (Ms-1 6609) ja kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Yläköngäs–Nuorgam (mv 8405) sekä Saamelaiskulttuuri: kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Alakönkään koskimaisema (Sa-maV 5962). Alue kuuluu Kaldoaivin paliskunnan alueeseen.

Varausperuste: Valtakunnallisesti merkittävä kiinteä muinaisjäännös (Maiseman muisti).
Kehittämisperiaate: Säilytetään muinaismuistolain mukaisesti.

Merkintä: SM 3717 **Kunta:** SODANKYLÄ
Päiväys: 8.1.2020
Alueen nimi: RUIJANPOLKU

Sijainti ja kuvaus: Ruijanpolku on osa ikivanhaa Ruijanreittiä, joka on aikoinaan kulkenut Perämereltä yli Saariselän tunturialueen Jäämerelle eli Ruijan rannalle saakka. Ruijanreitti on tiettävästi Lapin vanhin reitti, varhaisin kirjallinen merkintä Ruijanpolusta on vuodelta 1598. Reitti on kunnostettu viimeisen kerran 1800-luvun lopussa. Selkeimmin reitti on näkyvissä Sodankylän Sompiojärveltä pohjoiseen Inarin Laanilaan saakka. Kulku Ruijanreitillä loppui 1900-luvun alussa. 2000-luvun alkupuolella osa reitistä entisöitiin retkeilypoluksi ja merkittiin maastoon uudestaan välillä Sompiojärvi-Laaniila. Ruijanpolku erottuu maastossa noin puolen metrin levyisenä kulku-urana. Sompiojärvi-Laaniila välillä kivistä tehtyjä reittimerkkejä on 39 ja mäntyihin veistettyjä pilkkoja 15. Eteläosan kivikkosilla alueilla se on merkitty aikoinaan päällekkäin asetetuilla kivillä: alimpana kasassa olevat kivet ovat ylempiä luonnollisesti suurempia. Isompien kivien nostamiseen on todennäköisesti tarvittu ainakin kaksi miestä, ellei mies ole erityisen riski. Pohjoisempana muutamista vanhoista männyistä löytyi reittimerkeiksi puun kylkeen kirveellä veistettyjä pilkkoja. Muistiin otettiin sellaisten pilkkojen paikat, jotka olivat kaarnan umpeenkasvun (kylestämisen) perusteella vanhoja. Reittimerkkien iästä ei ole varmaa tietoa, mutta mäntyjen kylestämisen perusteella runkoihin tehdyt merkit lienevät jopa yli sata vuotta vanhoja. Vuotsalainen Jouko Alakorva arveli, että kiviset reittimerkit olisi tehty 1900-luvun alussa, mutta varma ei hän asiasta ollut. Tarkastettu osa Ruijanpolusta kulkee Sompiojärveltä Kiilopäälle johtavan tien varteen. Sompiojärveltä lähdettäessä polku kulkee jylhien Nattasten ja Seinätunturin alarinteitä myötäillen Nattushaaralta Kaptukaislammille ja Kaptukaislalle Palkispäiden vierestä Kiiloselän yli Kiilopäähän tielle. Eteläosasta reitti on hyvin kivinen. Sompion luonnonpuiston pohjoisosissa ja Urho Kekkosen kansallispuiston eteläosissa ympäristö on kuusikkoista, paikoin jopa soista. Pohjoisemmassa maaston kohotessa ympäristö muuttuu kuivahkon kankaan männiköksi. Muinaisjäänösrekisterinro. 1000032423 kiinteä muinaisjäänös. Ruijanpolku on osoitettu myös kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeänä alueena (maV 5936).

Varausperuste: Valtakunnallisesti merkittävä kiinteä muinaisjäänös (Maiseman muisti).

Kehittämisperiaate: Säilytetään muinaismuistolain mukaisesti.

Merkintä: SR 3027

Kunta: UTSJOKI

Päiväys: 30.7.2018

Alueen nimi: UTSJOEN ENTINEN POLIISIASEMA

Sijainti ja kuvaus: Kohde sijaitsee Utsjoen kirkonkylässä. Vuonna 1922 nimismiehen virkataloksi rakennettu yksikerroksinen, lautavuorattu hirsirakennus sijaitsee Utsjoen kirkonkylässä Tenojoen tuntumassa lähellä jokea ylittävää Saamensiltaa. Kyseessä on säilyneisyydessään poikkeuksellinen nimismiehen virkatalo sekä edustava osa vanhaa Utsjoen kirkonkylän suomalaisrakentamista. Jugendsävyinen virkatalo sisältää sekä kansliatilat että asunnon. Pihapiiriin kuuluvat lisäksi aitta, talli ja sauna. Utsjoen poliisiaseman läheisyydessä sijaitsee useita muinaisjäänöksiä. Utsjoen kirkonkylä on keskustatoimintojen kohde Utsjoen keskustaajama (c 109) ja saamelaiskulttuurin ja -hallinnon keskuskylä Utsjoki (ats 470). Kohde kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistykseen kehittämisen kohdealueeseen Yläköngäs–Nuorgam (mv 8405) ja Saamelaiskulttuuri: kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Utsjokilaakson maisemat (Sa-maV 5921).

Varausperuste: Asetus valtion omistamien rakennusten suojelusta (480/85).

Kehittämisperiaate: Suunnittelussa on turvattava kohteen/alueen kulttuurihistorialliset arvot. Uudis- ja lisä-rakentaminen tulee sovittaa sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvok-kaaseen rakennuskantaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön.

Merkintä: SR 3060

Kunta: INARI

Päiväys: 5.8.2018

Alueen nimi: IVALON RAKENNUSSUOJELUKOHEET

Sijainti ja kuvaus: Kohde sisältää rakennussuojelukoheet: Entinen emäntäkoulu, entinen SYP:in pankkitalo, Pyhän Nikolauksen kirkko ja Ivalon kirkko.

Varausperuste: Kaavasuoja.

Kehittämisperiaate: Suunnittelussa on turvattava kohteen/alueen kulttuurihistorialliset arvot. Uudis- ja lisä-rakentaminen tulee sovittaa sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvok-kaaseen rakennuskantaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön.

Merkintä: SR 3061

Kunta: INARI

Päiväys: 5.8.2018

Alueen nimi: KAUNISPÄÄN HUIPUN KAHVILARAKENNUS

Sijainti ja kuvaus: Kahvilarakennus sijaitsee Kaunispään tunturin huipulla, joka sijaitsee 437 metriä merenpinnan yläpuolella. Vuonna 1865, eli viisi vuotta ennen Lapin suurta kultaryntäystä Ivalojoella, tunturia sivuavasta Luttojoesta löydettiin kultaa. Nimismies K.W. Planting vaskasi Ruijan polun varrelta "kullan merkit". Vuonna 1913 valmistui Sodankylän ja Kyrön kylän (nykyinen Ivalo) välinen maantie ja samassa yhteydessä rakennettiin tie tunturin huipulle. Samoihin aikoihin tunturin laelle sijoitettiin palovartija tarkkailemaan kymmenien kilometrien päähän avautuvissa tunturimaisemissa mahdollisesti näkyviä merkkejä maastopaloista. Vuonna 1931 valmistui maantie Petsamon Liinahamariin. Myös matkailu vilkastui ja Lotta Svärd -järjestö suunnitteli kahvilan rakentamista Kaunispään huipulle. 1930-luvulla Kaunispään huippu oli erityisesti ivalolaisten suosima käyntikohde erilaisten kokoontumisten ja juhlien yhteydessä. Marraskuussa 1944 toisen maailmansodan jälkimmäisiin kuuluneessa Lapin sodassa Kaunispään rinteillä käytiin verisiä taisteluja. Kaikki huipun rakennukset tuhoutuivat: palovartijan maja, suurehko aitta ja muutama apurakennus. Vuonna 1952 rakennettiin uusi palovartijan ns. ylämaja torneineen ja kahvilatiloineen. Vuonna 1954 alkoi matkailutoiminta tunturin laella. Ravintolaa ja matkamuistomyymälää on sen jälkeen laajennettu kahdesti. Ensimmäinen kolmiomittaustorni rakennettiin Kaunispäälle vuonna 1957. Kaunispään laskettelurinteet otettiin käyttöön vuonna 1971. Nykyinen Kaunispään Huippu ravintola rakennettiin vuonna 1986. Kaunispään Huipun laajennusosa ja uusi Tuliaistupa valmistuivat vuonna 1999. Kaunispään Torni vihittiin käyttöön vuonna 2011. Vuonna 2016 Kaunispään Huipun ravintolaa laajennettiin sekä peruskorjattiin. Nykyisin tunturin vieressä sijaitseva Saariselän matkailukeskus on laajentunut Kaunispään etelärinteille lähes metsärajan korkeudelle. Hiihtohissit

nousevat huipulle asti ja huipun kautta kulkevat huollettu hiihtolatu ja moottorikelkkareitti. 1,6 kilometrin pituinen tie Nelostieltä tunturin huipulle pidetään auki läpi vuoden. Huipulla kävijöiden määrä ylittää vuosittain 100 000. Kaunispuun huipulta lähtee myös maailman pisin 1,2 kilometrin pituinen pulkkamäki, jossa pääsee laskemaan parhaimmillaan 40 km/h vauhtia. (http://www.kaunispuanhuippu.fi/index.php?p=1_17_Historia) Alue sijaitsee matkailupalvelujen alueella Saariselkä (RM 1423) ja kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistykseen kehittämisen kohdealueeseen Saariselkä-Ivalo (mv 8402) sekä Jäämeren käytävään (LK 8451). Alue kuuluu Ivalon paliskunnan alueeseen.

Varausperuste: Kaava-suojelu.
Kehittämisperiaate: Suunnittelussa on turvattava kohteen/alueen kulttuurihistorialliset arvot. Uudis- ja lisä-rakentaminen tulee sovittaa sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvok-kaaseen rakennuskantaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön.

Merkintä: SR 3062 **Kunta:** SODANKYLÄ
Päiväys: 5.8.2018
Alueen nimi: SODANKYLÄN KIRKONKYLÄN RAKENNUSSUOJELUKOhteet

Sijainti ja kuvaus: Kohde sisältää rakennussuojelukohteet: elokuvateatteri Lapinsuu, vanha kunnanvirasto/Alariesto galleria, Kitisenrannan koulu, varuskunnan vanha kasarmikeskus. Vanha kunnantalo on rakennettu 1950-luvulla. Kitisenrannan koulu sijaitsee Kitisen länsirannalla jokitorjän reunalla. Koulun edustavin osa koostuu kaksikerroksisesta, L-muotoisesta lähteen aukeavasta rakennuksesta, johon liittyy matala yksikerroksinen tiilirakenteinen uudisosa kaakkoispuolelta rajaten avautuvaa piha-aluetta. 1950-luvulla rakennettu päärakennus on julkisivuiltaan vaaleaksi rapattu muuttuen toisen kerroksen ikkunoiden alareunasta ikkunaukkojen korkuiseksi, ruskeaksi maalatuksi pystyaukkoiseksi. Katon ja seinän yhtymäkohta korostuu vahvalla räystäslinjalla. Kokonaisuutena koulun kaksikerroksinen osa muodostaa arkkitehtuuriltaan ympäristöönsä hyvin sopivan rakennuksen, joka materiaalivalinnoillaan, katto- ja massoitteleuratkaisuillaan huomioi ansiokkaasti pohjoisia olosuhteita. Sodankylän varuskunnan vanha kasarmikeskus muodostuu sotilaskodista, urheilu- ja kuntotalosta ja neljästä kasarmirakennuksesta, jotka ovat valmistuneet vuosina 1964–1966. Sotilaskodin ja urheilu- ja kuntotalon (Siilashalli) on suunnitellut arkkitehtuuri-toimisto Osmo Lappo ja kasarmirakennukset on suunniteltu puolustusministeriön rakennusosastolla 1960-luvun alussa. Kasarmikeskuksen rakennuksissa betonirunkoista urheiluhallia myöten on mustaksi kyllästemaalatut, pystyaukkoiset julkisivut, joiden ikkuna-aukkojen kehykset ovat valkoiseksi maalatut. Betoniset sokkeliosat ovat lähes kauttaaltaan joko harmaita tai siniseksi maalattuja. Tuloksena on komea, ehjä kokonaisuus tasaisella täysikasvuisen mäntypuuston täyttämällä kuivalla kangasmaalla.

Varausperuste: Kaava-suojelu.
Kehittämisperiaate: Suunnittelussa on turvattava kohteen/alueen kulttuurihistorialliset arvot. Uudis- ja lisä-rakentaminen tulee sovittaa sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvok-kaaseen rakennuskantaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön.

Merkintä: SR 3071 **Kunta:** INARI
Päiväys: 3.8.2018
Alueen nimi: INARIN KIRKONKYLÄN RAKENNUSSUOJELUKOhteet

Sijainti ja kuvaus: Kohteeseen sisältyvät rakennukset sijaitsevat Inarin kirkonkylällä. Alueeseen kuuluvat: Inarin entinen ala-aste, Saamelaiskirkko ja Onnela. Inarin saamelaiskirkko on vuonna 1951 entisen kirkon raunioille valmistunut puukirkko, jonka on suunnitellut Laura Järvi-Larkas rakennushallituksen virkatyönään. Kirkko edustaa jälleenrakennuskaudella yleistynyttä jyrkkälapeista ns. kotakirkko-mallia. Entinen ala-aste Onnela

Varausperuste: Kaava-suojelu
Kehittämisperiaate: Suunnittelussa on turvattava kohteen/alueen kulttuurihistorialliset arvot. Uudis- ja lisä-rakentaminen tulee sovittaa sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvok-kaaseen rakennuskantaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön.

Merkintä: SR 3079 **Kunta:** INARI
Päiväys: 1.8.2018
Alueen nimi: RUMAKURUN AUTIOTUVAT

Sijainti ja kuvaus: Rumakurun autiotuvat sijaitsevat noin 5 km Laanilasta länteen, valtatie E4 itäpuolella. Vanha autiotupa on 1930-luvulta säilynyt esimerkki Lapin matkailun varhaisvaiheen yksinkertaisista autiotuvista ajalta, jolloin ensimmäiset tunturihiihdon harrastajat saapuivat Kiilopään rinteille. Vanhan kämpän rakentajista ei ole tarkkaa tietoa, mutta se on tiettävästi 1800–1900-lukujen vaihteessa poromiesten, tai myöhemmin kullankaivajien rakentama. Lapin Lasten Ystävät ry korjasi kämpän 1950-luvulla retkeilykäyttöön. Uudempi Rumakurun autiotupa edustaa Metsähallituksen 1960-luvulla aloittamaa retkeilykäyttöön tarkoitettujen autiotupien rakennusvaihtetta. Uudetkin autiotuvat noudattavat rakennusmateriaaleiltaan, muodoltaan ja kooltaan perinteistä autiotupatyyppejä, mutta niiden ulkoasussa on jo vaikutteita loma-asunnoista, kuten hirsihuiviloista ja kesämökeistä. Ikkunat tehtiin suuremmiksi ja kelohirren käyttö ei enää ollut käytännöllisyyden sanelema pakko. Kohdetta on kunnostettu vuonna kesällä 2018. Alue sijaitsee luonnonsuojelualueella Urho Kekkosen kansallispuisto (SL 4268). Alue kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistykseen kehittämisen kohdealueeseen Saariselkä-Ivalo (mv 8402). Alue kuuluu Ivalon paliskunnan alueeseen.

Varausperuste: Asetus valtion omistamien rakennusten suojelusta (480/85).
Kehittämisperiaate: Suunnittelussa on turvattava kohteen/alueen kulttuurihistorialliset arvot. Uudis- ja lisä-rakentaminen tulee sovittaa sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvok-kaaseen rakennuskantaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön.

Merkintä: SR1 3069 **Kunta:** SODANKYLÄ
Päiväys: 31.7.2018
Alueen nimi: SODANKYLÄN KIRKOT

Sijainti ja kuvaus: Sodankylän vanha kirkko on vanhimpia säilyneitä Suomen Lappiin tehtyjä kiinteitä rakennuksia. Sen rakentaminen liittyy 1600-luvun alussa virinneisiin Lapin asuttamista ja väestön kartuttamista koskeviin pyrkimyksiin. Tyypiltään

vanha kirkko on suorakaiteen muotoinen pohjalainen tukipilarikirkko. Pienessä kirkossa on vain yksi pilaripari. Sakaristo on pohjoisseinän itäpäässä ja eteishuone länsipään oven edessä. Loiva vesikatto on tehty pitkittäisten vuoliaisten varaan ilman kattotuolirakenteita. Paanatuksessa on kolmiokuviointi. Katonharjan harjakampa on siksak-koristeinen ja siihen liittyy kolme viirintankoa. Kirkkosalia kattaa 1700 tehty lautaholvi, joka on ripustettu erillisten kattotuolitelien varaan. Hirsiseinät ja holvi, alkuperäisinä säilyneet alttari ja saarnastuoli sekä 1772 tehdyt alttarikaide, kuoriaita ja penkit huolella veistettyine yksityiskohtineen ovat maalaamattomat ja ajan patinoimat. Kirkon eteläpuolella vanhaan kirkkotarhaan liittyy 1800-luvulla raivattu uusi hautausmaa. Kirkkotarhan vanhinta osaa reunustaa pohjois- ja länsipuolella 1979-80 rekonstruoitu lautakattoinen hirsiaita. Ensimmäinen kunnostus vanhassa kirkossa on tehty 1926. Vesikaton paanutus ja harjakoristukset on uusittu, sään vaurioittamat ulkoseinät laudoitettu ja katto ja seinät tervattu 1992-1995. Seurakunnan 1859 valmistunut kirkko on hautausmaan koillispuolella. Harmaakivestä muuratun kirkon länsipäädystä on korkea torni. Kirkkojen eteläpuolella on vanha markkinapaikka. (www.rky.fi) Alue sijaitsee Sodankylän kirkonkylässä. Alue sijaitsee taajamatoimintojen alueella Sodankylän päätaajama (A 34) ja keskustatoimintojen kohteessa Sodankylän keskusta (c 104). Alue kuuluu Jäämeren käytävään (LK 8451) ja matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Luosto-Sodankylä (mv 8401).

Varausperuste:

Kirkkolaki. VNp 22.12.2009 Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009).

Kehittämisperiaate:

Suojelukohteen kulttuurihistoriallisten arvojen heikentäminen on kielletty. Uudis- ja lisä-rakentaminen tulee sovittaa sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvok-kaaseen rakennuskantaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön.

Merkintä:

SRV 3070

Kunta: SODANKYLÄ

Päiväys:

4.9.2018

Alueen nimi:

METSÄ-LUOSTO

Sijainti ja kuvaus:

Kohde sijaitsee Ahvenlammen rannalla Luoston matkailukeskuksessa. Kohde on metsähallituksen Metsä-Luoston vapaa-ajan rakennus, jonka ensimmäisessä rakennusvaiheessa on sovellettu kämppärakenteita virkistysrakentamiseen. Metsä-Luosto on ensimmäisiä kelorakentamisen uuden vaiheen toteutuksia. Rakennukseen on tehty uusi majoitussiipi 1970-luvun puolivälissä. 1970- ja 1980-luvuilla pihapiiriä on täydennetty kelohonkaisilla rakennuksilla: suurella rantasaunalla, autotallilla ja vajalla. (www.rky.fi) Metsä-Luosto sijaitsee matkailupalvelujen alueella Luosto (RM 1419) ja kuuluu kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Luoston matkailukeskus (maV 5910) sekä matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Luosto-Sodankylä (mv 8401). Alue kuuluu Pyhä-Kallion paliskunnan alueeseen.

Varausperuste:

VNp 22.12.2009 Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009). Asetus valtion omistamien rakennusten suojelusta (480/85).

Kehittämisperiaate:

Suunnittelussa on turvattava kohteen/alueen kulttuurihistorialliset arvot. Uudis- ja lisä-rakentaminen tulee sovittaa sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvok-kaaseen rakennuskantaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön.

Merkintä:

SRV 3075

Kunta: INARI

Päiväys:

31.7.2018

Alueen nimi:

IVALOJOEN KULTAKÄMPÄT

Sijainti ja kuvaus:

Kohde sijaitsee Kutturin kylästä noin 15 km koilliseen. Merkintä pitää sisällään seuraavat kohteet: Kultalan kruunun stationi, Ritakosken kultakämpät, Pahaojan kultakämpä ja Moberginon kämpät ja sauna. Kohde sisältyy laajempaan kohteeseen Ivalojoen kulta-alue (maV 5920) joka on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009). Lapin kultakausi alkoi Ivalojoen Ritakosken alapuolelta Nulkkamukasta, josta Senaatin lähettämä J.C. Lihrin retkikunta 1868 löysi ensi kerran runsaammin kultaa. Laaja kaivuu alkoi heti seuraavana vuonna. Valtio rakennutti 1870 tukikohdan, Kruunun Stationin, kullankaivuun valvontaa ja hallinnointia varten. Aseman aktiivisinta aikaa olivat vuodet 1870-1900 ja siellä majaili parhaimmillaan 38 miestä. Kultala kunnostettiin 1880-luvulla talviasuttavaan kuntoon. Professori Selim Lemströmin johtama polaarinen retkikunta tutki Kultalassa revontulia 1882-1884. Seuraavalla vuosiadalla Stationi vähitellen rappeutui, kunnes sen kunnostamiseen tartuttiin 1960-luvun lopussa. Kultalan Stationin seutua kaivettiin aktiivisesti 1910-luvulle asti. Kultahistoriaa elvyttävä Lapin Kultala -säätio päätettiin perustaa 1968 Kultalassa järjestetyn kullansimimisen 100-vuotisjuhlien yhteydessä. Maisemassa hienosti sijaitsevan Kultalan rakennuksia on korjattu ja uusittu 1960-luvun lopusta lähtien. Stationin päärakennus on restauroitu ja leipomo ja väentupa on rakennettu uudestaan. Jokirannan savusauna on alkuperäinen, vanha kapakka rauniona ja paja hävinnyt. Ympäristössä on runsaasti kämppien raunioita ja kullanhuhdonnan jälkiä. Varhaista koneellista kullankaivuuta edustava Pahaoja on 1920-luvun tukikohtakokonaisuus. Sen pihapiiriin on kuulunut kaksihuoneisen päärakennuksen lisäksi useita muita rakennuksia, joista kunnostettuja ovat päärakennus, aitta ja savusauna. Moberginon ja Sotajoen pieni sivupuro, jonka ensimmäiset valtaukset ovat nekin kullankaivuun varhaisvaiheesta. Nykyisin lähistöllä on Ivalojoen ainoa kaivospiiri. Paikalla on kaksi kämppää ja savusauna. Ritakosken kämppärakentaminen on jääne 1910-1930-lukujen suuresta, useiden yhtiöiden omistamasta kullansimintätukikohdasta. Monine rakennuksineen se muodostaa ainutlaatuisen kokonaisuuden. Päärakennus on kolmihuoneinen. Ympäristössä on kymmeniä kaivoskuiluja ja muita kaivuun luomia rakenteita sekä 1910-luvulla perustetun sahan paikka ja sen ruostuva höyrykone. (www.rky.fi) Alue sijaitsee Hammastunturin erämaa-alueella (Se 6515) ja kuuluu kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Ivalojoen kulta-alue (maV 5920). Kulttuurihistoriallisesti tai maisemallisesti merkittävä tie tai reitti Rovasen tie (ur/k 9301) päättyy alueelle.

Varausperuste:

Asetus valtion omistamien rakennusten suojelusta (480/85). Sisältyy kokonaisuuteen: VNp 22.12.2009 Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009).

Kehittämisperiaate:	Suunnittelussa on turvattava kohteen/alueen kulttuurihistorialliset arvot. Uudis- ja lisä-rakentaminen tulee sovittaa sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvok-kaaseen rakennuskantaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön., mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön.	
Merkintä:	SRV 3076	Kunta: INARI
Päiväys:	31.7.2018	
Alueen nimi:	RAJA-JOOSEPIN ASUINKENTÄ	
Sijainti ja kuvaus:	Kohde sijaitsee Raja-Joosepissa Suomen ja Venäjän rajalla. Raja-Joosepin asuinkenttä Urho Kekkosen kansallispuistossa Inarin kunnan itärajan tuntumassa on hyvin säilynyt esimerkki 1900-luvun alkupuolen pienimuotoisesta pyyntiin ja karjanhoitoon perustuvasta erämaa-asutuksesta Metsä-Lapin tunturiseudulla. Luttojoen etelään viettävällä rantatörmällä, keskellä erämaata sijaitsi jo 1910-luvulla poromiesten Uula Vallen ja Arvid Pokan maasauna, kun paikalle asettui asumaan entinen kullankaivaja ja uittomies, alunperin parkanolainen Joosef Juhonpoika Sallila (1877-1946) elämäkumppaninsa kanssa. Jooseppi rakensi kymmenen vuoden aikana pihapiiriin saunan lisäksi pirtin, navetan, kellarin ja ulkouunin sekä muita tarpeellisia talousrakennuksia. Jooseppi harjoitti helmenpyyntiä, kalastusta, metsästystä ja poronhoitoa. Tilalle hankittiin myös joitakin lampaita ja lehmiä. Pihapiirissä viljeltiin perunaa ja heinää niitettiin myös lähisaarista. Vuonna 1920 kentälle asettui neljäksi vuodeksi Lutolle helmenpyytäjäksi tullut ähtäriläinen maailmankiertäjä Huhti-Heikki, joka rakensi törmälle oman mökkinsä. Luttojoen etelään viettävällä rantatörmällä sijaitseva 1910-luvulla rakentunut asuinkenttä muodostuu jokitörmään kaivetusta maasaunasta, uudesta, sodassa tuhoutuneen tilalle rakennetusta asuinrakennuksesta, navetasta, lampolasta, kahdesta aitasta ja heinäsuojasta, maakellarista, ulkouunista, kaivosta, venekatoksesta sekä ns. Huhti-Heikin kämpstä. Asuinkenttää ympäröi riukuaita. Kentällä on myös Joosepin uuden talon perustukset ja toisen maailmansodan aikainen taisteluhauta. (www.rky.fi) Alue sijaitsee luonnonsuojelualueen Urho Kekkosen kansallispuisto (SL 4268) ja metsätalous- ja poronhoitovaltaisen alueen (M-1 4561) rajalla. Alue kuuluu Lapin paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Asetus valtion omistamien rakennusten suojelusta (480/85). VNp 22.12.2009 Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009). Valtakunnallisesti arvokas perinnemaisema.	
Kehittämisperiaate:	Suunnittelussa on turvattava kohteen/alueen kulttuurihistorialliset arvot. Uudis- ja lisä-rakentaminen tulee sovittaa sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvok-kaaseen rakennuskantaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön.	
Merkintä:	SRV 3164	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	5.8.2018	
Alueen nimi:	LAPIN KESKUSPAIKKOJEN LINJA-AUTOASEMAT:SODANKYLÄN LINJA-AUTOASEMA	
Sijainti ja kuvaus:	Sodankylän linja-autoasema sijaitsee Sodankylän keskustassa valtatie E4 länsipuolella. Lapin linja-autoliikenneverkon keskuspaikkojen Kemin, Rovaniemen ja Sodankylän linja-autoasemien jälleenrakentaminen toisen maailmansodan jälkeen on maassamme merkittävä liikennehistoriallinen hanke ja ilmiö. Verkosto takasi seudun asukkaiden ja tavaroiden uudenlaisen liikkuvuuden osana yhteiskunnan yleistä muutosta, vaurastumista ja laajoja rakennemuutoksia sotien jälkeisinä vuosikymmeninä. Rakennuskanta ajanmukaistettiin 1959-1964. Toisen maailmansodan jälkeen pidettiin tärkeänä linja-autoasemapalveluiden ulottamista sodan runtelemaan Pohjois-Suomeen. Ensi ratkaisuna Lapin keskuspaikoissa, Kemissä, Rovaniemellä ja Sodankylässä olivat ensin vuonna 1946 avatut parakkiasemat ja 1949 väliaikaiset linja-autoasemat. Linja-autoasemat rakennutti kiinteistöyhtiö, jossa kauppalat /kunnat ja Matkahuolto Oy olivat osakkaina. Lapin keskuspaikkojen linja-autoasemat ovat edelleen sekä toiminnallisesti että taajamakuullisesti keskeisiä osia yhdyskuntarakenteessa. Linja-autoaseman arkkitehtuuri on vahvasti taajamakuua rikastava tekijä Sodankylässä. Rakennus vuodelta 1962 on arkkitehtien Kaarlo Leppänen, Niilo Pulkka ja Pekka Rajala suunnittelema kuten Rovaniemenkin linja-autoasema. (www.rky.fi) Alue sijaitsee taajamatoimintojen alueella Sodankylän päätaajama (A 34) ja keskustatoimintojen kohteessa Sodankylän keskusta (c 104). Alue kuuluu Jäämeren käytävään (LK 8451) ja matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Luosto-Sodankylä (mv 8401).	
Varausperuste:	VNp 22.12.2009 Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009). Kaavasuojelu.	
Kehittämisperiaate:	Suunnittelussa on turvattava kohteen/alueen kulttuurihistorialliset arvot. Uudis- ja lisä-rakentaminen tulee sovittaa sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvok-kaaseen rakennuskantaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön.	
Merkintä:	SRV 3166	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	31.7.2018	
Alueen nimi:	LAPIN UITTO- JA SAVOTTATUKIKOHDAT: AUVOJÄRVI	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Auvojärvellä, Raudanjoelta noin 10 km luoteeseen. Lapin metsäseuduille ja jokilaaksoille ominaista rakennuskantaa ovat savotta- ja uittotukikohdat ja muut uittoon liittyvät rakenteet. Uitto yleistyi 1890-luvulla ja jatkui Kemijoessa vuoteen 1991. Uiton ja suursavottakauden kukoistusta ja ajallista kirjoa kuvastavat kämppäkartanot, uittopirtit, uittopadot ja -ruuhet sekä tukinsiirtolaitteet ja sorteerialueet Lapin metsäseuduilta rannikolle asti. Lapin metsien puutavaran kysyntä kasvoi voimakkaasti, kun Kemiin ja Tornioon perustettiin sahat 1800-luvun lopulla. Yksi suurimmista alueella toimivista puutavarayhtiöistä oli 1893 perustettu Kemi-yhtiö. Savottatöihin ja uittoon tarvittiin työväkeä Lappiin ympäri Suomea. 1920-luvun ns. kämppälain perusteella yhtiöiden tuli rakentaa työväelle asuinitilat työmaalle. Suoltijoen savotta, joka päättyi 1973 oli viimeisiä suuria miesvoimalla hoidettuja savottoja. Sen jälkeen konesavotat muuttivat työn luonteen ja sen edellyttämälle vähemmälle miehistömäärälle rakennettiin enää pieniä parakkimajoitustiloja. Auvojärvi on toisen maailmansodan jälkeinen kämppäkartano, johon kuuluu poikkeuksellisesti kaksikerroksinen miehistökämpä ja lähes 200 m ² suuruinen pääpirtti, kaksirunkoinen ns. törmäyskämpä, jossa on "terävä pää" ja keittiö ruokailutiloineen. Rakennukset on pintakäsitelty karbolitervallalla. (www.rky.fi) Alue sijaitsee maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M 4519) ja kuuluu Syväjärven paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	VNp 22.12.2009 Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009). Asetus valtion omistamien rakennusten suojelusta (480/85).	

Kehittämisperiaate:	Suunnittelussa on turvattava kohteen/alueen kulttuurihistorialliset arvot. Uudis- ja lisä-rakentaminen tulee sovittaa sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvok-kaaseen rakennuskantaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön.	
Merkintä:	sv 1976	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	HUKKAKERO SUOJAVYÖHYKE	
Sijainti ja kuvaus:	Kittilän kunnan puolella sijaitsevan Hukkakeron räjäytysalueen suojavyöhyke, joka sijaitsee Kittilän ja Sodankylän kunnan rajalla. Alue sijaitsee osittain Pomokairan luonnonsuojelualueella (SL 4186) ja osittain metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561). Alueen läpi on osoitettu ekologinen yhteystarvemerkinä, luontaistalouselinkeinoalueen raja ja poronhoidon kannalta erityisen tärkeä aita Sattasniemen paliskunnan laidunkierto-/esteita (ph 7408). Alue kuuluu Sattasniemen paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Olemassa oleva suojavyöhyke.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan suojavyöhykkeen toimintaedellytykset.	
Merkintä:	sv 1977	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	KARHUKANKAAN SUOJAVYÖHYKE	
Sijainti ja kuvaus:	Varaston ympärille osoitettu suojavyöhyke. Alue sijaitsee Sodankylän taajaman länsipuolella. Alue sijaitsee osittain maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M 4519) ja osittain ampuma- ja harjoitusalueella Kyläjärven harjoitusalue (EAH 2894). Alueella sijaitsee poronhoidon kannalta erityisen tärkeä alue/kohde/aita (ph 7384), maa-ainesten ottokohde (EO 2692), erityisalue/-kohde (E 1848) ja tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue. Alue kuuluu osittain Jäämeren kehittämiskäytävään (LK 8451). Alueen halkaisee kantatie Kolari–Sodankylä (kt 80), jolle on maakuntakaavassa osoitettu tieluokan nostoa kantatiestä valtatieksi. Alue kuuluu Syväjärven paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Olemassa oleva suojavyöhyke.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan suojavyöhykkeen toimintaedellytykset.	
Merkintä:	sv 1978	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	KERTTUVAARAN SUOJAVYÖHYKE	
Sijainti ja kuvaus:	Varaston ympärille osoitettu suojavyöhyke. Alue sijaitsee Ivalon kirkonkylässä. Alue sijaitsee osittain metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561) ja osittain taajamatoimintojen alueella Ivalon päätaajama (A 33). Alue kuuluu osittain Jäämeren kehittämiskäytävään (LK 8451) ja matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistystyksen kehittämisen kohdealueeseen Saariselkä–Ivalo (mv 8402). Alueelle sijoittuu maa-ainesten ottokohteet Rajakankaan sora- ja kallioalue (EO 2708) ja Latovaaran moreenialue (EO 2707), puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen alue Ivalon rajavartioalueen johtopaikka (EP 2898), työpaikka-alue Ivalon työpaikka-alue (TP 611) ja tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue.	
Varausperuste:	Olemassa oleva suojavyöhyke.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan suojavyöhykkeen toimintaedellytykset.	
Merkintä:	sv 1981	Kunta: INARI
Päiväys:	29.5.2019	
Alueen nimi:	KOTSAMON SUOJAVYÖHYKE	
Sijainti ja kuvaus:	Puolustusvoimien räjäytysalueen suojavyöhyke, joka sijaitsee Akujärveltä kaakkoon noin 5 km Raja-Jooseppiin menevän tien ja Nangujärven välissä. Alue sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561). Alueen sisällä sijaitsee puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen alue Kotsamon räjäytyspaikka (EP 2893).	
Varausperuste:	Olemassa oleva suojavyöhyke.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan suojavyöhykkeen toimintaedellytykset.	
Merkintä:	sv1 1992	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	8.10.2018	
Alueen nimi:	VUOJÄRVEN VARALASKUPAIKAN SUOJAVYÖHYKE	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee noin 60 km Rovaniemen kaupungista pohjoiskoilliseen, Vuojärven kylän eteläpuolella. Suojavyöhyke ympäröi lentopaikkaa Vuojärven varalaskupaikka (II 1995). Alue kuuluu Jäämeren kehittämiskäytävään (LK 8451) ja matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistystyksen kehittämisen kohdealueeseen Luosto-Sodankylä (mv 8401) sekä Rovajärven ampuma- ja harjoitusalueen melualueeseen (me1). Alue sijaitsee Pyhä-Kallion ja Syväjärven paliskuntien rajalla.	
Varausperuste:	Toiminnassa olevan varalaskupaikan suojavyöhyke.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan varalaskupaikan toimintaedellytykset.	
Merkintä:	T 720	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	26.10.2018	
Alueen nimi:	POIKELAN TEOLLISUUSALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Sodankylän kirkonkylän taajaman eteläpuolella valtatie 4 länsipuolella. Alue kuuluu Jäämeren kehittämiskäytävään ja matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistystyksen kehittämisen kohdealueeseen Luosto-Sodankylä (mv 8401). Alueen halkaisee moottorikelkkailureitti. Alue kuuluu Syväjärven paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Seudullisesti merkittävä teollisuusalue.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan teollisuusalueen toimintaedellytykset.	
Merkintä:	T 721	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	3.3.2023	
Alueen nimi:	POIKAJUNTIN TEOLLISUUSALUE	

Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Sodankylän kirkonkylän taajaman eteläpuolella valtatie 4 itäpuolella. Alue kuuluu Jäämeren kehittämiskäytävään ja matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Luosto-Sodankylä (mv 8401). Alue kuuluu Syväjärven paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Seudullisesti merkittävä teollisuusalue.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan teollisuusalueen toimintaedellytykset.	
Merkintä:	TP 610	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	SODANKYLÄN TYÖPAIKKA-ALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Sodankylän työpaikka-alue sijaitsee Sodankylän taajaman (A 34) pohjoispuolella. Alueen itäosa rajautuu Sodankylän ja Inarin metsätalous- ja poronhoitovaltaiseen alueeseen (M-1 4561) ja länsiosa Sodankylän varuskunnan alueeseen (EP 2899). Eteläosa alueesta kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Luosto-Sodankylä (mv 8401) ja pohjoisosa mineraalipotentialiseen vyöhykkeeseen. Työpaikka alueelle on sijoittunut energiahuollon kohde Kelukosken voimalaitos (EN 2329). Alueen itä- ja länsiosissa kulkee moottorikelkkailureittejä. Työpaikka-alueen halki menee olemassa oleva voimajohto sekä alueen pohjoisosan läpi on osoitettu ekologinen yhteystarve. Alue kuuluu pääosin Oraniemen paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Seudullisesti merkittävä työpaikka-alue.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan työpaikka-alueen toimintaedellytykset.	
Merkintä:	TP 611	Kunta: INARI
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	IVALON TYÖPAIKKA-ALUE	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee noin 6 kilometriä Ivalon taajaman (A 33) eteläpuolella Kerttuojan ja Lintumaan alueilla. Alue kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Saariselkä-Ivalo (mv 8402) sekä Jäämeren kehittämiskäytävään (LK 8451). Jätteenkäsittelykohde Ivalon jäteasema (EJ 2358) sijaitsee alueen vieressä. Työpaikka-alueen pohjoisosan vieressä on puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen alue Ivalon rajavartioalueen johtopaikka (EP 2898) ja Kerttuvaaran varaston ympärille on osoitettu suojavyöhyke (sv 1978). Työpaikka-alueen läpi kulkee moottorikelkkailureitti sekä alueelle on osoitettu ekologinen yhteystarve. Alueen vieressä kulkee Valtatie 4. Alue kuuluu Ivalon paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Seudullisesti merkittävä työpaikka-alue.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan työpaikka-alueen toimintaedellytykset.	
Merkintä:	TP 612	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	KELUKOSKENMAA	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Sodankylän taajaman pohjoispuolella valtatie 4 varrella.	
Varausperuste:	Seudullisesti merkittävä työpaikka-alue.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan työpaikka-alueen toimintaedellytykset.	
Merkintä:	tv 2320	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	18.10.2018	
Alueen nimi:	JOUKHAISSELKÄ	
Sijainti ja kuvaus:	Joukhaisselän tuulipuisto on vuonna 2014 toimintansa aloittanut tuulivoimala-alue, jossa on 9 turbiinia (27 MW). Alue sijaitsee puolustusvoimien Kyläjärven harjoitusalueen (EAH 2894) länsipuolella. Alueen pohjoispuolella on tärkeä tai veden hankintaan soveltuva pohjavesialue. Luoteisosa alueesta kuuluu maaseudun kehittämisen kohdealueeseen Unari-Syväjärvi-Vaalajärvi (mk 8027). Alue kuuluu Syväjärven paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Toiminnassa oleva tuulivoima-alue.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan tuulivoima-alueen toimintaedellytykset.	
Merkintä:	tv 2364	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	27.7.2018	
Alueen nimi:	KUOLAVAARA-KEULAKKOPÄÄ	
Sijainti ja kuvaus:	Alue koostuu kahdesta tunturista Kumputunturin eteläpuolella Kittilän keskustasta noin 40 km itään ja Tepsan kylästä vajaan 10 km pohjoiseen Kittilän ja Sodankylän kuntien rajalla. Metsähallitus on kehittänyt tuulipuistohankkeen Kuolavaara-Keulakkopään alueelle yhteistyössä Fortumin kanssa. Alueelle on rakennettu 17 kappaletta 3 megawatin tuulivoimalaitoksia. Hankkeen toimija on Allianz Capital Partners. Hankkeessa on tehty ympäristövaikutusten arviointimenettely. Kittilän ja Sodankylän kunnanvaltuustot hyväksyivät marraskuussa 2012 Kuolavaara-Keulakkopään tuulipuiston osayleiskaavan, jonka perusteella hankkeelle myönnettiin rakennuslupa helmikuussa 2014. Alueen läpi menee olemassa oleva voimajohto sekä alueen pienen osan läpi on osoitettu moottorikelkkailureitti. Alue sijaitsee metsätalous- ja poronhoitovaltaisella alueella (M-1 4561). Alue kuuluu mineraalipotentialiseen vyöhykkeeseen.	
Varausperuste:	Toiminnassa oleva tuulivoimala-alue.	
Kehittämisperiaate:	Turvataan tuulivoimala-alueen toimintaedellytykset.	
Merkintä:	tv 2355	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	7.3.2023	
Alueen nimi:	KOTALEHTO	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee noin 5 km Kieringin kylästä lounaaseen. Alue kuuluu Syväjärven paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Tuulivoimapotentiaalinen alue	
Kehittämisperiaate:	Turvataan tuulivoimala-alueen toimintaedellytykset.	

Merkintä: ur/k 9301 **Kunta:** INARI, SODANKYLÄ
Päiväys: 30.10.2018
Alueen nimi: ROVASEN TIE
Sijainti ja kuvaus: Ivalojoen kultaryntäyksen alkuvuosina 1870-luvun alussa kuvernööri Alfthanin määräyksestä raivattu reitti menee nykyisen Porttipahdan alle jääneestä Rovasesta Vaulolampien kautta Ivalojoen etelärannalle Appisjokisuun kohdalle. Runsas vuosikymmen myöhemmin raivattiin yhdysreitti Vaulosta Sotajoelle. Rovaseen tultiin joko Ruijan reittiä etelästä tai Pälvin kautta johtavaa reittiä lännestä. Reitti kulkee Hammastunturin erämaan (Se 6515) ja Sodankylän metsätalous- ja poronhoitovaltaisen (M-1 4561) alueiden läpi. Eteläosa reitistä kulkee kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeän alueen Peurakairan luontaiselinkeinomaisemat (Sa-maV 5952) halki. Reitin pohjoisosassa on rakennussuojelukohde Ivalojoen kultakämpät (SRV 3075) ja kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä alue/kohde Ivalojoen kulta-alue (maV 5920). Reitti kulkee osittain Lapin ja osittain Hammastunturin paliskuntien alueilla.

Varausperuste: Kulttuurihistoriallisesti tai maisemallisesti merkittävä tie tai reitti.

Kehittämisperiaate:

Merkintä: ur/k 9302 **Kunta:** INARI, UTSJOKI
Päiväys: 30.10.2018
Alueen nimi: TIRRO-KARIGASNIEMI POSTIPOLKU
Sijainti ja kuvaus: Vanha Tirrosta Karigasniemelle kulkeva postipolun reitti. Reitti kulkee pääosin Muotkatunturin erämaa-alueella (Se 6518). Reitin keskikohdassa on Muotkatunturin paliskunnan laidunkierro-/esteaita (ph 7402). Reitti kuuluu Muotkatunturin paliskunnan alueeseen.

Varausperuste: Kulttuurihistoriallisesti tai maisemallisesti merkittävä tie tai reitti.

Kehittämisperiaate:

Merkintä: ur/k 9303 **Kunta:** SODANKYLÄ
Päiväys: 30.10.2018
Alueen nimi: LUTON AUTOSAVOTAN TUKKITIE
Sijainti ja kuvaus: Luttojoen pohjoispuolelle suunniteltiin valtavia savottatyömaita 1930-luvun lopulla. Hakkuiden esityöt saatiin tehtyä pitkälle - Luttojoelta Luirolle valmisteltiin tukkitien pohja, jota pitkin tukit oli tarkoitus kuljettaa autoilla vedenjakajan yli uitettaviksi sahoille Kemijoen vesistöä pitkin. Tukkitietä oli tarkoitus käyttää vain talvisaikaan, ja se linjattiin suureksi osaksi soille. Purojen kohdille ja kuruihin rakennettiin siltoja, tieuran varrelle huoltotukikohtia, leimikkoalueiden lähelle savottakämppejä ja uittoväylälle uittopatoja. Tukkitie valmistui, mutta useimmat rakennukset eivät vielä olleet käyttökuntoisia talvisodan sytyessä marraskuussa 1939. Savotta peruuntui, ja rakennusten hirsikehikot jäivät käyttämättöminä lahoamaan paikoilleen. Kuin peruuntuneen hakkuutyömaan muistomerkiksi tukkitien varteen, Aurajängän laidalle, jäi hylättyä myös jättimäinen aura, jolla tukkitietä oli ollut tarkoitus aurata. Monet kämppien, purosiltojen ja uittopatojen jäännökset erottuvat edelleen hyvin maastossa. Nykyinen Urho Kekkonen kansallispuiston Raja-Jooseppi - Anterinmukka -reitit seuraa osittain vanhaa tukkitien linjausta. Reitti sijaitsee luonnonsuojelualueella Urho Kekkonen kansallispuisto (SL 4268) alueella. Reitti kulkee eteläosassa Lapin paliskunnan laidunkierro-/esteaidan (ph 7406) halki ja pohjoisosassa sen myötäisesti. Reitit poikki kulkee myös ulkoilureitti ja sen läpi on osoitettu ekologisista yhteystarpeista. Reitti kuuluu Lapin paliskunnan alueeseen.

Varausperuste: Kulttuurihistoriallisesti tai maisemallisesti merkittävä tie tai reitti.

Kehittämisperiaate:

Merkintä: ur/k 9304 **Kunta:** INARI
Päiväys: 30.10.2018
Alueen nimi: SUOLISVUONON REITTI
Sijainti ja kuvaus: Suolisvuonon reitti on yksi Suomen ja Jäämeren välisistä vanhoista kulkureiteistä. Varhaisin kirjallinen maininta reitistä on vuodelta 1598. Reitillä pitkin käytiin markkinoilla Näätämössä ja Reisivuonolla, ja Jäämerellä kalastamassa. Suolisvuonolta Pakanajoelle Jankkilaan johtavalta reittiosuudelta on kartoitettu yli 700 reittimerkin ja reittirakenteen jäännöksiä. Reitti on aikoinaan merkitty pilkkapuilla ja pienillä kivipinoilla. Suolisjärven koillispuolella on 1800-luvun lopussa perustetun Järvenpään majatalon kenttä. Avoimella kentällä on näkyvissä useita rakennusten pohjia. Ruijanpolku Suolisvuono Muinaisjäännösrekisterinro: 1000037969 Reitti kulkee Vätsärin erämaa-alueen (Se 6521) sekä Inarin ja Utsjoen luontaistaloustalouden alueen (Ms-1 6609) rajalla. Reitillä varrella on osoitettu ekologinen yhteystarve. Reitti kuuluu Vätsärin paliskunnan alueeseen.

Varausperuste: Kulttuurihistoriallisesti tai maisemallisesti merkittävä tie tai reitti.

Kehittämisperiaate:

Merkintä: ur/k 9305 **Kunta:** INARI
Päiväys: 30.10.2018
Alueen nimi: INARINPOLKU
Sijainti ja kuvaus: Inarinpolku on 100 km pitkä historiallinen markkinareitti Karlebotniin Norjassa. Karlebotn Varanginvuonon etelärannalla oli vilkas markkinapaikka 1600-luvulta aina 1890-luvulle asti. Norjan raja suljettiin vuonna 1852, mutta reitti oli käytössä vielä epävirallisesti kesäaikaan. Lähes 150 vuotta onohduksissa ollut kulkureitti on elvytetty uudelleen käyttöön. Polku lähtee etelässä Kolttien perinnetalon pihapiiristä ja seuraa aluksi Sevettijärvi-Pulmanki-reittiä, josta se erkanelee ylittäkseen Norjan rajan Aittoavissa. Reitillä pohjoinen päätepiste on Karlebotnissa, jonne pääsee maanteitse joko Pulmangin tai Näätämön kautta. Norjan puolella reitin seuraaminen vaatii ehdottomasti karttaa ja kompassia, koska polku on merkitty vanhaan tapaan päällekkäin kasatuin kivin, joista päällimmäinen näyttää suunnan. Reitti kulkee Kaldoavien erämaa-alueella (Se 6520) ja se kuuluu Näätämön paliskunnan alueeseen.

Varausperuste: Kulttuurihistoriallisesti tai maisemallisesti merkittävä tie tai reitti.

Kehittämisperiaate:

Merkintä:	ur/k 9306	Kunta: INARI
Päiväys:	26.8.2019	
Alueen nimi:	VANHA PETSAMONTIE/PALOSELÄNTIE	
Sijainti ja kuvaus:	Jäämerentie on kokonaisuudessaan vuonna 1931 valmistunut maantie, joka yhdisti Rovaniemen ja Liinahamarin sataman Petsamossa. Tien osuus Ivalosta Virtaniemeen on valmistunut vuonna 1922. Jäämerentie Rovaniemeltä Petsamon Liinahamariin oli sota-ajan liikennöidyimpiä maanteitä ja strategisesti tärkeimpiä tieyhteyksiä. Tien vanhoja linjauksia on ollut paikoin jäljellä esimerkiksi Vellivaarassa, mutta uuden tien rakentamisen myötä suurin osa niistä on tuhoutunut. Paloseläntie on ollut käytössä vielä 1980-luvun lopulla. Sen varrella on vielä vanhempia tien pätkiä, jotka ovat todennäköisesti rakennettu ennen toista maailmansotaa. Nämä pätkät ovat huonosti säilyneitä, mutta ne ovat Jäämerentie vanhimpia linjauksia. Tie sijaitsee Akujärvi-Virtaniemi-seututien (st 969) pohjoispuolella, noin 10 km Keväjärveltä Nellimiin päin. Tie kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Inarijärven matkailualue (mv 8404). Tie kuuluu Ivalon paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Kulttuurihistoriallisesti tai maisemallisesti merkittävä tie tai reitti.	

Kehittämisperiaate:

Merkintä:	ur/k 9307	Kunta: INARI
Päiväys:	18.6.2020	
Alueen nimi:	PIILOLAN POLKU	
Sijainti ja kuvaus:	Piilolan polku on historiallinen erämaareitti pohjoisessa havumetsävyöhykkeessä. Tämä 35 kilometriä pitkä kesävaellusreitti yhdistää norjalaisen Ylä-Paatsjoen kansallispuiston ja Vätsärin erämaa-alueen Suomessa. Vaellusreitien maisemaa hallitsevat mäntyvaltaiset kivikkoiset kankaat. Aarniometsät, keskisuuret kirkasvetiset erämaajärvet, pienet joet ja pienehköt suot tuovat avaruutta ja vaihtelevuutta metsäiseen ympäristöön. Vaikkei luonto tunnekaan valtioiden välisiä rajoja, on Norjan ja Suomen luonnonmaisemassa eroja muun muassa maaston pinnanmuodoissa. Piilolan polun omaleimaisuutta lisää reitin kansainvälisyys. Piilolan polku on syntynyt Norjan, Venäjän ja Suomen välisen luonnonsuojelu- ja luontomatkailuyhteistyön tuloksena. Vaellusreitti kulkee näiden kolmen valtion alueella sijaitsevassa, yhtenäisessä Pasvik-Inari-rajapuistossa	
Varausperuste:	Kulttuurihistoriallisesti tai maisemallisesti merkittävä tie tai reitti.	

Kehittämisperiaate:

Merkintä:	V 847	Kunta: INARI
Päiväys:	3.8.2018	
Alueen nimi:	JUUTUANVAARA	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Inarin kirkonkylän länsipuolella. Alueella on kilpalatuja ja huoltorakennuksia. Juutuaan vaara sijaitsee Inarin taajaman (ats 449) lounaispuolella. Alue kuuluu Jäämeren käytävään (Lk 8451), matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Inarijärven matkailualue (mv 8404) ja Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Inarijärven ja Juutuanjoen maisemat (Sa-maV 5937). Alueen pohjoispuolella kulkee Köngäs-Inari-seututie (st 955), joka on osoitettu merkittävästi parannettavaksi tieksi sekä moottorikelkkailureitti. Alue kuuluu Hammastunturin paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Seudullisesti merkittävä virkistysalue.	
Kehittämisperiaate:	Kehitetään virkistyskäyttöä ympärivuotisesti..	

Merkintä:	V 848	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	27.7.2018	
Alueen nimi:	KOMMATTIVAARA	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee noin 6 km kunnan päätaajamasta (Sodankylän kirkonkylä) itään. Sodankylän Kommattivaara on pieni hiihtokeskus, jossa on 4 rinnettä ja korkeuseroa 86 m sekä pituutta 600m. Alueella on myös hoidettuja maastohiihtolatuja. Kommattivaarassa pidetään myös hiihtokisoja. Alueella kulkee moottorikelkkailureitti. Alue kuuluu Jäämeren kehittämiskäytävään (LK 8451) sekä matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Luosto-Sodankylä (mv 8401). Alueella on Oraniemen paliskunnan poroaita (ph 7361) ja alue kuuluu Oraniemen paliskuntaan. Alueella sijaitsee ampumarata Kommattivaaran ampumahiihtostadion (EA 2871).	
Varausperuste:	Seudullinen virkistys- ja retkeilyalue.	
Kehittämisperiaate:	Kehitetään virkistyskäyttöä ympärivuotisesti.	

Merkintä:	V 849	Kunta: INARI
Päiväys:	3.8.2018	
Alueen nimi:	IVALOJOKISUISTO	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Ivalon taajamasta pohjoiseen noin 12 km Inarijärven rannalla. Veskonieni on Inarijärven tärkeimpiä veneilytukikohtia. Virkistysalueen vieressä on luonnonsuojelualue Inarijärvi (SL 3025) sekä rantojensuojeluohjelman mukainen alue. Alue kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen matkailualue: Inarijärvi (mv 8404). Alueen läheisyydessä sijaitsee matkailupalvelujen alue/kohde Veskonieni (RM 1443) sekä Veskonien venesatama (LS 1713). Alue kuuluu Ivalon paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Seudullisesti merkittävä virkistysalue.	
Kehittämisperiaate:	Kehitetään virkistyskäyttöä ympärivuotisesti.	

Merkintä:	W-1 2901	Kunta: SODANKYLÄ
Päiväys:	3.8.2018	
Alueen nimi:	LOKAN JA PORTTIPAHDAN TEKOJÄRVI	
Sijainti ja kuvaus:	Tekojärvet sijaitsevat Sodankylän pohjoisosissa. Lokan ja Porttipahdan tekojärvet ja niitä yhdistävä kanava (Vuotson kanava) on rakennettu vuosina 1965-1981 veden juoksutuksen säätämiseksi Kitisen ja Kemijoen pääuoman (Kemijärvestä alaspäin) voimalaitoksille. Tekojärvien säännöstelyllä lisätään talven aikaista veden virtaamaa ja vähennetään kevättulvan ja kesän aikaisia virtaamia em. jokiosuuksilla. Lokan padotuskorkeuden ylä-/alaraja ovat +245/+240 metriä (N43) sekä Porttipahdan vastaavat ovat +245/+234 metriä. Kalastus on tekoaltaiden alueella porotalouden ohella tärkein elinkeino. Tekojärvet kuuluvat pääosin Saamelaisten kotiseutualueelle. Pohjoisosa Lokan tekojärvestä kuuluu Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeään alueeseen Nattastunturien ja Sompiojärvien maisemat (Sa-maV 5947) sekä matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Saariselkä-lvalo (mv 8402). Porttipahdan tekojärven itäpuoliset osat kuuluvat Jäämeren käytävään (LK 8451). Alueelle on osoitettu Siltaharjun venesatama (LS 1718), moottorikelkkailureitti ja joukkoliikenteen yhteystarve. Porttipahdan tekoaltaasta lähtee kulttuurihistoriallisesti tai maisemallisesti merkittävä tie tai reitti Rovasen tie (ur/k 9301). Alue kuuluu Lapin paliskunnan alueeseen.	
Varausperuste:	Rakennettuja tekojärviä.	
Kehittämisperiaate:	Kehitetään alueen ammattikalastusta.	
